

Sprawozdanie Finansowe mBanku S.A. według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

Wybrane dane finansowe

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do sprawozdania finansowego mBanku S.A. za 2020 rok.

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok kończący się 31.12.2020	Rok kończący się 31.12.2019 - przekształcone	Rok kończący się 31.12.2020	Rok kończący się 31.12.2019 - przekształcone
I. Przychody z tytułu odsetek	4 109 239	4 454 856	918 430	1 035 580
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	2 095 250	1 859 935	468 296	432 362
III. Wynik na działalności handlowej	183 724	136 775	41 063	31 795
IV. Wynik na działalności operacyjnej	1 043 144	2 089 910	233 146	485 822
V. Zysk brutto	572 996	1 484 465	128 067	345 080
VI. Zysk netto	93 047	980 980	20 796	228 039
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(2 736 186)	(723 618)	(611 548)	(168 213)
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(278 830)	(114 728)	(62 320)	(26 670)
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(1 014 965)	(797 392)	(226 848)	(185 362)
X. Przepływy pieniężne netto, razem	(4 029 981)	(1 635 738)	(900 715)	(380 245)
XI. Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	2,20	23,17	0,49	5,39
XII. Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	2,20	23,16	0,49	5,38
XIII. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	-	-	-	-

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Stan na dzień 31.12.2020	Stan na dzień 31.12.2019	Stan na dzień 31.12.2020	Stan na dzień 31.12.2019
I. Aktywa razem	172 009 684	149 228 273	37 273 486	35 042 450
II. Zobowiązania wobec banków	2 624 286	1 180 782	568 667	277 277
III. Zobowiązania wobec klientów	137 778 034	121 936 987	29 855 689	28 633 788
IV. Kapitał własny	16 467 692	16 115 007	3 568 452	3 784 198
V. Kapitał akcyjny	169 468	169 401	36 723	39 779
VI. Liczba akcji (szt.)	42 367 040	42 350 367	42 367 040	42 350 367
VII. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	388,69	380,52	84,23	89,36
VIII. Łączny współczynnik kapitałowy	22,95	22,84	22,95	22,84

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2020 roku: 1 EUR = 4,6148 PLN oraz kurs z dnia 31 grudnia 2019 roku: 1 EUR = 4,2585 PLN
- dla pozycji rachunku zysków i strat - kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2020 i 2019 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,4742 PLN oraz 1 EUR = 4,3018 PLN.

Spis treści

Rachunek zysków i strat	5
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
Sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	7
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	8
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
Noty objaśniające do sprawozdania finansowego	10
1. Informacje o mBanku S.A.	10
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	10
2.1. Podstawa sporządzenia	10
2.2. Przychody i koszty z tytułu odsetek	11
2.3. Przychody z tytułu opłat i prowizji	12
2.4. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami	14
2.5. Aktywa finansowe	14
2.6. Kompensowanie instrumentów finansowych	17
2.7. Utrata wartości aktywów finansowych	17
2.8. Umowy gwarancji finansowych	19
2.9. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	19
2.10. Umowy sprzedaży i odkupu	19
2.11. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń	20
2.12. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia	22
2.13. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	22
2.14. Wartości niematerialne	23
2.15. Rzeczowe aktywa trwałe	23
2.16. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	24
2.17. Odroczony podatek dochodowy	24
2.18. Aktywa przejęte za długi	25
2.19. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	26
2.20. Leasing	26
2.21. Rezerwy	28
2.22. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze	28
2.23. Kapitał	28
2.24. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	29
2.25. Działalność powiernicza	30
2.26. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów	30
2.27. Segmenty działalności	34
2.28. Dane porównawcze	34
3. Zarządzanie ryzykiem	36
3.1. Zarządzanie ryzykiem w mBanku w 2020 roku – uwarunkowania zewnętrzne	36
3.2. Zasady zarządzania ryzykiem	38
3.3. Ryzyko kredytowe	42
3.4. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych	57
3.5. Ryzyko rynkowe	59
3.6. Ryzyko walutowe	62
3.7. Ryzyko stopy procentowej	64
3.8. Ryzyko płynności	66
3.9. Ryzyko operacyjne	73
3.10. Ryzyko biznesowe	75
3.11. Ryzyko modeli	75
3.12. Ryzyko reputacji	75

3.13. Ryzyko kapitałowe	76
3.14. Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych	76
3.15. Ryzyko podatkowe	77
3.16. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań	77
4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości	85
5. Wynik z tytułu odsetek	95
6. Wynik z tytułu opłat i prowizji	96
7. Przychody z dywidend	97
8. Wynik na działalności handlowej	97
9. Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	98
10. Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	98
11. Pozostałe przychody operacyjne	99
12. Ogólne koszty administracyjne	100
13. Pozostałe koszty operacyjne	100
14. Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	101
15. Podatek dochodowy	101
16. Zysk na jedną akcję	102
17. Pozostałe całkowite dochody	103
18. Kasa, operacje z bankiem centralnym	104
19. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	104
20. Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	113
21. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	114
22. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	118
23. Inwestycje w jednostki zależne	126
24. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	127
25. Wartości niematerialne	127
26. Rzeczowe aktywa trwale	129
27. Inne aktywa	132
28. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	133
29. Inne zobowiązania	136
30. Rezerwy	137
31. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	139
32. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	141
33. Zobowiązania pozabilansowe	146
34. Aktywa zastawione	147
35. Zarejestrowany kapitał akcyjny	149
36. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	150
37. Zyski zatrzymane	150
38. Inne pozycje kapitału własnego	151
39. Dywidenda na akcję	151
40. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	151
41. Programy motywacyjne oparte na akcjach	154
42. Transakcje z podmiotami powiązanymi	159
43. Przejęcie i zbycie	162
44. Adekwatność kapitałowa	162
45. Pozostałe informacje	167
46. Zdarzenia po dniu bilansowym	167

Rachunek zysków i strat

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2020	2019 - przekształcony
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	5	4 109 239	4 454 856
<i>Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej</i>		3 647 495	3 946 091
<i>Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		461 744	508 765
Koszty odsetek	5	(568 077)	(910 160)
Wynik z tytułu odsetek		3 541 162	3 544 696
Przychody z tytułu opłat i prowizji	6	2 095 250	1 859 935
Koszty z tytułu opłat i prowizji	6	(636 291)	(642 257)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		1 458 959	1 217 678
Przychody z tytułu dywidend	7	31 271	320 295
Wynik na działalności handlowej	8	183 724	136 775
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	9	17 740	72 103
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	10	95 114	18 387
Pozostałe przychody operacyjne	11	45 343	52 015
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	14	(1 031 276)	(633 130)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	30	(1 021 714)	(387 786)
Ogólne koszty administracyjne	12	(1 774 844)	(1 747 369)
Amortyzacja	25, 26	(376 363)	(329 546)
Pozostałe koszty operacyjne	13	(125 972)	(174 208)
Wynik działalności operacyjnej		1 043 144	2 089 910
Podatki od pozycji bilansowych Banku		(500 030)	(426 432)
Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności	23	29 882	(179 013)
Zysk brutto		572 996	1 484 465
Podatek dochodowy	15	(479 949)	(503 485)
Zysk netto		93 047	980 980
Zysk netto		93 047	980 980
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	16	42 355 695	42 340 263
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	16	2,20	23,17
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	16	42 379 726	42 358 529
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	16	2,20	23,16

Noty przedstawione na stronach 10 - 167 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2020	2019
Zysk netto		93 047	980 980
Pozostałe dochody całkowite netto, w tym:	17	249 412	(6 143)
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)		2 854	9
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)	19	283 530	38 507
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności		9 898	3 250
Zmiana wyceny dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (netto)		(40 635)	(45 929)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia (netto)		(6 235)	(1 980)
Dochody całkowite netto, razem		342 459	974 837

Noty przedstawione na stronach 10 - 167 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31.12.2020	31.12.2019
Kasa, operacje z bankiem centralnym	18	3 939 298	7 861 776
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	19	2 493 535	2 921 749
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	20	1 585 029	2 035 189
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>		136 480	87 597
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		76 068	133 774
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		1 372 481	1 813 818
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	21	47 731 612	30 298 647
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	22	110 792 043	101 310 293
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		15 952 501	11 234 873
<i>Należności od banków</i>		10 845 844	7 337 703
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		83 993 698	82 737 717
Inwestycje w jednostki zależne	23	2 204 922	2 164 112
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	24	-	91 605
Wartości niematerialne	25	1 013 746	823 109
Rzeczowe aktywa trwałe	26	1 246 496	945 606
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		22 826	11 878
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31	206 924	273 257
Inne aktywa	27	773 253	491 052
AKTYWA RAZEM		172 009 684	149 228 273
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	Nota		
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	19	1 414 374	987 933
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	28	149 315 812	128 979 983
<i>Zobowiązania wobec banków</i>		2 624 286	1 180 782
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>		137 778 034	121 936 987
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>		6 335 165	3 361 997
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>		2 578 327	2 500 217
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej		59 624	136
Rezerwy	30	1 779 888	737 167
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		225 029	150 859
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31	89	82
Inne zobowiązania	29	2 747 176	2 257 106
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		155 541 992	133 113 266
KAPITAŁY			
Kapitał podstawowy:		3 587 035	3 579 818
Zarejestrowany kapitał akcyjny	35	169 468	169 401
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	36	3 417 567	3 410 417
Zyski zatrzymane, w tym:	37	12 460 606	12 364 550
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		12 367 559	11 383 570
- Wynik roku bieżącego		93 047	980 980
Inne pozycje kapitału własnego	38	420 051	170 639
KAPITAŁY RAZEM		16 467 692	16 115 007
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		172 009 684	149 228 273
Łączny współczynnik kapitałowy	44	22,95	22,84
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	44	19,59	19,42
Wartość księgowa		16 467 692	16 115 007
Liczba akcji		42 367 040	42 350 367
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		388,69	380,52

Noty przedstawione na stronach 10 - 167 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku

	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego					Razem
	Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	
Stan na 1 stycznia 2020 r.	169 401	3 410 417	9 216 652	27 320	1 115 143	2 005 435	-	(5 151)	58 363	122 150	6 370	(11 093)	16 115 007
Dochody całkowite razem	-	-	-	-	-	-	93 047	2 854	(40 635)	283 530	9 898	(6 235)	342 459
Emisja akcji zwykłych	67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67
Program opcji pracowniczych	-	7 150	-	3 009	-	-	-	-	-	-	-	-	10 159
- wartość usług świadczonych przez pracowników	-	-	-	10 159	-	-	-	-	-	-	-	-	10 159
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych	-	7 150	-	(7 150)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2020 r.	169 468	3 417 567	9 216 652	30 329	1 115 143	2 005 435	93 047	(2 297)	17 728	405 680	16 268	(17 328)	16 467 692

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku

	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego					Razem
	Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	
Stan na 1 stycznia 2019 r.	169 348	3 405 338	9 216 652	22 452	1 115 143	1 024 455	-	(5 160)	104 292	83 643	3 120	(9 113)	15 130 170
Dochody całkowite razem	-	-	-	-	-	-	980 980	9	(45 929)	38 507	3 250	(1 980)	974 837
Emisja akcji zwykłych	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53
Program opcji pracowniczych	-	5 079	-	4 868	-	-	-	-	-	-	-	-	9 947
- wartość usług świadczonych przez pracowników	-	-	-	9 947	-	-	-	-	-	-	-	-	9 947
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych	-	5 079	-	(5 079)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2019 r.	169 401	3 410 417	9 216 652	27 320	1 115 143	1 024 455	980 980	(5 151)	58 363	122 150	6 370	(11 093)	16 115 007

Noty przedstawione na stronach 10 - 167 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2020	2019 - przekształcone
Zysk przed opodatkowaniem		572 996	1 484 465
Korekty:		(3 309 182)	(2 208 083)
Zapłacony podatek dochodowy		(413 446)	(568 734)
Amortyzacja	25, 26	388 271	329 546
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej		627 795	69 969
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej		(122 416)	137 920
Zmiana wyceny inwestycji w jednostki zależne niewyceniane metodą praw własności	23	1 643	1 247
Dywidendy otrzymane	7	(31 271)	(320 295)
Przychody odsetkowe (rachunek zysków i strat)	5	(4 109 239)	(4 454 856)
Koszty odsetkowe (rachunek zysków i strat)	5	568 077	910 160
Odsetki otrzymane		4 869 710	4 793 999
Odsetki zapłacone		(672 734)	(986 693)
Zmiana stanu należności od banków		(3 584 761)	(1 752 313)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów zabezpieczających		1 325 997	(664 587)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(5 149 823)	(9 834 916)
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody		(13 932 407)	1 382 375
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		(4 717 628)	(2 234 333)
Zmiana stanu papierów wartościowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo przez wynik finansowy		8 823	(151 015)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(370 206)	146 745
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		1 651 006	(1 410 583)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		16 056 654	12 342 908
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		2 772 464	10 337
Zmiana stanu rezerw		1 042 721	481 285
Zmiana stanu innych zobowiązań		481 588	(436 249)
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		(2 736 186)	(723 618)
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		92 047	26 264
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		1 886	5 681
Dywidendy otrzymane	7	31 271	320 295
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	23	-	(161 055)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(404 034)	(305 913)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		(278 830)	(114 728)
Wpływy z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów		-	544 735
Emisja dłużnych papierów wartościowych	28	35 000	476 036
Wpływy z tytułu emisji akcji zwykłych		67	53
Spląty kredytów i pożyczek od banków		(196 140)	(560 027)
Spląty kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów		-	(1 058 369)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(178 042)	-
Płatności z tytułu innych zobowiązań finansowych		(479 271)	-
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu		(111 846)	(109 846)
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych od banków oraz od pożyczek podporządkowanych		(84 733)	(89 974)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		(1 014 965)	(797 392)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)		(4 029 981)	(1 635 738)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		30 883	(9 408)
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		8 204 230	9 849 376
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	40	4 205 132	8 204 230

Noty przedstawione na stronach 10 - 167 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do sprawozdania finansowego

1. Informacje o mBanku S.A.

mBank S.A. został powołany pod nazwą Bank Rozwoju Eksportu SA uchwałą nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 roku. Bank został zarejestrowany na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy, XVI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w dniu 23 grudnia 1986 roku w Rejestrze Handlowym pod numerem RHB 14036. IX Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 4 marca 1999 roku podjęło uchwałę o zmianie nazwy Banku na BRE Bank SA. Nowa firma Banku została wpisana do rejestru w dniu 23 marca 1999 roku. W dniu 11 lipca 2001 roku Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237.

W dniu 22 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmian Statutu Banku wynikających z uchwał nr 26 oraz 27 XXVI Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A., które odbyło się dnia 11 kwietnia 2013 roku. Wraz z rejestracją zmian w Statucie zmiana uległa nazwa Banku z dotychczasowej BRE Bank Spółka Akcyjna na mBank Spółka Akcyjna (w skrócie mBank S.A.).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 6419Z „Pozostałe pośrednictwo pieniężne”. Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną, a także działalność maklerską.

Bank świadczy usługi na rzecz osób prawnych i fizycznych, krajowych i zagranicznych, zarówno w złotych jak i w walutach obcych.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych oraz ma prawo posiadania wartości dewizowych i dokonywania obrotu nimi.

Siedziba centrali Banku mieści się w Warszawie przy ul. Prostej 18. Do dnia 19 listopada 2020 roku siedziba Banku mieściła się przy ul. Senatorskiej 18.

W ramach bankowości detalicznej mBanku działalność prowadzą oddziały zagraniczne w Czechach i na Słowacji.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 6 034 etaty (31 grudnia 2019 roku: 6 072 etaty).

Na dzień 31 grudnia 2020 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 7 065 osób (31 grudnia 2019 roku: 7 106 osób).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd mBanku S.A. w dniu 24 lutego 2021 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady rachunkowości przyjęte przez Bank zastosowano w sposób ciągły w odniesieniu do wszystkich okresów prezentowanych w sprawozdaniu finansowym za wyjątkiem zmiany zasad rachunkowości wprowadzonej od początku 2020 roku, polegającej na zmianie sposobu ujmowania marży kursowej na transakcjach spot, a także zmiany zasad rachunkowości wprowadzonej od końca 2020 roku, polegającej na zmianie klasyfikacji aktywów finansowych do ekwiwalentów środków pieniężnych. Zmiany te zostały opisane w nocie 2.28.

2.1. Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie finansowe mBanku S.A. sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku. Zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym dane porównawcze dotyczą okresu 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2019 roku.

Sprawozdanie finansowe mBanku S.A. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem kontraktów pochodnych, innych aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych niespełniających testu SPPI oraz aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jak również dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe

całkowite dochody oraz zobowiązań z tytułu rozliczanych w środkach pieniężnych płatności w formie akcji własnych, które są wyceniane w wartości godziwej. Składniki aktywów trwałych lub grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, wykazywane są w kwocie niższej z dwóch, tj. ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Prezentowane w sprawozdaniu finansowym mBanku S.A. dane za rok 2019 były przedmiotem badania biegłego rewidenta.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Bank zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których w istotnym zakresie wymagany jest profesjonalny osąd, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione są w Nocie 4.

Sprawozdanie finansowe sporządzane jest zgodnie z zasadą istotności. Pominięcia lub zniekształcenia pozycji sprawozdania finansowego są istotne, jeżeli mogą, pojedynczo lub łącznie, wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników sprawozdania finansowego Banku. Istotność uzależniona jest od wielkości i rodzaju pominięcia lub zniekształcenia pozycji w sprawozdaniu finansowym oraz od kombinacji obu tych czynników. Każdą istotną kategorię podobnych pozycji Bank prezentuje odrębnie. Pozycje odmienne pod względem rodzaju lub funkcji Bank prezentuje odrębnie, chyba że są one nieistotne.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Bank sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. za 2020 rok zostało zatwierdzone w dniu 24 lutego 2021 roku.

2.2. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych w koszcie amortyzowanym przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania amortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego dyskontowane są dokładnie do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych lub do amortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje oczekiwane przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę oczekiwanych strat kredytowych. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie zapłacone lub otrzymane między stronami umowy prowizje i punkty, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

Bank oblicza przychód odsetkowy przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W momencie przeklasyfikowania do koszyka 3 aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są w oparciu o amortyzowany koszt (tj. o wartość bilansową brutto skorygowaną o odpisy z tytułu strat kredytowych) i wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz inwestycyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek, w tym odsetek od kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako składnik należności od banków lub pozostałych klientów.

W kalkulacji efektywnej stopy procentowej uwzględniane są przepływy pieniężne wynikające z kontraktu hybrydowego jako całości zawierającego umowę zasadniczą będącą składnikiem aktywów objętych zakresem MSSF 9.

Przychody i koszty dotyczące elementu odsetkowego wyniku na instrumentach pochodnych stopy procentowej oraz wynikające z bieżącego naliczania punktów swapowych walutowych instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej wykazywane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej. Do portfela bankowego zalicza się transakcje, które nie są dokonywane w celach handlowych, tj. nie mające na celu uzyskania korzyści finansowych w krótkim okresie czasu (do 6 miesięcy) oraz takie, które nie stanowią zabezpieczenia ryzyka wynikającego z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

Przychody i koszty odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Przychody odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

2.3. Przychody z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu prowizji i opłat ujmuje się zgodnie z MSSF 15 stosując 5 stopniowy model ujmowania przychodów, na który składa się:

Etap I – Identyfikacja umowy z klientem:

W ramach tego etapu następuje identyfikacja umów z klientami poprzez analizę spełnienia następujących kryteriów:

1. strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
2. istnieje możliwość zidentyfikowania praw każdej ze stron dotyczących dóbr lub usług, które mają zostać przekazane,
3. istnieje możliwość zidentyfikowania warunków płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane,
4. umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych), oraz
5. jest prawdopodobne, że Bank otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Bank uwzględnia zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie, z uwzględnieniem wszelkich upustów cenowych.

Etap II – Identyfikacja odrębnych zobowiązań do wykonania świadczenia:

Zobowiązanie do wykonania świadczenia to przyrzeczenie (domniemane lub sprecyzowane) do przekazania klientowi dóbr lub usług, które identyfikowane są w momencie zawarcia umowy na bazie warunków kontraktowych, jak również zwyczajowej praktyki biznesowej.

Bank w momencie zawarcia umowy dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta:

1. dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić; lub
2. grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku, których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrzeczona klientowi są odrębne, jeżeli są spełnione oba poniższe warunki:

1. klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne (tj. dobro lub usługa mogą być odrębne); oraz
2. zobowiązanie jednostki do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie (tj. dobro lub usługa są odrębne w ramach samej umowy).

Bank identyfikuje opcje zakupu dodatkowych dóbr lub usług dla klienta (punkty lojalnościowe) jako odrębne zobowiązania do wykonania świadczeń, jeżeli dają one klientowi istotne prawa (prawo materialne, którego klient nie uzyskałby, jeżeli nie zawarłby przedmiotowej umowy).

W przypadku, gdy w procesie dostarczania wybranych usług dla klienta zaangażowany jest podmiot trzeci, Bank dokonuje oceny, czy występuje w roli agenta czy zleceniodawcy, biorąc pod uwagę przede wszystkim możliwość kontrolowania danej usługi przed jej przekazaniem klientowi (zasada kontroli).

Etap III – Określenie ceny transakcyjnej:

Bank na moment zawarcia umowy ustala cenę transakcyjną odrębnego dobra lub odrębnej usługi będącej przedmiotem każdego zobowiązania do wykonania świadczenia, uwzględniając warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe.

Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniami Banku – będzie przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich.

Przy ustalaniu ceny transakcyjnej uwzględniane są następujące komponenty: wynagrodzenie zmienne, wartość pieniądza w czasie, wynagrodzenie niegotówkowe oraz wynagrodzenie płatne klientowi. W zakresie wynagrodzenia zmiennego (np. rabaty od organizacji płatniczych) Bank oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniony w zamian za przekazanie przyrzeczonych usług.

Etap IV – Alokowanie ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia:

Bank przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniami Banku – przysługuje w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Bank dokonuje alokacji ceny transakcyjnej na podstawie modelu względnej wartości godziwej.

Etap V – Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy:

Bank ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra lub usługi klientowi. Dobro zostaje przekazane, a usługa wykonana w momencie uzyskania przez klienta kontroli. Do przychodów zaliczane są jednorazowo opłaty pobierane przez Bank za wykonanie czynności niezwiązanych bezpośrednio z powstaniem kredytów, pożyczek i innych należności, a także rozliczane liniowo opłaty za świadczenie usług przez Bank w okresie dłuższym niż 3 miesiące. Do przychodów prowizyjnych zalicza się także opłaty i prowizje rozliczane w czasie metodą liniową, otrzymane od udzielonych kredytów i pożyczek o nieustalonych harmonogramach przyszłych przepływów pieniężnych, dla których nie można ustalić efektywnej stopy procentowej. Metoda liniowa dla tego typu usług zapewnia rzetelny obraz przekazania dóbr i usług, ponieważ usługi te świadczone są równomiernie w czasie.

Zasady rachunkowości dotyczące ujęcia przychodów prowizyjnych z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami i pożyczkami opisane zostały w Nocie 2.4.

Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną wykorzystane, są odraczane (wraz z odnośnymi kosztami bezpośrednimi) i uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej kredytu. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód w momencie zakończenia procesu organizacji konsorcjum, jeżeli Bank nie zachował dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachował część ryzyka o poziomie zbliżonym jak inni uczestnicy. Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem i inne opłaty za usługi zarządzania, doradztwa i inne są ujmowane na podstawie umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu. Tę samą zasadę stosuje się przy usługach zarządzania majątkiem klientów, planowania finansowego i powiernictwa, które świadczy się nieprzerwanie przez dłuższy okres.

Prowizje i opłaty pobierane przez Bank z tytułu wydania, odnowienia i zmiany limitu kart kredytowych i płatniczych, udzielonych gwarancji oraz z tytułu otwarcia, przedłużenia i podwyższenia akredytyw rozliczane są metodą liniową.

Prowizje i opłaty pobierane przez Bank z tytułu operacji gotówkowych, prowadzenia rachunków klientów, realizacji przekazów oraz z tytułu działalności maklerskiej rozpoznawane są w rachunku zysków i strat jednorazowo.

Dodatkowo przychody z tytułu opłat i prowizji obejmują przychody z tytułu opłaty pobieranej od produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych przez platformę internetową za rozłożenie składki na raty. Opłata za rozłożenie składki na raty jest rozliczana w czasie zgodnie z okresem trwania polisy.

Do wyniku z tytułu opłat i prowizji Bank zalicza także wynagrodzenie uzyskane z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych podmiotów trzecich. W przypadku sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które nie są powiązane z produktami kredytowymi, przychody te są rozpoznawane jednorazowo lub, w przeważającej większości przypadków, rozliczane na bazie miesięcznej.

2.4. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Bank traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy produkt ubezpieczeniowy jest oferowany klientowi wyłącznie z kredytem, tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu kredytu.

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie zaliczane do przychodów odsetkowych rozliczane jest w czasie w ramach kalkulacji efektywnej stopy procentowej dla powiązanego kredytu. Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi, zgodnie z modelem 5 kroków opisanym powyżej.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane w analogiczny sposób do rozliczania przychodów, z zachowaniem zasady współmierności przychodów i kosztów. Część kosztów jest traktowana jako element korygujący wyliczenie przychodów odsetkowych przy użyciu efektywnej stopy procentowej, a pozostała część tych kosztów rozpoznawana jest jednorazowo lub jest rozliczana w czasie w ramach kosztów prowizyjnych.

Bank dokonuje również szacunku wynagrodzenia, które będzie w przyszłości zwracane z tytułu wcześniejszego zakończenia umowy ubezpieczeniowej i odpowiednio pomniejsza rozpoznawane przychody odsetkowe lub prowizyjne.

W związku z wejściem w życie Rekomendacji U dotyczącej dobrych praktyk w zakresie bancassurance, począwszy od 31 marca 2015 roku Bank nie otrzymuje wynagrodzenia z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które byłyby traktowane jako produkty powiązane z kredytami.

2.5. Aktywa finansowe

Bank klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody z możliwością reklasyfikacji zysków i strat na instrumencie do rachunku zysków i strat w momencie zaprzestania ujmowania aktywa, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody bez możliwości reklasyfikacji zysków i strat na instrumencie do rachunku zysków i strat w momencie zaprzestania ujmowania aktywa, oraz aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Zaliczenie dłużnego składnika aktywów finansowych do jednej z kategorii odbywa się w momencie jego początkowego ujęcia na podstawie modelu biznesowego Banku w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych składnika aktywów finansowych. Kapitałowy składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat chyba, że w momencie początkowego ujęcia Bank dokonał nieodwołalnego wyboru odnośnie określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji - dzień, w którym Bank dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty lub udostępnienia środków na rachunek kredytobiorcy. Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane począwszy od dnia zawarcia transakcji.

Zaprzestanie ujmowania składnika aktywów finansowych następuje wtedy i tylko wtedy, gdy wygasają prawa umowne do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów, gdy jednostka przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki zaprzestania ujmowania składnika aktywów lub w przypadku zidentyfikowania zdarzenia istotnej modyfikacji składnika aktywów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy chyba, że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Rozchód dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu następuje według średniej ważonej metody rozchodu.

Bank dokonuje również nieodwołalnej klasyfikacji do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w momencie początkowego ujęcia, gdy klasyfikacja taka prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji, gdyż eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako "niedopasowanie księgowe"), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków i strat.

W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych Bank nie wyznaczył żadnych instrumentów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat celem zmniejszenia niedopasowania księgowego.

W momencie początkowego ujęcia aktywa zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej.

Po początkowym ujęciu aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są na koniec okresu sprawozdawczego według wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Przychody z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej (Nota 2.2), za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia jest opisany w Nocie 2.11, ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujęte są w wyniku na działalność handlową jeśli dotyczą aktywów przeznaczonych do obrotu lub w pozycji zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile Bank nie wyznaczył ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie są wprowadzane do ksiąg w dniu zawarcia transakcji.

W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, którą powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia tych aktywów finansowych. Po początkowym ujęciu aktywa te są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Przez aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody rozumie się aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile jednostka nie wyznaczyła ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w zyskach lub stratach z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej.

Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody są odnoszone bezpośrednio na pozostałe całkowite dochody do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej – wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w pozostałych dochodach całkowitych wykazywana

jest w rachunku zysków i strat. Jednakże odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny, Bank ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Instrumenty kapitałowe

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wycenia się według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W momencie początkowego ujęcia Bank może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych dochodach całkowitych późniejszych zmian wartości godziwej (opcja wyceny wartości godziwej przez inne całkowite dochody) inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez Bank w ramach połączenia jednostek zgodnie z MSSF 3.

W przypadku instrumentów kapitałowych dla których zastosowano opcję wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody wszystkie zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej, z uwzględnieniem różnic kursowych, ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach. Brak jest możliwości reklasyfikacji do rachunku wyników w momencie sprzedaży instrumentu. Jedynie dywidendy otrzymywane z tych instrumentów są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Modyfikacja warunków kontraktowych aktywów finansowych

Bank dokonuje rozliczenia ujmowanego dotychczas aktywa finansowego oraz ponownej wyceny zgodnej z zasadami stosowanymi w momencie początkowego ujęcia w przypadku stwierdzenia znaczącej modyfikacji warunków umowy w okresie finansowania. Przez znaczącą modyfikację Bank definiuje taką zmianę warunków, która spełnia jedno z następujących kryteriów:

- podwyższenie kwoty finansowania o więcej niż 10% w stosunku do kwoty oryginalnej
- wydłużenie okresu finansowania o ponad 12 miesięcy w stosunku do poprzedniego okresu finansowania
- przewalutowanie, które nie było przewidziane warunkami umowy. Przy czym aby przewalutowanie mogło być uznane za przewidziane warunkami umowy, musiałaby ona definiować zarówno kurs po którym miałyby ono nastąpić, jak również oprocentowanie kredytu po przewalutowaniu.
- zmiana kredytobiorcy – jedynie w przypadku kiedy dotychczasowy kredytobiorca jest zwolniony z długu
- zmiana warunków umownych wpływająca na wynik testu SPPI
- zmiana przedmiotu finansowania w przypadku finansowania typu object finance oraz project finance.

W przypadku zidentyfikowania zdarzenia znaczącej modyfikacji następuje rozpoznanie w rachunku wyników odroczonego przychodu i kosztów związanych z tym aktywem oraz rozwiązanie rezerw. Jednocześnie następuje ponowna wycena zgodna z zasadami wyceny na datę początkowego ujęcia. Wszelkie inne modyfikacje warunków umownych, które nie prowadzą do zaprzestania ujmowania składnika aktywów traktowane są jako nieznaczące modyfikacje i powodują rozpoznawanie zysku lub straty z tytułu modyfikacji. Efekty wszystkich zidentyfikowanych nieznaczących modyfikacji przepływów pieniężnych traktowane są jako niezwiązane z ryzykiem kredytowym i ujmowane w wyniku z tytułu odsetek. Wynik na modyfikacji stanowi różnicę pomiędzy wartością bieżącą zmodyfikowanych przepływów zdyskontowanych starą stopą efektywną, a zaangażowaniem efektywnym kredytu. Prowizje otrzymywane związane z nieznaczącą modyfikacją są rozliczane w czasie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Wszystkie znaczące modyfikacje ujmowane są jako związane z ryzykiem kredytowym. W przypadku znaczącej modyfikacji ekspozycji w koszyku drugim, dla których w konsekwencji modyfikacji nastąpiło przesunięcie do koszyka pierwszego, powstała na datę początkowego ujęcia korekta z tytułu wyceny do wartości godziwej takiej ekspozycji koryguje wynik odsetkowy w kolejnych okresach.

Zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywa POCI)

POCI to aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości. Do kategorii tej zaliczane są również te aktywa finansowe, które były dotknięte utratą wartości w momencie zidentyfikowanej znaczącej modyfikacji. W momencie początkowego ujęcia aktywa POCI ujmowane są w wartości godziwej. Wartość godziwa aktywów POCI na datę początkowego ujęcia liczona jest jako wartość bieżąca szacowanych przyszłych przepływów uwzględniających ryzyko kredytowe zdyskontowanych stopą wolną od ryzyka. Po początkowym ujęciu aktywa POCI wyceniane są według zamortyzowanego kosztu. W odniesieniu do tych składników aktywów finansowych Bank stosuje efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe do ustalania

wartości amortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych oraz przychodów odsetkowych generowanych przez te aktywa – stopę CEIR. W przypadku ekspozycji POCI zmiana oczekiwanych strat kredytowych w stosunku do szacowanych na datę ich początkowego ujęcia ujmowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości. Wartość tego odpisu może zarówno pomniejszać wartość brutto ekspozycji POCI jak również ją powiększać w przypadku zmniejszenia oczekiwanych strat w stosunku do ich wartości na datę początkowego ujęcia.

Przeklasyfikowanie aktywów finansowych

Dłużne aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu wtedy i tylko wtedy, gdy Bank zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. W takim przypadku przeklasyfikowaniu podlegają te aktywa, na które zmiana modelu biznesowego miała wpływ.

Bank nie dokonuje przeklasyfikowania żadnych zobowiązań finansowych.

2.6. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania. Powyższe warunki uznaje się za niespełnione, a dokonanie kompensaty za niewłaściwe, gdy: różne instrumenty finansowe łączy się tak, aby naśladowały cechy pojedynczego instrumentu, aktywa i zobowiązania finansowe wynikają z instrumentów finansowych obciążonych takim samym ryzykiem ale dotyczą różnych kontrahentów, aktywa finansowe lub inne aktywa stanowią zabezpieczenie zobowiązań finansowych bez prawa regresu, aktywa finansowe są wnoszone przez dłużnika na rachunek powierniczy w celu wywiązania się ze zobowiązań ale nie zostały jeszcze przyjęte przez wierzyciela jako spłata zobowiązania lub gdy oczekuje się, że obowiązki powstałe na skutek zdarzeń powodujących straty zostaną rozliczone przez stronę trzecią na podstawie roszczenia zgłoszonego z tytułu umowy ubezpieczeniowej.

2.7. Utrata wartości aktywów finansowych

Instrumenty finansowe podlegające wymogom szacowania kosztów z tytułu ryzyka kredytowego to: aktywa finansowe wyceniane w amortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane przez inne całkowite dochody, zobowiązania do udzielania pożyczek jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, umowy gwarancji finansowej jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, należności leasingowe ujmowane zgodnie z MSSF 16, składniki aktywów kontraktowych z tytułu umów ujmowane zgodnie z MSSF 15.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący zasad wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych został zamieszczony w Nocie 3.3.6.

Zasady klasyfikacji ekspozycji do koszyków

Logika transferu jest to algorytm klasyfikacji ekspozycji do jednego z czterech Koszyków (ang. Stage): 1, 2, 3, POCI.

- Koszyk 1 zawiera ekspozycje, dla których kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych odbywa się w horyzoncie 12 miesięcy.
- Koszyk 2 zawiera ekspozycje, dla których na datę raportową zidentyfikowano istotne pogorszenie jakości kredytowej w stosunku do daty początkowego ujęcia ekspozycji - kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych odbywa się w horyzoncie dożywotnim (ang. lifetime).
- Koszyk 3 zawiera ekspozycje, dla których została stwierdzona przesłanka utraty wartości.
- Koszyk POCI zawiera aktywa, dla których przesłanka utraty wartości została zidentyfikowana na moment początkowego ujęcia.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący zasad klasyfikacji ekspozycji do koszyków został zamieszczony w Nocie 3.3.6.1.

Istotne pogorszenie jakości kredytowej

Identyfikacja istotnego pogorszenia jakości kredytowej aktywa odbywa się na bazie kryterium ilościowego i kryteriów jakościowych, przy czym o klasyfikacji aktywa do Koszyka 2 decyduje wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych lub kryterium ilościowego.

Odrzucenie założenia o istotnym pogorszeniu jakości kredytowej:

Podejście Banku do odrzucenia założenia o istotnym pogorszeniu jakości kredytowej w przypadku wystąpienia $DPD \geq 31$ dni (ang. *rebuttable presumption*) polega na wprowadzeniu progu materialności (progu aktywacji) zaległej wobec Banku kwoty. Kryterium $DPD \geq 31$ dni (jedno z jakościowych kryteriów Logiki Transferu) nie jest brane pod uwagę, gdy:

1. dla ekspozycji detalicznych - w przypadku ekspozycji kredytowych suma kapitału wymagalnego i niewymagalnego lub zaangażowanie pozabilansowe ekspozycji nie przekracza 500 PLN (lub 3 000 CZK lub 120 EUR dla oddziałów Banku w Czechach i na Słowacji odpowiednio),
2. dla ekspozycji korporacyjnych - na datę raportową suma kapitału wymagalnego i niewymagalnego lub zaangażowanie pozabilansowe ekspozycji nie przekracza 3 000 PLN.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący istotnego pogorszenia jakości kredytowej został zamieszczony w Nocie 3.3.6.1.1.

Niskie ryzyko kredytowe

Zgodnie z zapisami MSSF 9, Bank wyodrębnia kategorię aktywów z niskim ryzykiem kredytowym (ang. Low Credit Risk, LCR). Aktywa oznaczone jako LCR nie podlegają procesowi identyfikacji przesłanek istotnego pogorszenia jakości kredytowej (jeżeli nie są w statusie default, to znajdują się w Koszyku 1).

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący kryterium niskiego ryzyka kredytowego został zamieszczony w Nocie 3.3.6.1.2.

Utrata wartości

Bank stosuje jednolitą definicję niewykonania zobowiązania (default) we wszystkich obszarach zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym dla celów kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych i wymogu kapitałowego. Podstawą przyjętej definicji default jest definicja niewykonania zobowiązania zawarta w Rozporządzeniu CRR.

Przeklasyfikowanie klienta do kategorii default dokonywane jest w przypadku wystąpienia przesłanki utraty wartości. Przeklasyfikowanie co najmniej jednego zobowiązania kredytowego klienta do kategorii default powoduje przeklasyfikowanie wszystkich zobowiązań kredytowych i niekredytowych klienta do kategorii default.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący przesłanek utraty wartości został zamieszczony w Notach 3.3.6.1.3 (należności korporacyjne) oraz 3.3.6.1.4 (należności detaliczne).

Szacowanie oczekiwanych strat kredytowych

Kalkulacja oczekiwanej straty kredytowej odbywa się dla ekspozycji, które na datę raportową są aktywne oraz posiadają niezerowe zaangażowanie (bilansowe i pozabilansowe). Oszacowanie wartości oczekiwanej straty kredytowej odbywa się odrębnie dla bilansowej, jak też pozabilansowej części ekspozycji. W kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych stosowane jest:

- podejście portfelowe: dotyczy ekspozycji, dla których na datę raportową nie stwierdzono przesłanki utraty wartości oraz ekspozycji z portfela detalicznego ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości (z wyłączeniem ekspozycji, dla których stosowane jest podejście indywidualne),
- podejście indywidualne: dotyczy wszystkich ekspozycji korporacyjnych oraz wszystkich ekspozycji klientów Private Banking rejestrowanych w systemach korporacyjnych, dla których stwierdzono przesłankę utraty wartości, a także w określonych przypadkach ekspozycji mikrofirm detalicznych, dla których stwierdzono przesłankę utraty wartości.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący szacowania oczekiwanych strat kredytowych został zamieszczony w Nocie 3.3.6.2.

Spisanie należności kredytowej

Spisanie należności kredytowej może dotyczyć całości bądź części składnika aktywów finansowych.

W przypadku bankowości detalicznej, odpisanie wierzytelności może być zrealizowane w sytuacji:

1. Braku możliwości dochodzenia wierzytelności, np.:
 - a. przedawnienie roszczenia Banku,
 - b. wyłudzenie kredytu uniemożliwiające ustalenie tożsamości dłużnika,
 - c. ograniczenie odpowiedzialności spadkobierców,
 - d. zakwestionowanie wierzytelności przez dłużnika na drodze powództwa sądowego.

2. Braku lub wyczerpania możliwości odzysku, w szczególności:

- a. umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność,
- b. oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości albo zakończenia postępowania upadłościowego z uwagi na brak majątku dłużnika wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania,
- c. uznania wierzytelności za nieściągalną – koszty dochodzenia wierzytelności przewyższają potencjalny odzysk.

Z uwagi na cykliczną sprzedaż wierzytelności niepracujących, systematycznym odpisom podlegają tylko przypadki wyłudzeń. Pozostałe przypadki objęte są procesem portfelowej sprzedaży wierzytelności.

W przypadku bankowości korporacyjnej, odpisywanie wierzytelności jest realizowane w sytuacji:

1. Gdy zostały wyczerpane wszelkie możliwości odzysku:

- a. zostało zakończone postępowanie upadłościowe, dłużnik został wykreślony z KRS i nie odzyskano całości długu,
- b. postępowanie upadłościowe zostało umorzone ze względu na brak majątku dłużnika na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów,
- c. wniosek o ogłoszenie upadłości został oddalony z uwagi na brak majątku dłużnika wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania,
- d. w ramach sądowego postępowania restrukturyzacyjnego zatwierdzono warunki układu zakładające umorzenie części długu,
- e. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone z powodu bezskuteczności w związku z brakiem majątku dłużnika,
- f. uznanie wierzytelności za nieściągalną – koszty dochodzenia wierzytelności przewyższają potencjalny odzysk;

2. Gdy brak jest możliwości dochodzenia wierzytelności np.:

- a. wierzytelność jest kwestionowana przez dłużnika na drodze powództwa sądowego. Zgodnie z decyzją sądu wierzytelność jest umarzana.

2.8. Umowy gwarancji finansowych

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu, wystawca takiej umowy w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:

- kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe, określonej zgodnie z MSSF 9,
- początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15.

2.9. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony, należności od innych banków.

2.10. Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse repo określane są jako operacje sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i określonej umownej cenie i są ujmowane na dzień przekazania środków.

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (ang. repos lub sell/buy back) są reklasyfikowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenie, jeżeli jednostka przejmująca ma wynikające z umowy lub zwyczaju prawo do sprzedaży lub ponownego zastawienia zabezpieczenia. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków, depozytach innych banków, innych depozytach lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (ang. reverse repos lub buy/sell back) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru.

Przy zawieraniu transakcji repo lub sell/buy back i reverse repo lub buy/sell back mBank S.A. sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie. Transakcje te są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez pozostałe całkowite dochody oraz zobowiązania w przypadku dokonania transakcji repo lub sell/buy back i jako należności w przypadku transakcji typu reverse repo lub buy/sell back wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Pożyczonych przez Bank w transakcjach reverse repo lub buy/sell back papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, chyba że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku, transakcje sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, przychody ze sprzedaży uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej, a obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązania wobec klientów. Nie rozpoznaje się jako aktywów finansowych papierów wartościowych pożyczonych w transakcjach buy/sell back oraz ponownie wypożyczonych w transakcjach sell/buy back.

W wyniku zawierania transakcji repo lub sell/buy back na papierach posiadanych przez Bank, dokonuje się przeniesienia aktywów finansowych w taki sposób, że nie kwalifikują się one do wyłączenia, ponieważ Bank zachowuje zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów finansowych.

2.11. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty). Jeżeli wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych, wówczas Bank wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia zgodnie z zasadami opisanymi w Nocie 2.12.

Instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowę zasadniczą stanowi składnik aktywów finansowych objęty zakresem MSSF 9, nie jest wydzielany, a cały kontrakt hybrydowy jest ujmowany zgodnie z wymogami dotyczącymi klasyfikacji aktywów finansowych.

Instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowa zasadnicza nie jest składnikiem aktywów finansowych objętych zakresem MSSF 9, podlega ocenie pod kątem konieczności jego wydzielenia.

Instrumenty pochodne, które są wyznaczone i stanowią efektywne instrumenty zabezpieczające, nie są klasyfikowane do żadnej z kategorii wymienionych powyżej i podlegają zasadom rachunkowości zabezpieczeń.

Zgodnie z zapisami MSSF 9: (i) opcja wcześniejszej spłaty nie musi być wydzielana z instrumentu dłużnego i wyceniana na potrzeby sprawozdania finansowego, ponieważ wartość wykonania opcji wcześniejszej spłaty jest w przybliżeniu równa wartości zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego na każdy dzień rozliczania. W przypadku opcji wcześniejszej spłaty, która nie spełnia kryteriów testu umownych charakterystyk przepływów pieniężnych składnik aktywów finansowych w całości podlega obowiązkowej klasyfikacji jako aktywo finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat; (ii) cena wykonania opcji przedpłaty daje pożyczkodawcy zwrot w kwocie w przybliżeniu równej wartości bieżącej utraconych odsetek za pozostały do końca okres zasadniczej umowy. Utracone odsetki są rezultatem pomnożenia kwoty nominalu objętej przedpłatą przez różnicę stóp procentowych. Różnica stóp procentowych jest to nadwyżka efektywnej stopy procentowej umowy zasadniczej nad efektywną stopą procentową, którą jednostka uzyskałaby na dzień przedpłaty, gdyby dokonała reinwestycji kwoty nominalu objętej przedpłatą w ramach podobnej umowy obejmującej okres pozostały do końca umowy zasadniczej.

Ocena tego, czy opcja kupna lub sprzedaży jest ściśle powiązana z zasadniczym instrumentem dłużnym, dokonywana jest przed wydzieleniem składnika kapitałowego z zasadniczego instrumentu dłużnego zgodnie z MSR 32.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Bank wyznacza niektóre instrumenty pochodne albo jako (1) zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej), albo (2) zabezpieczenie

przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych z tytułu ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub prognozowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych).

Bank podjął decyzję, że będzie kontynuował stosowanie wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9.

W odniesieniu do instrumentów pochodnych zabezpieczających pozycje Banku stosuje się rachunkowość zabezpieczeń pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem;
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego;
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat;
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego mogą być wiarygodnie wycenione;
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Bank dokumentuje cele zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających oraz w momencie zawarcia transakcji, relację między instrumentem zabezpieczającym a zabezpieczaną pozycją. Bank dokumentuje również własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, mierzoną zarówno prospektywnie jak i retrospektywnie od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Ze względu na podział instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej oraz zaklasyfikowanych do księgi handlowej, Bank stosuje odmienne podejście do prezentowania przychodów/kosztów odsetkowych dla każdej z tych grup instrumentów pochodnych, które zostało opisane w Nocie 2.2. Pozostały wynik z wyceny do wartości godziwej instrumentów ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza. Zysk lub strata z tytułu zabezpieczenia pozycji zabezpieczanej korygują wartość bilansową pozycji zabezpieczanej.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego według efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego kapitałowego papieru wartościowego jest wykazywana w pozostałych całkowitych dochodach do czasu zbycia tego papieru wartościowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach przenosi się do rachunku zysków i strat oraz zalicza do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat (np. w momencie zawarcia prognozowanej transakcji sprzedaży, która jest przedmiotem zabezpieczenia).

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygaś albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w pozostałych całkowitych dochodach pozostają w pozostałych całkowitych dochodach, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty wykazane w pozostałych całkowitych dochodach są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie desygnowane do rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Bank posiada w portfelu następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko rynkowe:

- Kontrakty futures na obligacje, na indeks
- Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe
- Opcje na kontrakty futures
- Transakcje terminowe na papiery wartościowe
- Swapy towarowe

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- Forward Rate Agreement (FRA)
- Interest Rate Swap (IRS), Overnight Index Swap (OIS)
- Opcje na stopę procentową

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego:

- Walutowe transakcje terminowe, fx swap, fx forward
- Cross Currency Interest Rate Swap (CIRS)
- Opcje walutowe.

2.12. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia

Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcji (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty), chyba że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji lub przepakowania) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne obejmują wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

W przypadku transakcji, których wartość początkowa uzyskana z modelu wyceny (uwzględniającego zarówno dane obserwowane na rynku jak i dane nierynkowe) oraz cena transakcyjna różnią się, początkowe ujęcie następuje według ceny transakcyjnej. Bank zakłada, że cena taka jest najlepszym przybliżeniem wartości godziwej, pomimo faktu, iż wartość otrzymana z modelu wyceny może być różna. Różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością uzyskaną z modelu, zwyczajowo nazywana zyskami i stratami z początkowego ujęcia („day one profit and loss”), jest rozliczana w czasie.

Moment ujęcia odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia jest oceniany indywidualnie. Są one amortyzowane przez okres trwania transakcji, odraczane do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalona na podstawie obserwowalnych rynkowych danych wejściowych, lub realizowane przez płatności. Instrument finansowy jest od tego momentu wyceniany w wartości godziwej, skorygowanej o zyski i straty z początkowego ujęcia. Dalsze zmiany wartości godziwej są niezwłocznie ujmowane w rachunku zysków i strat bez odwracania odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia.

2.13. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują kredyty i pożyczki otrzymane, depozyty przyjęte, zobowiązania tytułu emisji dłuższych papierów wartościowych i zobowiązania podporządkowane. Powyższe zobowiązania finansowe ujmowane są początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, zobowiązania te wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmowane są w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.14. Wartości niematerialne

Przy początkowym ujęciu Bank wycenia wartości niematerialne w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (1,5-26 lat). Wydatki związane z utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Wydatki bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Bank, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednie obejmują koszty osobowe bezpośrednio przypisane do oprogramowania.

Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania (1,5-30 lat).

Oprogramowanie komputerowe bezpośrednio związane z funkcjonowaniem określonego sprzętu informatycznego jest wykazywane w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Bank identyfikuje koszty zakończonych prac rozwojowych jako wartości niematerialne w związku z uzyskaniem przyszłych korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Bank ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika oraz może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych” jest określony i nie przekracza 3 lat. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności. Bank wykazuje osobno te koszty, które wynikają z prac rozwojowych we własnym zakresie i z transakcji połączenia jednostek gospodarczych.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania.

2.15. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Banku, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- Budynki i budowle	20-40 lat,
- Urządzenia techniczne i maszyny	2-15 lat,
- Środki transportu	4-5 lat,
- Sprzęt informatyczny	2-10 lat,
- Inwestycje w obce środki trwałe	5-20 lat nie dłużej niż okres najmu / dzierżawy / leasingu,
- Sprzęt biurowy, meble	2-10 lat.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura. Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych oraz metod amortyzacji dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty prospektywnie.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości środków trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, Bank szacuje wartość odzyskiwaną tych środków trwałych. Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli oszacowanie wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, Bank ustala wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów).

Wartość bilansowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta z bilansu w momencie zbycia lub wówczas, gdy nie przewiduje się osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania i następującego po nim zbycia. Zyski i straty wynikające z faktu usunięcia pozycji rzeczowych aktywów trwałych z bilansu ujemnie się w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia z bilansu.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujemnie w rachunku zysków i strat.

2.16. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujemnie się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione, Bank zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do zbycia) w kwocie niższej z dwóch:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

2.17. Odroczony podatek dochodowy

Bank tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną różnicą między wartością bilansową danego składnika aktywów lub zobowiązań wykazywaną w sprawozdaniu finansowym a jego wartością podatkową. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w pasywach jako „Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Ujemną różnicę netto ujemnie się w pozycji „Aktywa z tytułu

odroczonego podatku dochodowego". Zmianę stanu rezerwy na odroczonego podatek dochodowy oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w stosunku do poprzedniego okresu obrotowego zalicza się do pozycji „Podatek dochodowy”.

Zobowiązania lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości, metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową. Zobowiązania lub aktywa z tego tytułu ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, i które to stawki zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji aktywów lub regulowania zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu odpisów tworzonych na utratę wartości kredytów i udzielonych gwarancji spłaty kredytów, amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych, leasingu, aktualizacji wyceny niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów na instrumenty pochodne oraz transakcje terminowe, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych przysługujących do odliczenia.

Bank weryfikuje wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Bank obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie zysku do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Takie obniżki koryguje się w górę w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego zysku do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane w księgach w wysokości możliwej do zrealizowania. Jeżeli prognozowana kwota dochodu ustalonego dla celów podatkowych nie pozwala na realizację aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w całości lub w części, aktywa te są tworzone w odpowiedniej wysokości. Powyższa zasada dotyczy także ujmowanych w aktywie odroczonym kwot strat podatkowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego Bank wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie każdego z krajów, w którym Bank prowadzi działalność i rozlicza się z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Bank ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

Bank ujawnia oddzielnie kwotę ujemnych różnic przejściowych (głównie z tytułu nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych), w związku z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a także kwotę różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Bank ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Bank i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości instrumentów finansowych wycenianych przez pozostałe całkowite dochody i aktualizacji transakcji zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujmuje się, tak jak aktualizację wyceny, bezpośrednio w innych pozycjach kapitału własnego, a następnie przenosi do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana inwestycja lub pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

2.18. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi to finansowe i niefinansowe aktywa przejęte przez Bank w celu rozliczenia przeterminowanych należności kredytowych. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej i klasyfikuje jako rzeczowe aktywa trwałe, aktywa finansowe lub inne aktywa w zależności od rodzaju aktywów i intencji Banku odnośnie sposobu realizacji korzyści z tych aktywów. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

W późniejszym okresie aktywa przejęte za długi są ujmowane i wyceniane zgodnie z polityką przewidzianą dla aktywów danej kategorii.

2.19. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów ujmuje się, jeśli wydatki dotyczą miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inne aktywa”.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Banku, lecz jeszcze nie stanowiących jej zobowiązań. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.20. Leasing

Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Bank ponownie ocenia, czy umowa jest leasingiem lub czy zawiera leasing tylko wtedy, gdy warunki umowy ulegną zmianie.

Przekazanie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym składnikiem aktywów, w odniesieniu do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych i kontroluje wykorzystanie danego składnika aktywów w danym okresie.

mBank S.A. jako leasingobiorca

W przypadku gdy definicja leasingu jest spełniona, ujmuje się prawo do użytkowania składnika aktywów wraz z odpowiednim zobowiązaniem z tytułu leasingu ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu.

Bank jako leasingobiorca stosuje uproszczenia i nie stosuje wymogów dotyczących ujmowania, wyceny i prezentacji w odniesieniu do umów leasingu krótkoterminowego do 12 miesięcy dla danej klasy bazowego składnika aktywów oraz w odniesieniu do umów leasingowych, dla których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, tzn. poniżej 20.000 PLN w odniesieniu do poszczególnych leasingów. W odniesieniu do umów, dla których Bank stosuje uproszczenia, opłaty leasingowe ujmuje się jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Prawo wieczystego użytkowania jest klasyfikowane jako leasing zgodnie z MSSF 16 ze względu na występowanie przyszłych opłat za korzystanie z tego prawa. Bank przyjął, że okres leasingu dla tego typu umów to pozostały okres przyznanego prawa od momentu przejścia na MSSF 16.

Bank ustala okres leasingu dla leasingów nieodwołalnych uwzględniając:

- opcję przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank jako leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- opcję wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank jako leasingobiorca nie skorzysta z tej opcji.

Bank ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu. Bank uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią zachętę ekonomiczną do tego, aby skorzystał z opcji przedłużenia leasingu lub nie skorzystał z opcji wypowiedzenia leasingu. Bank ponownie ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu w przypadku wystąpienia znaczącego zdarzenia albo znaczącej zmiany w okolicznościach, które Bank jako leasingobiorca kontroluje, oraz które wpływają na to, że można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank skorzysta z opcji, która nie została wcześniej uwzględniona w ustaleniach dotyczących okresu leasingu, lub że nie skorzysta z opcji, która została wcześniej uwzględniona w tych ustaleniach. Bank aktualizuje okres leasingu, gdy zaszła zmiana dotycząca nieodwołalnego okresu leasingu.

W dacie rozpoczęcia leasingu Bank jako leasingobiorca wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania powinien obejmować:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez Bank jako leasingobiorcę, oraz
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez Bank jako leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu, chyba że te koszty są ponoszone w celu wytworzenia zapasów.

Po dacie rozpoczęcia leasingu Bank wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu:

- pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i łączne straty z tytułu utraty wartości, oraz
- skorygowanego z tytułu jakiegokolwiek aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Bank stosuje wymogi w zakresie amortyzacji zgodnie z MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe oraz MSR 36 Utrata wartości aktywów w celu określenia, czy składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania utracił wartość.

W dacie rozpoczęcia leasingu Bank wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. W dacie rozpoczęcia opłaty leasingowe ujęte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące opłaty:

- stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki obejmują na przykład opłaty powiązane z indeksem cen konsumpcyjnych, opłaty powiązane z referencyjną stopą procentową (taką jak LIBOR) lub opłaty, które zmieniają się, aby odzwierciedlić zmiany w stawkach czynszów na wolnym rynku.

Po dacie rozpoczęcia leasingu Bank wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych, oraz
- zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych.

Bank dyskontuje opłaty leasingowe z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli tę stopę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie Bank stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Bank jako leasingobiorca szacuje wartość stopy dyskonta, biorąc pod uwagę okres trwania oraz walutę umowy.

Stopy dyskonta obliczone przez Bank wyniosły:

- dla umów w PLN: 1,95%,
- dla umów w EUR: 0,02%,
- dla umów w USD: 2,93%,
- dla umów w CZK: 2,19%.

Wszystkie aktywa z tytułu prawa do użytkowania wykazane są w rzeczowych aktywach trwałych (Nota 26).

Płatności pieniężne zobowiązania z tytułu leasingu wykazane są w sprawozdaniu z przepływów w ramach działalności finansowej. Opłaty z tytułu leasingu krótkoterminowego, opłaty za leasingi obejmujące aktywa o niskiej wartości oraz zmienne opłaty leasingowe nieuwzględnione w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu ujęte są w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w działalności operacyjnej.

mBank S.A. jako leasingodawca

W leasingu operacyjnym Bank ujmuje opłaty leasingowe z leasingów operacyjnych jako dochód metodą liniową albo w inny systematyczny sposób. Bank ujmuje w kosztach poniesione w celu uzyskania dochodów z tytułu leasingu koszty, łącznie z amortyzacją. Bank dodaje początkowe koszty bezpośrednio poniesione w celu uzyskania leasingu operacyjnego do wartości bilansowej bazowego składnika aktywów i ujmuje te koszty jako koszty poniesione w okresie leasingu na tej samej podstawie co dochody z tytułu leasingu. Sposób amortyzowania oddanych w leasing składników aktywów podlegających amortyzacji powinien być zgodny ze zwykłymi zasadami amortyzacji przyjętymi przez Bank w odniesieniu do podobnych aktywów, a odpisy amortyzacyjne powinny być obliczane zgodnie z MSR 16 i MSR 38. W celu określenia czy nastąpiła utrata wartości przedmiotu leasingu, Bank stosuje MSR 36.

2.21. Rezerwy

Wymogom szacowania odpisów i rezerw zgodnie z MSSF 9 podlegają zobowiązania do udzielenia pożyczki oraz umowy gwarancji finansowych.

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Banku ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

2.22. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań, na podstawie modelu aktuarialnego. Bank stosuje zasadę ujmowania zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia dotyczących zmian w założeniach aktuarialnych w pozostałych całkowitych dochodach, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat. Natomiast koszty zatrudnienia oraz odsetki netto od zobowiązania z tytułu określonych świadczeń Bank ujmuje odpowiednio w „Ogólnych kosztach administracyjnych” i w pozostałych kosztach z tytułu odsetek.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych

Bank prowadzi programy wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami własnymi. Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych są rozliczane zgodnie z MSSF 2 „Płatności związane z akcjami”. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji i akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z kapitałami własnymi. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji i akcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji i akcji. Nie występują warunki rynkowe nabywania uprawnień, które byłyby uwzględnione przy szacowaniu na dzień wyceny wartości godziwej opcji na akcje oraz akcji. Warunki nabycia uprawnień inne niż warunki rynkowe nie są uwzględniane przy szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje i akcji, lecz są uwzględniane przez korektę liczby instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank koryguje szacunek co do poziomu liczby opcji i akcji, co do których oczekuje się, że będą możliwe do wykorzystania. Zgodnie z MSSF 2, w trakcie trwania programów nie jest konieczne ujmowanie zmiany wartości godziwej płatności opartej na akcjach.

2.23. Kapitał

Kapitały stanowią kapitały i fundusze własne Banku tworzone zgodnie z określonymi przepisami prawa, tj. właściwymi ustawami lub statutem Banku.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

■ Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich umorzenia. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, emisją opcji, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Ponadto kapitał zapasowy uwzględnia rozliczenia z tytułu programów motywacyjnych opartych na akcjach Banku.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ogólnego ryzyka,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Ponadto w pozostałych kapitałach rezerwowych ujmuje się wycenę programów motywacyjnych opartych na akcjach Banku.

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach „pozostałych zobowiązań”.

Inne pozycje kapitału własnego

Inne pozycje kapitału własnego tworzone są w wyniku:

- wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych,
- zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- wyceny instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do efektywnej części zabezpieczenia,
- udziału Banku w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności.

2.24. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Banku, w tym oddziałów zagranicznych Banku, wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, uwzględnia się w pozostałych całkowitych dochodach.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia zawarcia transakcji, natomiast pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została wyceniona.

W przypadku, gdy zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w pozostałych całkowitych dochodach, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Natomiast jeżeli zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w wyniku, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w wyniku.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oddziałów zagranicznych przeliczane są na walutę prezentacji z waluty funkcjonalnej z zastosowaniem kursu średniego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje rachunku zysków i strat tych jednostek przelicza się na walutę prezentacji z zastosowaniem kursów średnich Narodowego Banku Polskiego z końca poszczególnych miesięcy okresu sprawozdawczego. Powstałe w ten sposób różnice kursowe ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach.

2.25. Działalność powiernicza

mBank S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Bank świadczy usługi przechowywania aktywów, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. Przychody z tytułu prowizji i opłat z działalności powierniczej ujmuje się zgodnie z MSSF 15 stosując 5 stopniowy model ujmowania przychodów opisany w Nocie 2.3. W związku z wykonywaniem tych usług Bank podejmuje decyzje dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Aktywa przechowywane na zasadach powierniczych nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Banku.

2.26. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Niniejsze sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji, które zostały wydane i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2020 roku.

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane

- Zmiany do MSSF 16 Udogodnienia czynszowe związane z COVID-19, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) 28 maja 2020 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 10 października 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 czerwca 2020 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 16 wprowadzają praktyczny wyjątek, który pozwala leasingobiorcom na nieocenianie czy udogodnienia czynszowe, których wystąpienie jest bezpośrednią konsekwencją pandemii COVID-19 i spełniają określone warunki, stanowią modyfikację leasingu, oraz zamiast tego ujmować tego typu udogodnienia czynszowe jakby nie były modyfikacją leasingu.

Bank uważa, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 oraz MSSF 16 Reforma wskaźników stóp procentowych – Faza 2, zostały opublikowane przez RMSR 27 sierpnia 2020 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 13 stycznia 2021 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 oraz MSSF 16 Reforma wskaźników stóp procentowych – Faza 2 dotyczą modyfikacji aktywów finansowych, zobowiązań finansowych i zobowiązań z tytułu leasingu, szczegółowych wymogów dotyczących rachunkowości zabezpieczeń oraz wymogów dotyczących ujawniania informacji mających zastosowanie zgodnie z MSSF 7 towarzyszącym zmianom odnośnie modyfikacji i rachunkowości zabezpieczeń.

W odniesieniu do modyfikacji aktywów finansowych, zobowiązań finansowych i zobowiązań z tytułu leasingu wprowadzono praktyczne rozwiązanie dla modyfikacji wymaganych przez reformę (modyfikacje wymagane jako bezpośrednia konsekwencja reformy IBOR i dokonane na ekonomicznie równoważnych zasadach). Modyfikacje te są rozliczane poprzez aktualizację efektywnej stopy procentowej. Wszystkie inne modyfikacje są rozliczane zgodnie z aktualnymi wymogami MSSF. Podobne praktyczne rozwiązanie jest proponowane dla rachunkowości leasingobiorcy z zastosowaniem MSSF 16.

W odniesieniu do zmian w obszarze rachunkowości zabezpieczeń, rachunkowość zabezpieczeń nie zostaje zaprzestana wyłącznie z powodu reformy IBOR. Powiązania zabezpieczające (i powiązana z nimi dokumentacja) muszą zostać zmienione w celu odzwierciedlenia modyfikacji na pozycji zabezpieczanej, pozycji zabezpieczającej i na zabezpieczanym ryzyku. Zmienione powiązania zabezpieczające powinny spełniać wszystkie kryteria kwalifikujące do stosowania rachunkowości zabezpieczeń, w tym wymogi dotyczące efektywności.

Wymagane są także szczegółowe ujawnienia, aby umożliwić użytkownikom zrozumienie charakteru i zakresu ryzyk wynikających z reformy IBOR, na które jednostka jest narażona, oraz sposobu w jaki jednostka zarządza tym ryzykiem, a także postępów jednostki w przechodzeniu z IBOR na alternatywne stopy referencyjne i jak jednostka zarządza tym przejściem.

MSSF 4 został również zmieniony w celu nałożenia na ubezpieczycieli, którzy stosują tymczasowe zwolnienie z MSSF 9, wymogu stosowania zmian w rachunkowości w zakresie modyfikacji wymaganych bezpośrednio przez reformę IBOR.

Bank przeprowadził analizę wpływu zastosowania zmian do standardów na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania. Szczegółowe informacje dotyczące tej analizy zostały zaprezentowane w dalszej części niniejszej Noty.

- Zmiany do MSSF 4 Przedłużenie tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9, zostały opublikowane przez RMSR 25 czerwca 2020 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 15 grudnia 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 czerwca 2023 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 4 zapewniają tymczasowe zwolnienie, które pozwala ubezpieczycielowi na stosowanie MSR 39 zamiast MSSF 9 Instrumenty Finansowe. Wydłużenie terminu zapewnia zgodność między datą wygaśnięcia tymczasowego wyłączenia a datą wejścia w życie MSSF 17, który zastępuje MSSF 4.

Bank uważa, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską

Niniejsze sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wymienionych poniżej standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską.

- Zmiana do MSR 8, Definicja szacunków księgowych, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 lutego 2021 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie.

W zmianie do MSR 8 Definicja szacunków księgowych, definicja zmiany szacunków księgowych została zastąpiona definicją szacunków księgowych. Zgodnie z nową definicją szacunki księgowe to kwoty pieniężne w sprawozdaniach finansowych, które są objęte niepewnością wyceny. Rada wyjaśniła również nową definicję poprzez dodatkowe wytyczne i przykłady, w jaki sposób zasady rachunkowości i szacunki księgowe są ze sobą powiązane oraz jak zmiana techniki wyceny stanowi zmianę szacunków księgowych. Wprowadzenie definicji szacunków księgowych oraz innych poprawek do MSR 8 miało na celu pomóc jednostkom odróżnić zmiany zasad rachunkowości od zmian w szacunkach księgowych.

Bank uważa, że zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 Ujawnianie zasad rachunkowości, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 lutego 2021 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 1 i Zasady Praktyki MSSF 2 mają na celu pomóc osobom sporządzającym sprawozdania finansowe w podjęciu decyzji, które zasady rachunkowości ujawnić w swoich sprawozdaniach finansowych. Zmiany wprowadzają wymóg ujawniania istotnych informacji o polityce rachunkowości zamiast znaczących zasad rachunkowości. Zostały dodane wyjaśnienia i przykłady w jaki sposób jednostka może zidentyfikować istotne informacje dotyczące zasad rachunkowości. Zmiany wyjaśniają, że informacje o polityce rachunkowości mogą być istotne ze względu na swój charakter, nawet jeśli kwoty są nieistotne i jeżeli użytkownicy sprawozdań finansowych potrzebowaliby ich do zrozumienia innych istotnych informacji w sprawozdaniu finansowym.

Bank uważa, że zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- MSSF 17, Kontrakty ubezpieczeniowe, został opublikowany przez RMSR 18 maja 2017 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie.

MSSF 17 definiuje nowe podejście do rozpoznawania, wyceny, prezentacji i ujawniania umów ubezpieczeniowych. Głównym celem MSSF 17 jest zagwarantowanie przejrzystości oraz porównywalności sprawozdań finansowych ubezpieczycieli. W tym celu jednostka będzie ujawniała szereg informacji ilościowych i jakościowych umożliwiających użytkownikom sprawozdania finansowego ocenę wpływu umów ubezpieczeniowych na sytuację finansową, wyniki finansowe oraz przepływy pieniężne jednostki. MSSF 17 wprowadza szereg istotnych zmian w stosunku do dotychczasowych

wymogów MSSF 4. Dotyczą one między innymi: poziomów agregacji na jakim wykonywane są obliczenia, metody wyceny zobowiązań ubezpieczeniowych, rozpoznawania zysku lub straty w czasie, ujmowania reasekuracji, wydzielenia komponentu inwestycyjnego, sposobu prezentacji poszczególnych pozycji bilansu oraz rachunku zysków i strat jednostek sprawozdawczych, w tym oddzielnej prezentacji przychodów z ubezpieczeń, kosztów usług ubezpieczeniowych, a także przychodów lub kosztów finansowych.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 17, zostały opublikowane przez RMSR 25 czerwca 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 czerwca 2023 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 17 obejmują dwuletnie odroczenie daty wejścia w życie i ustaloną datę wygaśnięcia tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9 przyznanego ubezpieczycielom spełniającym określone kryteria. Jednostki sporządzające sprawozdania finansowe nie muszą już stosować MSSF 17 do niektórych kart kredytowych i podobnych umów oraz pożyczek zapewniających ochronę ubezpieczeniową. Wzorzec ujmowania zysków dla umów ubezpieczeniowych zgodnie z MSSF 17 został zmieniony w celu odzwierciedlenia ochrony ubezpieczeniowej i wszelkich świadczonych usług inwestycyjnych. Umowy ubezpieczeniowe muszą być teraz prezentowane w bilansie na poziomie portfela. Zmiany dotyczą również niedopasowań księgowych, które powstają, gdy jednostka zawiera umowę reasekuracyjną rodzącą obciążenia i rozpoznaje straty na kontraktach bazowych w momencie początkowego ujęcia.

Bank uważa, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 1, Klasyfikacja zobowiązań na krótko- i długoterminowe, został opublikowany przez RMSR 23 stycznia 2020 roku. W dniu 15 lipca 2020 roku RMSR opublikowała zmianę, która zapewnia jednostkom ulgę operacyjną poprzez odroczenie daty wejścia w życie zmian do Standardu o jeden rok na roczne okresy sprawozdawcze rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 1 mają wpływ na wymogi dotyczące prezentacji zobowiązań w sprawozdaniu finansowym. W szczególności wyjaśniają one jedno z kryteriów klasyfikacji zobowiązania jako długoterminowe.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Roczne Zmiany do Standardów 2018-2020, zostały opublikowane przez RMSR 14 maja 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie.

Roczne zmiany do Standardów obejmują zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Finansowych po raz pierwszy, MSSF 9 Instrumenty Finansowe, Przykładu Ilustrującego do MSSF 16 Leasing oraz do MSR 41 Rolnictwo.

Zmiany do MSSF 1 pozwalają jednostce zależnej, która stosuje paragraf D16(a) MSSF 1, do pomiaru skumulowanych różnic kursowych z wykorzystaniem kwot zaraportowanych przez jednostkę dominującą na podstawie daty przejścia jednostki dominującej na MSSF.

Zmiany do MSSF 9 wyjaśniają jakie opłaty jednostka uwzględnia, gdy stosuje „test 10%” na potrzeby oceny usunięcia z bilansu zobowiązania finansowego. Jednostka uwzględnia tylko opłaty zapłacone lub otrzymane pomiędzy jednostką (pożyczkobiorcą) a pożyczkodawcą, w tym opłaty zapłacone lub otrzymane przez jednostkę lub pożyczkodawcę w imieniu drugiej strony.

Zmiana do MSSF 16 usuwa ilustrację płatności od leasingodawcy dotyczącą ulepszeń w zakresie leasingu, aby rozwiązać wszelkie potencjalne nieporozumienia dotyczące traktowania zachęt związanych z leasingiem.

Zmiana do MSR 41 usuwa wymóg wyłączenia przepływów pieniężnych z tytułu opodatkowania przy wycenie do wartości godziwej aktywa biologicznego przy użyciu techniki podmiotu dominującego. Ma to zapewnić zgodność z wymogami MSSF 13 Ustalanie wartości godziwej.

Bank uważa, że zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe: Wpływy przed Planowanym Użyciem, zostały opublikowane przez RMSR 14 maja 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 16 zabraniają jednostce odliczania od kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych kwot otrzymanych ze sprzedaży składników wytworzonych w trakcie przygotowywania aktywa do zamierzonego użytkowania. Zamiast tego jednostka rozpoznaje takie przychody ze sprzedaży i powiązane koszty w rachunku zysków i strat.

Bank uważa, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 37 Umowy rodzące obciążenia - Koszty Wykonania Umowy, zostały opublikowane przez RMSR 14 maja 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 37 precyzują koszty, jakie należy uwzględnić przy szacowaniu kosztu wykonania umowy na potrzeby oszacowania czy umowa jest umową rodzącą obciążenia.

Bank uważa, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 3 Odniesienie do Ram Konceptyjnych, zostały opublikowane przez RMSR 14 maja 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 3 zastąpiły odniesienia do zasad ramowych poprzez odniesienia do ram koncepcyjnych z 2018 roku. Dodano również wymóg, że w odniesieniu do transakcji i innych zdarzeń objętych zakresem MSR 37 lub KIMSIF 21, jednostka przejmująca stosuje MSR 37 lub KIMSIF 21 (zamiast ram koncepcyjnych) w celu zidentyfikowania zobowiązań, które zaciągnęła w ramach połączenia jednostek. Ponadto standard dodał wyraźne stwierdzenie, że jednostka przejmująca nie rozpoznaje aktywów warunkowych nabytych w ramach połączenia jednostek.

Bank uważa, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony.

Reforma wskaźników stóp procentowych

Bank jako podmiot świadczący usługi zarówno w zakresie transakcji na instrumentach finansowych jak również w zakresie udzielania kredytów jest podmiotem narażonym na ryzyko związane z ewolucją stawek i migracją rynku na stawki zgodne z rozporządzeniem BMR. Największy wpływ reformy referencyjnych wskaźników stóp procentowych (Reforma IBOR) obserwowany jest w zakresie instrumentów finansowych, w szczególności kredytów, których oprocentowanie oparte jest na wskaźniku referencyjnym jakim jest LIBOR, gdyż wskaźnik ten od 2022 roku przestanie być kwotowany. Bank posiada duży portfel kredytów hipotecznych w CHF opartych o stopę LIBOR CHF (34,5% wartości portfela kredytów hipotecznych brutto, łącznie dla osób fizycznych jak i mikrofirm na koniec 2020 roku). Jednocześnie udział kredytów opartych o stopę LIBOR EUR wynosi 4% wartości portfela kredytów, o stopę EURIBOR wynosi 12% wartości portfela oraz udział kredytów opartych o stopę LIBOR USD wynosi 1% wartości portfela kredytów. Ponadto Bank posiada pozyskane finansowanie podporządkowane oparte o stopę LIBOR oraz kredyty otrzymane oparte o stawkę EURIBOR. Większość pozostałych ekspozycji finansowych jest co do zasady oparta o stopę WIBOR.

Bank identyfikuje największy wpływ Reformy IBOR na umowy oparte o stawki LIBOR gdyż w ocenie Banku są to stawki, dla których istnieje istotne ryzyko braku kwotowania po 31 grudnia 2021. W zakresie transakcji na instrumentach finansowych ryzyko zniknięcia stawek w ocenie mBanku jest mniejsze, gdyż transakcje zawierane są na krótsze okresy w większości z profesjonalnymi podmiotami rynku.

Jako mitygant ryzyka Bank widzi zmiany wprowadzone do rozporządzenia BMR. Zmiany te zostały przyjęte przez parlament europejski w dniu 19 stycznia 2021 roku. Kluczowe zmiany w rozporządzeniu to między innymi fakt, że zastępczy wskaźnik referencyjny będzie z mocy prawa zastępować wszystkie odniesienia do wskaźnika, który przestaje być publikowany we wszystkich umowach oraz instrumentach finansowych, w których brak jest klauzul awaryjnych lub zapisy te nie przewidują rozwiązań na wypadek trwałego zaprzestania publikowania wskaźnika. Kompetencję do wyznaczenia zastępczego wskaźnika referencyjnego będzie posiadać Komisja Europejska. Na ten moment nie można przewidzieć czy Komisja Europejska wyznaczy wskaźnik zastępczy dla LIBOR CHF. W przypadku zmaterializowania się takiego ryzyka mBank przyjmie ostatecznie notowanie stóp rynkowych jako wskaźnik stopy referencyjnej. Bank przygotował klauzule fallback, które sukcesywnie wdraża w regulaminach oraz aneksach do umów z klientami. Klauzule są uniwersalne dla wszystkich rodzajów stawek. Do końca 2021 roku Bank wdroży klauzule dla wszystkich nowych i obecnych transakcji objętych zakresem projektu IBOR.

Bank nie identyfikuje istotnych ryzyk w zakresie instrumentów opartych na polskim złotym. Związane jest to z faktem wydania przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 16 grudnia 2020 roku decyzji o udzieleniu GPW Benchmark S.A. zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie administratora wskaźników referencyjnych stopy procentowej, w tym kluczowego wskaźnika jakim jest WIBOR, którego sposób kwotowania został dostosowany do wymogów rozporządzenia BMR. Zdarzenie to spowodowało likwidację istotnego ryzyka regulacyjnego w odniesieniu to tej stawki referencyjnej.

Bank w ramach doskonalenia relacji z klientami stale poprawia stosowne zapisy w umowach wraz ze zmieniającym się stanem wiedzy na rynku i ciągłą ewolucją stawek. Istotną kwestią minimalizującą ryzyko Banku, jak i jego klientów, jest fakt, że Bank zawiera nowe umowy tylko w oparciu o stawki zgodne z rozporządzeniem BMR. Należy również podkreślić, że Bank posiada rzetelny plan, sporządzany na piśmie, określający sposób działania na wypadek istotnych zmian lub zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego.

W związku z faktem, że przejście na nowe alternatywne stopy referencyjne jest wyzwaniem szerszym niż działalność poszczególnych linii biznesowych w Banku działa projekt mający na celu przygotowanie się w pełni na nadchodzące wyzwania. W ramach działań projektowych Bank analizuje nowe stawki oraz zmiany niezbędne do wprowadzenia do oferty produktów opartych na tych stawkach. Największego zakresu prac Bank spodziewa się w zakresie produktów opartych na stopach referencyjnych, które zastąpią stawki LIBOR dla poszczególnych walut. Bank spodziewa się, że wyzwaniem będzie zmiana konstrukcji terminowej nowych stawek i odejście od stóp na długie terminy i przejście na stopy overnight.

Bank posiada spis produktów oraz systemów bankowych, których zmiany w zakresie migracji na nowe stopy będą wymagane. Bank jest w trakcie przygotowania koncepcji nowych produktów opartych o nowe stawki w zakresie walut obcych. Bank nie przewiduje istotnych zmian w zakresie umów, dla których instrumentem bazowym jest polski złoty w kontekście dostosowania stopy referencyjnej. Jednocześnie należy wskazać istotne działania podejmowane przez Bank w celu minimalizacji ryzyka w zakresie potencjalnej likwidacji stawki LIBOR. Bank jest aktywnym uczestnikiem grupy roboczej działającej przy Związku Banków Polskich, której zadaniem jest wypracowanie rozwiązań będących spójnymi dla rynku polskiego. Należy wskazać również, że w ocenie Banku produkty będące w ofercie nie zwiększają w sposób znaczący ekspozycji na wskaźniki referencyjne, którym grozi likwidacja. Bank nie posiada w aktualnej ofercie produktów opartych na wskaźnikach niezgodnych z rozporządzeniem BMR.

Poniższa tabela przedstawia ekspozycję Banku na dzień 31 grudnia 2020 roku na istotne rodzaje stóp procentowych będących przedmiotem wpływu reformy wskaźników referencyjnych stóp procentowych, których przejście na zmienione wskaźniki nie zostało jeszcze dokonane.

31.12.2020 (mln PLN)	Aktywa finansowe niepochothane w wartości kontraktowej	Pasywa finansowe niepochothane w wartości kontraktowej	Instrumenty pochodne w wartości nominalnej jako wartość netto z tytułu należności i zobowiązań dla transakcji pochodnych
PLN WIBOR	69 350	(2 405)	(17 495)
EUR EURIBOR	9 805	(936)	(28)
EUR LIBOR	3 239	(16)	-
USD LIBOR	885	(5)	(45)
CHF LIBOR	12 320	(1 706)	(10 228)
GBP LIBOR	79	-	-
JPY LIBOR	6	-	-
CZK PRIBOR	462	-	567
Pozostałe	2	(859)	(213)

2.27. Segmenty działalności

Dane dotyczące segmentów działalności zostały zaprezentowane w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy mBanku S.A. za 2020 rok, sporządzonym według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, zatwierdzonym w dniu 24 lutego 2021 roku.

2.28. Dane porównawcze

■ Ujęcie marży kursowej na transakcjach spot

Od stycznia 2020 roku Bank zmienił zasady prezentacji marży kursowej na transakcjach spot. Wcześniej marża kursowa była prezentowana w wyniku na działalności handlowej jako element wyniku z pozycji wymiany. Po zmianie marża kursowa stanowi element wyniku prowizyjnego i jest ujmowana w pozycji

„Prowizje z transakcji walutowych”. Zmiana była spowodowana dostosowaniem prezentacji marży kursowej w rachunku zysków i strat do przeważającej praktyki rynkowej. Dane porównawcze za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku zostały odpowiednio przekształcone, co spowodowało zwiększenie przychodów z tytułu prowizji i zmniejszenie wyniku na działalności handlowej o kwotę 306 014 tys. zł.

Przekształcenia w rachunku zysków i strat mBanku S.A. za 2019 rok

	Okres od 01.01.2019 do 31.12.2019 przed przekształceniem	Korekty	Okres od 01.01.2019 do 31.12.2019 po przekształceniu
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	4 454 856	-	4 454 856
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	3 946 091	-	3 946 091
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	508 765	-	508 765
Koszty odsetek	(910 160)	-	(910 160)
Wynik z tytułu odsetek	3 544 696	-	3 544 696
Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 553 921	306 014	1 859 935
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(642 257)	-	(642 257)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	911 664	306 014	1 217 678
Przychody z tytułu dywidend	320 295	-	320 295
Wynik na działalności handlowej	442 789	(306 014)	136 775
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	72 103	-	72 103
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	18 387	-	18 387
Pozostałe przychody operacyjne	52 015	-	52 015
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(633 130)	-	(633 130)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	(387 786)	-	(387 786)
Ogólne koszty administracyjne	(1 747 369)	-	(1 747 369)
Amortyzacja	(329 546)	-	(329 546)
Pozostałe koszty operacyjne	(174 208)	-	(174 208)
Wynik działalności operacyjnej	2 089 910	-	2 089 910
Podatki od pozycji bilansowych Banku	(426 432)	-	(426 432)
Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności	(179 013)	-	(179 013)
Zysk brutto	1 484 465	-	1 484 465
Podatek dochodowy	(503 485)	-	(503 485)
Zysk netto	980 980	-	980 980
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	23,17	-	23,17
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	23,16	-	23,16

W 2020 roku zaprzestano prezentacji szczegółowych pozycji składających się na Wynik na działalności handlowej oraz Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Dane porównawcze za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku zostały odpowiednio przekształcone.

■ Ekwiwalenty środków pieniężnych

Od końca 2020 roku Bank skorygował klasyfikację niektórych aktywów finansowych do ekwiwalentów środków pieniężnych. Wcześniej w ramach ekwiwalentów środków pieniężnych Bank nieprawidłowo wykazywał przeznaczone do obrotu dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez Skarb Państwa o zapadalności na moment nabycia powyżej 3 miesięcy. Od końca 2020 roku Bank zmienił również zasady rachunkowości dotyczące klasyfikacji aktywów finansowych do ekwiwalentów środków pieniężnych i żadne dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu wyemitowane przez Skarb Państwa nie są wykazywane jako ekwiwalenty środków pieniężnych. Zmiana była spowodowana dostosowaniem prezentacji ekwiwalentów środków pieniężnych do przeważającej praktyki rynkowej. Bank nie dokonał podziału korekty na część wynikającą z nieprawidłowej prezentacji papierów wartościowych oraz na część wynikającą ze zmiany zasad rachunkowości ze względu na zbyt duży nakład pracy w stosunku do uzyskanej wartości informacyjnej takiego podziału. Dane porównawcze za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku zostały odpowiednio przekształcone.

Przekształcenia w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za 2019 rok

	Okres od 01.01.2019 do 31.12.2019 przed przekształceniem	Korekty	Okres od 01.01.2019 do 31.12.2019 po przekształceniu
Zysk przed opodatkowaniem	1 484 465	-	1 484 465
Korekty:	(1 625 836)	(582 247)	(2 208 083)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów zabezpieczających	(82 340)	(582 247)	(664 587)
Pozostałe korekty	(1 543 496)	-	(1 543 496)
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	(141 371)	(582 247)	(723 618)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(114 728)	-	(114 728)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(797 392)	-	(797 392)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)	(1 053 491)	(582 247)	(1 635 738)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(9 408)	-	(9 408)
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego	10 597 670	(748 294)	9 849 376
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	9 534 771	(1 330 541)	8 204 230

Powyżej opisane zmiany danych porównawczych zostały uwzględnione w niniejszym sprawozdaniu finansowym we wszystkich notach, których te zmiany dotyczą.

3. Zarządzanie ryzykiem

mBank S.A. zarządza ryzykiem w oparciu o wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe, formułując strategię, polityki oraz wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem. Funkcje i zadania związane z zarządzaniem ryzykiem występują na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej, począwszy od Rady Nadzorczej a na jednostkach biznesowych Banku skończywszy. Zarządzanie ryzykiem jest ujęte w jednolity proces realizowany przez wyspecjalizowane jednostki organizacyjne, a analizy prowadzone są na poziomie Banku.

3.1. Zarządzanie ryzykiem w mBanku w 2020 roku – uwarunkowania zewnętrzne

Bank jest w trakcie wprowadzania zmian, które wynikają z Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2018/1620 z 13 lipca 2018 roku w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji i ich wpływu na stosowany sposób kalkulacji wskaźnika LCR. Bank stosuje wskaźnik LCR jako kluczowy wskaźnik pomiaru ryzyka płynności w kontekście planu naprawy.

W związku z publikacją Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z 20 maja 2019 roku oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/878 z 20 maja 2019 roku zmieniających pakiet regulacji CRR/CRD IV (Capital Requirements Regulation & Capital Requirements Directive), Grupa mBanku prowadzi prace mające na celu analizę nowych wymagań regulacyjnych oraz ich implementację. Większość zmian do Rozporządzenia CRR będzie miała zastosowanie po upływie 2 lat od daty wejścia w życie regulacji.

W ramach zmian uwzględnione są m.in. nowe metody kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta, a także z tytułu ryzyka rynkowego, które zastąpią metody stosowane dotychczas. Zaproponowano zmianę podejścia do traktowania ekspozycji wobec kontrahenta centralnego, rozszerzenie „zachęt” kapitałowych dla banków finansujących podmioty MŚP i wprowadzono minimalną wysokość wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie 3%. Bank analizuje zmiany, które wpływają na kalkulację wskaźnika stabilnego finansowania netto (NSFR), wprowadzając m.in. wymóg dla wskaźnika na poziomie 100%, obowiązujący od 28 czerwca 2021 roku.

W 2019 roku opublikowano zmianę Rozporządzenia CRR, która ma na celu ograniczanie ryzyka, jakie niosą wysokie wolumeny kredytów zagrożonych. Wprowadza ona minimalny poziom pokrycia strat z tytułu kredytów niepracujących. W przypadku, gdy wymóg ten nie będzie spełniony, wprowadza ona karę w postaci pomniejszenia kapitału podstawowego Tier 1 o różnicę między poziomem minimalnego a faktycznego pokrycia kredytów niepracujących. Nowe wymaganie wprowadzane jest stopniowo, a wpływ nowych przepisów będzie widoczny dopiero po kilku latach od ich wejścia w życie.

W ramach zmian przepisów Dyrektywy CRD IV, opublikowanych w 2019 roku, uszczegółowiono wytyczne w zakresie ograniczenia wypłat z zysków. Doprecyzowano zapisy dotyczące stosowania narzędzi nadzorczych w celach mikro- oraz makroostrożnościowych oraz zmiany w zakresie kalibracji buforów kapitałowych. Zaadresowano oczekiwania nadzorcze co do konieczności wystandaryzowania metodologii zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym w celu identyfikacji, oceny, zarządzania oraz mitygowania ryzyka.

W związku z publikacją Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/879 z 20 maja 2019 roku zmieniły się także przepisy Dyrektywy BRRD (Bank Recovery & Resolution Directive). W dyrektywie

o restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zaproponowano zmiany dotyczące konstrukcji wskaźnika minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji mające na celu uspoźnienie tej normy z miarą TLAC (ang. total loss absorbing capacity).

Na zasady zarządzania ryzykiem w Banku wpływ mogą mieć również zmiany regulacyjne projektowane przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB):

- W latach 2016-2020 EUNB w ramach szerszej inicjatywy regulacyjnej dotyczącej rewizji metody wewnętrznych ratingów (AIRB) opublikował dokumenty, które zawierają:
 - a. wytyczne dotyczące zastosowania spójnej definicji defaultu, w tym określenia progów materialności dla ekspozycji kredytowych, których dotyczy niewykonanie zobowiązania,
 - b. projekt metodyki oceny przez organy nadzoru, czy banki spełniają wymogi regulacyjne dotyczące stosowania metody wewnętrznych ratingów (AIRB),
 - c. wytyczne dotyczące szacowania wartości parametrów ryzyka PD, LGD oraz postępowania z ekspozycjami cechującymi się niewykonaniem zobowiązania,
 - d. wytyczne dotyczące estymacji parametru LGD dla okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej oraz standard dotyczący szacowania i identyfikacji okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej w modelowaniu IRB.

W związku z potencjalnie szerokim zakresem zmian, jakie będą konieczne w celu implementacji regulacji przez banki, ich wdrożenie odbędzie się zgodnie z terminami przewidzianymi przez EUNB.

- Od 30 czerwca 2019 roku obowiązują wytyczne EUNB dotyczące zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanyymi oraz restrukturyzowanymi. Towarzyszą im zmiany dotyczące raportowania oraz ujawnień w tym zakresie, które mają zastosowanie począwszy od 2020 roku.
- W lutym 2019 roku EUNB opublikował zmienione wytyczne w sprawie outsourcingu, które są zgodne z wymogami dyrektywy o usługach płatniczych (PSD2) i dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFID II) oraz mają zapewnić, że banki mogą stosować jednolite ramy outsourcingu dla wszystkich działań i usług bankowych, inwestycyjnych i płatniczych. Bank dostosował w 2020 roku regulacje wewnętrzne oraz rejestr umów outsourcingowych do wytycznych EBA w zakresie outsourcingu.
- W maju 2020 r. EUNB opublikował wytyczne dotyczące udzielania i monitorowania kredytów. Mają one zastosowanie od 30 czerwca 2021 r. Odnoszą się do zasad zarządzania, procedur i procesów udzielania i monitorowania ekspozycji kredytowych przez cały cykl ich życia. Wytyczne mają zagwarantować, że banki posiadają solidne i ostrożne normy w zakresie podejmowania ryzyka kredytowego, zarządzania i monitorowania ryzyka, a nowo udzielane kredyty charakteryzują się wysoką jakością kredytową.

Wytyczne dotyczą również takich obszarów jak:

- polityka cenowa,
- kultura ryzyka,
- przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
- innowacje technologiczne,
- ryzyko czynników środowiskowych, społecznych i związanych z zarządzaniem (ESG).

Wytyczne mają również na celu zapewnienie zgodności praktyk banków z przepisami dotyczącymi ochrony konsumentów i poszanowania uczciwego traktowania konsumentów.

- W listopadzie 2019 r. EUNB opublikował wytyczne w sprawie zarządzania ryzykiem związanym z technologiami i bezpieczeństwem ICT, które mają zastosowanie począwszy od 30 czerwca 2020 r. Wytyczne te ustanawiają wymogi w zakresie bezpieczeństwa informacji (w tym cyberbezpieczeństwa) i ograniczania ryzyka związanego z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi (ICT) oraz zarządzania tym ryzykiem w odniesieniu do świadczenia usług płatniczych. Bank jest dostosowany do nowych wymagań z dokładnością do ukończenia pojedynczych działań zaplanowanych na lata 2020-2021.

W celu aktualizacji dobrych praktyk, jakie obowiązują banki, w tym również w kontekście nowych zaleceń i wymagań definiowanych przez europejskie organy nadzoru, uwzględniając rozwiązania regulacyjne oraz praktyki stosowane w innych państwach, KNF zakończył lub prowadzi prace nad:

- aktualizacją Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie, w zakresie rozszerzenia jej o zasady dotyczące kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową,
- wydaną Rekomendacją Z dotyczącą zasad ładu wewnętrznego w bankach, która wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku,
- aktualizacją Rekomendacji R dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ujmowania oczekiwanych strat kredytowych,
- aktualizacją Rekomendacji G dotyczącej zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank monitoruje także zmiany regulacyjne wynikające z prac Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego, w szczególności te związane z przeglądem oraz rewizją metodyk kalkulacji wymogów kapitałowych (tzw. Basel IV). W miarę pojawiania się kolejnych propozycji legislacyjnych, które implementują przepisy standardów bazylejskich do przepisów Unii Europejskiej, Bank analizuje projektowane zmiany regulacyjne oraz ocenia ich wpływ.

3.2. Zasady zarządzania ryzykiem

W 2020 roku, w związku z pandemią COVID-19 i jej wpływem na sytuację gospodarczą, Bank stale monitorował jej rozwój i na bieżąco dostosowywał polityki i procesy zarządzania ryzykiem. Szczególnie dotyczy to ryzyka kredytowego.

W pionie bankowości korporacyjnej bank na bieżąco dostosowywał politykę ryzyka kredytowego oraz proces zarządzania ryzykiem kredytowym do sytuacji gospodarczej wywołanej pandemią koronawirusa. W zakresie polityki kredytowej bank:

- zastrzył kryteria udzielania nowego finansowania
- zmodyfikował zasady finansowania w odniesieniu do klientów z branż, które w ocenie banku są szczególnie narażone na negatywne skutki pandemii
- przygotował szczególne regulacje, które wprowadziły w życie rozwiązania realizujące stanowisko banków w zakresie ujednolicenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego.

W odniesieniu do procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, na posiedzeniach Komitetu Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej prezentowane są raporty i materiały analityczne dotyczące wpływu pandemii na jakość portfela kredytowego oraz przepisy, które dostosowują politykę kredytową do zmieniającej się sytuacji rynkowej. Częstotliwość posiedzeń Komitetu została zwiększona i dostosowana do bieżących potrzeb zarządzania ryzykiem w czasie pandemii.

W obszarze detalicznym zarówno w segmencie hipotecznym jak i konsumpcyjnym bank dostosował obecną politykę do sytuacji epidemicznej i spodziewanego pogorszenia sytuacji gospodarczej. W ramach zmian w polityce kredytowej bank bierze pod uwagę najistotniejsze ryzyka:

- obniżenie wynagrodzeń kredytobiorców,
- spadek obrotów na rachunkach,
- wzrost stopy bezrobocia,
- trwałe lub czasowe pogorszenie się sytuacji gospodarczej w branżach, szczególnie narażonych w ocenie banku na negatywne skutki pandemii.

Bank zwiększył częstotliwość spotkań Komitetu Ryzyka Bankowości Detalicznej. W ramach tych spotkań na bieżąco analizowana jest sytuacja klientów, poziom sprzedaży i akceptacji. Na podstawie tej analizy polityka kredytowa podlega rewizji w przyspieszonym trybie.

W 2020 wprowadzono także dodatkowe raportowanie, aby umożliwić szybsze reagowanie na pojawiające się ewentualne zagrożenia.

W związku z przejściem na tryb pracy zdalnej przez większość pracowników, Bank stale monitorował - poprzez narzędzia ryzyka operacyjnego - procesy funkcjonujące w czasie pandemii oraz definiował plany naprawcze mające na celu udoskonalenie metod pracy wykonywanej w tym trybie.

3.2.1 Kultura zarządzania ryzykiem

Fundamenty wdrożonej w Banku i Grupie mBanku kultury zarządzania ryzykiem zostały określone w Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku oraz strategiach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (ryzykiem koncentracji, ryzykiem kredytowym portfela detalicznego i korporacyjnego, ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, ryzykiem operacyjnym, ryzykiem reputacji), zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą mBanku.

W Grupie mBanku role i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem zorganizowano w oparciu o schemat trzech linii obrony:

- Pierwszą linię obrony stanowi **Biznes** (linie biznesowe), którego zadaniem jest uwzględnianie aspektów związanych z ryzykiem i kapitałem przy podejmowaniu wszystkich decyzji w granicach apetytu na ryzyko określonego dla Grupy.
- Druga linia obrony, przede wszystkim **obszar zarządzania ryzykiem, Bezpieczeństwo** oraz funkcja **Compliance**, jest odpowiedzialna za tworzenie ram i wytycznych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, wspieranie Biznesu w ich wdrażaniu oraz za nadzorowanie funkcji kontrolnych i ekspozycji na ryzyko. Aby zapewnić, że Biznes jest wspierany i nadzorowany w obiektywny sposób, druga linia obrony działa niezależnie od Biznesu.
- Trzecią linią obrony jest **Audyt Wewnętrzny** dokonujący niezależnych ocen działań związanych z zarządzaniem ryzykiem realizowanych zarówno przez pierwszą, jak i drugą linię obrony.

3.2.2 Podział ról w procesie zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku w obszarze przyjmowania ryzyka, co obejmuje zatwierdzanie Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku i nadzorowanie jej realizacji.

Komisja ds. Ryzyka Rady Nadzorczej sprawuje stały nadzór nad ryzykiem. W szczególności wydaje rekomendacje dotyczące zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą strategii z obszaru zarządzania ryzykiem, w tym Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku.

Zarząd Banku przyjmuje Strategię Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku. Jest także odpowiedzialny za określanie i wdrażanie zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz za ich spójność ze Strategią. Zarząd określa strukturę organizacyjną Banku, dbając o właściwy podział ról kluczowych z punktu widzenia zarządzania ryzykiem oraz przydziela zadania i obowiązki poszczególnym jednostkom organizacyjnym. Ponadto odpowiada za opracowanie, wdrożenie, skuteczność i aktualizację pisemnych strategii, polityk i procedur, które dotyczą systemu kontroli wewnętrznej, systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałem i planowania kapitału.

Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (Chief Risk Officer – CRO) jest odpowiedzialny za zintegrowane zarządzanie ryzykiem i kapitałem Banku oraz Grupy w zakresie definiowania strategii i polityk, pomiaru, kontroli i niezależnego raportowania dotyczącego wszystkich rodzajów ryzyka (w szczególności ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności oraz niefinansowego, w tym ryzyka operacyjnego), zatwierdzania limitów (zgodnie z regulacjami wewnętrznymi) oraz za procesy zarządzania ryzykiem detalicznego portfela kredytowego i portfela korporacyjnego.

Komitety:

- **Komitety Forum Biznesu i Ryzyka Grupy mBanku**, tj. Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej (KRD), Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK) oraz Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (KRF) są platformą podejmowania decyzji oraz dialogu między jednostkami organizacyjnymi linii biznesowych i obszaru zarządzania ryzykiem w mBanku, jak również między Bankiem a spółkami Grupy. W szczególności Komitety podejmują decyzje oraz wydają rekomendacje w zakresie zasad zarządzania ryzykiem, polityk ryzyka, apetytu na ryzyko, definicji i wartości limitów ryzyka w odniesieniu do działalności danej linii biznesowej.
- **Komitet Ryzyka Modeli** jest odpowiedzialny za nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem modeli, pełniąc w tym zakresie funkcję informacyjną, dyskusyjną, decyzyjną oraz legislacyjną.
- **Komitet Zarządzania Bilansem (BSM)** jest odpowiedzialny za systematyczne monitorowanie struktury bilansu Banku oraz alokację funduszy w granicach dopuszczalnych ryzyk w celu optymalizacji wyniku finansowego. W szczególności Komitet wprowadza zasady zarządzania bilansem Banku, realizuje działania zapewniające odpowiedni poziom finansowania w Banku, rekomenduje Zarządowi Banku zmiany w podejściu strategicznym do zarządzania bilansem.
- **Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku (ALCO)** jest komitetem eksperckim odpowiedzialnym za monitorowanie struktury aktywów i pasywów oraz rekomendowanie jej optymalizacji do Komitetu BSM. ALCO jest również odpowiedzialne za przygotowanie materiałów do dyskusji na Komitecie BSM.
- **Komitet ds. Zarządzania Kapitałem** jest w szczególności odpowiedzialny za zarządzanie kapitałem. Na podstawie podjętych decyzji Komitet wydaje rekomendacje dla Zarządu Banku w sprawie działań z zakresu zarządzania kapitałem oraz poziomu i struktury kapitału, zwiększania efektywności wykorzystania kapitału, procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania kapitałem i planowania kapitału.

- **Komitet Kredytowy Grupy mBanku** jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru nad ryzykiem koncentracji i dużymi zaangażowaniami na poziomie Grupy mBanku, poprzez podejmowane decyzje oraz wydawane rekomendacje. W ramach funkcjonowania Banku Komitet podejmuje decyzje kredytowe, a także decyzje dotyczące m.in. konwersji długu na akcje, udziały oraz przejęcia nieruchomości w zamian za długi.
- **Komitet Bankowości Inwestycyjnej** jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie kontroli i zarządzanie ryzykiem (m.in. rynkowym, kredytowym, reputacyjnym, operacyjnym) transakcji Biura Maklerskiego oraz podejmowanie decyzji dotyczących realizacji tych transakcji.
- **Komitet ds. Nadzoru nad Oddziałami Zagranicznymi mBanku** m.in. wydaje rekomendacje w sprawie zatwierdzenia strategii działania oraz zasad stabilnego i ostrożnego zarządzania danego oddziału zagranicznego Banku, w szczególności w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

Funkcja zarządzania na poziomie strategicznym i funkcja kontroli ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności, operacyjnego i ryzyka modeli wykorzystywanych do kwantyfikacji wymienionych rodzajów ryzyka jest realizowana w ramach obszaru zarządzania ryzykiem nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

3.2.3 Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego i płynności (ICAAP/ILAAP)

Grupa mBanku stosuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP, ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego w jej działalności. Proces ICAAP obejmuje:

- inwentaryzację ryzyka w działalności Grupy mBanku,
- szacowanie kapitału wewnętrznego i regulacyjnego na pokrycie ryzyka,
- agregację kapitału,
- testy warunków skrajnych,
- ustalanie limitów dotyczących wykorzystania zasobów kapitałowych,
- planowanie i alokację kapitału,
- monitorowanie polegające na stałej identyfikacji ryzyka występującego w działalności Grupy mBanku oraz analizie poziomu kapitału na pokrycie ryzyka.

Wdrożony w Grupie mBanku proces oceny adekwatności płynności (ILAAP, ang. Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) odgrywa kluczową rolę w utrzymaniu ciągłości działania Banku i Grupy przez zapewnienie odpowiedniej pozycji płynnościowej i finansowej. Proces ILAAP obejmuje m.in.:

- inwentaryzację ryzyka płynności i finansowania w działalności Grupy,
- kalkulację miar płynności, w tym modelowanie wybranych produktów bankowych,
- planowanie bilansu i ustalanie limitów zgodnych z apetytem na ryzyko,
- zarządzanie uwzględniające testy warunków skrajnych, miary ryzyka, plan awaryjny, wskaźniki wczesnego ostrzegania (EWI), wskaźniki recovery (RI) oraz monitorowanie limitów,
- przegląd i ocenę procesu,
- system Ceny Transferowej Funduszy (FTP),
- walidację modeli.

Procesy ICAAP i ILAAP podlegają regularnym przeglądom realizowanym przez Zarząd Banku. Przeglądy tych procesów nadzoruje Rada Nadzorcza Banku.

Istotne rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku

Zarząd Banku podejmuje działania, aby zapewnić, że Bank zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii Grupy mBanku. W tym celu w Grupie mBanku przeprowadzany jest corocznie proces identyfikacji i oceny istotności ryzyka. Wszystkie istotne rodzaje ryzyka są uwzględniane w Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku, w szczególności w procesie zarządzania zdolnością absorpcji ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku za istotne w działalności Grupy mBanku uznawane były następujące rodzaje ryzyka: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko operacyjne, ryzyko biznesowe (w tym strategiczne), ryzyko płynności, ryzyko reputacji, ryzyko modeli, ryzyko kapitałowe (w tym ryzyko nadmiernej dźwigni), ryzyko podatkowe oraz ryzyko portfela kredytów w walutach obcych.

3.2.4 Apetyt na ryzyko

Grupa mBanku definiuje apetyt na ryzyko jako maksymalny poziom ryzyka, pod względem zarówno wartości, jak i struktury, jaki Bank jest skłonny i zdolny zaakceptować w toku realizacji przyjętych celów biznesowych w ramach scenariusza kontynuacji działalności gospodarczej.

Bufory kapitałowe i płynnościowe

Apetyt na ryzyko jest ustalony z uwzględnieniem dostępnych zasobów na pokrycie ryzyka, określonych na podstawie wymagań nadzorczych w zakresie adekwatności kapitałowej i płynności przyjętych w przepisach europejskich i polskich. Ma to zapewnić niezakłócone funkcjonowanie Grupy w razie niekorzystnych zmian w samej Grupie lub jej otoczeniu, tak aby możliwe było utrzymanie zdolności do absorpcji ryzyka. Zasoby na pokrycie ryzyka i apetyt na ryzyko określa się z uwzględnieniem źródeł finansowania i pozycji kapitałowej Grupy, zarówno w perspektywie regulacyjnej, jak i ekonomicznej. Bank utrzymuje kapitał i aktywa płynne na poziomach zapewniających spełnianie wymogów regulacyjnych w warunkach normalnych oraz w warunkach skrajnych, ale prawdopodobnych. Aby wyznaczyć odpowiednią wielkość bufora płynności ustanowiony został minimalny poziom wskaźnika LCR powyżej wymogu regulacyjnego.

Apetyt na ryzyko Grupy mBanku uwzględnia wszystkie istotne rodzaje ryzyka i ich kluczowe koncentracje wynikające z przyjętej strategii biznesowej, poprzez ustalenie odpowiednich buforów kapitałowych dla ryzyka wynikającego z potencjalnej materializacji wybranych czynników ryzyka, dotyczących istniejących portfeli oraz planowanej działalności, a także uwzględniających nowe wymagania regulacyjne, jak również potencjalne niekorzystne zmiany makroekonomiczne.

W wyniku wewnętrznych dyskusji o apetycie na ryzyko określone są docelowe współczynniki kapitałowe i wewnętrzne bufory płynności dla Grupy mBanku.

Zdolność absorpcji ryzyka

Zdolność absorpcji ryzyka jest wyrażona w kapitale i źródłach finansowania, które mogą być alokowane celem zapewnienia bezpieczeństwa w scenariuszu normalnym i scenariuszu ryzyka. Maksymalne ryzyko, jakie Grupa mBanku jest skłonna i zdolna ponieść, przy akceptacji zagrożeń wynikających ze strategii biznesowej Grupy mBanku, określa się z uwzględnieniem następujących warunków:

- zapewnienie adekwatnej zdolności absorpcji ryzyka (przestrzeganie limitów obowiązujących w normalnych warunkach) zgodnie z zasadami ICAAP,
- przestrzeganie celów wewnętrznych określonych powyżej poziomu regulacyjnych wskaźników kapitałowych,
- zapewnienie zachowania płynności finansowej oraz adekwatnej płynności strukturalnej Grupy zgodnie z zasadami ILAAP.

Podejście Grupy mBanku do oceny i kontroli zdolności do absorpcji ryzyka Grupy uwzględnia wymogi wewnętrzne i regulacyjne.

System limitów ryzyka

Aby zapewnić efektywną alokację apetytu na ryzyko mBank wdrożył system limitowania ryzyka. Struktura limitów przekłada apetyt na ryzyko na konkretne ograniczenia dotyczące rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku. Oprócz limitów w celu zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania Banku stosowane są również liczby kontrolne oraz wskaźniki wczesnego ostrzegania.

3.2.5 Testy warunków skrajnych w ramach ICAAP i ILAAP

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w zarządzaniu oraz planowaniu kapitałowym i płynnościowym Banku. Pozwalają one ocenić odporność Banku w kontekście dotkliwych, ale jednocześnie prawdopodobnych scenariuszy wydarzeń zewnętrznych i wewnętrznych.

Testy warunków skrajnych są przeprowadzane przy założeniu scenariusza niekorzystnych warunków makroekonomicznych, które mogą negatywnie wpłynąć na sytuację finansową i płynnościową Banku.

W ramach ICAAP Bank przeprowadza testy warunków skrajnych z wykorzystaniem różnych scenariuszy, m.in. scenariuszy historycznych, scenariuszy makroekonomicznych dla pogarszającej się koniunktury gospodarczej, scenariuszy, które uwzględniają zdarzenia o charakterze idiosynkratycznym, w kontekście specyficznych koncentracji ryzyka w Banku. Analizy takie uwzględniają różne poziomy dotkliwości scenariuszy, które charakteryzują się różnym poziomem prawdopodobieństwa ich realizacji.

Scenariusze w ramach ILAAP obejmują negatywne zdarzenia o charakterze idiosynkratycznym, zdarzenia dotyczące całego rynku oraz scenariusze połączone. Scenariusze te uzupełniane są przez scenariusz odwrócony pozwalający na identyfikację czynników ryzyka. Dodatkowo przeprowadzany jest scenariusz zintegrowany, w którym uwzględnia się również wpływ czynników pochodzących z innych rodzajów ryzyka.

Przyjmowane do analizy scenariusze makroekonomiczne umożliwiają kompleksową analizę wszystkich istotnych rodzajów ryzyka oraz analizę jego wpływu na adekwatność kapitałową i płynność Banku.

Dla Banku przeprowadzane są tzw. odwrócone testy warunków skrajnych, których celem jest identyfikacja zdarzeń mogących spowodować zagrożenie dla kontynuacji funkcjonowania Banku. Odwrócone testy warunków skrajnych służą do podejmowania decyzji strategicznych dotyczących akceptowanego profilu ryzyka.

3.2.6. Wyniki finansowe mBanku oraz Grupy mBanku w kontekście wymogów regulacyjnych

Bank monitoruje wskaźniki planu naprawy w obszarach płynności, kapitału, rentowności i jakości aktywów zgodnie z zasadami opisanymi w Planie naprawy dla Grupy mBanku.

Zgodnie z wytycznymi Europejskiego Nadzoru Bankowego (EBA/GL/2015/02) w sprawie minimalnego wykazu jakościowych i ilościowych wskaźników planu naprawy, wskaźniki rentowności powinny umożliwiać identyfikację aspektów związanych z dochodem instytucji, które mogłyby prowadzić do szybkiego pogorszenia pozycji finansowej instytucji w wyniku obniżonych zysków zatrzymanych (lub strat) mających wpływ na fundusze własne instytucji.

Rentowność podstawowego modelu biznesowego Banku w 2020 roku pozostawała na wysokim i stabilnym poziomie. Wynik za 2020 rok został ukształtowany przez zdarzenia nadzwyczajne, tj. dodatkowe koszty związane ze zwiększeniem rezerwy na ryzyko prawne związane z portfelem kredytów walutowych w wysokości 1 021 714 tys. zł oraz wzrost odpisów na utratę wartości związanych z pandemią COVID-19.

Biorąc pod uwagę wynik netto Banku osiągnięty w 2020 roku w wysokości 93 047 tys. zł oraz wynik netto Grupy w wysokości 103 757 tys. zł, należy podkreślić, że nie zostały spełnione przesłanki odnoszące się do straty bilansowej, o których mowa art. 142 ust. 2 ustawy Prawo Bankowe.

Wskaźniki Planu naprawy w obszarach płynności, kapitału i jakości aktywów wskazują na stabilną sytuację Banku oraz Grupy.

3.3. Ryzyko kredytowe

3.3.1 Organizacja zarządzania ryzykiem

Grupa mBanku aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym mając na celu optymalizację poziomu zysku uwzględniając koszt ponoszonego ryzyka. Analiza ryzyka występującego w funkcjonowaniu Grupy ma charakter ciągły. W celu identyfikacji i monitorowania ryzyka kredytowego, w strukturze Banku oraz spółek zależnych stosuje się jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, których podstawą jest między innymi oddzielenie funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych na wszystkich szczeblach do poziomu Zarządu włącznie. Analogiczne podejście Bank stosuje w odniesieniu do administrowania ekspozycjami niosącymi ryzyko kredytowe, które jest realizowane w obszarze zarządzania ryzykiem oraz w obszarze operacyjnym w pełnej niezależności od funkcji sprzedażowych. Przyjęty model zarządzania ryzykiem w ramach Grupy zakłada uczestnictwo w tym procesie jednostek organizacyjnych Banku wchodzących w skład obszaru zarządzania ryzykiem, a także Komitetu Kredytowego Grupy mBanku (KKG).

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze korporacyjnym.

Decyzje kredytowe podejmowane są zgodnie z przyjętymi zasadami Polityki Ryzyka Kredytowego. Poziom kompetencji decyzyjnych określony jest w postaci macierzy decyzyjnej. Na jej podstawie, w zależności od EL-ratingu (ratingu oczekiwanej straty) oraz łącznego zaangażowania na klienta/grupę podmiotów powiązanych, ustalany jest szczebel decyzyjny odpowiedzialny za podjęcie decyzji kredytowej. W łącznym zaangażowaniu uwzględniane są również zaangażowania spółek Grupy mBanku na klienta/grupę podmiotów powiązanych.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze detalicznym.

Ze względu na profil klientów detalicznych, wielkość dopuszczalnych ekspozycji na pojedynczego klienta oraz standaryzację oferowanych produktów, proces podejmowania decyzji jest inny niż w przypadku klientów korporacyjnych. Proces decyzyjny w znacznej mierze jest zautomatyzowany, zarówno w zakresie pozyskiwania danych o kredytobiorcy z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł danych jak i oceny ryzyka wykonywanej przy użyciu technik scoringowych oraz wystandaryzowanych kryteriów decyzyjnych. Obszar uznaniowości dotyczy głównie czynności związanych z weryfikacją dokumentacji kredytowej oraz obsługi ewentualnych odstępstw, kiedy to decyzja podejmowana jest z zastosowaniem właściwych reguł podwyższenia poziomu decyzyjnego. W przypadku kredytowania hipotecznego dodatkowo dokonywana jest wycena wartości zabezpieczenia (w standardowych przypadkach dokonywana wewnętrznie, w pozostałych polegająca na wewnętrznej weryfikacji wyceny dostarczonej z zewnątrz).

3.3.2 Polityka kredytowa

Bank zarządza ryzykiem kredytowym w oparciu o wymagania nadzorcze, najlepsze praktyki rynkowe oraz własną wiedzę i doświadczenia. W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę odgrywają polityki kredytowe, ustalane osobno dla obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej. Polityki kredytowe określają między innymi:

- docelowe grupy klientów,
- akceptowalne poziomy ratingów definiowane wielkością oczekiwanej straty,
- kryteria akceptacji przedmiotów finansowania oraz zabezpieczeń,
- zasady ograniczania ryzyka koncentracji,
- reguły odnoszące się do wybranych branż lub segmentów klientów.

3.3.3 Stosowane zabezpieczenia

Zabezpieczenia stosowane w ramach udzielania produktów kredytowych. Ważnym elementem polityki kredytowej są stosowane zabezpieczenia. Podstawową rolą zabezpieczenia jest obniżenie ryzyka kredytowego transakcji i zapewnienie Bankowi realnej możliwości zwrotu należności. Bank, podejmując decyzję o przyznaniu produktu obciążonego ryzykiem kredytowym, dąży do uzyskania zabezpieczenia adekwatnego do podejmowanego ryzyka. Bank przyjmuje zabezpieczenia tylko po dokonaniu ich oceny i pod warunkiem, że spełniają one warunek braku istotnej korelacji między ich wartością a wiarygodnością dłużnika. Rodzaj wymaganego zabezpieczenia zależy od produktu obciążonego ryzykiem kredytowym, okresu finansowania oraz ryzyka klienta. Do najczęściej stosowanych zabezpieczeń należą:

- hipoteka na nieruchomości,
- zastaw rejestrowy,
- przelew wierzytelności (cesja praw),
- kaucja pieniężna,
- gwarancje i poręczenia,
- depozyt gwarancyjny lub blokada pieniężna,
- przewłaszczenie środka transportu.

Wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie (innych niż środki transportu) ustalana jest na podstawie wyceny, sporządzanej przez uprawnionego rzeczoznawcę. Przedłożony w Banku operat jest weryfikowany przez zespół specjalistów usytuowany w obszarze zarządzania ryzykiem, który sprawdza poprawność przyjęcia wartości rynkowej oraz ocenia płynność zabezpieczenia. Każde zabezpieczenie podlega monitoringowi. Częstotliwość monitoringu wynika z regulacji wewnętrznych i zależy od rodzaju monitorowanego zabezpieczenia.

W obszarze bankowości korporacyjnej, w przypadku zabezpieczeń na środkach trwałych i aktywach finansowych finalna wartość zabezpieczenia, tzw. MRV (ang. Most Realistic Value), wyznaczana jest przy użyciu wskaźnika ECF (ang. Empirical Coverage Factor), który odzwierciedla pesymistyczny wariant odzysku wierzytelności z zabezpieczenia rzeczowego w drodze wymuszonej sprzedaży. Ocena zabezpieczeń osobowych dokonywana jest na podstawie kondycji finansowej dostawcy. Bank wyznacza tzw. parametr PSW (będący odpowiednikiem wartości MRV dla zabezpieczeń rzeczowych). W sytuacji gdy parametr PD dostawcy zabezpieczenia jest równy lub gorszy od PD klienta, PSW równe jest zero.

Bank posiada dedykowaną politykę dotyczącą zabezpieczeń w obszarze bankowości korporacyjnej. Najważniejsze jej elementy to:

- wskazanie zabezpieczeń preferowanych i niezalecanych,
- rekomendacje w zakresie stosowania zabezpieczeń w określonych sytuacjach,
- określenie częstotliwości monitoringu zabezpieczeń,
- określenie podejścia do zabezpieczeń z zerowym MRV.

Zabezpieczenia stosowane w ramach obrotu instrumentami pochodnymi. Bank zarządza ryzykiem związanym z instrumentami pochodnymi. Ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z zawartych transakcji pochodnych zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, uwzględniając potencjalny wpływ na wartość ekspozycji zmian parametrów rynkowych. Stosowane umowy ramowe z kontrahentami zobowiązują Bank do codziennego monitorowania wartości ekspozycji wobec kontrahenta i wprowadzają konieczność dodatkowego zabezpieczania ekspozycji przez klienta lub mBank zgodnie z podpisanymi umowami zabezpieczającymi. Jednocześnie wspomniane umowy ramowe w przypadku naruszenia warunków umowy pozwalają na przedterminowe rozliczenie transakcji z klientem. mBank wykorzystuje

Proces Wczesnego Ostrzegania (Early Warning) w celu monitorowania wykorzystania limitu na transakcje pochodne i możliwości reakcji Banku w stosunku do klienta, w przypadku gdy ekspozycja z tytułu otwartych transakcji pochodnych zbliża się do maksymalnego poziomu limitu. Ponadto, uwzględniając ryzyko kredytowe związane z limitem na transakcje pochodne konkretnego klienta, Bank może stosować dodatkowe zabezpieczenia tego limitu, w ramach standardowego katalogu zabezpieczeń produktów ryzyka kredytowego.

3.3.4 System ratingowy

Kluczowym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w **obszarze bankowości korporacyjnej** jest system ratingowy, oparty na następujących podstawowych elementach:

- rating dłużnika (PD-rating) - określający prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań,
- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący portfel ekspozycji bez przesłanki niewykonania zobowiązania (w przypadku niewykonania zobowiązania odzyski są ustalane metodą indywidualną). Model składa się z komponentów: odzysku z części niezabezpieczonej (oparty na czynnikach ze sprawozdania finansowego, charakterystykach ekspozycji oraz klienta) oraz odzysku z części zabezpieczonej (oparty na czynnikach związanych z przedmiotem zabezpieczenia),
- model ekspozycji w przypadku niewykonania zobowiązania (EAD), którego składowymi są model współczynnika konwersji kredytowej CCF oraz komponent zużycia limitu. Komponenty oparte są o czynniki kontraktowe oraz klienckie,
- rating kredytowy (EL-rating) - określający oczekiwaną stratę (EL) i biorący pod uwagę zarówno ryzyko związane z klientem (PD) jak i specyfikę transakcji (LGD – strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EL wyrażone jest w postaci iloczynu $PD \cdot LGD$. Wskaźnik EL wykorzystywany jest głównie na etapie podejmowania decyzji kredytowej.

Rating dostarcza względne miary ryzyka kredytowego zarówno w skali procentowej (PD% i EL%) jak też według umownej skali od 1.0 do 6.5 (PD-rating, EL-rating) dla korporacji (obroty powyżej 50 mln zł) i SME (obroty nieprzekraczające 50 mln zł). Kalkulacja PD jest ściśle zdefiniowanym procesem obejmującym siedem elementów tj. analizę finansową raportów rocznych, analizę finansową danych śródrocznych, ocenę terminowości składania sprawozdań finansowych, ocenę ryzyk jakościowych, wskaźniki ostrzegawcze, ocenę stopnia integracji grupy dłużnika oraz dodatkowe kryteria uznaniowe. Rating kredytowy oparty na oczekiwanej stracie (EL) powstaje poprzez nałożenie na ocenę ryzyka klienta analizy ryzyka transakcyjnego wynikającego z wielkości zaangażowania (EAD) oraz z charakteru i stopnia zabezpieczenia transakcji zawartych z danym klientem (LGD). LGD wyrażone jako procent EAD jest funkcją możliwej do realizacji wartości zabezpieczeń rzeczowych i finansowych, zależnej od typu oraz wartości zabezpieczenia, typu transakcji oraz współczynnika odzysku należności z innych źródeł niż zabezpieczenia.

System ratingowy generuje prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań przez kredytobiorców bezpośrednio w postaci PD wyrażonych w procentach (skala ciągła). Klasy ratingowe tworzone są w oparciu o procedury dzielenia na grupy PD wyrażonego w procentach na podstawie drabinki geometrycznej. W sprawozdawczości zewnętrznej Bank stosuje mapowanie wewnętrznej skali ratingowej PD do ratingów zewnętrznych. Sposób mapowania przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Pod-portfel	1				2				3		4		5			6	7	8	
PD rating	1,0 – 1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4 – 2,6	2,8	3	3,2 – 3,4	3,6 – 3,8	4	4,2 – 4,6	4,8	5	5,2 – 5,8	Brak ratingu	6,1 – 6,5	
S&P	AAA	AA+	AA, AA-	A+, A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B	B-	B-	CCC+ do C	Nie dotyczy	D	
	Stopień inwestycyjny								Stopień subinwestycyjny				Stopień nieinwestycyjny					Default	

W obszarze bankowości detalicznej funkcjonują następujące modele, wchodzące w skład systemu ratingowego:

- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący cały portfel detaliczny. Finalny poziom straty określany jest na podstawie integracji trzech komponentów:
 - poziom odzysku dla przypadków uzdrowionych (oparte na średnich osiągniętych poziomach odzysku dla przypadków uzdrowionych),
 - poziom odzysku dla przypadków nieuzdrowionych (oparte na czynnikach kontraktowych, dotyczących relacji klienta z kontraktem oraz charakterystykę zabezpieczenia),
 - prawdopodobieństwo uzdrowienia (oparte na czynnikach socjo-demograficznych oraz pełnej strukturze produktowej właściciela kontraktu).

Szacowanie poziomu straty LGD przebiega w homogenicznych segmentach uwzględniających typ produktu oraz rodzaj zabezpieczenia. Funkcjonują oddzielne modele dla przypadków charakteryzujących oraz nie charakteryzujących się niewykonaniem zobowiązania;

- model ekspozycji w przypadku niewykonania zobowiązania (EAD), którego składowymi jest model współczynnika konwersji kredytowej CCF, komponent zużycia limitu oraz przedpłat. Komponenty oparte są na czynnikach kontraktowych oraz klienckich;
- model parametru PD (określający prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania) o konstrukcji modułowej integrujący funkcjonujące w obszarze detalicznym karty scoringowe:
 - aplikacyjne (oparte na czynnikach: socjo-demograficznych, opisujących charakterystykę prowadzonej działalności gospodarczej oraz związanych ze specyfiką posiadanych/wnioskowanych produktów kredytowych),
 - behawioralne (oparte na informacjach dotyczących historii relacji kredytowej i depozytowej z Bankiem),
 - biurowe (bazujące na danych z Biura Informacji Kredytowej dotyczących relacji i sposobu obsługi przez klienta zobowiązań posiadanych poza Bankiem).

3.3.5 Monitoring i walidacja modeli

Wszystkie modele parametrów ryzyka w mBanku, w tym między innymi modele prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) oraz ich składowe, straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD), oraz współczynnika konwersji kredytowej (CCF) podlegają szczegółowemu i corocznemu procesowi monitoringu przez jednostki modelujące. Ponadto modele te są przedmiotem cyklicznej walidacji przez niezależną jednostkę walidacyjną mBanku.

W trakcie monitoringu przeprowadzane są testy sprawdzające moc dyskryminacyjną modeli lub poszczególnych ich komponentów, stabilność w czasie, istotność poszczególnych odchyłeń empirycznych realizacji od wartości teoretycznych oraz wpływ na parametry portfelowe. Jednostka modelująca przeprowadza rekalkulacje przedmiotowych modeli, m.in. w przypadku identyfikacji pewnych niedopasowań.

Raporty z przeprowadzonych monitoringu/ backtestów przedstawiane są do wiadomości użytkowników modelu oraz niezależnej jednostki walidacyjnej.

Walidacja

Walidacja jest wewnętrznym, kompleksowym procesem niezależnej i obiektywnej oceny funkcjonowania modelu, spełniającym wymogi Rekomendacji W, a także - w przypadku metody AIRB - wytyczne nadzoru określone w Rozporządzeniu CRR. Zasady walidacji zostały ramowo określone w Polityce Zarządzania Modelami (PZM) i uszczegółowione w innych regulacjach wewnętrznych Banku. Walidacji podlegają modele bezpośrednio lub pośrednio wykorzystywane w ocenie adekwatności kapitałowej z wykorzystaniem metody AIRB oraz inne wskazane w prowadzonym w Banku Wykazie Modeli PZM.

W przypadku modeli AIRB zachowana jest niezależność Jednostki Walidacyjnej w strukturach organizacyjnych Banku lub spółki Grupy w stosunku do jednostek zaangażowanych w proces budowy i utrzymania modelu, tzn. jego właściciela oraz użytkowników. W Banku za walidację odpowiedzialny jest Wydział Walidacji (Jednostka Walidacyjna). Walidacja przeprowadzana przez Jednostkę Walidacyjną obejmuje ocenę modeli, ich implementacji oraz procesu ich stosowania.

W zależności od istotności i złożoności modelu, a także rodzaju przeprowadzanego badania, walidacja ma charakter zaawansowany (obejmuje zarówno elementy ilościowe, jak i jakościowe) lub podstawowy (jest skoncentrowana głównie na analizach ilościowych oraz wybranych elementach jakościowych). Wyniki walidacji są udokumentowane w formie raportu walidacyjnego, który zawiera ocenę modelu m.in. na potrzeby dalszego zatwierdzenia modelu oraz ewentualne zalecenia, w postaci działań zaradczych bądź naprawczych, dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości.

Zadania walidacyjne realizowane są zgodnie z rocznym planem walidacji. Zarówno plan walidacji, jak i wyniki przeprowadzonych zadań walidacyjnych zatwierdzane są przez Komitet Ryzyka Modeli.

Polityka zmian metody IRB

Bank posiada zatwierdzoną przez Zarząd i wdrożoną Politykę zmian metody IRB. Zawiera ona wewnętrzne zasady zarządzania zmianami w ramach stosowanej metody IRB, oparte na wytycznych władz nadzorczych i uwzględniające własną specyfikę organizacyjną. Polityka określa etapy procesu zarządzania zmianami, definiuje role i odpowiedzialności, szczegółowo charakteryzuje zasady klasyfikacji zmian, w szczególności kryteria klasyfikacji w oparciu o wytyczne Europejskiego Banku Centralnego.

3.3.6 Zasady wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych

Sposób wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych zgodny jest z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej. Wszystkie zasady i definicje dotyczące wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych w mBanku są zgodne z polskim prawem bankowym i wymaganiami Komisji Nadzoru Finansowego.

3.3.6.1 Zasady klasyfikacji ekspozycji do koszyków

Bank, realizując postanowienia Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, klasyfikuje ekspozycje kredytowe do koszyków (ang. Stage):

- Koszyk 1 – ekspozycje, dla których ryzyko nie zwiększyło się istotnie od momentu początkowego ujęcia w portfelu kredytowym (sytuacja normalna),
- Koszyk 2 – ekspozycje, dla których na datę raportową stwierdzono istotne pogorszenie jakości kredytowej w stosunku do daty początkowego ujęcia,
- Koszyk 3 – ekspozycje, w trakcie których trwania została stwierdzona przesłanka utraty wartości,
- POCI (ang. purchased or originated credit-impaired asset) – aktywa, dla których przesłanka utraty wartości została zidentyfikowana na moment początkowego ujęcia.

Przypisanie ekspozycji do koszyka 2 odbywa się w Banku zgodnie z algorytmem tzw. Logiki Transferu, określającym przesłanki jakościowe oraz ilościową, mówiące o znaczącym wzroście ryzyka kredytowego, zaś o klasyfikacji do koszyka 3 decydują przesłanki utraty wartości.

Po ustaniu przesłanki ilościowej lub przesłanek jakościowych, na podstawie których ekspozycja została zaklasyfikowana do Koszyka 2 na datę raportową (klient i przypisana do niego ekspozycja nie ma aktywnej żadnej z przesłanek jakościowych Logiki Transferu ani przesłanki ilościowej), ekspozycja zmienia kwalifikację z Koszyka 2 na Koszyk 1. Dodatkowo, w przypadku kredytów, wobec których zastosowano narzędzia pomocowe (forborne) warunkiem przeklasyfikowania do Koszyka 1 jest upływanie okresu 24 miesięcy, w trakcie których kredyt jest prawidłowo obsługiwany (ang. performing).

Możliwe jest również przeklasyfikowanie klienta z Koszyka 3 do Koszyka 2 lub Koszyka 1 dla detalicznej części portfela w momencie ustania przesłanki niewykonania zobowiązania (za wyjątkiem przesłanki restrukturyzacji), a w przypadku klienta korporacyjnego w momencie, gdy:

- ustały przesłanki niewykonania zobowiązania, które powodowały klasyfikację klienta do Koszyka 3, oraz
- nastąpiła poprawa sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, w stopniu dającym wysokie prawdopodobieństwo spłaty całości zobowiązań kredytowych, według warunków wynikających z umowy pierwotnej lub z umowy określającej warunki restrukturyzacji, oraz
- nastąpiła spłata zadłużenia przeterminowanego, oraz
- zadłużenie jest terminowo obsługiwane przez co najmniej 12 miesięcy po zmianie warunków umownych, lub
- saldo zobowiązań kredytowych i niekredytowych klienta wynosi zero na skutek całkowitej ich spłaty przez klienta, odzyskania wierzytelności Banku w wyniku podjętych działań windykacyjnych lub spisania wierzytelności.

3.3.6.1.1 Istotne pogorszenie jakości kredytowej (klasyfikacja do Koszyka 2)

Identyfikacja istotnego pogorszenia jakości kredytowej aktywa odbywa się na bazie kryterium ilościowego i kryteriów jakościowych, przy czym o klasyfikacji aktywa do koszyka 2 decyduje wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych lub kryterium ilościowego.

Kryteria jakościowe to:

- przeterminowanie należności o więcej niż 30 dni, przy uwzględnieniu progu materialności (liczba dni opóźnienia w spłacie najstarszej kwoty zaległości danej ekspozycji jest większa lub równa 31 dni, jednocześnie saldo kapitałowe bądź zaangażowanie pozabilansowe jest równe co najmniej 500 zł w przypadku ekspozycji detalicznej (lub 3 000 CZK lub 120 EUR dla oddziałów Banku w Czechach i na Słowacji odpowiednio) lub co najmniej 3000 zł w przypadku ekspozycji korporacyjnej;
- występowanie flagi Forborne (status klienta wskazujący na jego trudności w spłacie zobowiązania kredytowego zgodnie z definicją Forborne stosowaną w Banku);
- występowanie flagi Watch (wewnętrzny proces Banku wskazujący klientów korporacyjnych podlegających szczególnej obserwacji pod względem zmian ich jakości kredytowej, zgodnie z zasadami klasyfikacji na Watch Listę przyjętymi w Banku).

Kryterium ilościowe Logiki Transferu wykorzystuje miarę istotnego pogorszenia jakości kredytowej bazującej na względnej zmianie długookresowej wartości PD określonej na datę ekspozycji na datę raportową w stosunku do miary długookresowej PD określonej na datę początkowego ujęcia. Miara ta jest wyznaczana odrębnie dla portfela detalicznego oraz korporacyjnego w ramach segmentów homogenicznych ze względu na prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia default. W przypadku gdy wartość względnej zmiany długookresowej PD przekroczy tzw. próg przejścia, wówczas dana ekspozycja trafia do Koszyka 2. Istotną kwestią w procesie kalkulacji miary pogorszenia jakości kredytowej jest spójne na poziomie całego Banku wyznaczanie daty początkowego ujęcia, względem której badane jest pogorszenie jakości kredytowej. Ponowna data początkowego ujęcia wyznaczana jest dla ekspozycji, dla których nastąpiła znacząca modyfikacja warunków kontraktowych. Każdorazowa zmiana daty początkowego ujęcia skutkuje ponowną kalkulacją, zgodnie z obowiązującymi na nową datę początkowego ujęcia charakterystykami ekspozycji, parametru inicjalnego PD, względem którego badane jest istotne pogorszenie jakości kredytowej ekspozycji.

3.3.6.1.2 Niskie ryzyko kredytowe

W przypadku ekspozycji, których charakterystyki wskazują na niskie ryzyko kredytowe (ang. Low Credit Risk - LCR), oczekiwane straty kredytowe wyznaczane są zawsze w horyzoncie 12 miesięcy. Dla ekspozycji oznaczonych jako LCR nie zakłada się transferu z Koszyka 1 do Koszyka 2, choć nadal możliwe jest przejście z Koszyka 1 do Koszyka 3 w momencie stwierdzenia przesłanki utraty wartości. Bank stosuje kryterium LCR dla klientów korporacyjnych z segmentu K1 o PD-ratingu lepszym lub równym klasie 2.8. Kryterium LCR jest stosowane również w przypadku klientów z segmentów Banki i Rządy, Jednostek Samorządu Terytorialnego oraz NBFi (ang. Non Banking Financial Institution). Kryterium LCR nie jest stosowane wobec ekspozycji detalicznych.

3.3.6.1.3 Przesłanki utraty wartości - należności korporacyjne

W przypadku ekspozycji korporacyjnych Bank wyróżnia następujące przesłanki utraty wartości:

- okres przeterminowania którejkolwiek ekspozycji o charakterze zobowiązania kredytowego dłużnika przekracza 90 dni (dla ekspozycji podmiotów sektora bankowego - 14 dni) oraz kwota przeterminowania przekracza 3 000 zł dla klientów korporacyjnych, a 500 zł dla klientów Private Banking;
- zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną z obniżeniem wiarygodności kredytowej dłużnika;
- dokonanie przez Bank wymuszonej restrukturyzacji ekspozycji, czego następstwem jest zmiana harmonogramu obsługi kredytu/transakcji z uwagi na brak możliwości wywiązania się przez dłużnika z umowy kredytowej/transakcji według jej pierwotnych założeń, prowadząca do:
 - zmniejszenia zobowiązań finansowych poprzez umorzenie części zobowiązania, lub
 - odroczenia istotnej części spłaty kwoty głównej, odsetek lub (jeżeli dotyczy) prowizji, pod warunkiem, że brak zgody na restrukturyzację skutkowałby opóźnieniem dłużnika w płatności powyżej 90 dni kalendarzowych dotyczącym istotnej części zobowiązania;
- złożenie przez dłużnika wniosku o upadłość lub złożenie przez Bank, podmiot dominujący wobec Banku lub podmiot zależny od Banku wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku;
- ogłoszenie upadłości dłużnika lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku;
- wypowiedzenie przez Bank umowy w części lub całości lub wszczęcie procedur restrukturyzacyjnych lub windykacyjnych;
- oszustwo (wyłudzenie) ze strony klienta;
- Bank spodziewa się realizacji straty na kliencie.

Dodatkowo Bank identyfikuje przesłanki utraty wartości specyficzne dla poszczególnych kategorii podmiotów, a także tzw. miękkie przesłanki utraty wartości, mające na celu zasygnalizowanie sytuacji, które mogą prowadzić do niemożności wywiązania się dłużnika w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku. W przypadku ich wystąpienia dokonywana jest pogłębiona analiza uwzględniająca specyfikę obszaru działalności podmiotu, w wyniku której podejmowana jest indywidualna decyzja o klasyfikacji ekspozycji do jednego z koszyków.

3.3.6.1.4 Przesłanki utraty wartości – należności detaliczne

Przesłanki utraty wartości rozpoznawane są na poziomie klienta, tj. z uwzględnieniem wszystkich jego zobowiązań wobec Banku.

W przypadku ekspozycji detalicznych Bank wyróżnia następujące przesłanki utraty wartości:

- najczęściej występującą przesłanką utraty wartości jest opóźnienie w spłacie. Przesłanka utraty wartości ma miejsce, gdy kwota wymagalna wszystkich ekspozycji klienta, przeterminowanych powyżej 30 dni, przekracza 500 zł (lub 3 000 CZK lub 120 EUR dla oddziałów Banku w Czechach i na Słowacji odpowiednio), a największe opóźnienie w spłacie jest większe niż 90 dni;
- restrukturyzacja danego zobowiązania kredytowego;
- upadłość dłużnika;
- uznanie przez Bank danej transakcji jako wyłudzenie;
- sprzedaż wierzytelności kredytowej ze znaczną stratą ekonomiczną;
- stwierdzenie przez Bank nieściągalności zobowiązania;
- wypłata przez towarzystwo ubezpieczeniowe świadczenia z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (NWW).

3.3.6.2. Wyznaczanie oczekiwanych strat kredytowych

Kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych (ECL) odbywa się na poziomie pojedynczego kontraktu lub ekspozycji (umowy). W podejściu portfelowym oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD, a ostateczna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach zdyskontowanych efektywną stopą procentową. W kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych nie jest stosowane podejście kolektywne (przypisanie jednej wartości parametru dla wybranych portfeli).

Jeżeli na datę sprawozdawczą ryzyko kredytowe ekspozycji nie wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia, oczekiwane straty kredytowe kalkulowane są w horyzoncie 12-miesięcznym (12m ECL). Jeżeli ryzyko kredytowe ekspozycji wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia (ekspozycja znajduje się w koszyku 2), Bank kalkuluje oczekiwane straty kredytowe w horyzoncie dożywotnim (Lt ECL). Parametry wykorzystane w celu kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej w Koszyku 1 są identyczne z parametrami wyznaczanymi w celu wyliczenia długookresowej straty kredytowej w Koszyku 2 dla $t=1$, gdzie t oznacza pierwszy rok prognozy.

Podejście indywidualne obejmuje wszystkie bilansowe i pozabilansowe ekspozycje kredytowe z przesłanką utraty wartości w portfelu kredytów korporacyjnych oraz w portfelu kredytów segmentu Private Banking rejestrowanego w systemach korporacyjnych, a także wybrane ekspozycje kredytowe z przesłanką utraty wartości w portfelu kredytów mikrofirm detalicznych (stosowane w przypadku ekspozycji z zabezpieczeniem hipotecznym o saldzie zadłużenia powyżej 300 tys. zł oraz zaległości powyżej 1 roku). Oczekiwane straty kredytowe są kalkulowane jako różnica pomiędzy wartością bilansową brutto danego aktywa a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Sposób kalkulacji oczekiwanych odzysków odbywa się w scenariuszach i zależy od wybranej strategii postępowania Banku wobec klienta. W przypadku strategii restrukturyzacja, rozważane scenariusze przygotowywane są dla ekspozycji i zakładają istotny udział odzysków z wpłat własnych klienta. W strategii windykacja, scenariusze są opracowywane z uwzględnieniem źródeł odzysku (zabezpieczenia). Bank przyjmuje scenariusze per ekspozycja/źródło odzysku, przy czym warunkiem niezbędnym jest opracowanie minimum 2 scenariuszy, z których jeden przewidywać będzie wystąpienie co najmniej częściowej straty na ekspozycji/źródle odzysku. Waga poszczególnych scenariuszy wynika z eksperckiej oceny prawdopodobieństwa scenariuszy opartej na istotnych okolicznościach faktycznych sprawy, w szczególności dotyczących istniejących zabezpieczeń i ich rodzaju, sytuacji finansowej klienta, jego chęci współpracy, ryzykach mogących wystąpić w sprawie oraz czynnikach mikro- i makroekonomicznych.

Do wyceny oczekiwanych strat kredytowych Bank wykorzystuje dane zawarte w systemach transakcyjnych Banku oraz zaimplementowanych dedykowanych narzędziach.

3.3.6.2.1. Wykorzystanie scenariuszy makroekonomicznych w szacowaniu ECL

Bank jest zobowiązany do wyznaczania oczekiwanej straty kredytowej w sposób, który odzwierciedla oczekiwania w zakresie różnych scenariuszy kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej. W przypadku portfelowego szacowania ECL Bank wyznacza parametr NLF (ang. non-linearity factor), który ma za zadanie korygować wartość oczekiwanej straty kredytowej (wyznaczonej co miesiąc). Wartość NLF jest wyznaczana co najmniej raz do roku, odrębnie dla segmentów detalicznych i korporacyjnych. Wartości współczynnika NLF są stosowane jako czynniki skalujące dla indywidualnych wartości ECL wyznaczanych na poziomie pojedynczych ekspozycji w poszczególnych segmentach na podstawie wyników 3 przebiegów symulacyjnych wartości oczekiwanej straty kredytowej na identyczną datę raportową, wynikających z przyjętych scenariuszy makroekonomicznych. W szczególności parametr NLF dla danego segmentu jest wyznaczony jako iloraz:

- ważonej prawdopodobieństwem realizacji scenariuszy, średniej wartości oczekiwanej straty z 3 scenariuszy makroekonomicznych (tzw. oszacowanie średnie), w skład których wchodzi: scenariusz bazowy, optymistyczny, pesymistyczny. Wagi tych scenariuszy odpowiadają prawdopodobieństwu realizacji każdego z nich i wynoszą odpowiednio 60% dla bazowego, 20% dla optymistycznego i 20% dla pesymistycznego (poza I kwartałem 2020 roku gdzie dokonano modyfikacji wagi scenariuszy makroekonomicznych, polegającej na przypisaniu wagi 100% dla scenariusza pesymistycznego. Odzwierciedliło to pogorszenie się sytuacji gospodarczej w kraju związane z epidemią COVID-19),
- wartości oczekiwanej straty wyznaczonej w scenariuszu bazowym (oszacowanie referencyjne).

Przetwarzania symulacyjne, których wyniki są wykorzystywane do kalkulacji współczynnika NLF, są wykonywane na podstawie tych samych danych wejściowych dotyczących charakterystyk ekspozycji, ale z wykorzystaniem różnych wektorów parametrów ryzyka, w przypadku gdy oczekiwania makroekonomiczne zdefiniowane w scenariuszach wpływają na wartości tych parametrów.

Dodatkowo uwzględnienie informacji dotyczącej przyszłości ma miejsce w modelach wszystkich trzech parametrów ryzyka kredytowego szacowanych w dożywotnym horyzoncie oraz w ramach procesu alokacji do koszyków (Lt PD, Lt EAD, Lt LGD, TL). W oszacowaniach Bank wykorzystuje m.in. ogólnodostępne wskaźniki makroekonomiczne (zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, stopa bezrobocia, poziom eksportu/importu, płace, rentowność obligacji, należności monetarnych instytucji finansowych od gospodarstw domowych – szczegóły przedstawiono w Nocie 4), oczekiwania względem kształtowania się stóp procentowych i kursów walutowych, a także względem zmian cen nieruchomości w podziale na lokale mieszkalne i komercyjne.

W przypadku indywidualnego szacowania ECL, zakładane scenariusze odzysków uwzględniają różne czynniki makroekonomiczne oraz o charakterze ogólnym wpływające na czas i wysokość odzysków.

3.3.6.2.2. Istotne zmiany modelowe

Z powodu pogorszenia się sytuacji gospodarczej w kraju związanego z epidemią COVID-19, podjęto dodatkowe działania mające na celu uwzględnienie tej informacji w modelach wykorzystywanych do wyznaczenia oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego. Ze względu na dynamicznie zmieniającą się sytuację oraz niepewność z nią związaną, działania Grupy były rozłożone w czasie i w I oraz II kwartale 2020 roku objęły:

1. modyfikację wagi scenariuszy makroekonomicznych, polegającą na przypisaniu wagi 100% dla scenariusza pesymistycznego, w modelu oczekiwanej straty, w pierwszym kwartale 2020 roku,
2. aktualizację modeli zależności długookresowego parametru PD od zmiennych makroekonomicznych, na bazie danych historycznych i aktualnie obserwowanej sytuacji gospodarczej, w drugim kwartale 2020 roku,
3. aktualizację prognoz makroekonomicznych, uwzględniających wpływ COVID-19 oraz akcji pomocowych państwa, wpływających na modele długoterminowych parametrów PD, EAD oraz LGD, jak również na poziom alokacji ekspozycji do Koszyka 2, w szczególności poprzez zwiększenie oczekiwanego poziomu alokacji dla części portfeli spowodowanego prognozowanym wzrostem szkodowości, w drugim kwartale 2020 roku,
4. przywrócenie wag scenariuszy makroekonomicznych wynoszących odpowiednio: 60% dla scenariusza bazowego, 20% dla optymistycznego i 20% dla pesymistycznego, w modelu oczekiwanej straty, przy równoległym uwzględnieniu aktualnych prognoz makroekonomicznych bezpośrednio w parametrach ryzyka, w drugim kwartale 2020 roku.

Sumaryczny wpływ wyżej wymienionych zmian na poziom oczekiwanej straty kredytowej wyniósł około 84 mln PLN (negatywny wpływ na wynik). Dodatkowo wpływ na wycenę do wartości godziwej portfela niehipotecznego Banku wyniósł 9 mln PLN (negatywny wpływ na wynik).

3.3.6.2.3. Wytyczne EBA dotyczące stosowania definicji niewykonania zobowiązania (EBA/GL/2016/07)

Z dniem 1 stycznia 2021 roku zaczęły obowiązywać wytyczne EBA dotyczące stosowania definicji niewykonania zobowiązania, określonej w art. 178 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013 roku.

Kluczowe zmiany obejmują:

- zmianę sposobu naliczania dni przeterminowania;
- określenie progu istotności (względnej i bezwzględnej) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 3 października 2019 roku (paragraf 2), jego przekroczenie nastąpi gdy:
 1. kwota stanowiąca sumę wszystkich kwot przeterminowanych zobowiązań kredytowych dłużnika wobec banku przekroczy:
 - a. 400 zł – w przypadku ekspozycji detalicznych,
 - b. 2 000 zł – w przypadku ekspozycji innych niż ekspozycje detaliczne,
 2. kwota przeterminowanych zobowiązań kredytowych dłużnika w stosunku do łącznej kwoty wszystkich ekspozycji bilansowych banku wobec tego dłużnika, przekroczy 1%;
- wytyczne dotyczące restrukturyzacji wymuszonej. Próg materialności, od którego Bank uznaje zmniejszone zobowiązanie finansowe za cechujące się niewykonaniem zobowiązania wynosi 1%;
- wprowadzenie kwarantanny (okresu próby), czasu w trakcie którego Bank ocenia zachowanie i sytuację finansową dłużnika. Okres kwarantanny liczony jest od momentu kiedy zdarzenie powodujące przesłankę niewykonania zobowiązania przestało mieć zastosowanie. Długość kwarantanny wynosi 12 miesięcy w przypadku przesłanki restrukturyzacji wymuszonej, natomiast w przypadku pozostałych przesłanek 3 miesiące. Prawidłowa obsługa zobowiązań przez dłużnika w okresie próby jest podstawą przeklasyfikowania go do statusu wykonania zobowiązania (non-default);
- spójne stosowanie definicji niewykonania zobowiązania – wytyczne EBA nakładają na instytucje obowiązek wdrożenia odpowiednich procesów zapewniających, że niewykonanie zobowiązania przez jednego dłużnika jest stwierdzane w sposób spójny w ramach całej grupy kapitałowej;
- szczegółowe zasady traktowania wspólnych zobowiązań kredytowych – Bank stosuje definicję niewykonania zobowiązania na poziomie dłużnika w obszarze detalicznym, w związku z czym zobowiązany jest stosować zapisy par. 95 – 105 Wytycznych EBA, na podstawie których powinien określić w swoich wewnętrznych zasadach i procedurach zasady traktowania wspólnych zobowiązań kredytowych oraz przenoszenia statusu niewykonania zobowiązania między ekspozycjami.

Wdrożenie zmian w definicji niewykonania zobowiązania, wynikających z wytycznych EBA, ujednoliciło podejście na rynku europejskim zapewniając w ten sposób porównywalność poziomów kredytów niepracujących prezentowanych przez instytucje.

Wpływ wdrożenia wytycznych EBA na koszty z tytułu ryzyka kredytowego, na moment ich implementacji w Banku w styczniu 2021 roku, wyniósł około 32 mln PLN.

Wpływ wdrożenia wytycznych EBA na koszty z tytułu ryzyka kredytowego na poziomie jednostkowym szacowany jest na ok. 32 mln PLN (kwota szacowana na moment wdrożenia wytycznych, która uwzględniona będzie w wyniku 2021 roku).

3.3.6.3 Pokrycie kosztami ryzyka kredytowego poszczególnych pod-portfeli

Poniższe tabele prezentują udział procentowy pozycji bilansowych i pozabilansowych Banku, odnoszących się do kredytów i pożyczek oraz gwarancji i akredytyw udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i budżetowym oraz pokrycia ekspozycji kosztami ryzyka kredytowego dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis systemu ratingowego jest przedstawiony w Nocie 3.3.4).

Portfel wyceniany w zamortyzowanym koszcie

Pod - portfel	31.12.2020		31.12.2019	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)
1	12,29	0,01	11,61	0,01
2	36,72	0,09	37,99	0,04
3	12,02	0,23	15,83	0,15
4	27,01	0,59	24,08	0,51
5	6,20	2,79	4,85	2,01
6	0,32	7,30	0,60	4,34
7	1,59	9,23	1,51	10,13
8	0,69	0,18	0,70	0,21
kategoria default	3,16	63,86	2,83	64,55
Razem	100,00	2,58	100,00	2,27

Na dzień 31 grudnia 2020 roku 49,01% portfela kredytów i pożyczek (dla zaangażowania bilansowego i pozabilansowego) jest klasyfikowane do dwóch najwyższych poziomów wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2019 roku: 49,60%).

Portfel wyceniany w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Pod - portfel	31.12.2020		31.12.2019	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)
1	47,81	0,02	29,93	0,01
2	45,38	0,07	60,74	0,04
3	4,07	0,27	5,69	0,19
4	1,83	0,77	2,43	0,51
5	0,51	2,36	0,77	2,10
6	0,06	4,44	0,14	3,33
7	0,20	7,32	0,27	6,31
kategoria default	0,14	26,42	0,03	24,25
Razem	100,00	0,13	100,00	0,10

Na dzień 31 grudnia 2020 roku 93,19% portfela kredytów i pożyczek jest klasyfikowane do dwóch najwyższych poziomów wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2019 roku: 90,67%).

3.3.7 Zasady wyznaczania wartości godziwej dla aktywów kredytowych

Jeżeli nie są spełnione warunki umożliwiające wycenę ekspozycji kredytowej w zamortyzowanym koszcie (MSSF 9 par. 4.1.2), wówczas jest ona wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez inne całkowite dochody.

3.3.7.1 Wycena do wartości godziwej aktywów kredytowych bez przesłanki utraty wartości

Wycena dla ekspozycji nieposiadających przesłanki utraty wartości odbywa się na podstawie zdyskontowanych oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Przyszłe przepływy z tytułu ekspozycji kredytowej wyznaczone są z uwzględnieniem:

- harmonogramów spłaty, a w przypadku braku harmonogramu (produkty odnawialne) – na podstawie statystycznej prognozy stopnia wykorzystania limitu kredytowego w poszczególnych okresach życia ekspozycji,
- wartości pieniądza w czasie, poprzez wykorzystanie w procesie prognozy przepływów odsetkowych projekcji oprocentowania aktywów wolnych od ryzyka,

- wahań kwoty i terminów przepływów wynikających z opcji przedpłaty (wcześniejszej częściowej lub całkowitej spłaty kwoty głównej) zawartej w umowie kredytowej, poprzez zastosowanie współczynników przedpłat,
- niepewności przepływów w całym prognozowanym okresie życia ekspozycji, wynikającej z ryzyka kredytowego, poprzez modyfikację przepływów kontraktowych przy pomocy wieloletnich parametrów ryzyka kredytowego Lt PD i Lt LGD,
- innych czynników, które byłyby brane pod uwagę przez potencjalnego nabywcę ekspozycji (narzutów kosztowych oraz oczekiwanej przez uczestników rynku marży zysku), kalibrując stopę dyskontową wykorzystywaną w procesie wyceny.

Zgodnie z wymogiem MSSF 13 dla ekspozycji, dla których nie są dostępne kwotowania z aktywnego rynku, Bank kalibruje stopę dyskontową w oparciu o wartość godziwą na datę początkowego ujęcia (tj. o cenę „nabycia” ekspozycji). Marża kalibracyjna odzwierciedla wycenę kosztów związanych z utrzymywaniem ekspozycji w portfelu oraz rynkowe oczekiwania co do marży zysku realizowanej na aktywach podobnych do wycenianej ekspozycji.

3.3.7.2 Wycena do wartości godziwej aktywów kredytowych posiadających przesłankę utraty wartości

Aktywa kredytowe posiadające przesłankę utraty wartości wyceniane są w oparciu o przewidywane odzyski. W przypadku ekspozycji detalicznych odzwierciedlane są one za pomocą parametru LGD, natomiast dla ekspozycji korporacyjnych – w indywidualnych scenariuszach odzysków.

3.3.8 Przejęte zabezpieczenia

Bank klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w punkcie 2.18. Aktywa przejęte za długi zaklasyfikowane jako aktywa do zbycia zostaną wystawione na sprzedaż na właściwym dla nich rynku oraz zbyte w najszybszym możliwym terminie. Proces sprzedaży przejętych przez Bank zabezpieczeń jest zorganizowany zgodnie z polityką i procedurami określonymi dla poszczególnych rodzajów przejmowanych zabezpieczeń. W 2020 roku i w 2019 roku Bank nie posiadał żadnych trudno zbywalnych aktywów przejętych jako zabezpieczenia.

3.3.9 Polityka mBanku w zakresie forbearance

Definicja

Polityka Banku w zakresie forbearance oznacza zdefiniowany regulacjami wewnętrznymi zestaw działań związanych z renegocjacją i restrukturyzacją warunków umów kredytowych.

Bank oferuje klientom, którzy są tymczasowo lub trwale w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie sprostać pierwotnym warunkom spłaty, łagodniejsze warunki obsługi zobowiązań, pozwalające na utrzymanie bieżącej ich obsługi, bez których problemy finansowe klientów uniemożliwiłyby spłatę w terminie określonym pierwotną umową. Działania te mogą być inicjowane przez klienta lub Bank.

Typ oferowanej ulgi jest dostosowywany do charakteru i przewidywanego czasu trwania trudnej sytuacji finansowej klienta. Do zawarcia porozumienia z klientem konieczne jest przekonanie po stronie Banku o zdolności i gotowości klienta do spłaty. Przed udzieleniem ulgi przeprowadzana jest ocena jej wpływu na poprawę zdolności klienta do spłaty.

Bank renegocjuje umowy kredytowe z klientami mającymi trudności finansowe w celu maksymalizacji możliwości odzyskania należności oraz minimalizacji ryzyka default (niewywiązania się klienta ze swoich zobowiązań).

Ekspozycje ze zmodyfikowanymi warunkami podlegającymi polityce forbearance (dalej - ekspozycje forborne) są przedmiotem raportowania regulacyjnego oraz wewnętrznego.

Stosowane instrumenty

Bank prowadzi otwartą komunikację z klientem w celu jak najwcześniejszego rozpoznania trudności finansowych oraz poznania ich przyczyn. Działania pomocowe oferowane klientom indywidualnym, których trudności finansowe w ocenie Banku mają krótkoterminowy charakter, koncentrują się na czasowej redukcji wysokości rat i mogą mieć charakter m.in. zawieszenia spłat kapitału przy utrzymaniu spłat odsetek.

Klientom, których problemy finansowe mają charakter długoterminowy, może być oferowane wydłużenie terminu spłaty zobowiązań, które może obejmować zmniejszenie wysokości spłacanych rat.

Wobec klientów korporacyjnych będących w trudnej sytuacji finansowej ulgi oferowane przez mBank, począwszy od standstill (zaniechania działań, do których bank jest upoważniony w przypadku naruszenia warunków umownych bądź kowenantów), a na restrukturyzacji umów kończąc, mają na celu wsparcie

procesu biznesowego. Umowy restrukturyzacyjne mogą zwiększyć bezpieczeństwo Banku poprzez zamianę finansowania otwartego (kredyt w rachunku bieżącym) na faktoring lub dyskonto faktur. Umowy restrukturyzacyjne mogą uchylać lub łagodzić warunki dodatkowe zawarte w umowie pierwotnej, jeżeli jest to optymalna strategia przetrwania biznesu klienta.

Poniższa lista nie wyczerpuje wszystkich dostępnych ulg (działań forbearance) oferowanych przez Bank, ale obejmuje te najczęściej stosowane:

- wydłużenie terminu spłaty kredytu,
- restrukturyzacja (średnio- lub długoterminowe refinansowanie),
- kapitalizacja odsetek,
- odroczenia spłat odsetek,
- odroczenia spłat rat kapitałowych,
- zawieszenie, odstąpienie od realizacji działań wynikających z dodatkowych warunków zawartych w umowie (tzw. kowenantów),
- standstills.

W związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19, w roku 2020 Bank oferował klientom szereg narzędzi pomocowych mających na celu wsparcie ich w trudnej sytuacji będącej następstwem wybuchu epidemii. Celem tych narzędzi była pomoc w zachowaniu płynności finansowej klientów poprzez krótkoterminowe zmniejszenie obciążeń finansowych.

Narzędzia stosowane w Banku do końca września 2020 roku były zgodne ze stanowiskiem banków w zakresie ujednolicenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego. Stanowisko to miało charakter moratorium pozaustawowego w rozumieniu wytycznych EUNB w sprawie ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów, które banki stosują w związku z kryzysem wywołanym COVID-19. Zostało one notyfikowane przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego do EUNB.

Moratorium objęło instrumenty pomocowe udzielane od 13 marca do 30 września 2020 roku.

Bank oferuje również klientom wsparcie w ramach tzw. tarczy antykryzysowej 4.0, obowiązującej od dnia 23 czerwca 2020 roku, w ramach której klienci, którzy stracili pracę lub inne główne źródło dochodu po 13 marca 2020 roku, mają prawo do zawieszenia na okres do 3 miesięcy spłaty kredytu, bez naliczania odsetek w okresie zawieszenia wykonywania umowy. To udogodnienie ma charakter moratorium ustawowego w rozumieniu wytycznych EUNB.

Zgodnie z opublikowanym w dniu 25 marca 2020 roku oświadczeniem EUNB w sprawie stosowania ram ostrożnościowych dotyczących niewykonania zobowiązania, forbearance i MSSF9 w świetle środków COVID-19 mówiącym, że stosowanie narzędzi pomocowych COVID-19 w postaci moratoriów spłat spełniających wytyczne zdefiniowane w wytycznych EBA dotyczących traktowania publicznych i prywatnych moratoriów w świetle środków COVID-19, nie powoduje automatycznej klasyfikacji ekspozycji do default i forbearance, oraz z oświadczeniem UKNF opublikowanym w ramach Pakietu Impulsów Nadzorczych na rzecz Bezpieczeństwa i Rozwoju, że zastosuje elastyczne podejście do stosowania wytycznych EBA odnośnie do ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych, Bank nie klasyfikuje udzielenia stosowanych z uwagi na kryzys COVID-19 instrumentów pomocowych w ramach moratoriów jako działanie forbearance.

Wyjątek stanowią klienci korporacyjni, w przypadku których stosowane jest podejście bazujące na indywidualnej ocenie czy wymagana jest klasyfikacja ekspozycji takiego klienta jako forborne, zgodnie z obowiązującymi w Banku regulacjami.

Zarządzanie ryzykiem

Działania forbearance są w mBanku integralną częścią działalności obszaru zarządzania ryzykiem. Portfel klientów w statusie forborne podlega regularnemu przeglądowi i raportowaniu do kierownictwa obszaru. Ocenie podlega skuteczność podejmowanych działań, regularność obsługi zrestrukturyzowanych transakcji w zależności od typu produktu oraz segmentu klienta. Analiza ryzyka związanego z detalicznym portfelem forborne ma charakter portfelowy, zaś portfela korporacyjnego oparta jest na podejściu indywidualnym.

W bankowości korporacyjnej każda ekspozycja kredytowa Banku wobec klientów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości (loss event) jest klasyfikowana do kategorii default i poddawana testowi na utratę wartości. Każda ekspozycja w kategorii default jest przejmowana do obsługi przez wyspecjalizowaną jednostkę ds. restrukturyzacji i windykacji, która określa i realizuje optymalną, z punktu widzenia minimalizacji strat, strategię postępowania Banku wobec klienta, tj.: restrukturyzację bądź windykację. Wszystkie ekspozycje kredytowe Banku wobec klientów w trudnej sytuacji finansowej, w tym w kategorii default, wobec których Bank zastosował ulgi mają status forborne. Klienci non-default, w trudnej sytuacji finansowej, tj.: bez rozpoznanej przesłanki utraty wartości, którzy otrzymali ulgę, podlegają szczególnemu monitoringowi (Watch List – WL) przez wszystkie jednostki uczestniczące w procesie kredytowania. Monitorowana jest ich

bieżąca sytuacja finansowa oraz kontrolowane jest wystąpienie przesłanek utraty wartości należności Banku.

mBank nie stosuje odrębnych modeli do wyznaczania poziomu rezerwy portfelowej bądź celowej na produktach pomocowych podlegających polityce forbearance.

Warunki wyjścia ekspozycji z forborne - obszar bankowości korporacyjnej

mBank zaprzestaje wykazywania ekspozycji jako forborne w przypadku spełnienia łącznie wszystkich poniższych warunków:

- nastąpiła poprawa sytuacji finansowej klienta, ekspozycja została uznana za niezagrożoną i została przeklasyfikowana z kategorii zagrożonej,
- ekspozycja pozostaje niezagrożona co najmniej 24 miesiące od daty uznania ekspozycji za niezagrożoną (okres próby),
- występują regularne wpływy (przeterminowanie nie przekracza 30 dni) z tytułu należności głównej lub odsetek w istotnej wysokości przez okres co najmniej 12 miesięcy od daty uznania ekspozycji za niezagrożoną,
- żadna ekspozycja dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 30 dni na koniec okresu próby.

Warunki wyjścia ekspozycji z forborne - obszar bankowości detalicznej

Kontrakt przestaje być klasyfikowany jako ekspozycja forborne, gdy spełnione są łącznie poniższe warunki:

- kontrakt jest uważany za niezagrożony (performing),
- minęły co najmniej 2 lata próby od uznania ekspozycji za niezagrożoną (performing),
- wystąpiły regularne wpływy z tytułu należności lub odsetek (opóźnienia w spłacie na kontrakcie nie przekraczające 30 dni w istotnej wysokości), co najmniej od połowy okresu próby, o którym mowa powyżej,
- na koniec 2-letniego okresu próby żadna z ekspozycji dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 30 dni i jednocześnie kwota wymagalna nie przekracza progu materialności określonego w regulacjach wewnętrznych Banku.

Charakterystyka portfela

	31.12.2020			31.12.2019		
	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość netto / Wartość godziwa	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość netto / Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie	87 025 145	(3 031 447)	83 993 698	85 481 126	(2 743 409)	82 737 717
w tym: ekspozycje forborne	1 975 597	(435 714)	1 539 883	1 881 940	(572 640)	1 309 300
w tym: w kategorii default	822 881	(395 490)	427 391	1 068 052	(551 625)	516 427
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	12 531 167	(16 154)	12 515 013	8 429 828	(8 138)	8 421 690
w tym: ekspozycje forborne	33 648	(916)	32 732	8 664	(159)	8 505
w tym: w kategorii default	2 133	(500)	1 633	112	(11)	101
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy			1 372 481			1 813 818
w tym: ekspozycje forborne			102 229			97 608
w tym: w kategorii default			91 266			79 230
Ekspozycje forborne, razem			1 674 844			1 415 413
w tym: w kategorii default			520 290			595 758

Zmiany wartości bilansowej ekspozycji forborne	31.12.2020	31.12.2019
Saldo na początek okresu	1 415 413	1 158 448
Wyjścia z forbearance	(304 346)	(282 588)
Wejścia do forbearance	680 753	620 746
Zmiana salda na kontynuowanych umowach	(116 976)	(81 193)
Saldo na koniec okresu	1 674 844	1 415 413

Przeprowadzona dla powyższych okresów raportowych analiza wykazała znikomy udział ekspozycji, które w ciągu jednego roku opuszczają status forbearance, a następnie do niego wracają.

Ekspozycje forborne według segmentów klienta	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		
Klienci indywidualni:	785 908	577 763
<i>w tym: kredyty hipoteczne i mieszkaniowe</i>	558 642	505 974
Klienci korporacyjni	888 936	837 650
Razem	1 674 844	1 415 413

Ekspozycje forborne według charakteru udzielonej ulgi	31.12.2020	31.12.2019
Refinansowanie	90 436	148 288
Zmiana warunków	1 584 408	1 267 125
Razem	1 674 844	1 415 413

Ekspozycje forborne według struktury geograficznej	31.12.2020	31.12.2019
Polska	1 626 996	1 360 206
Zagranica	47 848	55 207
Razem	1 674 844	1 415 413

Ekspozycje forborne według przeterminowania	31.12.2020	31.12.2019
Nieprzeterminowane	319 960	956 169
do 30 dni	1 118 388	167 217
od 31 dni do 90 dni	53 612	64 784
powyżej 90 dni	182 884	227 243
Razem	1 674 844	1 415 413

Ekspozycje forborne według struktury branżowej	31.12.2020	31.12.2019
Osoby fizyczne	785 657	577 761
Budownictwo	360 132	143 660
Branża spożywcza	101 992	86 417
Branża finansowa	99 280	101 841
Obsługa rynku nieruchomości	77 686	30 189
Drewno, meble i wyroby papiernicze	54 931	51 759
Tkaniny i odzież	45 616	65 377
Motoryzacja	38 384	28 493
Działalność profesjonalna	25 680	103 741
Hotele i restauracje	17 924	19 020
Pozostałe	67 562	207 155
Razem	1 674 844	1 415 413

3.3.10 Ryzyko kontrahenta wynikające z transakcji na instrumentach pochodnych

Ekspozycja kredytowa na portfelu mBanku jest kalkulowana jako suma kosztu zastąpienia poszczególnych transakcji (netowanie pozycji kredytowej - NPV) i potencjalnej zmiany wyceny w przyszłości (Add-on). Bank korzysta z metod ograniczania ryzyka takich jak kompensowanie (netting) i kolateralizacja (uwzględnienie zabezpieczeń). Netowanie ekspozycji kredytowej jest stosowane po podpisaniu z kontrahentem tzw. umowy kompensacyjnej (netting agreement), zaś kolateralizacja wymaga podpisania umowy CSA (Credit Support Annex) lub zawarcia stosownej klauzuli w obowiązującej z klientem umowie ramowej. Umowa CSA pozwala na wezwanie klienta do wpłacenia zabezpieczenia (variation margin) jeśli wycena portfela transakcji klienta przekroczy określony poziom kwotowy (tzw. threshold). Dodatkowo w zakresie obowiązujących umów możliwa jest wymiana dodatkowego zabezpieczenia (initial margin, itp.). Ekspozycja kredytowa na instrumentach pochodnych jest korygowana o otrzymane lub wniesione zabezpieczenie (variation margin) i może być ponadto korygowana o dodatkowe zabezpieczenia zgodnie z podpisanymi umowami między Bankiem a kontrahentami. W celu kalkulacji ekspozycji kredytowej na potrzeby ryzyka kontrahenta uwzględnia się jedynie pozytywną wycenę portfela transakcji pochodnych.

Kontrola tej ekspozycji dokonywana jest systemowo w czasie rzeczywistym. Kontrolowane jest na bieżąco wykorzystanie przyznaných limitów kontrahenta z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych. Dodatkowo kontrolowane jest przestrzeganie restrykcji wynikających z poszczególnych decyzji kredytowych, regulacji nadzorczych i decyzji biznesowych. Limity na ekspozycję kredytową z tytułu transakcji pochodnych są dekomponowane na określone grupy produktów i tenory transakcji.

Rozkład ekspozycji kredytowej mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ kontrahenta przedstawia się w następujący sposób:

- 36,9% z bankami,
- 8,8% z kontrahentami centralnymi (CCP),
- 7,5% z instytucjami finansowymi,
- 46,8% z korporacjami, private banking i pozostałymi.

Rozkład ekspozycji kredytowej z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ klienta został przedstawiony w poniższej tabeli:

Typ klienta	Ekspozycja kredytowa 2020 (w mln zł)	Ekspozycja kredytowa 2019 (w mln zł)
Banki z umową zabezpieczającą	1 479	1 169
Banki bez umowy zabezpieczającej	-	1
Kontrahenci centralni	354	282
Korporacje z limitem	1 890	1 616
Niebankowe instytucje finansowe	302	205
Klienci Private Banking	(1)	(2)
Korporacje z ekspozycją zabezpieczoną gotówką i pozostali	(13)	(15)

*ujemna ekspozycja oznacza overcollateralizację

Pozytywna wycena transakcji pochodnych (z uwzględnieniem netowania) oraz wniesione/otrzymane zabezpieczenie zostało przedstawione w poniższej tabeli:

(w mln zł)	Banki*		CCP*		Korporacje i pozostali kontrahenci			
					CSA	bez CSA**	CSA	bez CSA**
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
NPV	86,95	32,11	29,91	-	57,01	345,70	1,23	129,73
zabezpieczenie otrzymane (z uwzględnieniem zabezpieczenia złożonego u depozytariusza)	275,31	154,86	-	-	-	67,60	-	51,31
zabezpieczenie wpłacone (z uwzględnieniem zabezpieczenia złożonego u depozytariusza)	175,35	55,30	307,24	256,45	-	-	-	-

* collateral nie uwzględnia variation margin and default fund (zabezpieczenie składane w CCP na wypadek niewykonania zobowiązania przez któregoś z członków izby)

** collateral skalkulowany w oparciu o bieżącą wycenę i jej potencjalną zmianę w przyszłości

3.4. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji na kraje Bank:

- przestrzega sformalizowanych procedur mających na celu identyfikację, pomiar oraz monitorowanie tego ryzyka,
- przestrzega sformalizowanych limitów ograniczających ryzyko na kraje oraz zasad postępowania w przypadku przekroczenia tych limitów,
- posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka na kraje, wspierający proces decyzyjny dotyczący zarządzania,
- utrzymuje kontakty z wyselekcjonowaną grupą największych banków o dobrym ratingu, aktywnych w obsłudze transakcji zagranicznych. Na niektórych rynkach, których ryzyko jest trudne do oszacowania, Bank korzysta z usług swoich zagranicznych banków korespondentów, na przykład Commerzbanku, oraz z ubezpieczenia w KUKE pokrywającego ryzyko ekonomiczne i polityczne.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku nie występował istotny poziom koncentracji geograficznej w portfelu kredytowym mBanku. W zakresie ekspozycji odnoszących się do krajów innych niż Polska nie stwierdzono istotnego udziału ekspozycji z utratą wartości.

Ryzyko koncentracji branżowej

Bank analizuje ryzyko koncentracji branżowej w celu bezpiecznego i efektywnego budowania portfela korporacyjnego i zarządza ryzykiem koncentracji branżowej m.in. poprzez limity branżowe.

Limitowaniu podlegają branże, na które Bank posiada zaangażowanie co najmniej 5% łącznej kwoty zaangażowania w portfelu korporacyjnym na koniec danego okresu sprawozdawczego, a także branże wskazane przez Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK).

Bank ustalił limit zaangażowania w dowolną branżę na poziomie nie wyższym niż:

- 12% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku niskim, ale nie więcej niż 60% wartości kapitału Tier 1,
- 10% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku średnim, ale nie więcej niż 50% wartości kapitału Tier 1,
- 7% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku wysokim, ale nie więcej niż 35% kapitału Tier 1.

W przypadku gdy wykorzystanie limitu wynosi co najmniej 90% wprowadzane są działania zapobiegające przekroczeniu limitów. Decyzje w tym zakresie podejmuje KRK.

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania bilansowego mBanku S.A. w poszczególne branże. Podział branżowy jest zbudowany na podstawie koncepcji łańcucha wartości, gdzie w ramach jednej branży skupione są podmioty, które prowadzą działalność związaną z danym rynkiem (dostawcy, producenci, sprzedawcy).

Struktura koncentracji zaangażowania mBanku S.A.

Lp	Branże	Wartość brutto	%	Wartość brutto	%
		31.12.2020		31.12.2019	
1.	Osoby fizyczne	45 361 930	52,13%	43 104 957	50,43%
2.	Leasing i wynajem ruchomości	12 108 583	13,91%	11 670 459	13,65%
3.	Obsługa rynku nieruchomości	4 256 049	4,89%	2 756 688	3,22%
4.	Branża finansowa	3 134 156	3,60%	3 428 979	4,01%
5.	Budownictwo	2 876 417	3,31%	2 804 445	3,28%
6.	Branża spożywcza	2 271 547	2,61%	2 468 869	2,89%
7.	Chemia i tworzywa	1 401 420	1,61%	1 540 904	1,80%
8.	Materiały budowlane	1 395 667	1,60%	1 638 084	1,92%
9.	Metale	1 342 377	1,54%	1 466 224	1,72%
10.	Motoryzacja	1 328 915	1,53%	1 815 006	2,12%
11.	Energetyka i ciepłownictwo	1 287 756	1,48%	1 094 863	1,28%
12.	Drewno, meble i wyroby papiernicze	1 219 083	1,40%	1 305 453	1,53%
13.	Handel detaliczny	993 944	1,14%	923 994	1,08%
14.	Handel hurtowy	897 279	1,03%	1 105 200	1,29%
15.	Transport i logistyka	765 086	0,88%	807 018	0,94%
16.	Farmacja	721 578	0,83%	728 256	0,85%
17.	Informacja i komunikacja	640 110	0,74%	887 218	1,04%
18.	Media	498 056	0,57%	328 550	0,38%
19.	Tkaniny i odzież	455 986	0,52%	545 493	0,64%
20.	Działalność profesjonalna	432 946	0,50%	439 178	0,51%

Łączne zaangażowanie Banku na dzień 31 grudnia 2020 roku w wyżej wymienione branże (poza osobami fizycznymi) wynosi 43,69% (31 grudnia 2019 roku: 44,15%)

Ryzyko inwestycyjne branż limitowanych przez Bank, tj. branż gdzie zaangażowanie Banku wynosi co najmniej 5% portfela korporacyjnego, zostało oszacowane zgodnie z zasadami klasyfikacji branż do limitowania przyjętymi przez KRK w maju 2019 roku.

Poniższa tabela przedstawia ryzyko branż limitowanych na koniec 2020 roku i na koniec 2019 roku.

Lp.	Branża	31.12.2020	31.12.2019
1.	Finansowa	niskie	niskie
2.	Paliwowa	średnie	średnie
3.	Spożywcza	średnie	średnie
4.	Budowlana	wysokie	wysokie
5.	Motoryzacyjna	n/d*	średnie
6.	Metale	wysokie	wysokie
7.	Chemia i tworzywa	n/d*	średnie
8.	Energetyka	średnie	n/d*

* „n/d” oznacza, że ekspozycja Banku nie przekraczała 5% portfela korporacyjnego, branża nie była limitowana.

Ryzyko koncentracji dużych ekspozycji

Celem procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dużych ekspozycji jest bieżący monitoring poziomu limitów określonych w Rozporządzeniu CRR. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem przekroczenia regulacyjnych limitów w Banku:

- ustalane są limity wewnętrzne, mniejsze niż określone w Rozporządzeniu CRR,
- prowadzony jest codzienny monitoring dużych ekspozycji oraz obowiązuje niezwłoczne informowanie uczestników procesów kredytowego i inwestycyjnego w przypadku zanotowania przekroczeń limitów wewnętrznych.

Działania te mają bezpośredni wpływ na decyzje podejmowane w Banku dotyczące nowych ekspozycji lub zwiększania ekspozycji istniejących.

mBank przykładą szczególną wagę do prawidłowej identyfikacji skali ryzyka wobec znaczących ekspozycji kredytowych, które są zdefiniowane w wewnętrznych przepisach Banku. W przypadku przekroczenia określonej kwoty ekspozycji/limitu na klienta lub grupę podmiotów powiązanych identyfikowanej jako „bulk risk”, finansowanie wymaga dodatkowej decyzji Zarządu Banku niezależnie od PD-ratingu i poziomu szczebla decyzyjnego.

Bank monitoruje duże zaangażowania podlegające limitowi koncentracji, tj. ekspozycje po uwzględnieniu skutków ograniczenia ryzyka kredytowego (art. 401 - 403 Rozporządzenia CRR) oraz wyłączeń (art. 390 ust. 6, art. 400, art. 493 ust. 3 Rozporządzenia CRR), które są równe lub przekraczają 10% uznanego kapitału. Według stanu na koniec 2020 i 2019 roku nie zanotowano żadnego dużego zaangażowania podlegającego limitowi koncentracji.

3.5. Ryzyko rynkowe

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko rynkowe, czyli ryzyko niekorzystnej zmiany bieżącej wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Banku, następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego, takich jak:

- stopy procentowe,
- kursy walutowe,
- ceny akcji i kwotowania indeksów,
- implikowane zmienności instrumentów opcyjnych,
- spready kredytowe (w części odpowiadającej za rynkową fluktuację cen papierów dłużnych, odzwierciedlając wartość spreadu kredytowego dla obligacji korporacyjnych oraz wartość spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych a krzywą swap - dla obligacji rządowych).

W zakresie księgi bankowej Bank wyróżnia ryzyko stopy procentowej, które definiuje jako ryzyko niekorzystnej zmiany zarówno bieżącej wyceny pozycji księgi bankowej, jak i wyniku odsetkowego, na skutek zmian stóp procentowych.

3.5.1 Organizacja zarządzania ryzykiem

Organizując procesy zarządzania ryzykiem rynkowym Bank przestrzega wymogów wynikających z przepisów prawa oraz uwzględnia rekomendacje nadzorcze, w szczególności Rekomendacje KNF (m.in. A, C, G, I) oraz wytyczne EBA, które dotyczą zarządzania ryzykiem rynkowym.

Naczelną zasadą organizacji procesu zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku jest oddzielenie funkcji monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego od funkcji związanych z podejmowaniem i utrzymywaniem otwartych pozycji ryzyka rynkowego.

3.5.2 Narzędzia i miary

Na potrzeby wewnętrznego zarządzania Bank kwantyfikuje ekspozycję na ryzyko rynkowe, zarówno dla księgi bankowej, jak i handlowej, poprzez pomiar:

- wartości zagrożonej (VaR),
- oczekiwanej straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES – Expected Shortfall),
- wartości zagrożonej w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR),
- kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego,
- wartości testów warunków skrajnych,
- wrażliwości portfela na zmiany cen i parametrów rynkowych (IR BPV – Interest Rate Basis Point Value, CS BPV – Credit Spread Basis Point Value).

Bank przypisuje ryzyko rynkowe pozycjom księgi bankowej niezależnie od zasad kalkulacji wyniku na tych pozycjach stosowanych na potrzeby sprawozdawczości finansowej. Miary ryzyka rynkowego pozycji odsetkowych księgi bankowej są wyznaczane modelami wartości bieżącej (NPV – net present value).

Bank monitoruje ryzyko rynkowe w trybie dziennym. Dla wybranych miar ryzyka pomiar prowadzony jest w trybie tygodniowym (Stressed VaR, CS BPV według klas ratingowych) lub miesięcznym (kapitał ekonomiczny).

Dla księgi bankowej Bank stosuje dodatkowo następujące miary (szerzej opisane w rozdziale dotyczącym ryzyka stopy procentowej):

- wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (delta EVE),
- wrażliwość wyniku odsetkowego netto (delta NII),
- luka przeszacowania.

Wartość zagrożona (VaR) wyznaczana jest dla poszczególnych czynników ryzyka za pomocą metody historycznej, dla 1-dniowego i 10-dniowego horyzontu czasowego, dla poziomów ufności 95%, 97,5% oraz 99%, zakładając utrzymywanie niezmiennionej struktury portfela. W metodzie symulacji historycznej brane są pod uwagę dane historyczne dotyczące czynników ryzyka z ostatnich 254 dni roboczych.

Na podstawie kalkulacji wartości zagrożonej obliczana jest oczekiwana wartość straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES), jako średnia z sześciu hipotetycznych największych strat.

Wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR) jest miarą potencjalnej straty portfela w niekorzystnych warunkach rynkowych odbiegających od typowego zachowania rynku. Kalkulacja jest analogiczna do kalkulacji wartości zagrożonej, a jedyną różnicą jest okres występowania warunków skrajnych, który wyznaczany jest na podstawie szeregu wartości zagrożonej, opartego na kolejnych dwunastomiesięcznych oknach zmian czynników ryzyka od 2007 roku.

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego to kapitał na pokrycie strat w skali jednego roku z tytułu zmian wyceny instrumentów finansowych tworzących portfele Banku, wynikających ze zmian cen i wartości parametrów rynkowych.

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, uzupełniającymi pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych. Pokazują one hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Banku, która nastąpiłaby wskutek wystąpienia tzw. scenariuszy testów warunków skrajnych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyszczególnionych skrajnych wartości, przy założeniu utrzymywania statycznego portfela.

Testy warunków skrajnych składają się z dwóch części: standardowych testów warunków skrajnych wyznaczonych dla standardowych czynników ryzyka (kursy wymiany walut, stopy procentowe, ceny akcji oraz ich zmienności), a także testów warunków skrajnych, które obejmują zmiany spreadów kredytowych. W ten sposób zaadresowano między innymi potrzebę pokrycia w analizach testów warunków skrajnych niezależnego wpływu ryzyka bazowego (spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych oraz krzywą swap), na które wyeksponowana jest Bank z tytułu utrzymywania portfela obligacji Skarbu Państwa.

IR BPV jest miarą wrażliwości bieżącej wyceny portfeli na wzrost stóp procentowych o 1 punkt bazowy, a CS BPV na wzrost spreadu kredytowego o 1 punkt bazowy.

W celu odwzorowania ryzyka stopy procentowej produktów obszarów bankowości detalicznej i korporacyjnej o nieokreślonym terminie przeszacowania odsetek lub o stopach administrowanych przez mBank, Bank stosuje modele tak zwanych portfeli replikujących. Podejście do rachunków bieżących uwzględnia podział części stabilnej na część salda wrażliwą i niewrażliwą na zmiany stóp procentowych. Przyjęta dla części stabilnych kapitału oraz rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych, struktura tenorowa odzwierciedla przyjętą strategię Banku w zakresie stabilizowania wyniku odsetkowego.

Przedstawione poniżej wyniki pomiaru VaR i IR BPV prezentują ujęcie z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących.

Metodologia pomiaru podlega wstępnej i okresowej walidacji, prowadzonej przez Jednostkę Walidacyjną, oraz kontroli przez Departament Audytu Wewnętrznego.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe ustanawiane są limity na:

- VaR na poziomie ufności 97,5% w 1-dniowym horyzoncie czasowym,
- wyniki testów warunków skrajnych,
- miary wrażliwości IR BPV i CS BPV.

Decyzje w zakresie wartości limitów ryzyka rynkowego podejmują:

- Rada Nadzorcza (w odniesieniu do portfela Grupy mBanku),
- Zarząd Banku (w odniesieniu do portfela mBanku),
- Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (w odniesieniu do portfeli jednostek biznesowych).

3.5.3 Profil ryzyka rynkowego

Wartość zagrożona

W 2020 roku ryzyko rynkowe mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR.

W tabeli przedstawione zostały wartości VaR i Stressed VaR dla portfela mBanku:

tys. zł	2020		2019	
	31 grudnia 2020	średnia	31 grudnia 2019	średnia
VaR IR	11 091	9 365	3 778	3 759
VaR FX	2 196	1 390	728	961
VaR EQ	-	-	-	-
VaR CS	76 296	52 497	20 989	21 241
VaR	66 191	46 512	21 978	21 344
Stressed VaR	152 842	130 963	94 229	104 269

VaR IR – ryzyko stopy procentowej (bez wyodrębnionego spreadu kredytowego)

VaR FX – ryzyko walutowe

VaR EQ – ryzyko akcyjne

VaR CS – ryzyko spreadu kredytowego

Wyniki pomiaru prezentują ujęcie z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących.

Na poziom wartości zagrożonej (VaR) miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową oraz na wyodrębniony spread kredytowy - głównie portfele skarbowych papierów dłużnych (na księdze bankowej i handlowej) oraz pozycje wynikające z transakcji wymiany stóp procentowych.

Miary wrażliwości

W tabeli przedstawione zostały wartości IR BPV i CS BPV (+1 p.b.) dla portfela mBanku w podziale na księgę bankową i handlową:

tys. zł	IR BPV		CS BPV	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Księga bankowa	(1 195)	263	(13 739)	(8 075)
Księga handlowa	(2)	56	(205)	(504)
łącznie	(1 197)	319	(13 944)	(8 579)

Prezentowana wrażliwość na zmiany spreadu kredytowego (CS BPV) dla księgi bankowej mBanku w około 50% wynika z pozycji w papierach dłużnych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Wahania cen rynkowych nie mają wpływu na poziom rezerwy rewaluacyjnej i rachunek zysków i strat dla tych pozycji.

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego

Bank kalkuluje kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego w ujęciu z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących. Na koniec 2020 roku kapitał ekonomiczny na ryzyko rynkowe wynosił dla Banku 1 202,8 mln zł (2019: 1 134,8 mln zł). Wielkość kapitału ekonomicznego na ryzyko rynkowe w 2020 roku determinowana była głównie wzrostem zmienności stóp procentowych na skutek zaburzeń na rynkach po wystąpieniu pandemii, wzrostem wolumenu oraz duracji portfela obligacji skarbowych o stopie stałej, a także zmianami w metodzie kalkulacji kapitału ekonomicznego na ryzyko rynkowe. Zmiany polegały na włączeniu pozycji wynikających z modelowania stabilnych części kapitału oraz rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych.

3.6. Ryzyko walutowe

Bank jest narażony na wpływ zmian kursów walutowych z tytułu posiadanych aktywów finansowych i zaciągniętych zobowiązań w walutach innych niż PLN. Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Banku na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku.

Tabele te przedstawiają aktywa i zobowiązania Banku według wartości bilansowej, w podziale walutowym.

31.12.2020	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	INNE	Razem
AKTYWA							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 399 601	291 572	53 085	3 244	178 384	13 412	3 939 298
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	1 915 648	444 566	67 746	57 654	3 718	4 203	2 493 535
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	1 400 227	89 965	94 837	-	-	-	1 585 029
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	135 289	1 191	-	-	-	-	136 480
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	-	-	76 068	-	-	-	76 068
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	1 264 938	88 774	18 769	-	-	-	1 372 481
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	46 953 709	462 708	114 762	-	200 433	-	47 731 612
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	68 410 889	15 909 479	954 504	13 927 690	11 461 886	127 595	110 792 043
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	15 952 501	-	-	-	-	-	15 952 501
<i>Należności od banków</i>	3 249 289	1 091 745	151 508	1 455	6 311 745	40 102	10 845 844
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	49 209 099	14 817 734	802 996	13 926 235	5 150 141	87 493	83 993 698
Inwestycje w jednostki zależne	2 202 524	2 398	-	-	-	-	2 204 922
Wartości niematerialne	1 013 586	25	-	-	135	-	1 013 746
Rzeczowe aktywa trwałe	1 215 682	6 183	-	-	24 631	-	1 246 496
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	-	-	-	22 826	-	22 826
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	204 352	-	-	-	2 572	-	206 924
Inne aktywa	647 078	39 611	4 837	345	63 229	18 153	773 253
AKTYWA, RAZEM	127 363 296	17 246 507	1 289 771	13 988 933	11 957 814	163 363	172 009 684
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	885 097	489 900	35 062	-	-	4 315	1 414 374
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	104 636 057	23 334 613	4 871 216	6 169 619	9 614 564	689 743	149 315 812
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	1 100 838	842 827	40 829	639 714	-	78	2 624 286
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	101 988 481	18 362 618	4 830 387	2 292 319	9 614 564	689 665	137 778 034
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	35 016	4 129 168	-	2 170 981	-	-	6 335 165
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	1 511 722	-	-	1 066 605	-	-	2 578 327
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	48 638	-	-	-	10 986	-	59 624
Rezerwy	1 732 435	43 365	1 972	883	1 152	81	1 779 888
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	199 085	-	-	-	25 944	-	225 029
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	89	-	-	-	-	89
Inne zobowiązania	2 201 758	161 170	291 812	1 946	75 882	14 608	2 747 176
ZOBOWIĄZANIA, RAZEM	109 703 070	24 029 137	5 200 062	6 172 448	9 728 528	708 747	155 541 992
Pozycja bilansowa netto	17 660 226	(6 782 630)	(3 910 291)	7 816 485	2 229 286	(545 384)	16 467 692
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	27 882 533	2 327 450	261 282	2	592 029	24	31 063 320
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	5 694 104	1 866 706	468 673	20	1 893	41 579	8 072 975

31.12.2019	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	INNE	Razem
AKTYWA							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	6 795 432	826 679	34 340	6 883	184 482	13 960	7 861 776
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	2 700 406	163 458	53 957	3 926	2	-	2 921 749
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	1 825 305	76 110	133 774	-	-	-	2 035 189
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	86 498	1 099	-	-	-	-	87 597
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	-	-	133 774	-	-	-	133 774
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	1 738 807	75 011	-	-	-	-	1 813 818
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	29 418 235	549 880	76 748	-	253 784	-	30 298 647
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	65 836 182	12 967 718	1 074 247	13 945 492	7 352 297	134 357	101 310 293
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	11 234 873	-	-	-	-	-	11 234 873
<i>Należności od banków</i>	3 238 886	495 210	91 312	994	3 485 082	26 219	7 337 703
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	51 362 423	12 472 508	982 935	13 944 498	3 867 215	108 138	82 737 717
Inwestycje w jednostki zależne	2 162 760	1 352	-	-	-	-	2 164 112
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	91 605	-	-	-	-	-	91 605
Wartości niematerialne	822 857	38	-	-	214	-	823 109
Rzeczowe aktywa trwałe	906 367	7 828	-	-	31 411	-	945 606
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	-	-	-	11 878	-	11 878
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	270 880	-	-	-	2 377	-	273 257
Inne aktywa	429 875	21 917	13 410	-	25 850	-	491 052
AKTYWA, RAZEM	111 259 904	14 614 980	1 386 476	13 956 301	7 862 295	148 317	149 228 273
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	742 029	196 782	40 685	-	8 437	-	987 933
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	89 187 865	23 281 268	3 640 393	4 972 229	7 394 510	503 718	128 979 983
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	526 434	440 681	212 927	696	-	44	1 180 782
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	87 141 985	20 682 291	3 427 466	2 787 061	7 394 510	503 674	121 936 987
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	-	2 158 296	-	1 203 701	-	-	3 361 997
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	1 519 446	-	-	980 771	-	-	2 500 217
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	-	-	-	-	136	-	136
Rezerwy	696 781	36 749	1 451	1 435	701	50	737 167
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	124 874	-	-	-	25 985	-	150 859
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	82	-	-	-	-	82
Inne zobowiązania	1 884 250	93 966	142 107	3 005	107 598	26 180	2 257 106
ZOBOWIĄZANIA, RAZEM	92 635 799	23 608 847	3 824 636	4 976 669	7 537 367	529 948	133 113 266
Pozycja bilansowa netto	18 624 105	(8 993 867)	(2 438 160)	8 979 632	324 928	(381 631)	16 115 007
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	25 341 747	1 930 463	337 433	2	510 904	696	28 121 245
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	6 530 383	5 639 817	955 210	781 668	1 667	48 110	13 956 855

3.7. Ryzyko stopy procentowej

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej w mBanku zapewniona została niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej zajmowaniem pozycji przez Bank.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej to ryzyko wynikające z narażenia wyniku odsetkowego oraz kapitału Banku na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Kierując się rekomendacjami KNF, w szczególności Rekomendacją G, oraz wytycznymi EBA (EBA/GL/2018/02), Bank monitoruje strukturę księgi bankowej w zakresie ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta.

Podstawowymi miarami ryzyka stopy procentowej księgi bankowej stosowanymi przez Bank są:

- luka przeszacowania, tj. różnica między aktywami, pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi księgi bankowej, wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, wyznaczana w określonych przedziałach przeszacowania w oparciu o najbliższą datę możliwej zmiany oprocentowania produktów odsetkowych,
- wrażliwość wyniku odsetkowego (delta NII), tj. różnica wyniku odsetkowego netto pomiędzy scenariuszem bazowym i scenariuszem alternatywnym, zakładającym różne możliwości przesunięcia krzywej rentowności oraz zmian struktury bilansu,
- wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (delta EVE), tj. różnica wartości bieżącej przepływów pieniężnych pomiędzy scenariuszem bazowym a scenariuszem alternatywnym, zakładającym różne przesunięcia krzywej rentowności, w tym zgodne z wytycznymi EBA dotyczącymi regulacyjnego testu wartości odstających.

Ryzyko stopy procentowej na portfelu bankowym jest zabezpieczane i zarządzane w oparciu o limity luki przeszacowania dla całego portfela, w tym osobno dla walut istotnych, limity dla ryzyka rynkowego – nałożonymi na wartość zagrożoną (VaR), testy warunków skrajnych oraz na BPV i CS BPV. Raporty powyższych miar są przygotowywane w trybie dziennym.

Bank kalkuluje w trybie miesięcznym i raportuje kwartalnie poziom wrażliwości dochodu odsetkowego netto, wyliczanego dla 22 scenariuszy zmian stóp procentowych, uwzględniających zmiany poziomu krzywej dochodowości (w tym równoległe przesunięcie krzywej, jej wystromienie oraz spłaszczenie) oraz ryzyka bazowego, zarówno w ujęciu statycznym, dynamicznym jak i dla bilansu odpływów w horyzoncie 5 lat. Główne założenia przyjęte do kalkulacji miary to:

- stosowanie stawek klientów, dekomponowanych na marżę handlową oraz stawkę rynkową,
- dla produktów bez określonej daty zapadalności przypisywanie terminów przeszacowania na podstawie modelu portfeli replikujących,
- zastosowane ograniczenia poziomu dolnego zmiany stóp procentowych do 0%,
- opcje behawioralne obejmujące zerwania depozytów oraz przedpłaty kredytów obliczane są na bazie średniej historycznej.

Dodatkowo Bank kalkuluje w trybie miesięcznym i raportuje kwartalnie wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału dla 14 scenariuszy (w tym szokowe scenariusze regulacyjne opisane w wytycznych EBA) uwzględniających zmiany poziomu i nachylenia krzywej dochodowości oraz spreadów walutowych i kredytowych, w podziale na wartości w walutach razem oraz osobno dla walut istotnych, w oparciu o następujące założenia:

- uwzględnienie przepływów z aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, z uwzględnieniem marż komercyjnych,
- użycie krzywych wolnych od ryzyka, z wyjątkiem papierów dłużnych, gdzie zastosowana została krzywa zawierająca spread kredytowy,
- wyłączenie kapitału z pasywów,
- brak nowej produkcji (run-off balance sheet).

W przypadku kalkulowanych miar wrażliwości dochodu odsetkowego netto oraz wartości ekonomicznej kapitału Bank uwzględnia ryzyko częściowej lub całkowitej spłaty kredytu przed terminem jego zapadalności. Stosowany algorytm przedpłat bazuje na średniej historycznej a jego wynikiem jest roczna stopa przedpłat kredytów w podziale na waluty istotne (PLN, CHF, EUR, CZK) oraz portfel klientów detalicznych i korporacyjnych. Według stanu na 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku procentowa roczna wysokość przedpłat szacowanych na potrzeby wyżej wymienionych miar ryzyka kształtowała się następująco: klienci detaliczni (8,7%), klienci korporacyjni (18%).

mBank S.A.

Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku wrażliwość dochodu odsetkowego netto (na podstawie bilansu statycznego w horyzoncie 12 miesięcy) oraz wartości ekonomicznej kapitału (dla bilansu odpływów) w scenariuszach szokowych dla ryzyka stopy procentowej przedstawia poniższa tabela.

	Δ NII		Δ EVE	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Nagły równoległy wzrost o 200 pb	284 008	193 591	(880 873)	(597 790)
Nagły równoległy spadek o 200 pb	(862 460)	(857 302)	974 577	659 163
Równoległy wzrost szoku	279 017	184 864	(893 384)	(621 015)
Równoległy spadek szoku	(1 054 944)	(1 229 657)	986 934	683 062
Gwałtowniejszy szok	(565 329)	(639 348)	33 025	27 127
Bardziej umiarkowany szok	(156 800)	(53 429)	(181 862)	(129 019)
Wzrost szoku dla stóp krótkoterminowych	(67 690)	(9 013)	(439 965)	(305 383)
Spadek szoku dla stóp krótkoterminowych	(969 131)	(1 426 397)	174 392	116 267
Maximum	(1 054 944)	(1 426 397)	(893 384)	(621 015)
Kapitał Tier 1	15 049 829	14 053 467	15 049 829	14 053 467

Spadek wrażliwości ΔNII oraz wzrost wrażliwości ΔEVE w większości scenariuszy wynikał z kilku nakładających się na siebie przyczyn. Trzykrotna obniżka stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej do rekordowo niskiego poziomu stawki referencyjnej wpłynęła na zmianę struktury bilansu oraz wzmocnienie efektu ograniczenia spadku oprocentowania poniżej zera (floor w przypadku ΔNII). Realizacja przyjętej strategii inwestycyjnej spowodowała wzrost portfela papierów skarbowych o stałej stopie oprocentowania. Dodatkowo zmiany poziomów ΔNII i ΔEVE wynikają ze wzrostu sumy bilansowej, którą obserwujemy pomiędzy 2019 i 2020 rokiem.

Ryzyko stopy procentowej mBanku S.A.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Banku na ryzyko stopy procentowej. Tabele te przedstawiają instrumenty finansowe Banku według wartości bilansowej, w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianego w umowie lub terminu wymagalności.

31.12.2020	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	854 901	-	-	-	-	3 084 397	3 939 298
Należności od banków	8 592 250	2 157 549	17 884	65 060	-	13 101	10 845 844
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostki zależne	4 651 567	3 344 171	18 629 374	18 485 456	6 758 200	2 417 470	54 286 238
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom	64 567 809	26 207 960	1 764 249	4 932 247	289 261	307 568	98 069 094
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	198 361	173 579	186 740	272 601	28 646	1 519 291	2 379 218
Aktywa razem	78 864 888	31 883 259	20 598 247	23 755 364	7 076 107	7 341 827	169 519 692
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	2 619 676	-	-	-	-	4 610	2 624 286
Zobowiązania wobec klientów	126 548 447	5 171 351	3 516 294	1 085 820	591 984	864 138	137 778 034
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	35 017	1 977 493	4 322 655	-	-	6 335 165
Zobowiązania podporządkowane	758 184	1 066 605	753 538	-	-	-	2 578 327
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	100 210	172 186	220 697	198 722	23 891	3 445 844	4 161 550
Zobowiązania razem	130 026 517	6 445 159	6 468 022	5 607 197	615 875	4 314 592	153 477 362
Luka bilansowa	(51 161 629)	25 438 100	14 130 225	18 148 167	6 460 232		

31.12.2019	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 738 681	-	-	-	-	4 123 095	7 861 776
Należności od banków	4 772 011	2 280 219	99 132	-	-	186 341	7 337 703
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostki zależne	7 510 602	1 525 085	7 359 375	17 809 852	697 648	2 477 088	37 379 650
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	63 928 626	24 369 970	1 804 644	2 779 647	14 767	248 260	93 145 914
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	151 238	124 862	169 465	227 783	24 000	752 032	1 449 380
Aktywa razem	80 101 158	28 300 136	9 432 616	20 817 282	736 415	7 786 816	147 174 423
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	980 863	189 900	-	-	-	10 019	1 180 782
Zobowiązania wobec klientów	99 644 812	9 432 228	6 743 769	5 523 769	2 071	590 338	121 936 987
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	3 361 997	-	-	3 361 997
Zobowiązania podporządkowane	763 355	980 771	756 091	-	-	-	2 500 217
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	94 739	136 706	275 903	186 144	19 807	2 531 740	3 245 039
Zobowiązania razem	101 483 769	10 739 605	7 775 763	9 071 910	21 878	3 132 097	132 225 022
Luka bilansowa	(21 382 611)	17 560 531	1 656 853	11 745 372	714 537		

3.8. Ryzyko płynności

Źródła ryzyka płynności

Ryzyko płynności jest rozumiane jako ryzyko utraty zdolności finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań płatniczych, wynikających z posiadanych przez Bank pozycji bilansowych i pozabilansowych, na dogodnych dla Banku warunkach i po cenie rynkowej.

Przyczyny problemów z płynnością mogą pojawić się po dwóch stronach bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych.

Po stronie aktywnej ich głównym źródłem jest ryzyko płynności rynku oraz ryzyko nieterminowej spłaty kredytów. Ryzyko płynności rynku jest to rodzaj zagrożenia, którego objawem jest całkowity bądź częściowy brak możliwości upłynnienia posiadanych aktywów lub możliwość zbycia tych aktywów jedynie po niekorzystnej cenie.

Po stronie pasywnej najczęstszym źródłem ryzyka płynności jest ryzyko finansowania i ryzyko wycofania środków przez klientów. Pierwsze z nich jest rodzajem zagrożenia, w którym w przypadku kryzysu pozyskanie środków finansujących może odbyć się jedynie po znacznie wyższej cenie, a w sytuacji skrajnej pozyskanie lub odnowienie zapadającego finansowania wcale nie jest możliwe. Drugi rodzaj zagrożenia jest związany z niepewnością w zakresie zachowania klientów, których decyzje (np. dotyczące wycofania zdeponowanych środków) mogą zachwiać zdolnością Banku do bieżącej obsługi zobowiązań.

Źródłem ryzyka dla zobowiązań pozabilansowych są, związane z zachowaniem klientów, niespodziewane ciągnięcia przyznanych linii. Odnosi się to również do wykorzystywania przyznanych linii intraday i overdraft dla klientów powierniczych i korporacyjnych. Materializacja tego rodzaju ryzyka może być szczególnie dotkliwa w sytuacji występowania wysokich koncentracji zobowiązań. W odniesieniu do instrumentów pochodnych zawartych w ramach umów ramowych lub rozliczanych przez centralnego kontrahenta, ryzyko płynności może materializować się na skutek niekorzystnych, skrajnych zmian w warunkach rynkowych powodujących zmianę wyceny instrumentów pochodnych i związanej z tym konieczności uzupełnienia zabezpieczenia.

Bieżąca działalność Banku wymaga rozliczania operacji płatniczych. Tego typu działalność generuje wysokie zapotrzebowanie na płynność w ciągu dnia.

Biorąc pod uwagę Grupę mBanku ryzyko płynności identyfikowane jest również jako możliwość nieoczekiwanego wzrostu istotnych potrzeb płynnościowych spółek zależnych mBanku. W Grupie wprowadzono scentralizowane podejście do zarządzania finansowaniem w celu zwiększenia efektywności wykorzystywanych zasobów płynnościowych oraz bardziej efektywnego dopasowania struktury terminowej zapadalności finansowania i aktywów.

Ryzyko płynności może ujawnić się także w wyniku stosowania nieadekwatnych modeli na potrzeby analiz płynności (np. modelu osadu bazy depozytowej) i może w konsekwencji polegać na niedoszacowaniu ryzyka płynności. Jest ono monitorowane poprzez weryfikację i back-testy zgodnie z Polityką Zarządzania Modelami.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W celu zapewnienia efektywnego procesu zarządzania ryzykiem płynności Zarząd Banku określa adekwatną strukturę organizacyjną oraz deleguje kompetencje na dedykowane jednostki i Komitety. Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w oparciu o model trzech linii obrony.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma na celu zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku i Grupy do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Na proces zarządzania płynnością składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, pomiar, kontrolę, monitorowanie, redukowanie oraz określenie akceptowanego poziomu ekspozycji na ryzyko. W procesie tym można wydzielić, w sensie operacyjnym, dwa podstawowe elementy – składnik obejmujący wszelkie formy zarządzania oraz składnik kontroli i monitorowania ryzyka płynności.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań. Bank realizuje ten cel poprzez dywersyfikację stabilnych źródeł finansowania w odniesieniu do grup klientów (od których pozyskuje depozyty), produktów i walut, utrzymywanie bufora płynności, przy jednoczesnej optymalizacji bilansu pod kątem rentowności. Długoterminowe działania mBanku w tym zakresie realizowane są przy uwzględnieniu uwarunkowań co do możliwości pozyskania finansowania oraz dochodowości biznesu.

W 2020 roku sytuacja płynnościowa była monitorowana i utrzymywana wysokim poziomem. Bieżący rok był wyjątkowy pod względem warunków ekonomicznych, co skutkowało istotnym wzrostem depozytów klientów oraz redukcją popytu na pożyczki.

Proces samooceny adekwatności płynności (ILAAP)

W celu dokonywania przeglądu systemu zarządzania ryzykiem płynności w Banku oraz całej Grupie został wypracowany proces ILAAP. W ramach tego procesu przeglądowi podlegają wszystkie elementy systemu zarządzania ryzykiem płynności w tym:

- strategia zarządzania ryzykiem płynności,
- testy warunków skrajnych,
- plan awaryjny płynności,
- bufor płynności,
- zarządzanie ryzykiem płynności śróddziennej,
- system wczesnego ostrzegania,
- identyfikacja i pomiar ryzyka płynności,
- system raportowania.

Przegląd dokonywany jest raz w roku. Wnioski z przeprowadzanego przeglądu służą dalszemu ulepszaniu i rozwojowi systemu zarządzania ryzykiem płynności.

Narzędzia i miary wykorzystywane w pomiarze ryzyka płynności

W ramach zarządzania ryzykiem płynności analizie poddawany jest szereg miar ryzyka, z których podstawową jest luka niedopasowania. Obejmuje ona wszystkie aktywa, pasywa oraz pozycje pozabilansowe Banku dla wszystkich walut w horyzontach czasowych ustalonych przez Bank. W 2020 roku Bank utrzymywał poziom nadwyżki płynnościowej adekwatny do prowadzonej działalności operacyjnej i aktualnej sytuacji rynkowej w postaci portfela płynnych papierów skarbowych i pieniężnych, dla których istnieje możliwość zastawu bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

Zgodnie z Uchwałą KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 roku, zmienionym przez Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2018/1620 z dnia 13 lipca 2018 roku, obowiązujące od 30 kwietnia 2020 roku, Bank kalkuluje nadzorcze miary płynności. W 2020 roku oraz 2019 roku nadzorcze limity nie były przekraczane. Ponadto, Bank dokonuje pogłębionej analizy płynności długoterminowej oraz ustala wewnętrzne limity (o charakterze poziomów kontrolnych) zaangażowania w aktywa długoterminowe. Na miary nadzorcze nakładane są również limity wewnętrzne oraz wyznaczane odpowiednie bufony. Badana jest również stabilność i struktura źródeł finansowania, w tym poziom osadu i koncentracji dla depozytów terminowych i rachunków bieżących. Dodatkowo Bank przeprowadza analizy zmienności pozycji bilansowych i pozabilansowych, w szczególności otwartych linii kredytowych i wykorzystania limitów w rachunkach.

Bieżącej analizie podlega płynność w warunkach normalnych i stresowych, mogących skutkować potencjalnym zagrożeniem jej utraty. W celu określenia wytrzymałości Banku na niekorzystne, istotne zdarzenia mogące prowadzić do utraty płynności przeprowadzane są analizy scenariuszowe obejmujące

skrajne założenia dotyczące funkcjonowania rynków finansowych i/lub zjawisk behawioralnych dotyczących klientów Banku.

W tym celu regularnie kalkulowane są scenariusze testów warunków skrajnych w horyzoncie krótkoterminowym i długoterminowym, w scenariuszu bank, market i połączonym.

Dodatkowo raz do roku w Banku przeprowadzany jest scenariusz odwrócony dla ryzyka płynności (reverse stress test) oraz z częstotliwością miesięczną scenariusz kryzysowy dla ryzyka płynności śróddziennej.

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w Banku do bieżącego zarządzania ryzykiem płynności.

Bank posiada ustalone procedury działania na wypadek zagrożenia utraty płynności finansowej. W zależności od dotkliwości występujących czynników oraz stopnia zagrożenie utratą płynności zdefiniowane są odpowiednie działania w Planie Awaryjnym na wypadek zagrożenia utraty płynności przez Grupę mBanku (Plan Awaryjny) lub w Planie Naprawy Grupy mBanku (Plan Naprawy). Scenariusze wykorzystywane w obu planach są spójne z powyższymi testami warunków skrajnych.

Realizacja strategii zapewnienia płynności polega na aktywnym zarządzaniu strukturą bilansu, przyszłych przepływów pieniężnych oraz utrzymywaniu odpowiednich rezerw płynności adekwatnych do potrzeb płynnościowych, wynikających z aktywności Banku i struktury bilansu, zobowiązań wobec spółek zależnych i aktualnej sytuacji rynkowej oraz zapotrzebowania na środki płynne wynikające z przeprowadzanych testów warunków skrajnych. W tym celu Bank utrzymuje zapas nieobciążonych aktywów płynnych stanowiących rezerwy płynności, dla których istnieje możliwość zastawu, transakcji na rynku repo bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości. W skład rezerw płynności wchodziły polskie obligacje skarbowe w PLN i EUR, bony pieniężne emitowane przez Narodowy Bank Polski, oraz czeskie obligacje skarbowe i bony emitowane przez Narodowy Bank Czeski w CZK. Wartości tych rezerw wynosiły:

Wartość rezerw płynności (w mln zł)	
31.12.2020	31.12.2019
51 088	32 750

W celu wsparcia procesu zarządzania ryzykiem płynności został wypracowany system wskaźników wczesnego ostrzegania i wskaźników recovery. Składa się on ze wskaźników monitorujących poziom wykorzystania limitów regulacyjnych i wewnętrznych oraz dodatkowo wskaźników monitorujących istotne zmiany czynników rynkowych, a także zmiany struktury bilansu Banku. Przekroczenie wartości progowych przez zdefiniowane wskaźniki może być przesłanką do uruchomienia Planu Awaryjnego lub Planu Naprawy.

W związku ze stosowaniem przez Bank instrumentów FX swap i CIRS do zamiany nadwyżek walut lokalnych na waluty obce, w Banku obowiązują wewnętrzne limity na wykorzystanie tych instrumentów. Dodatkowo, w celu ograniczenia ryzyka koncentracji transakcji FX swap monitorowana jest wielkość pozyskiwanych kwot w okresie do 1 roku w przedziałach miesięcznych.

W Banku obliczane są i raportowane również inne miary ryzyka płynności obejmujące:

- koncentrację źródeł finansowania,
- stabilność bazy depozytowej,
- zrywalność depozytów,
- wskaźnik finansowania rynku nieruchomości,
- wskaźnik koncentracji ryzyka płynności w obrębie pozycji pozabilansowych dotyczących zobowiązań o charakterze finansowym i gwarancyjnym.

Bank w zarządzaniu ryzykiem płynności uwzględnia również ryzyko płynności produktu. Odzwierciedlone jest ono w zakresie pomiaru płynności rynku papierów wartościowych, które tworzą rezerwy płynności. Bank, w odstępach miesięcznych, analizuje płynność rynkową obligacji Skarbu Państwa, uwzględniając determinanty płynności rynkowej takie jak: obrót rynkowy, głębokość arkusza zleceń, spread transakcji kupna/sprzedaży i wielkość emisji. Badanie płynności rynkowej odzwierciedlone jest w wewnętrznych miarach płynności, w których konstrukcja scenariuszy uwzględnia upłynnianie obligacji Skarbu Państwa będących w posiadaniu Banku na poszczególnych seriach obligacji. Badanie potencjału rynkowego wykonywane jest również w kontekście potencjału zastawienia poszczególnych serii obligacji.

Pomiar, limitowanie i raportowanie ryzyka płynności

W Banku funkcjonuje proces cyklicznego raportowania ryzyka płynności. Obejmuje ono zarówno dostarczanie informacji dziennej dla jednostek zajmujących się zarządzaniem ryzykiem płynności oraz osób kontrolujących zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie operacyjnym, jak i cykliczne raportowanie dla wyższych szczebli zarządzania na potrzeby podejmowania decyzji strategicznych dotyczących ryzyka płynności.

W cyklu dziennym raportowane są:

- miary regulacyjne,
- luki płynności w scenariuszach kryzysowych dla mBanku, Grupy mBanku oraz istotnych z punktu widzenia ryzyka płynności spółek zależnych wraz z wykorzystaniem nałożonych na nie limitów,
- płynność śróddzienna,
- inne miary wewnętrzne ryzyka płynności.
- wskaźniki wczesnego ostrzegania (EWI).

W cyklu miesięcznym raportowane są:

- miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla członków Zarządu Banku oraz Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych (KRF),
- miary regulacyjne, wewnętrzne miary płynności oraz prognozy miar płynności uwzględniające prognozy rozwoju biznesu dla Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku (ALCO) i Komitetu ds. Zarządzania Bilansem.

W cyklu kwartalnym raportowane są miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla Rady Nadzorczej Banku.

Dla potrzeb bieżącego monitorowania płynności Bank kalkuluje wartości urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych. Luka urealniona jest kalkulowana na bazie przepływów kontraktowych (Nota 3.8.1). Urealniane są przede wszystkim przepływy w portfelu depozytów klientów niebankowych, w portfelu kredytów w rachunkach bieżących oraz przepływy portfela kredytów terminowych. Przy kalkulacji miar płynności Bank bierze pod uwagę potencjalne możliwości uzyskania środków finansowych z tytułu upłynięcia bądź zastawienia papierów wartościowych należących do rezerw płynności Banku.

W metodyce LAB miara LAB Base Case jest podstawową miarą zarządczą i na jej podstawie limitowane są luki płynności w poszczególnych walutach obcych.

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka LAB Base Case - 31.12.2020		luka LAB Base Case - 31.12.2019	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	22 968	22 968	18 801	18 801
do 3 dni roboczych	3 038	26 006	(1 210)	17 591
do 7 dni kalendarzowych	(124)	25 882	-	17 591
do 15 dni kalendarzowych	398	26 280	(568)	17 023
do 1 miesiąca	1 294	27 574	(2 340)	14 683
do 2 miesięcy	3 021	30 595	1 979	16 662
do 3 miesięcy	(184)	30 411	(6)	16 656
do 4 miesięcy	195	30 606	(94)	16 562
do 5 miesięcy	195	30 801	(476)	16 086
do 6 miesięcy	(91)	30 710	(13)	16 073
do 7 miesięcy	60	30 770	(225)	15 848
do 8 miesięcy	265	31 035	(335)	15 513
do 9 miesięcy	(117)	30 918	(2 318)	13 195
do 10 miesięcy	(196)	30 722	(565)	12 630
do 11 miesięcy	(528)	30 194	(142)	12 488
do 12 miesięcy	(2 608)	27 586	361	12 849

Powyższe wartości należy interpretować jako nadwyżki/niedobory płynności w wymienionych przedziałach czasowych. Pozytywny wpływ na poziom luki płynności miała dynamika rozwoju niebankowych depozytów terminowych i rachunków bieżących w wysokości 20,4 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2020 roku, która przewyższyła dynamikę rozwoju działalności kredytowej w wysokości 3,2 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2020 roku (w 2019 roku odpowiednio: 13,8 mld zł oraz 10,1 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2019 roku).

Negatywnie na poziom luki płynności wpłynął rozwój finansowania wynikający ze spłaty 612 mln EUR i 50 mln USD finansowania niezabezpieczonego (w 2019 spłata 500 mln EUR finansowania niezabezpieczonego, spłata 376 mln EUR finansowania zabezpieczonego, pozyskanie 263 mln CHF)

Bank oblicza kwotę dodatkowego wymogu depozytów zabezpieczających, wynikającego z zawartych umów z kontrahentami, które musiałyby dostarczyć kontrahentom w przypadku potencjalnego obniżenia ratingu kredytowego. Według stanu na 31 grudnia 2020 roku Bank nie musiałyby wносить dodatkowego zabezpieczenia.

W 2020 roku płynność Banku kształtowała się na bezpiecznym poziomie, co było odzwierciedlone w kwocie nadwyżki środków płynnych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w terminach miar LAB oraz w poziomach miar regulacyjnych.

Niedopasowanie luk LAB w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku oraz wartości miar regulacyjnych M3 i M4 oraz LCR na koniec 2020 i 2019 roku przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2020	31.12.2019
LAB Base Case 1M	27 574	14 683
LAB Base Case 1Y	27 586	12 849
M3	4,11	4,30
M4	1,52	1,38
LCR	202%	169%

* Miary LAB są wyrażone w mln zł, podczas gdy M3, M4 i LCR są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego.

Nadzorcze miary pokrycia długoterminowego (M3, M4) odznaczały się wysoką stabilnością na bezpiecznym poziomie, powyżej minimum określonego przez regulatora równego 1. Miara LCR pozostawała na bezpiecznym poziomie, znacznie przekraczającym 100%.

Źródła finansowania

Założenia strategiczne dotyczące dywersyfikacji źródeł finansowania i rentownej struktury bilansu odzwierciedlone są w planie finansowym mBanku za pomocą wybranych mierników, między innymi wskaźnika L/D (Loans to Deposits). Mierzy on określoną relację kredytów do depozytów w celu utrzymania stabilnej struktury bilansu. W ciągu roku 2020 wartość wskaźnika L/D dla Banku uległa nieznacznej zmianie z poziomu 75,9% na koniec 2019 roku do poziomu 76,4% na koniec 2020 roku. Bank buduje stabilną bazę depozytową poprzez oferowanie klientom produktów depozytowych, inwestycyjnych oraz programów regularnego i celowego oszczędzania. Środki pozyskiwane od klientów Banku stanowią główne źródło finansowania działalności obok portfela długoterminowych pożyczek od banków (powyżej 1 roku) i emisji obligacji (Nota 28). Wspomniane pożyczki i obligacje, łącznie z pożyczkami podporządkowanymi (Nota 28), stanowią źródło finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. W związku z zawieszeniem sprzedaży kredytów hipotecznych w CHF następuje sukcesywne zmniejszanie się należności Banku w tej walucie wynikające ze stopniowego spłacania się portfela.

Ponadto do finansowania się (w tym w walutach obcych) Bank wykorzystuje średnioterminowe i długoterminowe instrumenty, w tym finansowanie w postaci linii kredytowych na rynku międzynarodowym, emisje niezabezpieczone, pożyczki bilateralne oraz transakcje FX swap i CIRS.

Przy podejmowaniu decyzji co do finansowania, mając na celu optymalne dostosowanie struktury terminowej źródeł finansowania do struktury długoterminowych aktywów, Bank bierze pod uwagę poziomy nadzorczych miar płynności oraz wewnętrznie ustanowione limity płynności.

3.8.1 Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepochońdnych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych wymaganych do zapłacenia przez Bank, wynikających z zobowiązań finansowych. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdykontowane przepływy środków pieniężnych.

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banków	2 624 368	-	-	-	-	2 624 368
Zobowiązania wobec klientów	127 356 736	4 346 413	2 591 407	2 983 417	593 163	137 871 136
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	56 439	31 343	2 052 142	4 368 767	-	6 508 691
Zobowiązania podporządkowane	21 433	5 274	40 540	960 314	1 919 682	2 947 243
Pozostałe zobowiązania	2 066 066	34	265	372	-	2 066 737
Zobowiązania razem	132 125 042	4 383 064	4 684 354	8 312 870	2 512 845	152 018 175

Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)

Aktywa razem	19 703 500	9 090 181	30 606 003	70 533 421	54 047 139	183 980 244
Luka płynności netto	(112 421 542)	4 707 117	25 921 649	62 220 551	51 534 294	31 962 069

31.12.2019	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banków	996 811	1 301	3 932	192 315	-	1 194 359
Zobowiązania wobec klientów	100 484 733	8 616 606	6 856 140	4 732 630	1 682 154	122 372 263
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	44 102	-	-	3 325 247	-	3 369 349
Zobowiązania podporządkowane	34 828	5 068	57 163	307 123	2 684 908	3 089 090
Pozostałe zobowiązania	1 599 469	-	-	-	-	1 599 469
Zobowiązania razem	103 159 943	8 622 975	6 917 235	8 557 315	4 367 062	131 624 530

Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)

Aktywa razem	21 436 868	8 327 215	23 517 037	68 982 682	42 589 608	164 853 410
Luka płynności netto	(81 723 075)	(295 760)	16 599 802	60 425 367	38 222 546	33 228 880

Aktywa, zapewniające realizację wszystkich zobowiązań oraz zobowiązań do udzielenia kredytów, obejmują gotówkę, środki pieniężne w banku centralnym, środki w drodze oraz obligacje skarbowe i inne uznane obligacje, należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W normalnej działalności część z kredytów udzielonych klientom, których umowny termin spłaty przypadał w ciągu roku, zostanie przedłużona. Ponadto, część dłużnych papierów wartościowych została zastawiona jako zabezpieczenie zobowiązań. Bank mógłby zapewnić środki pieniężne na nieoczekiwane wypływy netto sprzedając papiery wartościowe oraz korzystając z innych źródeł finansowania, takich jak rynek papierów zabezpieczonych aktywami.

Zobowiązania z tytułu leasingu według terminów wymagalności (niezdykontowane) zostały przedstawione w Nocie 28.

Pozostałe umowne terminy wymagalności wystawionych gwarancji przedstawiono w Nocie 33.

3.8.2 Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowychPochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie netto należą:

- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje,
- warranty,
- kontrakty swap na stopę procentową (IRS),
- kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS),
- kontrakty swap na towary,
- kontrakty forward na papiery wartościowe,
- klientowskie transakcje terminowe na towary,
- kontrakty forward na emisję CO₂.

Instrumenty finansowe na towary są w Banku zawierane back-to-back i do 2019 roku były nieznaczące z punktu widzenia ryzyka płynności.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania finansowe Banku z tytułu transakcji na powyższych instrumentach finansowych, dla których wycena odpowiednio na koniec 2020 roku i na koniec 2019 roku jest ujemna. Przepływy z tytułu tych instrumentów pogrupowane zostały w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową i prezentowane są w wartości niezdyskontowanej. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	1 590	1 861	214	-	-	3 665
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	206 259	353 477	1 155 508	2 744 196	180 774	4 640 214
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	(923)	(5 713)	13 899	34 479	(364)	41 378
Opcje	(770)	1 754	(7 340)	(8 841)	13	(15 184)
Inne	2 789	10 093	18 387	661	-	31 930
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	208 945	361 472	1 180 668	2 770 495	180 423	4 702 003

31.12.2019	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	597	338	242	27	-	1 204
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	43 506	189 028	335 858	1 409 739	159 838	2 137 969
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	(1 213)	(7 053)	(17 266)	12 699	1 415	(11 418)
Opcje	2 863	8 875	21 751	8 177	3	41 669
Inne	2 309	87 475	171 391	184 307	-	445 482
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	48 062	278 663	511 976	1 614 949	161 256	2 614 906

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty forward oraz walutowe kontrakty swap.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania/należności z tytułu instrumentów pochodnych Banku, które będą rozliczone na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	23 898 127	10 203 748	7 334 439	4 189 193	-	45 625 507
- wpływy	24 005 802	10 136 207	7 330 734	4 174 794	-	45 647 537
31.12.2019	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	13 752 578	4 905 390	5 777 105	3 784 871	-	28 219 944
- wpływy	13 734 007	4 897 816	5 761 983	3 702 077	-	28 095 883

Kwoty ujawnione w tabeli to niezdyskontowane umowne wypływy/wpływy pieniężne.

Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli to nominalne kwoty przepływów pozostające do rozliczenia z tytułu pochodnych walutowych instrumentów finansowych, podczas gdy w Nocie 19 zostały zaprezentowane wartości nominalne wszystkich umownie otwartych transakcji pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności pozycji pozabilansowych przedstawiono w Nocie 33.

3.9. Ryzyko operacyjne

Przez ryzyko operacyjne mBank rozumie możliwość poniesienia straty wynikającą z nieadekwatnych lub wadliwych wewnętrznych procesów, systemów, błędów lub działań podjętych przez pracownika Banku oraz ze zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje w szczególności następujące istotne podkategorie: ryzyko prawne, ryzyko IT, ryzyko cyberzagrożeń, ryzyko braku zgodności, ryzyko prowadzenia działalności („conduct risk”), ryzyko oszustw zewnętrznych, ryzyko outsourcingu. Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka reputacji, jednak materializacja ryzyka operacyjnego może powodować wzrost ryzyka reputacji.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku. Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank bierze pod uwagę wymogi regulacyjne, które stanowią punkt wyjścia dla przygotowania ram systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku i Grupie.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie jest ograniczenie przyczyn występowania zdarzeń operacyjnych, zmniejszanie prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz dotkliwości potencjalnych skutków. Przy podejmowaniu decyzji o akceptowalnym poziomie ryzyka operacyjnego rozważana jest analiza: koszty vs. korzyści.

Na kontrolę i zarządzanie ryzykiem operacyjnym składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, monitorowanie, pomiar, ocenę, raportowanie, a także redukcję, unikanie, transfer lub akceptację ryzyka operacyjnego, na które Bank jest narażony w poszczególnych obszarach działalności. Podstawą są metody oraz narzędzia ilościowe i jakościowe, służące kontroli ryzyka operacyjnego. Stosowane narzędzia zmierzają do ukierunkowanego na przyczynę zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz koncentrują się na podejściu oddolnym w celu identyfikacji ryzyka.

Celem narzędzi jakościowych jest ustanowienie w ramach Banku i Grupy mBanku spójnej oceny jakościowej czynników środowiska wewnętrznego i zewnętrznego mających wpływ na proces zarządzania ryzykiem operacyjnym. Podstawowym narzędziem jakościowym jest Samoocena Efektywności Zarządzania Ryzykiem, która pozwala na ocenę najważniejszych ryzyk, mechanizmów kontrolnych i niezależnych monitorowań mechanizmów kontrolnych, a następnie opracowanie i wdrożenie niezbędnych planów działań naprawczych.

Ponadto Bank prowadzi rejestr zdarzeń i strat operacyjnych Grupy, zbiera i monitoruje kluczowe wskaźniki ryzyka, a także tworzy i analizuje scenariusze ryzyka operacyjnego w celu identyfikacji zdarzeń, które potencjalnie mogą spowodować bardzo duże straty o charakterze operacyjnym. Jednocześnie utrzymywana jest komunikacja z wszystkimi obszarami działania Banku (zarówno biznesowymi, jak również wsparcia) w celu monitorowania i podejmowania działań zapobiegawczych w momencie zasygnalizowania ryzyka krytycznych zdarzeń w jakimkolwiek obszarze działania.

Straty operacyjne

Zdecydowana większość strat operacyjnych Banku dotyczy następujących linii biznesowych (wyodrębnionych zgodnie z Rozporządzeniem CRR): bankowość komercyjna i bankowość detaliczna.

W podziale strat na kategorie ryzyka, największe straty Bank ponosi z tytułu dwóch kategorii ryzyka operacyjnego: (i) przestępstw popełnionych przez osoby z zewnątrz; (ii) klientów, produktów i praktyk biznesowych.

Poniższa tabela przedstawia rozkład strat rzeczywistych brutto poniesionych w 2020 i 2019 roku przez mBank wg kategorii ryzyka operacyjnego.

Kategorie zdarzeń operacyjnych	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Przestępstwa popełnione przez osoby z zewnątrz	5 051	30 952
Klienci, produkty i praktyki biznesowe	1 065 858	408 744
Realizacja, dostawa i zarządzanie procesem	9 727	3 346
Pozostałe	13 976	1 417
Razem	1 094 612	444 459

Wysoki udział strat w kategorii „Klienci, produkty i praktyki biznesowe” w 2020 roku wynikał z utworzenia rezerw na ryzyko prawne dotyczące kredytów w CHF oraz rezerw na zobowiązania związane ze zwrotem części pobranych prowizji za udzielenie kredytów w związku z wyrokiem TSUE C-383/18 z dnia 11 września 2019 roku. Więcej informacji na temat powyższych rezerw znajduje się w Nocie 4 oraz w Nocie 32. Wysoki udział strat w tej kategorii w 2019 roku wynikał z utworzenia rezerw na ryzyko prawne dotyczące kredytów walutowych.

Poziom strat z tytułu ryzyka operacyjnego jest na bieżąco monitorowany i regularnie raportowany do kierownictwa oraz Rady Nadzorczej Banku. Monitorowanie odbywa się na poziomie pojedynczych transakcji oraz na poziomie wielkości sumy strat. W przypadku pojedynczych zdarzeń operacyjnych z wysoką stratą lub sumy strat przekraczającej ustalone progi wymagane jest przeprowadzenie analizy przyczyn i opracowanie planów naprawczych, które ograniczą wystąpienie podobnych strat w przyszłości.

3.9.1 Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w mBanku jest realizowane w szczególności zgodnie z postanowieniami Polityki zgodności w mBanku S.A., która zawiera ogólne zasady zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Przez ryzyko braku zgodności należy rozumieć skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku. Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest minimalizowanie tego ryzyka. Niedostosowanie działalności Banku do przepisów to szczególnie sytuacje, w których:

- regulacje wewnętrzne nie uwzględniają postanowień przepisów prawa,
- Bank nie stosuje się do zaleceń i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego oraz innych organów nadzoru realizujących swoje zadania wobec instytucji finansowych,
- Bank nie stosuje się do zaleceń wynikających z wewnętrznych postępowań, audytów wewnętrznych i zewnętrznych oraz kontroli Departamentu Compliance,
- procesy bankowe i działania operacyjne przebiegają niezgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Zapewnianie zgodności, poprzez realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w procesach funkcjonujących w Banku oraz funkcję kontroli, odbywa się w ramach trzech linii obrony. Pierwsza linia obrony to zarządzanie ryzykiem i realizacja funkcji kontroli w działalności operacyjnej. Druga linia obrony to co najmniej:

- zarządzanie ryzykiem braku zgodności oraz realizacja funkcji kontroli w ramach zadań realizowanych przez Departament Compliance,
- zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w jednostkach organizacyjnych w przypadku, gdy część zadań odnośnie identyfikacji i oceny ryzyka braku zgodności została powierzona innym jednostkom w ramach pierwszej lub drugiej linii obrony.

Trzecia linia obrony to działalność Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Na wszystkich trzech liniach obrony pracownicy Banku odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie tych mechanizmów w celu zapewnienia zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa (krajowego i międzynarodowego) i ze standardami rynkowymi, a także przestrzeganie regulacji wewnętrznych przez pracowników zapewnienia osiąganie celów systemu kontroli wewnętrznej i niweluje ryzyko braku zgodności oraz minimalizuje możliwość wystąpienia bądź eliminuje następujące ryzyka: prawne, reputacji, nałożenia

sankcji i powstania strat finansowych oraz ryzyka wynikającego z rozbieżności przy interpretacji przepisów prawa.

Za realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności są odpowiedzialni wszyscy pracownicy Banku, stosownie do wykonywanego przez nich zakresu obowiązków oraz nadanych im uprawnień. Za koordynację i nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest odpowiedzialny Departament Compliance.

Nadzór nad wdrażaniem w podmiotach zależnych Grupy mBanku wspólnych standardów w obszarze compliance jest realizowany w sposób nienaruszający obowiązujących przepisów prawa, regulacji ostrożnościowych i niezależności pracowników realizujących funkcję compliance w podmiotach zależnych, w szczególności na podstawie porozumień zawartych z podmiotami zależnymi.

3.10. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe oznacza ryzyko strat z tytułu odchyłeń rzeczywistego wyniku operacyjnego Grupy mBanku od planowanego poziomu. Kalkulacja odchyłeń wartości rzeczywistych od planowanych jest rozłączna dla części przychodowej i kosztowej. Ryzyko biznesowe obejmuje w szczególności ryzyko strategiczne, związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych podjęciem błędnych lub niekorzystnych decyzji lub też wadliwą ich realizacją. Zakłada się przy tym, że skutki realizowanych decyzji strategicznych są odzwierciedlone w odchyleniach wyniku operacyjnego od poziomu planowanego w horyzoncie rocznym.

Ryzyko biznesowe jest uwzględniane w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego mBanku i Grupy mBanku.

W celu efektywnego zarządzania i ograniczania ryzyka biznesowego podejmowane są m.in. następujące działania:

- koordynacja procesu planistycznego obejmująca weryfikację zaplanowanych danych,
- regularna analiza przyczyn obserwowanych odchyłeń bieżących wyników finansowych jednostek organizacyjnych Grupy mBanku od poziomu zaplanowanego i informowanie Zarządu Banku o wynikach tych analiz,
- okresowa weryfikacja przyjętej strategii,
- regularna analiza działań konkurencji.

3.11. Ryzyko modeli

Ryzyko modeli jest rozumiane jako ryzyko negatywnych konsekwencji związanych z decyzjami podejmowanymi na podstawie danych wyjściowych modeli, które zostały nieprawidłowo zbudowane bądź są niewłaściwie administrowane. Ryzyko modeli może skutkować stratami finansowymi, błędnymi decyzjami biznesowymi lub strategicznymi, bądź też niekorzystnie zaważyć na renomie Banku.

W ryzyku modeli można wyodrębnić w szczególności następujące specyficzne podkategorie: ryzyko immanentne nierozzerwalnie związane z ograniczeniami w modelowaniu danego zjawiska, ryzyko założeń, ryzyko danych, ryzyko administrowania oraz ryzyko współzależności.

Ryzyko modeli jest zarządzane w Banku w sposób systemowy poprzez odpowiednie regulacje wewnętrzne dotyczące procesu zarządzania modelami i ich ryzykiem, w szczególności monitorowania i walidacji modeli.

Istotną rolę w procesie zarządzania modelami i ich ryzykiem odgrywa Komitet Ryzyka Modeli. Rekomenduje on między innymi poziom tolerancji na ryzyko modeli, który jest następnie zatwierdzany przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą Banku.

3.12. Ryzyko reputacji

Celem zarządzania ryzykiem reputacji, definiowanym jako ryzyko wynikające z negatywnego postrzegania mBanku lub jego spółek zależnych przez interesariuszy, jest identyfikacja, ocena i ograniczanie ryzyka reputacji w ramach szczególnych procesów, aby chronić i wzmacniać dobre imię mBanku i Grupy mBanku.

Wszystkie jednostki organizacyjne Banku, oddziały zagraniczne oraz spółki zależne są bezpośrednio odpowiedzialne za ryzyko reputacji wynikające z ich działalności operacyjnej.

W celu monitorowania i zarządzania ryzykiem reputacji mBank wykorzystuje takie narzędzia jak:

- wartości mBanku (zorientowanie na klienta, prostota, profesjonalizm, zaangażowanie i myślenie zorientowane na przyszłość), które są kodem Banku podczas budowania relacji biznesowych zarówno w ramach Grupy, jak i poza nią,
- badanie kultury zaangażowania – postrzeganie Banku przez pracowników,

- Społeczna Odpowiedzialność Biznesu – podejmowanie odpowiedzialnych działań na rzecz klientów, pracowników, środowiska naturalnego i społeczności lokalnych (w tym wolontariat pracowniczy) oraz udział w projektach Fundacji mBanku,
- monitoring publikacji prasowych, komentarzy w internecie i mediach społecznościowych,
- analiza satysfakcji klientów bankowości detalicznej i korporacyjnej,
- proces wdrażania nowych produktów, gdzie ryzyko reputacji jest jednym z aspektów analizowanych podczas procesu implementacji nowych produktów,
- analiza reklamacji klientów.

Strategia Zarządzania Ryzykiem Reputacji Grupy mBanku określa zasady i poszczególne elementy procesu zarządzania ryzykiem reputacji.

3.13. Ryzyko kapitałowe

W mBanku funkcjonuje proces zarządzania kapitałem w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kapitałowym, rozumianym jako ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez Bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku. Ryzyko kapitałowe obejmuje ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym realizowane jest na poziomie jednostkowym w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

Zarządzanie kapitałem w Grupie mBanku jest zorganizowane jako proces obejmujący planowanie, zarządzanie i monitorowanie kapitału regulacyjnego oraz kapitału wewnętrznego. W ramach procesu zarządzania kapitałem prowadzony jest regularny monitoring adekwatności i efektywności kapitałowej w celu zapewnienia adekwatnego i optymalnego poziomu kapitału w Grupie mBanku. Wsparciem dla tego procesu są analizy testów warunków skrajnych, których celem jest przedstawienie dokładnego obrazu aktualnej pozycji kapitałowej oraz możliwych przyszłych zmian wynikających z przyjętych do analizy scenariuszy warunków skrajnych.

Więcej informacji na temat adekwatności kapitałowej Banku znajduje się w Nocie 44.

3.14. Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych

Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych jest związane z kredytami hipotecznymi w walutach obcych, udzielanymi kredytobiorcom indywidualnym do 2011 roku. Ryzyko to może wynikać w szczególności z materializacji ryzyka operacyjnego (prawnego), a także kredytowego oraz reputacyjnego w odniesieniu do tych kredytobiorców.

Ryzyko prawne portfela kredytów w walutach obcych (kredytów indeksowanych kursem obcej waluty) dotyczy portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie, udzielanych osobom fizycznym w latach 2004-2011.

Ryzyko to odnosi się do możliwości realizacji strat wynikających z niekorzystnych dla banku orzeczeń w sprawach wytoczonych z powództwa kredytobiorców.

Zarządzając tym ryzykiem Bank podejmuje działania w celu ochrony interesów Banku w postępowaniach sądowych zmierzające do uzyskania korzystnych dla Banku rozstrzygnięć. Nasze działania oparte są na przyjętej w czerwcu 2020 roku przez Zarząd Banku strategii postępowania w sprawach sądowych dotyczących kredytów indeksowanych. W okresach półrocznych dokonujemy przeglądu i aktualizacji strategii.

Dla efektywnego zarządzania ryzykiem prawnym portfela kredytów indeksowanych w banku utworzono Departament Kredytów Spornych, do którego zadań należy w szczególności:

- przygotowanie materiałów wykorzystywanych w postępowaniach sądowych,
- koordynowanie działań pełnomocników procesowych,
- kalkulacja rezerw na ryzyko prawne,
- przygotowanie rekomendacji do aktualizacji strategii,
- współpraca i komunikacja z instytucjami zewnętrznymi w sprawach kredytów indeksowanych.

Ryzykiem kredytowym i reputacyjnym, związanymi z portfelem kredytów w walutach obcych, Bank zarządza zgodnie z ogólnymi zasadami zarządzania tymi ryzykami.

3.15. Ryzyko podatkowe

Celem zarządzania ryzykiem podatkowym jest skuteczne i bezpieczne wykonywanie wszystkich obowiązków przewidzianych przez prawo podatkowe. Dlatego w Banku identyfikuje ryzyka podatkowe oraz eliminuje lub ogranicza je w związku z pełnieniem roli:

- podatnika,
- płatnika podatku,
- podmiotu udzielającego informacji podatkowej klientom Banku, kontrahentom Banku lub organom podatkowym.

Bank zarządza ryzykiem podatkowym przez zapewnienie:

- integralności prawa podatkowego z prawem rachunkowym oraz sprawozdawczością finansową w regulacjach wewnętrznych Banku,
- prawidłowych procesów podatkowych zgodnych z obowiązującym prawem podatkowym,
- współpracy jednostek organizacyjnych przygotowujących, opiniujących i oferujących produkty klientom Banku,
- prawidłowej identyfikacji i monitoringu ryzyk podatkowych,
- zasad dotyczących zawierania transakcji z klientami,
- monitorowania zmian w przepisach prawa podatkowego i orzecznictwie.

3.16. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zgodnie z MSSF 9 w celach księgowych Bank wycenia aktywa i zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej. Ponadto dla pozycji wycenianych księgowo według zamortyzowanego kosztu przeprowadzana jest na potrzeby ujawnień w sprawozdaniach finansowych - zgodnie z wymaganiami MSSF 7 - wycena w wartości godziwej.

Podejście do księgowej wyceny aktywów kredytowych w wartości godziwej zostało opisane w rozdziale 3.3.7.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Bank wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami estymowanymi wewnętrznie przez Bank. Wszystkie istotne otwarte pozycje w instrumentach pochodnych są wyceniane modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek. Papiery komercyjne emitentów krajowych są wyceniane głównie z modelu (dyskontowanie przepływów finansowych), który oprócz rynkowej krzywej stóp procentowych używa spreadów kredytowych wyznaczonych wewnętrznie.

Dla potrzeb ujawnień Bank przyjął założenie, że wartość godziwa krótkoterminowych zobowiązań finansowych (poniżej 1 roku) jest równa ich wartości księgowej. W przypadku zobowiązań finansowych powyżej 1 roku wartość godziwa szacowana jest na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp procentowych.

Pozycje wyceniane księgowo w zamortyzowanym koszcie

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wartości księgowych oraz wartości godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku w wartości godziwej.

	31.12.2020		31.12.2019	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie				
Dłużne papiery wartościowe	15 952 501	16 445 401	11 234 873	11 409 164
Należności od banków	10 845 844	10 839 089	7 337 703	7 334 393
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	83 993 698	84 521 246	82 737 717	82 724 274
Klienci indywidualni	43 594 568	45 118 397	41 456 124	42 383 476
Należności bieżące	6 807 188	6 948 252	6 828 579	7 011 607
Kredyty terminowe	36 496 410	37 879 175	34 265 519	35 009 843
Inne należności	290 970	290 970	362 026	362 026
Klienci korporacyjni	40 255 292	39 258 906	40 995 685	40 057 005
Należności bieżące	4 335 675	4 219 578	5 934 931	5 799 411
Kredyty terminowe	35 522 354	34 642 065	34 638 535	33 835 375
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	103 832	103 832	13 398	13 398
Pozostałe należności kredytowe	277 050	277 050	158 911	158 911
Inne należności	16 381	16 381	249 910	249 910
Klienci budżetowi	143 838	143 943	285 908	283 793
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie				
Zobowiązania wobec banków	2 624 286	2 624 286	1 180 782	1 180 747
Zobowiązania wobec klientów	137 778 034	137 805 488	121 936 987	122 037 314
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6 335 165	6 405 592	3 361 997	3 407 731
Zobowiązania podporządkowane	2 578 327	2 552 098	2 500 217	2 519 770

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Bank podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych:

Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom została wyliczona jako wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z uwzględnieniem efektu przedpłat) przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych, uwzględniając wysokość spreadu kredytowego, kosztu płynności oraz kosztu kapitału. Poziom spreadu kredytowego został wyznaczony w oparciu o notowania rynkowe mediany spreadów kredytowych dla systemu ratingowego Moody's. Przypisanie spreadu kredytowego do danej ekspozycji kredytowej nastąpiło poprzez zmapowanie systemu ratingowego Moody's z wewnętrznym systemem ratingowym Banku. W celu odzwierciedlenia faktu, że duża część ekspozycji Banku jest zabezpieczona, podczas gdy mediana kwotowań rynkowych jest skoncentrowana wokół emisji niezabezpieczonych, Bank dokonał korekty z tego tytułu.

Zobowiązania finansowe

Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań stanowią:

- kredyty zaciągnięte,
- depozyty,
- emisje dłużnych papierów wartościowych,
- zobowiązania podporządkowane.

Wartość godziwa dla powyższych zobowiązań finansowych powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego, z uwzględnieniem oszacowania spreadu odzwierciedlającego spread kredytowy mBanku i marżę płynności. Dla kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w EUR i CHF zastosowano krzywą rentowności EBI. W odniesieniu do emisji własnych w ramach programu EMTN zastosowano cenę rynkową z odpowiednich serwisów finansowych.

W przypadku depozytów Bank zastosował krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Bank zastosował krzywe oparte na

stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Bank przyjął, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o wymagalności poniżej 1 roku jest równa ich wartości księgowej.

Na podstawie stosowanych przez Bank metod ustalania wartości godziwej, aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom 1: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji);
- Poziom 2: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych;
- Poziom 3: metody wyceny, dla których przynajmniej jedna istotna dana wejściowa nie bazuje na obserwowalnych danych rynkowych.

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, wycenianych do wartości godziwej zgodnie z założeniami i metodami opisanymi powyżej, wyłącznie na potrzeby ujawnień, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku.

31.12.2020	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEŃ				
Aktywa finansowe				
Dłużne papiery wartościowe	16 445 401	13 395 856	-	3 049 545
Należności od banków	10 839 089	-	-	10 839 089
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	84 521 246	-	-	84 521 246
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec banków	2 624 286	-	-	2 624 286
Zobowiązania wobec klientów	137 805 488	-	4 296 271	133 509 217
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6 405 592	6 369 433	-	36 159
Zobowiązania podporządkowane	2 552 098	-	2 552 098	-
Aktywa finansowe razem	111 805 736	13 395 856	-	98 409 880
Zobowiązania finansowe razem	149 387 464	6 369 433	6 848 369	136 169 662

31.12.2019	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEŃ				
Aktywa finansowe				
Dłużne papiery wartościowe	11 409 164	11 409 164	-	-
Należności od banków	7 334 393	-	-	7 334 393
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	82 724 274	-	-	82 724 274
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec banków	1 180 747	-	189 885	990 862
Zobowiązania wobec klientów	122 037 314	-	7 158 593	114 878 721
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	3 407 731	3 407 731	-	-
Zobowiązania podporządkowane	2 519 770	-	2 519 770	-
Aktywa finansowe razem	101 467 831	11 409 164	-	90 058 667
Zobowiązania finansowe razem	129 145 562	3 407 731	9 868 248	115 869 583

Poziom 1

Poziom 1 aktywów finansowych obejmuje wartość skarbowych papierów wartościowych oraz obligacji EBI, których wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

W poziomie 1 zobowiązań Bank wykazał wartość godziwą wyemitowanych obligacji (Nota 28). Dla wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych Bank zastosował ceny bezpośrednio z rynku dla tych papierów.

Poziom 2

Poziom 2 obejmuje wartość godziwą kredytów długoterminowych otrzymanych od banków, wartość godziwą depozytów długoterminowych złożonych przez klientów oraz wartość godziwą kredytów otrzymanych z EBI (Nota 28). Ponadto, w poziomie 2 Bank wykazał zobowiązania podporządkowane.

Wartość godziwa dla ujętych w poziomie 2 zobowiązań finansowych powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego. W odniesieniu do kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego wykorzystano krzywą rentowności EBI oraz wartość marży, jaką Bank otrzymał w ostatniej zawartej transakcji. Na tej podstawie oszacowano następnie wartość spreadu dla zobowiązań Banku zaciągniętych w EBI w stosunku do rynkowej krzywej swap. W przypadku depozytów Bank zastosował krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Bank zastosował krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Poziom 3

Poziom 3 obejmuje:

- (i) wartość godziwą należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom, wyliczoną w opisany wcześniej sposób wykorzystujący notowania mediany spreadów kredytowych dla ratingów Moody's;
- (ii) zobowiązania wobec banków oraz wobec klientów o terminie wymagalności do 1 roku, dla których Bank przyjął, że ich wartość godziwa jest równa wartości bilansowej;
- (iii) wartość godziwą tych zobowiązań wobec banków oraz wobec klientów o terminie wymagalności powyżej 1 roku, w przypadku których w ich wycenie posłużono się metodami wyceny wykorzystującymi przynajmniej jedną istotną daną wejściową nie bazującą na obserwowalnych danych rynkowych.

Pozycje wyceniane księgowo do wartości godziwej

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Bank według wartości godziwej.

31.12.2020	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ				
AKTYWA FINANSOWE				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 493 535	366 517	1 605 965	521 053
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	187 902	-	-	187 902
Dłużne papiery wartościowe	699 668	366 517	-	333 151
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 605 965	-	1 605 965	-
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 817 678	-	1 817 678	-
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające	820 483	-	820 483	-
- Efekt kompensowania	(1 032 196)	-	(1 032 196)	-
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 585 029	960	-	1 584 069
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 372 481	-	-	1 372 481
Dłużne papiery wartościowe	76 068	-	-	76 068
Kapitałowe papiery wartościowe	136 480	960	-	135 520
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	47 731 612	33 556 650	149 997	14 024 965
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	12 515 013	-	-	12 515 013
Dłużne papiery wartościowe	35 216 599	33 556 650	149 997	1 509 952
AKTYWA FINANSOWE, RAZEM	51 810 176	33 924 127	1 755 962	16 130 087
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 414 374	-	1 414 374	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 678 160	-	1 678 160	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	7 706	-	7 706	-
Efekt kompensowania	(271 492)	-	(271 492)	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE RAZEM	1 414 374	-	1 414 374	-
Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3 - zmiana stanu w 2020 roku	Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	Dłużne papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Kapitałowe papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody
Bilans otwarcia	460 191	133 774	86 772	1 488 819
Łączne zyski lub straty za okres	21 089	12 632	48 748	20 625
Ujęte w rachunku zysków i strat:	21 089	12 632	48 748	-
- Wynik na działalności handlowej	21 089	1 922	91	-
- Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	10 710	48 657	-
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach:	-	-	-	20 625
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-	-	-	20 625
Nabycie	2 075 197	-	-	1 243 442
Wykupy	(233 837)	-	-	(433 937)
Sprzedaże	(9 729 999)	-	-	(5 090 143)
Emisje	7 740 510	-	-	4 281 146
Rozliczenia	-	(70 338)	-	-
Bilans zamknięcia	333 151	76 068	135 520	1 509 952

31.12.2019	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
Powtarzalne pomiary wartości godziwej				
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 921 749	1 330 541	958 328	632 880
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	172 689	-	-	172 689
Dłużne papiery wartościowe	1 790 732	1 330 541	-	460 191
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	958 328	-	958 328	-
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 058 084	-	1 058 084	-
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające	392 705	-	392 705	-
- Efekt kompensowania	(492 461)	-	(492 461)	-
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 035 189	825	-	2 034 364
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 813 818	-	-	1 813 818
Dłużne papiery wartościowe	133 774	-	-	133 774
Kapitałowe papiery wartościowe	87 597	825	-	86 772
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	30 298 647	17 388 493	2 999 645	9 910 509
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 421 690	-	-	8 421 690
Dłużne papiery wartościowe	21 876 957	17 388 493	2 999 645	1 488 819
Aktywa finansowe, razem	35 255 585	18 719 859	3 957 973	12 577 753
Zobowiązania finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	987 933	-	987 933	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 108 063	-	1 108 063	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	11 887	-	11 887	-
Efekt kompensowania	(132 017)	-	(132 017)	-
Zobowiązania finansowe razem	987 933	-	987 933	-
Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3 - zmiana stanu w 2019 roku	Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	Dłużne papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Kapitałowe papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody
Bilans otwarcia	328 102	58 130	11 456	1 742 614
Łączne zyski lub straty za okres	1 777	75 644	75 316	(9 660)
Ujęte w rachunku zysków i strat:	1 777	75 644	75 316	-
- Wynik na działalności handlowej	1 777	320	(10)	-
- Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	75 324	75 326	-
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach:	-	-	-	(9 660)
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-	-	-	(9 660)
Nabycie	2 044 401	-	-	1 397 817
Wykupy	(531 490)	-	-	(274 629)
Sprzedaże	(6 819 158)	-	-	(2 155 733)
Emisje	5 436 559	-	-	788 410
Bilans zamknięcia	460 191	133 774	86 772	1 488 819

Zarówno w 2020 roku jak i w 2019 roku nie odnotowano przeniesień instrumentów finansowych pomiędzy poszczególnymi poziomami hierarchii wartości godziwej.

W odniesieniu do instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny do wartości godziwej, sklasyfikowanych na poziomie 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ewentualne przypadki, w których mogłoby nastąpić przeniesienie pomiędzy tymi poziomami są monitorowane przez Departament Zarządzania Ryzykiem Bilansu na podstawie wewnętrznych zasad. W przypadku jeśli wystąpi brak ceny rynkowej, służącej do wyceny bezpośredniej, przez okres ponad 5 dni roboczych następuje zmiana sposobu wyceny tego instrumentu, czyli przejście z wyceny bezpośredniej na wycenę z modelu, o ile dostępna jest zatwierdzona metoda wyceny z modelu dla tego instrumentu. Powrót do metody wyceny bezpośredniej następuje po okresie co najmniej 10 dni roboczych, w których cena rynkowa była dostępna w sposób ciągły. W przypadku braku ceny rynkowej dla skarbowych papierów dłużnych powyższe terminy wynoszą odpowiednio 2 i 5 dni roboczych.

Poziom 1

Na dzień 31 grudnia 2020 roku na poziomie 1 hierarchii wartości Bank wykazał wartość godziwą obligacji rządowych przeznaczonych do obrotu w kwocie 366 517 tys. zł oraz wartość godziwą obligacji rządowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody w kwocie 32 375 426 tys. zł (31 grudnia 2019 roku odpowiednio: 1 330 541 tys. zł i 16 404 265 tys. zł). Poziom 1 obejmuje wartość godziwą obligacji korporacyjnych w kwocie 1 181 224 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 984 228 tys. zł).

Ponadto na dzień 31 grudnia 2020 roku poziom 1 obejmuje wartość akcji imiennych uprzywilejowanych Giełdy Papierów Wartościowych w kwocie 960 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 825 tys. zł).

Instrumenty te zostały sklasyfikowane do poziomu 1, ponieważ ich wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Poziom 2

Poziom 2 hierarchii na dzień 31 grudnia 2020 roku obejmuje głównie wartość godziwą bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w kwocie 149 997 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 2 999 645 tys. zł), których wycena oparta jest na modelu NPV (dyskontowania przyszłych przepływów finansowych), który zasilany jest krzywymi stóp procentowych wyznaczonymi w drodze transformacji kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Ponadto do poziomu 2 Bank zalicza wycenę pochodnych instrumentów finansowych, do wyceny których stosowane są modele zgodne ze standardami i praktykami rynkowymi w tym zakresie, które są zasilane parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków (np. kursami wymiany walut, zmiennościami implikowanymi opcji walutowych, wartościami indeksów i akcji giełdowych) lub parametrami będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (np. krzywe stóp procentowych).

Na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku poziom 2 obejmuje również wartość opcji na indeks WIG-20. Do wyceny opcji giełdowych na indeks WIG20 stosowany jest model wewnętrzny Banku (bazujący na modelu zmienności implikowanej) zasilany parametrami rynkowymi.

Poziom 3

Na poziomie 3 hierarchii na dzień 31 grudnia 2020 roku wykazana jest wartość godziwa dłużnych komercyjnych papierów wartościowych emitowanych przez krajowe banki i przedsiębiorstwa (obligacje i certyfikaty depozytowe) w kwocie 1 882 836 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 2 046 502 tys. zł), obejmującej między innymi wartość godziwą instrumentu dłużnego wycenionego w wartości godziwej przez wynik finansowy, reprezentującego prawa do akcji uprzywilejowanych Visa Inc.

Poziom 3 na dzień 31 grudnia 2020 roku obejmuje również wartość godziwą obligacji emitowanych przez jednostki budżetu terenowego w kwocie 36 335 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 36 282 tys. zł).

Wycena z modelu dla tych pozycji zakłada wycenę w oparciu o rynkową krzywą stóp procentowych skorygowaną o poziom spreadu kredytowego. Parametr spreadu kredytowego odzwierciedla ryzyko kredytowe emitenta papieru wartościowego i jest wyznaczany zgodnie z modelem wewnętrznym Banku. Model ten wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (np. PD, LGD) oraz informacje pozyskane z rynku (w tym spready implikowane z transakcji). Parametry PD i LGD nie są obserwowane na aktywnych rynkach i w związku z tym zostały wyznaczone na podstawie analiz statystycznych. Oba modele – wyceny instrumentów dłużnych oraz model spreadu kredytowego zostały zbudowane wewnętrznie w jednostkach ryzyka, zostały zaakceptowane przez Komitet Ryzyka Modeli i podlegają okresowemu monitoringowi oraz walidacji przeprowadzanej przez jednostkę niezależną od jednostek odpowiedzialnych za budowę i utrzymanie modelu.

Poziom 3 na 31 grudnia 2020 roku obejmuje wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom w kwocie 14 075 396 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 10 408 197 tys. zł).

Zasady wyznaczania wartości godziwej kredytów i pożyczek udzielonych klientom zostały opisane w Nocie 3.3.7.

Ponadto poziom 3 na dzień 31 grudnia 2020 roku obejmuje wartość godziwą kapitałowych papierów wartościowych w kwocie 135 520 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 86 772 tys. zł). Kapitałowe papiery wartościowe wykazane w poziomie 3 wyceniane są metodą mnożników rynkowych. Wycena metodą mnożników rynkowych polega na określeniu wartości kapitałów własnych wycenianej spółki poprzez zastosowanie relacji wartości rynkowych kapitałów własnych lub wartości całości zaangażowanych kapitałów (wartości spółki) porównywalnych spółek do wybranych wielkości ekonomiczno-finansowych.

Poniższa tabela prezentuje wrażliwość wyceny do wartości godziwej na zmianę nieobserwowalnych parametrów stosowanych w modelach dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej na poziomie 3.

Portfel	Wartość godziwa 31.12.2020	Wrażliwość na zmianę parametru nieobserwowalnego		Opis
		(+)	(-)	
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	1 509 952	(35 990)	35 990	Parametrem nieobserwowalnym jest spread kredytowy. Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany spreadu kredytowego o 100 bp. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę (-), przy spadku spodziewany jest zysk (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	333 151	(7 045)	7 045	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom przeznaczone do obrotu	187 902	(306)	285	Model wyceny wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (PD oraz LGD). Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany PD i LGD +/- 10%. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę, przy spadku spodziewany jest zysk.
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 372 481	(25 873)	26 007	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	12 515 013	(5 289)	4 926	

Portfel	Wartość godziwa 31.12.2019	Wrażliwość na zmianę parametru nieobserwowalnego		Opis
		(+)	(-)	
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	1 488 819	(38 323)	38 323	Parametrem nieobserwowalnym jest spread kredytowy. Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany spreadu kredytowego o 100 bp. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę (-), przy spadku spodziewany jest zysk (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	460 191	(12 422)	12 422	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom przeznaczone do obrotu	172 689	(130)	137	Model wyceny wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (PD oraz LGD). Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany PD i LGD +/- 10%. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę, przy spadku spodziewany jest zysk.
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 813 818	(29 063)	28 962	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	8 421 690	(3 449)	3 239	

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Bank dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Bank przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Bank ocenia czy istnieją jakiegokolwiek dane wskazujące na możliwe do zmniejszenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych (zdyskontowane odzyski z wpłat własnych z kapitału, zdyskontowane odzyski z odsetek, zdyskontowane odzyski z zobowiązań pozabilansowych i zdyskontowane odzyski z zabezpieczeń przypadających na należności bilansowe i pozabilansowe, ważone prawdopodobieństwem realizacji określonych scenariuszy) dla portfela kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych z rozpoznaną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2020 roku uległa zmianie o +/- 10% to szacowana wielkość oczekiwanej straty kredytowej dla kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych uległaby odpowiednio zmniejszeniu o 41 mln zł lub zwiększeniu o 43 mln zł (na dzień 31 grudnia 2019 roku odpowiednio 34,6 mln zł i 37,1 mln zł). Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków zabezpieczeń - Koszyk 3. Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych zostały opisane w Nocie 3.3.6.

Wpływ pandemii COVID-19 na działalność Banku

Działania pomocowe zastosowane w mBanku na skutek wybuchu pandemii COVID-19

Bank w związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19 oferował klientom szereg narzędzi pomocowych mających na celu wsparcie ich w trudnej sytuacji będącej następstwem wybuchu epidemii. Celem tych narzędzi była pomoc w zachowaniu płynności finansowej klientów poprzez krótkoterminowe zmniejszenie obciążeń finansowych.

Narzędzia stosowane w Banku były zgodne ze stanowiskiem banków w zakresie ujednolicenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego. Stanowisko to miało charakter moratorium pozaustawowego w rozumieniu wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w sprawie ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów, które banki stosują w związku z kryzysem wywołanym COVID-19. Zostało one notyfikowane przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego do EUNB.

Moratorium objęło instrumenty pomocowe udzielane od 13 marca do 30 września 2020 roku.

W zakresie działalności obszaru bankowości detalicznej Bank umożliwił klientom wnioskowanie o odroczenie spłat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych części rat na wskazany przez nich okres wynoszący maksymalnie 6 miesięcy z jednoczesną możliwością wydłużenia okresu kredytowania o czas trwania moratorium. Rozpatrywanie wniosków spełniających warunki ustalone stanowiskiem sektorowym odbywało się w trybie uproszczonym, tj. bez konieczności badania zdolności klienta do spłaty zobowiązania. Proces rozpatrywania wniosków wspierany był przez mechanizm automatycznej weryfikacji warunków brzegowych (m.in. brak zaległości w spłacie więcej niż jednej raty, brak udzielonej karencji w spłacie w okresie ostatnich 12 miesięcy, co najmniej 6-miesięczna historia spłat). W przypadku pozytywnego wyniku weryfikacji dochodziło do automatycznej akceptacji prośby klienta. Wnioski klientów, którzy nie przeszli automatycznej weryfikacji, były rozpatrywane przez analityka kredytowego.

Przy udzielaniu karencji kapitałowej suma kapitału pozostającego do spłaty po okresie karencji jest dzielona zgodnie z algorytmem (raty równe lub malejące – zgodnie z umową) na okres pozostający do spłaty. W przypadku wydłużenia okresu kredytowania okres pozostający do spłaty jest dłuższy, co skutkuje tym, że raty po okresie karencji są niższe aniżeli w przypadku karencji kapitałowej bez wydłużenia okresu kredytowania. Przy udzielaniu karencji kapitałowo-odsetkowej mechanizm dla kapitału jest identyczny jak przy karencji kapitałowej natomiast zawieszane odsetki są rozkładane równomiernie na okres pozostający do spłaty po okresie karencji.

Instrumenty pomocowe w ramach niniejszego moratorium były dostępne dla wszystkich klientów detalicznych, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekraczało 30 dni na dzień złożenia wniosku o udzielenie wsparcia i dotyczyły jedynie kredytów udzielonych przed dniem 13 marca 2020 roku, które nie zostały przeklasyfikowane do kategorii default.

Bank oferuje również klientom wsparcie w ramach tzw. tarczy antykryzysowej 4.0, obowiązującej od dnia 23 czerwca 2020 roku, w ramach której klienci, którzy stracili pracę lub inne główne źródło dochodu po 13 marca 2020 roku, mają prawo do zawieszenia na okres do 3 miesięcy spłaty kredytu bez naliczania odsetek w okresie zawieszenia wykonywania umowy. To udogodnienie ma charakter moratorium ustawowego w rozumieniu wytycznych EUNB. Skala wniosków składanych o tą formę pomocy jest nieznaczną.

W zakresie działalności obszaru bankowości korporacyjnej w związku z COVID-19 Bank umożliwił wszystkim klientom korporacyjnym zawieszenie spłaty kapitałowych części rat na okres wynoszący maksymalnie 6 miesięcy. Ponadto mali i średni przedsiębiorcy będący klientami Banku mieli możliwość zawieszenia spłaty całych rat kapitałowo-odsetkowych na okres do 3 miesięcy.

Kwota zawieszonych kapitałowych części rat była dodawana do ostatniej raty, w odniesieniu do rat kapitałowo-odsetkowych kwota zawieszonych kapitałowych części rat była również dodawana do ostatniej raty natomiast kwota zawieszonych odsetek była dodawana do kolejnych rat odsetkowych płatnych po okresie odroczenia. W przypadku transakcji dotyczących finansowania nieruchomości komercyjnych o wartości powyżej 10 mln zł warunki spłaty były określone indywidualnie.

Bank udostępnił również klientom bankowości korporacyjnej nowe finansowanie, służące ustabilizowaniu sytuacji płynnościowej, w ramach którego stosowane są zabezpieczenia w postaci gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK). Gwarancje te nie stanowią dotacji rządowej w rozumieniu MSR 20. Transakcja zabezpieczona gwarancją BGK musi spełniać warunki, które są zdefiniowane w konkretnej umowie portfelowej linii gwarancyjnej podpisywanej pomiędzy Bankiem a BGK. Gwarancja BGK zabezpiecza do 80% ekspozycji, jednak nie więcej niż określony maksymalny poziom zdefiniowany w umowie. Z gwarancji BGK Bank może skorzystać w pierwszej kolejności jeśli kredytobiorca nie wywiązuje się z płatności. W przypadku skorzystania przez Bank z gwarancji ewentualne odzyski od kredytobiorcy dzielone są między mBank i BGK na zasadzie pari passu.

Instrumenty pomocowe w ramach niniejszych moratoriów są dostępne dla wszystkich klientów korporacyjnych, którzy na datę 15 marca 2020 roku zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku nie byli przeklasyfikowani do kategorii default i dotyczyły jedynie kredytów udzielonych przed dniem 8 marca 2020 roku. Ponadto udzielając działań pomocowych Bank wymagał utrzymania zabezpieczeń co najmniej na tym samym poziomie oraz ograniczenia dystrybucji do właściciela.

Poniższe tabele przedstawiają informacje o zakresie stosowanych w mBanku moratoriów oraz nowym finansowaniu objętym publicznymi programami gwarancyjnymi (BGK) w ramach COVID-19.

	31.12.2020	
	Liczba klientów, którzy złożyli wnioski	W tym: liczba klientów, którym przyznano pomoc
Moratoria	53 889	53 889
Gwarancje rządowe BGK	47	47

	31.12.2020				
	Wartość brutto kontraktów z przyznanymi moratoriami	W tym: wartość brutto kontraktów z wygasłymi moratoriami	W tym: wartość brutto kontraktów z aktywnymi moratoriami	Skumulowana utrata wartości kontraktów z aktywnymi moratoriami	Wartość netto/ wartość godziwa kontraktów z aktywnymi moratoriami
Moratoria	9 756 578	9 513 066	243 512	(6 364)	237 148
- Klienci indywidualni	5 906 428	5 745 596	160 832	(5 712)	155 120
- Klienci korporacyjni	3 850 150	3 767 470	82 680	(652)	82 028
Gwarancje rządowe BGK	512 591	-	512 591	(4 946)	507 645
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	512 591	-	512 591	(4 946)	507 645

Aktywna pomoc na datę 31.12.2020 udzielona w okresie 13.03-30.09.2020	Obsługiwane				
	Wartość brutto	W tym: ekspozycje restrukturyzowane	W tym: z odroczonej ratami kapitałowo-odsetkowymi	W tym: instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale bez utraty wartości (koszyk 2)	Skumulowana utrata wartości
Moratoria	234 936	19 802	116 442	126 799	(4 220)
- Klienci indywidualni	152 256	16 121	105 920	113 066	(3 568)
- Klienci korporacyjni	82 680	3 681	10 522	13 733	(652)
Gwarancje rządowe BGK	512 591	-	-	217 253	(4 946)
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	512 591	-	-	217 253	(4 946)

Aktywna pomoc na datę 31.12.2020 udzielona w okresie 13.03-30.09.2020	Nieobsługiwane				
	Wartość brutto	W tym: ekspozycje restrukturyzowane	W tym: małe prawdopodobieństwo spłaty, ekspozycja nie przeterminowana albo przeterminowana <= 90 dni	Skumulowana utrata wartości	Wartość brutto - wpływ do kategorii Nieobsługiwane
Moratoria	8 576	1 362	-	(2 144)	7 281
- Klienci indywidualni	8 576	1 362	-	(2 144)	7 281
- Klienci korporacyjni	-	-	-	-	-
Gwarancje rządowe BGK	-	-	-	-	-
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	-	-	-	-	-

Zdecydowana większość klientów, którzy otrzymali wsparcie w ramach moratoriów dotyczących zawieszania płatności, skorzystało jedynie z zawieszenia kapitałowej części raty – około 96% łącznej ekspozycji objętej moratoriami. Oznacza to, że klienci nadal mają wymóg regulowania swoich zobowiązań, ale z niższą ratą. Opóźnienie w płatności rat odsetkowych podlega standardowej kalkulacji przeterminowania. Przeterminowanie takiej płatności powyżej 30 dni powoduje klasyfikację do koszyka 2 a powyżej 90 dni do koszyka 3.

Poniższe tabele przedstawiają informacje o wygasłych moratoriach, które były stosowane w mBanku w ramach COVID-19 od 13 marca do 30 września 2020 roku.

Wygasła pomoc udzielona w okresie 13.03-30.09.2020	Obsługiwane				
	Wartość brutto	W tym: ekspozycje restrukturyzowane	W tym: instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale bez utraty wartości (koszyk 2)	Skumulowana utrata wartości	W tym: instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale bez utraty wartości (koszyk 2)
Moratoria	9 414 161	98 811	3 633 320	(97 758)	(77 152)
- Klienci indywidualni	5 680 706	13 937	2 829 672	(66 991)	(59 128)
- Klienci korporacyjni	3 733 455	84 874	803 648	(30 767)	(18 024)
Gwarancje rządowe BGK	-	-	-	-	-
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	-	-	-	-	-

Wygasa pomoc udzielona w okresie 13.03-30.09.2020	Nieobsługiwane				
	Wartość brutto	W tym: ekspozycje restrukturyzowane	W tym: małe prawdopodobieństwo spłaty, ekspozycja nie przeterminowana albo przeterminowana < = 90 dni	Skumulowana utrata wartości	Wartość brutto - wpływy do kategorii Nieobsługiwane
Moratoria	98 905	161	-	(45 761)	46 934
- Klienci indywidualni	64 890	118	-	(26 358)	42 506
- Klienci korporacyjni	34 015	43	-	(19 403)	4 428
Gwarancje rządowe BGK	-	-	-	-	-
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	-	-	-	-	-

Zgodnie z wytycznymi EUNB, mBank razem z innymi bankami w Polsce zdecydował o wznowieniu moratorium pozaustawowego. Wnioski o nowe moratorium mBank będzie przyjmował w okresie od 18 stycznia do 31 marca 2021 roku. Treść moratorium jest zbliżona do moratorium przyznawanego w 2020 roku, przy czym jego zakres jest istotnie mniejszy. Zakres jest ograniczony wyłącznie do firm prowadzących działalność w określonych branżach.

Wpływ pandemii COVID-19 na proces oceny sytuacji finansowej klienta

W ocenie sytuacji finansowej klientów korporacyjnych mBank stosuje wyłącznie ocenę indywidualną jako najbardziej właściwą i precyzyjną (nie stosuje podejścia kolektywnego ani sektorowego).

Podczas monitoringu ryzyka klientów i transakcji, ocenie podlega wpływ pandemii COVID-19 na sytuację klienta oraz siła tego wpływu (tj. przejściowe turbulencje, długotrwały problem dla modelu biznesowego, itp.), a także plan ograniczenia tego wpływu wdrażany przez klienta. Bank przeprowadza analizy sektorowe klientów, którzy złożyli wnioski o moratoria. Wśród klientów wnioskujących o moratoria największe zaangażowanie bilansowe na dzień 31 grudnia 2020 roku posiadają klienci prowadzący działalność w takich branżach jak: działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (70,1%), handel hurtowy i detaliczny (12,2%), działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (7,5%) oraz przetwórstwo przemysłowe (5,0%).

Wpis klienta na Listę Watch (LW – lista klientów pod obserwacją) odbywa się w oparciu o standardowe kryteria zdefiniowane w regulacjach wewnętrznych Banku. W odniesieniu do klientów, którzy złożyli w Banku wnioski o działanie pomocowe, lista kryteriów wpisu na LW została rozszerzona o dodatkową, uznaniową przesłankę z tytułu COVID-19. Klient może zostać wpisany na Listę Watch, jeżeli w ocenie decydenta ryzyka, problemy klienta wynikające z pandemii mają charakter długotrwały i po ustaniu pandemii klient może nie powrócić do sytuacji finansowej pozwalającej na regulowanie zobowiązań. W odniesieniu do klientów, którym Bank udzielił wsparcia w związku z Covid-19, mają zastosowanie także inne kryteria wpisu na Listę Watch zawarte w Instrukcji Kredytowej. Umieszczenie klienta na LW skutkuje klasyfikacją klienta do koszyka 2.

W zakresie oceny ryzyka klienta detalicznego klienci objęci narzędziami pomocowymi w postaci moratoriów podlegali ocenie scoringowej zgodnie ze standardowym procesem oceny klientów.

Opis stosowanego w mBanku podejścia do klasyfikacji forbearance w stosunku do działań pomocowych w ramach COVID-19

Zgodnie z opublikowanym w dniu 25 marca 2020 roku oświadczeniem EUNB w sprawie stosowania ram ostrożnościowych dotyczących niewykonania zobowiązania, forbearance i MSSF9 w świetle środków COVID-19, mówiącym, że stosowanie narzędzi pomocowych COVID-19 w postaci moratoriów spłat spełniających wytyczne zdefiniowane w wytycznych EBA dotyczących traktowania publicznych i prywatnych moratoriów w świetle środków COVID-19 nie powoduje automatycznej klasyfikacji ekspozycji do default i forbearance, oraz z oświadczeniem UKNF opublikowanym w ramach Pakietu Impulsów Nadzorczych na rzecz Bezpieczeństwa i Rozwoju, że zastosuje on elastyczne podejście do stosowania wytycznych EBA odnośnie do ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych, Bank nie klasyfikuje udzielenia stosowanych z uwagi na kryzys COVID-19 instrumentów pomocowych w ramach moratoriów jako działanie forbearance.

Wyjątek stanowią klienci korporacyjni, w przypadku których stosowane jest podejście bazujące na indywidualnej ocenie czy wymagana jest klasyfikacja ekspozycji takiego klienta jako forborne, zgodnie z obowiązującymi w Banku regulacjami.

Z powodu pogorszenia się sytuacji gospodarczej w kraju, związanego z epidemią COVID-19, Bank podjął dodatkowe działania mające na celu uwzględnienie tej informacji w oczekiwanych stratach z tytułu ryzyka

kredytowego. Ze względu na dynamicznie zmieniającą się sytuację oraz niepewność z nią związaną, działania Banku były rozłożone w czasie i w szczególności objęły:

1. przegląd sektorów i pojedynczych klientów portfela korporacyjnego, w szczególności klientów znajdujących się pod obserwacją, w celu weryfikacji potencjalnego wzrostu prawdopodobieństwa braku realizacji planów restrukturyzacyjnych, który został przeprowadzony już marcu 2020 roku jako pierwsze działanie Banku w ramach uwzględnienia wpływu epidemii na sytuację finansową klientów,
2. modyfikację wagi scenariuszy makroekonomicznych, polegającą na przypisaniu wagi 100% dla scenariusza pesymistycznego, w modelu oczekiwanej straty, w pierwszym kwartale 2020 roku,
3. aktualizację modeli zależności długookresowego parametru PD od zmiennych makroekonomicznych, na bazie danych historycznych i aktualnie obserwowanej sytuacji gospodarczej, w drugim kwartale 2020 roku,
4. aktualizację prognoz makroekonomicznych, uwzględniających wpływ COVID-19 oraz akcji pomocowych państwa, wpływających na modele długoterminowych parametrów PD, EAD oraz LGD, jak również na poziom alokacji ekspozycji do Koszyka 2, w szczególności poprzez zwiększenie oczekiwanego poziomu alokacji dla części portfeli spowodowanego prognozowanym wzrostem szkodowości, w drugim kwartale 2020 roku,
5. przywrócenie wag scenariuszy makroekonomicznych wynoszących odpowiednio: 60% dla scenariusza bazowego, 20% dla optymistycznego i 20% dla pesymistycznego, w modelu oczekiwanej straty, przy równoległym uwzględnieniu aktualnych prognoz makroekonomicznych bezpośrednio w parametrach ryzyka, w drugim kwartale 2020 roku,
6. monitoring prognoz makroekonomicznych, celem zweryfikowania wykorzystywanych w modelach danych makroekonomicznych pod kątem ich adekwatności do faktycznego rozwoju sytuacji gospodarczej w Polsce. Nie stwierdzono podstaw do zmian prognoz makroekonomicznych w ramach parametrów ryzyka, w trzecim i czwartym kwartale 2020 roku.

Z uwagi na niepewność związaną z utrudnioną obserwacją terminowości spłat kredytów objętych moratoriami Bank podjął w trzecim kwartale 2020 roku decyzję o przeklasyfikowaniu części ekspozycji klientów detalicznych objętych tą formą wsparcia, wyselekcjonowanych na podstawie charakterystyki behawioralnej, do Koszyka 2 pomimo braku wystąpienia przesłanki istotnego wzrostu ryzyka kredytowego lub utraty wartości, co skutkowało ujęciem dodatkowych odpisów na oczekiwane straty kredytowe w łącznej wysokości 53,1 mln zł. Łączna wartość bilansowa brutto przeklasyfikowanego portfela wynosiła na datę 31 grudnia 2020 roku 3 227,57 mln PLN.

Zmiana miała wpływ na strukturę udziału koszyków. Zwiększył się udział Koszyka 2 w łącznej ekspozycji portfela kredytowego przy jednoczesnym zmniejszeniu jego pokrycia rezerwami, co jest naturalną konsekwencją alokacji do koszyka ekspozycji o niższym prawdopodobieństwie utraty wartości (niższym PD).

Ponadto w stosunku do ekspozycji objętych udogodnieniem w postaci moratorium ustawowego, Bank podjął decyzję o ich automatycznym przeklasyfikowaniu na datę 31 grudnia 2020 roku do Koszyka 3 lub, w uzasadnionych przypadkach, do Koszyka 2. Ostateczne przypisanie ekspozycji do Koszyka 2 było możliwe po przeprowadzeniu dodatkowych analiz uwzględniających czynniki ilościowe i jakościowe, takie jak m.in.: fakt występowania w umowie współkredytobiorcy, jakość kredytowa wszystkich ekspozycji klienta, występowanie i wysokość przepływów pieniężnych po dacie złożenia wniosku o moratorium. Zmiana klasyfikacji skutkowała ujęciem dodatkowych odpisów na oczekiwane straty kredytowe w wysokości 1,7 mln zł. Łączna wartość bilansowa brutto przeklasyfikowanego portfela wynosiła na datę 31 grudnia 2020 roku 9,97 mln PLN.

Powyższe działania spowodowały łącznie ujęcie dodatkowych odpisów na oczekiwane straty kredytowe w wysokości 203,5 mln zł w portfelu wycenianym w zamortyzowanym koszcie. Dodatkowo działania te przełożyły się na wycenę portfela kredytów w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla którego Bank ujął dodatkową stratę w kwocie 9,4 mln zł.

Z uwagi na to, że zmiany w parametrach ryzyka w następstwie wybuchu pandemii COVID-19 były wdrażane w horyzoncie kilku miesięcznym w bardzo dynamicznie zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym, Bank zdecydował się zaprezentować łączną wartość ich wpływu na datę 31 grudnia 2020 roku, co prezentuje poniższa tabela.

	31.12.2020		
	Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Łącznie
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie:	133 273	70 254	203 527
Koszyk 1	2 910	1 367	4 277
Koszyk 2	113 619	4 058	117 677
Koszyk 3	16 744	64 829	81 573
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	9 414	-	9 414

Najistotniejsze dowiązania odpisów w Koszyku 3 dotyczyły klientów korporacyjnych z branż: handel hurtowy i detaliczny, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz transport i gospodarka magazynowa.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank nie stosował korekt zarządczych (overlays).

Bank będzie kontynuował analizę wpływu COVID-19 oraz państwowych programów pomocowych na wynik z tytułu kosztu ryzyka kredytowego w kolejnych kwartałach.

W celu oceny wrażliwości ECL na przyszłe warunki makroekonomiczne, Bank wyznaczył wartość ECL oddzielnie dla każdego ze scenariuszy stosowanych na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego. Wpływ każdego ze scenariuszy został zaprezentowany w tabeli w dalszej części dokumentu.

Poniższa tabela prezentuje prognozy głównych wskaźników makroekonomicznych przyjęte w modelu oczekiwanej straty na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku.

Scenariusz na 31.12.2020		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
Prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata	Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata	Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata
PKB	r/r	-4,2	4,4	0,0	3,9	-6,4	0,4
Stopa bezrobocia	koniec roku	7,0%	5,5%	3,3%	2,9%	9,2%	11,9%
WIBOR 3M	koniec roku	0,31	0,38	0,7	0,7	0,1	0,1
Indeks zmian cen nieruchomości	r/r	101,0	105,5	103,0	105,9	91,9	102,8
CHF/PLN	koniec roku	4,21	4,03	4,11	3,93	4,43	4,43

Scenariusz na 31.12.2019		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
Prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata	Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata	Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata
PKB	r/r	3,3	2,8	4,3	3,4	0,6	1,4
Stopa bezrobocia	koniec roku	3,9%	4,0%	3,0%	3,5%	6,5%	8,0%
WIBOR 3M	koniec roku	2,0	2,3	1,7	1,7	0,5	0,5
Indeks zmian cen nieruchomości	r/r	102,0	101,0	103,8	103,2	100,0	102,6
CHF/PLN	koniec roku	3,62	3,48	3,72	3,62	4,48	4,15

Wartość odpisów stanowi wypadkową wszystkich przedstawionych scenariuszy makroekonomicznych oraz wag do nich przypisanych. Wpływ poszczególnych scenariuszy na koszty ryzyka kredytowego przedstawia poniższa tabela (waga danego scenariusza 100%).

Scenariusz na 31.12.2020	Zmiana poziomu odpisu
	31.12.2020
optymistyczny	41 360
bazowy	10 276
pesymistyczny	(120 905)

Powyższy wynik został oszacowany przy uwzględnieniu jednakowej alokacji do koszyka drugiego bazującej na średniej ważonej wszystkich 3 scenariuszy makroekonomicznych, bez uwzględniania dodatkowych potencjalnych migracji pomiędzy koszykami. Analiza wrażliwości ECL została przeprowadzona na 84%

aktywów portfela kredytów i pożyczek udzielonym klientom oraz udzielonych im zobowiązań pozabilansowych.

Przyczyną zmian kluczowych wartości w modelach ryzyka Banku były zmiany wskaźników makroekonomicznych w następstwie wybuchu pandemii COVID-19. Poza działaniami związanymi z aktualizacją modeli ryzyka kredytowego wymienionymi powyżej Bank nie wprowadzał innych, dedykowanych zmian w modelach stosowanych na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego.

W związku z:

- brakiem istotnego wpływu bieżącej sytuacji gospodarczej (wynikającej w dużej części ze stosowanych działań pomocowych) na parametry takie jak poziom szkodowości czy poziom strat portfela,
- wynikami konsultacji z innymi jednostkami pionu ryzyka Banku wskazującymi na brak konieczności uwzględniania dodatkowych efektów z tytułu wpływu COVID-19 na modele,

Bank przeprowadził poniższe cykliczne działania w ramach procesu zarządzania modelami:

- cykliczna rekalkulacja modeli krótkookresowego PD odwzorowująca aktualny poziom szkodowości portfela,
- cykliczna rekalkulacja modeli długookresowego PD oraz modelu ilościowego alokacji do koszyków,
- rekalkulacja modelu długookresowego LGD w obszarze korporacyjnym dostosowująca szacowany poziom strat do obserwowanego w ostatnich latach.

Rezerwy na ryzyko prawne dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF

Rezerwy na postępowania sądowe tworzy się na każdy dzień sprawozdawczy biorąc pod uwagę wartość przedmiotu sporu i inne koszty oraz oszacowanie prawdopodobieństwa straty. Ostateczne zobowiązanie Banku może jednak różnić się od ujętych rezerw, ponieważ ocenie prawdopodobieństwa straty w postępowaniach sądowych i kwantyfikacji rezerw towarzyszy wysoki stopień osądu. Szacunki te mogą okazać się niedokładne na późniejszym etapie postępowania.

Bank uważnie obserwuje wyniki orzeczeń sądowych w postępowaniach sądowych dotyczących kredytów hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich, w tym wpływ orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) oraz analizuje propozycję Przewodniczącego KNF, co zostało szerzej opisane w Nocie 32. Na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank ujął rezerwę na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich w kwocie 1 426 563 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 417 653 tys. zł). Rezerwa ta została obliczona zgodnie z wdrożoną w 2019 roku metodologią kalkulacji opierającą się na metodzie „wartości oczekiwanej” dopuszczonej przez MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, w której zobowiązanie jest szacowane poprzez uwzględnienie wszystkich możliwych wyników oraz odpowiadających im prawdopodobieństw. Metodologia stosowana przez Bank jest uzależniona od wielu założeń, które uwzględniają dane historyczne skorygowane o oczekiwania Banku co do przyszłości i wiążą się ze znacznym stopniem eksperckiej oceny. Najważniejszymi założeniami są: oczekiwana populacja kredytobiorców, którzy wniosą pozew przeciwko Bankowi, prawdopodobieństwo przegranej sprawy z prawomocnym wyrokiem, rozkład oczekiwanych wyroków sądowych oraz strata, jaką poniesie Bank w przypadku przegranej sprawy w sądzie.

Wzrost rezerwy w 2020 roku wynikał głównie ze (i) zmiany prawdopodobieństwa przegranej w sądzie przyjętego w kalkulacji, (ii) zmiany założeń dotyczących liczby prognozowanych spraw oraz (iii) zmiany poziomu straty na ekspozycji kredytowej w przypadku przegranej sprawy przez Bank. W ocenie Banku, z uwagi na niespójność dotychczasowej linii orzeczniczej w sprawach CHF, prawdopodobieństwo przegranej spraw sądowych musi w dużej mierze opierać się na popartej zewnętrzną ekspertyzą prawną ocenie eksperckiej do czasu wyjaśnienia przez polski Sąd Najwyższy i TSUE wszystkich wątpliwości prawnych (w szczególności: czy postanowienia abuzywne mogą być zastąpione innymi postanowieniami, czy zastosowanie będzie miała teoria salda czy teoria dwóch kondycji, jaki jest termin przedawnienia roszczenia stron oraz czy banki mogą otrzymać wynagrodzenie za korzystanie z udzielonego kapitału).

Populacja kredytobiorców, którzy złożą pozew przeciwko Bankowi została zaprognozowana na okres 5 lat (od 31 grudnia 2020 roku) w oparciu o historię spraw sądowych Banku w przeszłości i zakłada dalszy napływ nowych spraw. Bank zakłada, że zdecydowana większość prognozowanych spraw zostanie wniesiona do 2022 roku, a następnie ich liczba spadnie w związku z oczekiwanym uporządkowaniem otoczenia prawnego.

Dla celów wyliczenia rezerw mBank zakłada, że około 18% kredytobiorców walutowych (tj. 15,4 tys. kredytobiorców posiadających zarówno aktywne, jak i spłacone kredyty) złożyło lub złoży pozew przeciwko

Bankowi. Bank zauważa, że w pierwszej kolejności z roszczeniami występowali klienci o wyższych kwotach kredytu (18% klientów stanowi 24% całego portfela kredytów w CHF, tj. portfela aktywnego i spłaconego), a zatem średnie saldo w populacji pozywających będzie się z czasem zmniejszało. Założenie to, że względu na znaczną niepewność prawną dotyczącą spraw związanych z CHF, jak również inne czynniki zewnętrzne, które mogą wpływać na preferencje klientów co do składania pozwów, jest wysoce subiektywne i może podlegać korekcie w przyszłości. W porównaniu do założeń na koniec poprzedniego roku, w 2020 roku Bank zwiększył zakładaną liczbę spraw sądowych o 74,0%. Gdyby dodatkowy 1% kredytobiorców (zarówno posiadających aktywny kredyt w CHF, jak i kredytobiorców, którzy już spłacili kredyt w CHF) wystąpił z pozwem przeciwko Bankowi, to kwota rezerwy wzrosłaby o około 61 mln zł (przy pozostałych istotnych założeniach niezmienionych) w porównaniu do kwoty wykazanej na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Prawdopodobieństwo przegranej obliczono między innymi na podstawie historii pozytywnych i negatywnych prawomocnych wyroków dotyczących Banku. Na dzień 31 grudnia 2020 roku mBank otrzymał 173 prawomocne orzeczenia w sprawach indywidualnych (31 grudnia 2019 roku: 80 prawomocnych orzeczeń), z tego 70 rozstrzygnięć było korzystnych dla Banku, a 103 rozstrzygnięcia były niekorzystne (31 grudnia 2019 roku: 22 rozstrzygnięcia niekorzystne).

Jednocześnie na dzień 31 grudnia 2020 roku 193 postępowania przed sądami drugiej instancji pozostały zawieszone z uwagi na zagadnienia prawne skierowane do Sądu Najwyższego i TSUE. Od niekorzystnych dla Banku prawomocnych wyroków Bank wnosi skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego. Niekorzystne wyroki zostały wydane w oparciu o te same sytuacje faktyczne, które skutkowały odmiennymi orzeczeniami. Około 50% niekorzystnych wyroków doprowadziło do unieważnienia umowy kredytowej, pozostałe do konwersji umowy na PLN + LIBOR / WIBOR.

Ponieważ w opinii Banku, liczba prawomocnych wyroków nie jest statystycznie reprezentatywna (zbyt mało prawomocnych wyroków zostało wydanych przez sądy w sprawach dotyczących mBanku), założenie prawdopodobieństwa przegranej w sądzie uwzględnia również oceny eksperckie Banku poparte zewnętrznymi opiniami prawnymi na temat przyszłych tendencji w zakresie orzecznictwa sądowego oraz oczekiwanych wyroków Sądu Najwyższego i TSUE. W 2020 roku Bank dokonał zmiany prawdopodobieństwa przegranej w sądzie i na dzień 31 grudnia 2020 roku przyjął na podstawie własnej oceny oraz zewnętrznej opinii prawnej poziom 50% (30% na 31 grudnia 2019 roku). Gdyby zakładane prawdopodobieństwo przegranej w sądzie zmieniło się o +/- 1 punkt procentowy, a wszystkie inne istotne założenia pozostałyby niezmienione, kwota rezerwy zmieniłaby się o +/- 29,0 mln zł.

Prognozowany wskaźnik strat obliczono na podstawie prawdopodobieństwa wydania różnych wyroków. Ponieważ obecnie nadal nie ma jednolitej linii orzeczeń wydawanych przez sądy w takich przypadkach, Bank wziął pod uwagę trzy możliwe scenariusze przegranej w postępowaniach sądowych: (i) umowa pozostaje ważna, ale wyeliminowany zostaje mechanizm indeksacji, który przekształca kredyt indeksowany do CHF w kredyt złotowy oprocentowany według stopy procentowej dla kredytu indeksowanego do CHF, (ii) umowa jest nieważna w całości, gdyż usunięcie klauzuli kursowej byłoby zbyt daleko idącą zmianą (przy założeniu, że klauzula ta określa główny przedmiot umowy), oraz (iii) umowa pozostaje kredytem hipotecznym indeksowanym do CHF, ale klauzula kursowa zostaje zastąpiona średnim kursem NBP. W scenariuszu (ii) Bank bierze pod uwagę dwie wersje unieważnienia, przy założeniu, że strony rozliczają się na bazie netto. Pierwsza wersja zakłada, że konsument jest zobowiązany do zwrotu wypłaconego kapitału wraz z wynagrodzeniem za korzystanie z niego, a druga zakłada, że konsument jest zobowiązany do zwrotu kapitału bez wynagrodzenia. Każdy z tych scenariuszy jest związany z innym poziomem przewidywanych strat dla Banku. Bank obliczył średni poziom strat ważony prawdopodobieństwem wystąpienia danego scenariusza w przypadku negatywnego ostatecznego i wiążącego wyroku, przy założeniu, że scenariusz nieważności jest najbardziej prawdopodobny. Prawdopodobieństwo wystąpienia tych scenariuszy przez Bank opierało się na ocenie Banku skonsultowanej z doradcą prawnym.

W przypadku zmiany zakładanej średniej ważonej straty o +/- 1 punkt procentowy, przy pozostałych istotnych założeniach niezmienionych, kwota rezerwy zmieniłaby się o +/- 24,5 mln zł. Średnia ważona strata przyjęta w kalkulacji na dzień 31 grudnia 2020 roku wzrosła o 8,9% w porównaniu do 31 grudnia 2019 roku.

Metodologia zastosowana do obliczenia rezerwy oparta jest na parametrach, które są wysoce subiektywne i mają szeroki zakres możliwych wartości. Możliwe jest, że w przyszłości rezerwa będzie musiała zostać istotnie korygowana, szczególnie że ważne parametry wykorzystywane w obliczeniach są współzależne.

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Bank nie podjął decyzji o zaproponowaniu klientom porozumień według propozycji Przewodniczącego KNF ani nie podjął żadnych kroków w celu uzyskania jakichkolwiek zgód korporacyjnych w tej sprawie. Będzie to przedmiotem dalszej analizy i dyskusji z organami nadzoru. Bank nie uwzględnił propozycji Przewodniczącego KNF w utworzonej rezerwie na ryzyko prawne związane z portfelem kredytów indeksowanych.

Więcej informacji na temat rezerw na ryzyko prawne dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF znajduje się w Nocie 32.

Przedterminowe spłaty kredytów detalicznych

Wyrokiem z dnia 11 września 2019 roku w sprawie dotyczącej kredytu konsumenckiego spłaconego w całości przedterminowo TSUE orzekł, że „prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta”. Interpretacja zawarta w wyroku stanowi odpowiedź na pytanie prejudycjalne w sprawie z udziałem kilku banków, w tym mBanku.

Stanowisko TSUE dotyczy kredytów konsumenckich, których banki udzieliły od dnia 18 grudnia 2011 roku, na kwotę nie większą niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska oraz kredytów hipotecznych udzielonych od dnia 22 lipca 2017 roku bez ograniczenia kwoty kredytu, które są spłacone w całości lub w części.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku rezerwa wykazana w ramach innych rezerw (Nota 30), dotycząca kosztów na potencjalne zwroty prowizji z tytułu wcześniejszych spłat kredytów dokonanych przed dniem wydania wyroku przez TSUE, wynosiła 13,8 mln zł (16,3 mln zł na dzień 31 grudnia 2019 roku).

Całkowity negatywny wpływ przedterminowych spłat kredytów detalicznych na zysk brutto Banku w 2020 roku wyniósł 56,5 mln zł (w 2019 roku: 93,3 mln zł), z czego 52,4 mln zł zmniejszyło przychody odsetkowe, a 4,1 mln zł zwiększyło pozostałe koszty operacyjne (w 2019 roku odpowiednio: 68,5 mln zł oraz 24,8 mln zł).

Powyższe szacunki obciążone są istotną niepewnością w zakresie liczby klientów, którzy zwrócą się do Banku o zwrot prowizji dotyczących wcześniejszych spłat dokonanych przed wyrokiem TSUE, jak i oczekiwanej stopy przedpłat kredytów w przyszłości.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych i innych instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Metody ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych zostały opisane w Nocie 2.5.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikający ze straty podatkowej ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie zrealizowany przyszły zysk do opodatkowania, od którego można odpisać straty podatkowe. Do określenia kwoty aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które może być rozpoznane, wymagane jest oszacowanie uwzględniające prawdopodobny moment wystąpienia i poziom przyszłych zysków do opodatkowania.

Przychody i koszty dotyczące sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi.

Bank uwzględnia obecnie jako przychód rozpoznawany jednorazowo mniej niż 8% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami gotówkowymi i samochodowymi oraz od 0% do około 20% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami hipotecznymi. Pozostała część przychodów rozpoznawana jest w czasie przez okres ekonomicznego życia odpowiednich kredytów. Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych rozliczane są w analogiczny sposób.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia

Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia są określone przy użyciu metody wyceny aktuarialnej. Wycena aktuarialna wymaga dokonywania założeń dotyczących stóp dyskontowych, przyszłego wzrostu płac, wskaźnika śmiertelności i innych czynników. Ze względu na długoterminowy charakter tych zobowiązań takie szacunki są obciążone dużym stopniem niepewności.

Leasing

Osądy dotyczące leasingu, gdzie Bank jest leasingobiorcą, w obszarach takich jak ustalenie okresu obowiązywania umów, ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych, ustalenie stawki amortyzacji praw do użytkowania zostały przedstawione w Nocie 2.20

Test na utratę wartości Banku

W związku z tym, że na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość bilansowa aktywów netto Banku była wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji, Bank przeprowadził test na utratę wartości w odniesieniu do wartości aktywów netto Banku.

Na podstawie dziesięcioletnich prognoz wyników finansowych oszacowano wartość odzyskiwalną aktywów netto Banku. W wyniku jej porównania do wartości bilansowej aktywów netto nie stwierdzono utraty ich wartości. W przeprowadzonym teście przyjęto stopę dyskontową wyznaczoną na podstawie kosztu kapitału podmiotów porównywalnych – stopa wyznaczona została na poziomie 8,75%. Zmiana przyjętego w teście prognozowanego wyniku w 2029 roku (i w okresie rezydualnym) o 1% spowodowałaby zmianę wartości odzyskiwalnej o 19,3 mln zł.

Mimo, że zastosowane szacunki opierają się na najlepszej wiedzy, rzeczywiste rezultaty mogą różnić się od przyjętych szacunków. Test na utratę wartości został przeprowadzony zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”.

5. Wynik z tytułu odsetek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Przychody z tytułu odsetek		
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	3 647 495	3 946 091
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, w tym:	2 923 474	3 248 623
- Kredyty i pożyczki	2 637 919	2 959 366
- Dłużne papiery wartościowe	273 672	232 177
- Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	19 995	55 066
- Zyski lub straty z tytułu nieistotnej modyfikacji (netto)	(12 744)	(5 035)
- Pozostałe	4 632	7 049
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	724 021	697 468
- Dłużne papiery wartościowe	364 346	456 258
- Kredyty i pożyczki	360 135	241 210
- Zyski lub straty z tytułu nieistotnej modyfikacji (netto)	(460)	-
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	461 744	508 765
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	33 914	53 908
- Kredyty i pożyczki	5 259	4 434
- Dłużne papiery wartościowe	28 655	49 474
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	88 027	180 648
- Kredyty i pożyczki	88 027	180 648
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	122 832	173 933
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	52 717	45 739
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	164 254	54 537
Przychody z tytułu odsetek, razem	4 109 239	4 454 856

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Koszty odsetek		
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	(547 643)	(899 193)
- z tytułu depozytów	(348 854)	(666 118)
- z tytułu otrzymanych kredytów	(8 567)	(13 081)
- z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(46 466)	(32 405)
- z tytułu zobowiązań podporządkowanych	(67 888)	(76 167)
- z tytułu innych zobowiązań finansowych	(73 191)	(108 508)
- z tytułu leasingu	(2 677)	(2 914)
Pozostałe	(20 434)	(10 967)
Koszty odsetek, razem	(568 077)	(910 160)

Na przychody z tytułu odsetek w 2020 roku i 2019 roku wpływ miało ujęcie skumulowanego efektu zmiany szacunków kwot i terminów przepływów pieniężnych związanych z kredytami, co do których oczekuje się, że zostaną spłacone przed terminem umownym. Kwestia została szerzej opisana w Nocie 4.

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	337 345	466 478
Od pozostałych podmiotów, w tym:	3 771 894	3 988 378
- od klientów indywidualnych	2 073 073	2 082 435
- od klientów korporacyjnych	1 169 711	1 296 317
- od sektora budżetowego	529 110	609 626
Przychody z tytułu odsetek, razem	4 109 239	4 454 856
Koszty odsetek		
Od sektora bankowego	(16 641)	(56 427)
Od pozostałych podmiotów, w tym:	(437 082)	(745 161)
- od klientów indywidualnych	(263 644)	(333 100)
- od klientów korporacyjnych	(159 191)	(370 740)
- od sektora budżetowego	(14 247)	(41 321)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(46 466)	(32 405)
Zobowiązania podporządkowane	(67 888)	(76 167)
Koszty odsetek, razem	(568 077)	(910 160)

6. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Prowizje za obsługę kart płatniczych	430 242	435 878
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	388 317	350 035
Prowizje z transakcji walutowych	339 629	306 014
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i za organizację emisji	224 935	89 903
Prowizje za prowadzenie rachunków	222 312	210 930
Prowizje za realizację przelewów	147 323	145 376
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych	86 043	84 475
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	67 958	49 857
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży innych produktów zewnętrznych podmiotów finansowych	46 834	54 001
Prowizje z tytułu obsługi gotówkowej	42 586	48 570
Prowizje z działalności powierniczej	31 454	28 027
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	23 196	14 161
Pozostałe	44 421	42 708
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	2 095 250	1 859 935

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty obsługi i ubezpieczenia kart płatniczych	(226 851)	(241 198)
Koszty prowizji płacone na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów Banku	(135 918)	(153 711)
Koszty prowizji za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	(15 809)	(14 279)
Uiszczono opłaty maklerskie	(39 663)	(28 846)
Koszty z tytułu obsługi gotówkowej	(44 464)	(41 944)
Koszty opłat na rzecz NBP i KIR	(15 910)	(14 706)
Uiszczono pozostałe opłaty	(157 676)	(147 573)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(636 291)	(642 257)

7. Przychody z dywidend

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 926	4 220
Inwestycje w jednostki zależne, we wspólne przedsięwzięcia i w jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności	26 345	316 075
Przychody z tytułu dywidend, razem	31 271	320 295

8. Wynik na działalności handlowej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Wynik z pozycji wymiany	69 224	75 004
Różnice kursowe netto z przeliczenia	(72 656)	46 661
Zyski z transakcji minus straty	141 880	28 343
Zyski lub straty z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	122 242	57 986
Instrumenty pochodne, w tym:	67 160	24 146
- Instrumenty odsetkowe	54 051	16 256
- Instrumenty na ryzyko rynkowe	13 109	7 890
Dłużne papiery wartościowe	59 649	33 981
Kredyty i pożyczki	(4 567)	(141)
Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń	(7 742)	3 785
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych	(75 933)	(34 543)
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą	66 573	39 154
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	1 618	(826)
Wynik na działalności handlowej, razem	183 724	136 775

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Wynik z operacji pochodnymi instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z kontraktów swap dla stóp procentowych, opcji i innych instrumentów pochodnych. Wynik z operacji instrumentami na ryzyko rynkowe obejmuje wynik z kontraktów futures na obligacje, na indeks, opcji na papiery wartościowe, indeksy giełdowe i kontrakty futures, wynik z transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz wynik z kontraktów futures towarowy i swap towarowy.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w Nocie 19.

9. Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Instrumenty kapitałowe	72 041	75 382
Dłużne papiery wartościowe	10 710	75 324
Kredyty i pożyczki	(65 011)	(78 603)
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	17 740	72 103

W pozycji Instrumenty kapitałowe Bank ujął głównie zysk wynikający z aktualizacji wyceny do wartości godziwej akcji Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. w kwocie 22 639 tys. zł oraz udziałów w spółce Polski Standard Płatności sp. z o.o. w kwocie 21 203 tys. zł, jak również wynik z konwersji i sprzedaży akcji VISA Inc. w łącznej kwocie 23 249 tys. zł. W poprzednim roku w pozycji tej Bank ujął zysk w kwocie 45 058 tys. zł wynikający z aktualizacji wyceny spółki Polski Standard Płatności sp. z o.o., dokonanej w związku z rozpoczęciem strategicznej współpracy z Mastercard.

We wrześniu 2020 roku VISA Inc. przeprowadziła konwersję połowy posiadanych przez Bank akcji uprzywilejowanych serii C (wykazywanych w sprawozdaniu finansowym jako dłużne papiery wartościowe). W wyniku konwersji Bank otrzymał akcje uprzywilejowane serii A (Series A Preferred Stock), które przy sprzedaży zostały automatycznie przekonwertowane na akcje zwykłe (Class A Common Stock) w proporcji 1 akcja Series A Preferred Stock na 100 akcji Class A Common Stock.

Na koniec 2020 roku Bank w dalszym ciągu posiadał akcje uprzywilejowane VISA Inc. serii C, lecz ich wartość w dniu konwersji została zmniejszona o 50%. Wycena akcji uprzywilejowanych VISA Inc. serii C jest wykazana w pozycji Dłużne papiery wartościowe. Kwota 75 324 tys. zł zysków z dłużnych papierów wartościowych w roku 2019 poza aktualizacją wyceny do wartości godziwej tych instrumentów zawiera również zysk w kwocie 48 369 tys. zł ujęty w związku ze zmianą podejścia do uwzględnianych w modelu wyceny poziomów dyskonta.

10. Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania, w tym:	97 809	19 634
- Aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	60 459	19 335
- Aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	(3 985)	299
- Zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	41 335	-
Wynik ze sprzedaży i aktualizacji wyceny inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	(2 695)	(1 247)
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	95 114	18 387

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody obejmuje wynik ze sprzedaży detalicznych kredytów hipotecznych, które w ramach poolingu zostały przeniesione z mBanku do mBanku Hipotecznego w kwocie -31 523 tys. zł (w 2019 roku: -17 843 tys. zł) oraz wynik ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych.

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie wynika głównie ze sprzedaży pojedynczych ekspozycji kredytowych.

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie jest związany głównie z substytucją zobowiązań z mFinance France S.A. do mBanku S.A. opisaną szczegółowo w Nocie 28 oraz rozliczeniem rachunkowości zabezpieczeń w związku z zaprzestaniem ujmowania kaucji złożonej w Banku przez mFinance France.

Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania

	Rok kończący się 31 grudnia 2020		Rok kończący się 31 grudnia 2019	
	Zyski	Straty	Zyski	Straty
Dłużne papiery wartościowe	99 924	(3 759)	39 687	(2 509)
Kredyty i pożyczki	5 203	(44 894)	11 272	(28 816)
Depozyty	37 357	(1 610)	-	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	5 588	-	-	-
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania	148 072	(50 263)	50 959	(31 325)

11. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Zyski ze sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	4 203	6 162
Przychody ze sprzedaży usług	1 607	5 809
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania razem	-	-
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	16 747	9 515
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	735	4 654
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	311	311
Pozostałe	21 740	25 564
Pozostałe przychody operacyjne, razem	45 343	52 015

Przychody ze sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

Poniżej przedstawiono przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania za 2020 rok i za 2019 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania, w tym:		
- Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	783	1 839
- Przychody z subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania	11 125	13 144
- Koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny oraz aktywów z tytułu praw do użytkowania	(11 908)	(14 983)
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania razem	-	-

Przychody z leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania dotyczą podnajmu powierzchni biurowych.

12. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Koszty pracownicze	(863 388)	(905 664)
Koszty rzeczowe, w tym:	(591 758)	(563 763)
- koszty administracji i obsługi nieruchomości	(226 203)	(223 522)
- koszty IT	(156 586)	(140 061)
- koszty marketingu	(122 366)	(135 529)
- koszty usług konsultingowych	(77 101)	(56 489)
- pozostałe koszty rzeczowe	(9 502)	(8 162)
Podatki i opłaty	(24 181)	(27 949)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(287 159)	(242 395)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(8 358)	(7 598)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(1 774 844)	(1 747 369)

W 2020 roku pozycja „Koszty rzeczowe” obejmuje: koszty związane z krótkoterminowymi umowami leasingowymi w kwocie 32 tys. zł (w 2019 roku: 1 742 tys. zł), koszty związane z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi w kwocie 657 tys. zł (w 2019 roku: 2 952 tys. zł) oraz koszty związane ze zmiennymi elementami zobowiązań leasingowych nie ujęte w zobowiązaniu leasingowym (ujęte w ogólnych kosztach administracyjnych) w kwocie 1 984 tys. zł (w 2019 roku: 3 130 tys. zł).

Poniżej przedstawiono koszty pracownicze poniesione za 2020 rok i 2019 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Koszty wynagrodzeń	(696 643)	(733 289)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(114 974)	(122 065)
Wynagrodzenie dotyczące płatności w formie akcji, w tym:	(10 159)	(9 947)
- <i>płatności w formie akcji rozliczane w opcjach na akcje mBanku S.A.</i>	(10 159)	(9 947)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(41 612)	(40 363)
Koszty pracownicze, razem	(863 388)	(905 664)

Szczegółowe informacje na temat programów motywacyjnych, których dotyczą płatności w formie akcji, znajdują się w Nocie 41.

13. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Straty ze sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	(1 321)	(2 526)
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(44 647)	(51 399)
Koszty z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(1 061)	(1 196)
Przekazane darowizny	(3 238)	(6 003)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(1 938)	(4 237)
Koszty windykacji należności	(39 578)	(41 838)
Pozostałe koszty operacyjne	(34 189)	(67 009)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(125 972)	(174 208)

W 2019 roku pozycja „Pozostałe koszty operacyjne” obejmuje koszty w kwocie 26 283 tys. zł, ujęte w rezultacie decyzji Banku o wyborze alternatywnej metody opodatkowania podatkiem dochodowym odsetek wypłacanych przez Bank w związku z obligacjami wyemitowanymi przed 1 stycznia 2020 roku na zagranicznych rynkach publicznych w ramach programu EMTN.

14. Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	(950 873)	(585 884)
- Dłużne papiery wartościowe	(56)	8
Koszyk 1	(56)	8
- Kredyty i pożyczki	(950 817)	(585 892)
Koszyk 1	(3 974)	(83 690)
Koszyk 2	(113 457)	(35 915)
Koszyk 3	(823 266)	(465 750)
POCI	(10 120)	(537)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, w tym:	(9 911)	(4 268)
- Dłużne papiery wartościowe	(1 251)	171
Koszyk 1	(459)	927
Koszyk 2	(792)	(756)
- Kredyty i pożyczki	(8 660)	(4 439)
Koszyk 1	(827)	(1 996)
Koszyk 2	(3 967)	(1 880)
Koszyk 3	(3 784)	(550)
POCI	(82)	(13)
Udzielone zobowiązania i gwarancje	(70 492)	(42 978)
Koszyk 1	(25 769)	(5 992)
Koszyk 2	(14 639)	(4 969)
Koszyk 3	(1 984)	(28 227)
POCI	(28 100)	(3 790)
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(1 031 276)	(633 130)

15. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Podatek dochodowy bieżący	(513 452)	(493 100)
Podatek dochodowy odroczony	33 503	(10 385)
Podatek dochodowy, razem	(479 949)	(503 485)
Zysk przed opodatkowaniem	572 996	1 484 465
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w Polsce w danym roku podatkowym (19%)	(108 869)	(282 048)
Dochody wyłączone z opodatkowania	17 198	61 713
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	(386 528)	(283 150)
Nieaktywowane straty podatkowe	(1 750)	-
Obciążenie podatkowe, razem	(479 949)	(503 485)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk (strata) brutto	572 996	1 484 465
Podatek dochodowy	(479 949)	(503 485)
Efektywna stopa podatkowa	83,76%	33,92%

Dochody wyłączone z opodatkowania zawierają m.in. dywidendy zwolnione z opodatkowania na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 r. (Dz. U. z 2019 r. poz.865)

Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów zawierają m.in. wpływ podatku od niektórych instytucji finansowych regulowanego przez ustawę z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 68), zawiązanych rezerw na ryzyko prawne związanych z portfelem kredytów hipotecznych i mieszkaniowych w CHF oraz innych wydatków niestanowiących kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 16 ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 r. (Dz. U. z 2019 r. poz.865).

Począwszy od 1 stycznia 2020 roku mBank S.A. oraz spółki mBank Hipoteczny S.A., mFinanse S.A. i mLeasing Sp. z o. o. utworzyły, na podstawie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Podatkową Grupę Kapitałową mBank. Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych mBank, jako podmiot dominujący, reprezentuje PGK w zakresie przewidzianym przepisami prawa podatkowego. W roku poprzedzającym powstanie PGK w spółkach ją tworzących nie wystąpiły straty podatkowe. Umowa PGK została zawarta na 4 lata.

W poniższej nocie zaprezentowano bieżący podatek dochodowy według krajów.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Polska	(485 816)	(465 937)
Czechy	(27 636)	(27 163)
Podatek dochodowy bieżący, razem	(513 452)	(493 100)

Informacje na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 31. Podatek dochodowy od dochodów Banku przed opodatkowaniem różni się od jego teoretycznej wysokości, która powstałaby przy zastosowaniu podstawowej stawki opodatkowania Banku tak jak to przedstawiono powyżej.

16. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję za 12 miesięcy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Podstawowy:		
Zysk netto	93 047	980 980
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 355 695	42 340 263
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	2,20	23,17
Rozwodniony:		
Zysk netto zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	93 047	980 980
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 355 695	42 340 263
Korekty na:		
- opcje na akcje oraz warranty subskrypcyjne	24 031	18 266
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	42 379 726	42 358 529
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	2,20	23,16

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 41. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję. Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada dwie kategorie powodujące rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje oraz warranty subskrypcyjne, z których wykonanie praw umożliwia objęcie akcji. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane gdyby nastąpiła realizacja wszystkich uprawnień do akcji po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

17. Pozostałe całkowite dochody

Ujawnienia efektu podatkowego dotyczącego poszczególnych elementów pozostałych dochodów całkowitych	Rok kończący się 31 grudnia 2020 r.			Rok kończący się 31 grudnia 2019 r.		
	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	357 054	(101 407)	255 647	8 009	(12 172)	(4 163)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	2 854	-	2 854	9	-	9
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	350 037	(66 507)	283 530	47 539	(9 032)	38 507
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	9 898	-	9 898	3 250	-	3 250
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	(5 735)	(34 900)	(40 635)	(42 789)	(3 140)	(45 929)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(7 698)	1 463	(6 235)	(2 444)	464	(1 980)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(7 698)	1 463	(6 235)	(2 444)	464	(1 980)
Dochody całkowite netto, razem	349 356	(99 944)	249 412	5 565	(11 708)	(6 143)

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące pozostałych całkowitych dochodów netto za lata 2020 i 2019.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	255 647	(4 163)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	2 854	9
Zyski lub straty z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych odnoszone na kapitał własny	2 854	9
<i>Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	29 566	2 012
<i>Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	(26 712)	(2 003)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (efektywna część)	283 530	38 507
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	416 576	82 682
<i>Niezrealizowane zyski ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	416 576	82 682
Przeniesione do rachunku zysków i strat (netto)	(133 046)	(44 175)
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	(40 635)	(45 929)
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	2 347	(33 658)
<i>Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	217 309	59 860
<i>Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	(214 962)	(93 518)
Przeniesione do rachunku zysków i strat	(42 982)	(12 271)
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	9 898	3 250
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności ujętych w roku obrotowym (netto)	9 898	3 250
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(6 235)	(1 980)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(6 235)	(1 980)
<i>Straty aktuarialne (netto)</i>	(6 235)	(1 980)
Pozostałe całkowite dochody ogółem za dany rok (netto)	249 412	(6 143)

18. Kasa, operacje z bankiem centralnym

	31.12.2020	31.12.2019
Gotówka w kasie	1 483 489	1 271 472
Środki w bankach centralnych	2 455 809	6 590 304
Kasa, operacje z bankiem centralnym, razem	3 939 298	7 861 776

Na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o Narodowym Banku Polskim, mBank utrzymuje rezerwę obowiązkową. Średnia arytmetyczna dziennych stanów środków rezerwy obowiązkowej, którą mBank zobligowany jest utrzymać w danym okresie na rachunkach bieżących w NBP, wynosiła:

- 631 270 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2020 roku do 30 stycznia 2021 roku,
- 3 562 715 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2019 roku do 30 stycznia 2020 roku.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku środki rezerwy obowiązkowej w banku centralnym oprocentowane były stawką 0,10% (31 grudnia 2019 roku: 0,50%).

19. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające**Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające**

	31.12.2020	31.12.2019
Instrumenty pochodne	1 605 965	958 328
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi bankowej	149 749	138 691
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi handlowej	1 667 929	919 393
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	192 564	119 423
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	627 919	273 282
- Efekt kompensowania	(1 032 196)	(492 461)
Dłużne papiery wartościowe	699 668	1 790 732
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	366 517	1 330 541
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	19 021	162 038
- Instytucje kredytowe	132 311	211 401
- Inne instytucje finansowe	72 785	139 144
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	128 055	109 646
Kredyty i pożyczki	187 902	172 689
- Klienci korporacyjni	187 902	172 689
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające, razem	2 493 535	2 921 749

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu obejmują papiery wartościowe stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje sell/buy back), których wartość rynkowa na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 19 021 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 162 038 tys. zł).

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające

	31.12.2020	31.12.2019
Instrumenty pochodne, w tym:	1 414 374	987 933
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi bankowej	350 426	106 364
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi handlowej	1 327 734	1 001 699
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	7 646	6 451
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	60	5 436
- Efekt kompensowania	(271 492)	(132 017)
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające, razem	1 414 374	987 933

Pochodne instrumenty finansowe

Bank posiada następujące rodzaje instrumentów pochodnych:

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące nie zrealizowane transakcje spot.

Kontrakty typu futures dla walut i stóp procentowych to zobowiązania w formie umowy do otrzymania lub zapłacenia określonej wartości netto, zależnie od zmian kursów wymiany walut lub stóp procentowych, bądź do kupna lub sprzedaży waluty obcej lub instrumentu finansowego w ustalonym terminie w przyszłości po ustalonej cenie, określonej na zorganizowanym rynku finansowym. Z uwagi na fakt, że kontrakty futures są zabezpieczone środkami pieniężnymi lub papierami wartościowymi wycenianymi według wartości godziwej, zaś zmiany wartości nominalnej tych kontraktów rozliczane są codziennie w odniesieniu do notowań giełdowych, ryzyko kredytowe jest nieznaczne.

Kontrakty FRA to kontrakty analogiczne do futures, tyle że negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie teoretycznej kwoty kapitału.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład, oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład, międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych). Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów swap, nie następuje w przypadku tych transakcji zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Banku stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Bank ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Opcje walutowe i procentowe to umowy, na mocy których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie – konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powzięcie ryzyka walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Bankiem a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Bank jest narażony na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Transakcje na ryzyko rynkowe obejmują kontrakty futures i opcje na towary oraz opcje na akcje i indeksy giełdowe.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje dotyczące rachunkowości zabezpieczeń zostały zaprezentowane w niniejszej Nocie poniżej.

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższych tabelach:

Stan na 31 grudnia 2020 roku	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	Kupno	Sprzedaż	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	24 062 575	23 822 486	334 168	82 238
- Kontrakty FX swap	22 982 107	23 200 135	96 393	320 710
- Kontrakty CIRS	10 749 492	10 878 299	30 373	90 251
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	4 478 235	4 816 593	92 278	57 809
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	62 272 409	62 717 513	553 212	551 008
- Walutowe kontrakty futures	700 385	696 996	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	62 972 794	63 414 509	553 212	551 008
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	231 967 530	231 967 530	949 552	821 871
- Kontrakty FRA	3 100 000	2 725 000	38	48
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	343 824	398 286	170	331
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	235 411 354	235 090 816	949 760	822 250
Transakcje na ryzyko rynkowe	2 153 766	2 175 532	314 706	304 902
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	300 537 914	300 680 857	1 817 678	1 678 160
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	14 236 661	14 236 661	192 564	7 646
- Kontrakty IRS	14 236 661	14 236 661	192 564	7 646
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	14 165 000	14 165 000	627 919	60
- Kontrakty IRS	14 165 000	14 165 000	627 919	60
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	28 401 661	28 401 661	820 483	7 706
Efekt kompensowania	-	-	(1 032 196)	(271 492)
Razem rozpoznane pochodne aktywa/zobowiązania	328 939 575	329 082 518	1 605 965	1 414 374
Krótkoterminowe (do 1 roku)	105 460 483	105 402 937	55 640	728 342
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	223 479 092	223 679 581	1 550 325	686 032

Stan na 31 grudnia 2019 roku	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	Kupno	Sprzedaż	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	16 794 196	17 075 856	44 517	184 798
- Kontrakty FX swap	12 755 613	12 597 992	133 030	53 899
- Kontrakty CIRS	11 659 765	11 697 787	36 749	51 859
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	4 018 320	4 324 731	30 626	56 647
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	45 227 894	45 696 366	244 922	347 203
- Walutowe kontrakty futures	282 677	283 586	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	45 510 571	45 979 952	244 922	347 203
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	213 325 615	213 325 616	700 137	651 973
- Kontrakty FRA	7 150 000	5 725 850	42	24
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	422 692	414 647	108	230
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	220 898 307	219 466 113	700 287	652 227
Transakcje na ryzyko rynkowe	2 611 910	2 860 643	112 875	108 633
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	269 020 788	268 306 708	1 058 084	1 108 063
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	10 491 195	10 491 195	119 423	6 451
- Kontrakty IRS	10 491 195	10 491 195	119 423	6 451
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	15 365 000	15 365 000	273 282	5 436
- Kontrakty IRS	15 365 000	15 365 000	273 282	5 436
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	25 856 195	25 856 195	392 705	11 887
Efekt kompensowania	-	-	(492 461)	(132 017)
Razem rozpoznane pochodne aktywa/zobowiązania	294 876 983	294 162 903	958 328	987 933
Krótkoterminowe (do 1 roku)	99 381 174	98 541 489	282 248	643 538
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	195 495 809	195 621 414	676 080	344 395

Efekt kompensowania, poza wyceną transakcji pochodnych, obejmuje 2 232 tys. zł zabezpieczeń złożonych oraz 762 936 tys. zł zabezpieczeń otrzymanych w związku z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych podlegającymi kompensowania (w 2019 roku odpowiednio: 4 503 tys. zł i 364 947 tys. zł).

W obu prezentowanych okresach transakcje na ryzyko rynkowe obejmują wartość godziwą opcji na indeks giełdowy, akcje i inne papiery kapitałowe, kontraktów futures na towary, kontraktów swap na towary.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku Bank nie posiadał żadnych aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Jakość kredytowa aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów finansowych według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Pod-portfel	31.12.2020		31.12.2019	
	Pochodne instrumenty finansowe	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Pochodne instrumenty finansowe	Kredyty i pożyczki udzielone klientom
1	1 089 902	-	731 610	-
2	402 190	-	286 591	85 408
3	765 232	-	316 716	38 423
4	186 943	187 902	39 797	48 858
5	55 767	-	11 136	-
6	577	-	121	-
7	10 005	-	1 183	-
8	127 447	-	63 388	-
default	98	-	247	-
efekt kompensowania	(1 032 196)		(492 461)	
Wartość bilansowa	1 605 965	187 902	958 328	172 689

Rating	31.12.2020	31.12.2019
	Dłużne papiery wartościowe	Dłużne papiery wartościowe
1,0 - 1,2	366 517	1 330 541
1,4 - 1,6	23 202	62 302
1,8 - 2,0	73 342	91 569
2,2 - 2,8	134 975	168 051
3,0 - 3,8	101 632	138 269
Razem	699 668	1 790 732

Rachunkowość zabezpieczeń

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9 Bank wyłącznie w dniu wdrożenia MSSF 9 miał możliwość podjęcia decyzji stanowiącej element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9.

MSSF 9 wymaga aby Bank zapewnił spójność stosowanych powiązań zabezpieczających ze strategią zarządzania ryzykiem stosowaną przez Bank oraz jego celami. MSSF 9 wprowadza nowe postanowienia w zakresie, między innymi, oceny efektywności powiązania zabezpieczającego oraz mechanizmu przywracania równowagi powiązania zabezpieczającego (ponownego bilansowania powiązania zabezpieczającego), jak również znosi możliwość zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń w wyniku subiektywnej decyzji Banku (tzn. przy braku przesłanek do zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, określonych w standardzie).

Bank podjął decyzję o kontynuowaniu od 1 stycznia 2018 roku stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39.

Bank wyznacza wskaźnik zabezpieczenia na podstawie wartości nominalnych pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego i wynosi on 1:1.

Źródła nieefektywności dla powiązań zabezpieczających, dla których nieefektywność się pojawia, to niedopasowanie terminów przepływów pieniężnych oraz terminów przeszacowania, niedopasowanie bazy (np. inny WIBOR), niedopasowanie z tytułu korekty CVA/DVA, która jest w instrumencie zabezpieczającym, a nie ma jej w pozycji zabezpieczanej oraz niedopasowanie z tytułu początkowej wyceny instrumentów pochodnych, jeśli do relacji zabezpieczającej został wzięty instrument pochodny zawarty wcześniej.

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej, w ramach której jedynym rodzajem zabezpieczanego ryzyka jest ryzyko zmiany stóp procentowych. Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych oraz instrumentów zabezpieczających zaprezentowany jest w pozycji „Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń” w Nocie 8.

Na koniec każdego miesiąca Bank dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego oraz instrumentu zabezpieczającego z tytułu

zabezpieczanego ryzyka w celu potwierdzenia, że relacje zabezpieczające są efektywne zgodnie z polityką rachunkowości opisaną w Nocie 2.11.

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej:

- euroobligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mFinance France (mFF), podmiot zależny od mBanku, objętych przez Bank w procesie substytucji. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- kredytów otrzymanych przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- obligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mBank. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- części portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- części portfela depozytów modelowanych przez Bank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych.

Pozycje zabezpieczane

Pozycjami zabezpieczanymi są:

- jedna transza euroobligacji wyemitowanych przez mFF, objętych przez Bank w procesie substytucji, o wartości nominalnej 427 583 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,
- jedna transza euroobligacji wyemitowanych przez mFF, objętych przez Bank w procesie substytucji, o wartości nominalnej 200 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o wartości nominalnej odpowiednio 100 000 tys. EUR, 113 110 tys. CHF i 175 560 tys. CHF i 138 388 CHF, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 305 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 460 030 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,
- część portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową, denominowanych w CZK, udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach,
- część portfela depozytów modelowanych przez Bank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych.

Instrumenty zabezpieczające

Instrumentami zabezpieczającymi są transakcje Interest Rate Swap, zamieniające stałą stopę procentową na zmienną.

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających

Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych aktywów i zobowiązań oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej za wyjątkiem przychodów i kosztów odsetkowych elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów zabezpieczających, które prezentowane są w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Pozycje zabezpieczane - zabezpieczenie wartości godziwej

31.12.2020	Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanych	Skumulowana kwota korekty zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej zawarta w wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej	Pozycja w bilansie która zawiera pozycję zabezpieczaną	Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie
Kredyty hipoteczne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	820 225	(10 986)	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(10 850)
Obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu (w tym będące przedmiotem substytucji)	(6 300 149)	(34 567)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(3 227)
Kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	(2 331 637)	(46 568)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania wobec klientów - kredyty otrzymane	(20 815)
Depozyty modelowane przez mBank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych	(4 980 000)	(48 638)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania wobec klientów - depozyty	(48 638)
Kaucje złożone w Banku przez mFF o stałym oprocentowaniu	-	-	-	7 597
RAZEM				(75 933)

31.12.2019	Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanych	Skumulowana kwota korekty zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej zawarta w wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej	Pozycja w bilansie która zawiera pozycję zabezpieczaną	Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie
Kredyty hipoteczne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	23 981	(136)	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(136)
Kaucje złożone w Banku przez mFF o stałym oprocentowaniu	(5 097 329)	(44 953)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania wobec klientów	2 251
Obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu	(3 361 997)	(33 373)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(15 068)
Kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	(2 128 603)	(25 753)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania wobec klientów - kredyty otrzymane	(21 590)
RAZEM				(34 543)

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenie wartości godziwej

Wartość nominalna (tys. PLN)	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS)						
31.12.2020	-	-	1 973 219	11 673 344	590 098	14 236 661
31.12.2019	-	-	2 129 250	6 687 324	1 674 621	10 491 195

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat

Za okres	od 01.01.2020 do 31.12.2020	od 01.01.2019 do 31.12.2019
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (Nota 5)	52 717	45 739
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych (Nota 8)	(75 933)	(34 543)
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą (Nota 8)	66 573	39 154
Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat	43 357	50 350

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank. Instrumentem zabezpieczającym jest Interest Rate Swap zamieniający stopę zmienną na stałą. Zabezpieczanym ryzykiem w ramach stosowanej przez Bank rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest ryzyko stopy procentowej. Nieefektywna część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym zaprezentowana jest w pozycji „Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń” w Nocie 8. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, zaprezentowana jest w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)”.

Pozycje zabezpieczane - zabezpieczenie przepływów pieniężnych

	Wartość nominalna pozycji zabezpieczanych		Zmiana wartości pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie		Saldo rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych dla kontynuowanych zabezpieczeń	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - kredyty na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej	14 165 000	15 365 000	511 146	161 352	405 680	122 150

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenia przepływów pieniężnych

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ						
Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN						
Wartość nominalna (tys. PLN)	300 000	70 000	650 000	12 945 000	200 000	14 165 000
Średnie oprocentowanie nogi stałej	1,838%	2,283%	2,163%	1,825%	1,928%	
31.12.2019	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ						
Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN						
Wartość nominalna (tys. PLN)	-	200 000	3 590 000	11 375 000	200 000	15 365 000
Średnie oprocentowanie nogi stałej	-	1,865%	1,967%	2,095%	1,928%	

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki, to okres od stycznia 2021 roku do sierpnia 2029 roku.

Poniżej podany został harmonogram prezentujący okresy w jakich Bank spodziewał się przepływów z kredytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych i ich wpływu na rachunek zysków i strat.

	okres do 3 miesięcy	okres od 3 miesięcy do 1 roku	okres od 1 roku do 5 lat	okres powyżej 5 lat
31.12.2020	6 865	13 122	92 059	9 974
31.12.2019	65 461	161 170	439 290	16 813

W poniższej nocie zaprezentowano pozostałe całkowite dochody z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku i od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku.

	za okres	od 01.01.2020 do 31.12.2020	od 01.01.2019 do 31.12.2019
Pozostałe dochody całkowite brutto z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych na początek okresu		150 802	103 263
Niezrealizowane zyski/straty ujęte w pozostałych dochodach całkowitych brutto w okresie sprawozdawczym		514 291	102 076
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat:		(164 254)	(54 537)
- wynik z tytułu odsetek		(164 254)	(54 537)
Skumulowane pozostałe dochody całkowite brutto na koniec okresu sprawozdawczego		500 839	150 802
Podatek odroczone z tytułu skumulowanych pozostałych dochodów całkowitych na koniec okresu sprawozdawczego		(95 159)	(28 652)
Skumulowane pozostałe dochody całkowite netto na koniec okresu sprawozdawczego		405 680	122 150
Wpływ w okresie sprawozdawczym na pozostałe dochody całkowite (brutto)		350 037	47 539
Podatek odroczone z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych		(66 507)	(9 032)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na pozostałe dochody całkowite (netto)		283 530	38 507

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujęty w dochodach całkowitych brutto

	za okres	od 01.01.2020 do 31.12.2020	od 01.01.2019 do 31.12.2019
Zyski/straty odniesione na dochody całkowite brutto w okresie sprawozdawczym, w tym:			
Niezrealizowane zyski/straty ujęte w pozostałych dochodach całkowitych brutto		350 037	47 539
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujęty w rachunku zysków i strat		165 872	53 711
- kwota ujęta w okresie sprawozdawczym w przychodach z tytułu odsetek w rachunku zysków i strat		164 254	54 537
- nieefektywna część zabezpieczenia ujęta w rachunku zysków i strat w wyniku na pozostałej działalności handlowej		1 618	(826)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na dochody całkowite brutto		515 909	101 250

Wpływ reformy IBOR

W związku ze zmianami do standardów MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7 Reforma wskaźników stóp procentowych, opisanych w polityce rachunkowości w nocy 2.26 oraz w wyniku toczącej się reformy wskaźnika referencyjnego stóp procentowych i zastąpienia go alternatywną stopą procentową pozbawioną ryzyka, Bank powołał projekt mający na celu zarządzanie zmianą dla którejkolwiek ze swoich umów, na którą może mieć to wpływ. Konkretny wpływ reformy IBOR na aktywność Banku w obszarze rachunkowości zabezpieczeń jest przedmiotem zarządzania w ramach ogólnego projektu mającego na celu wdrożenie reformy IBOR w Banku.

Tabela poniżej wskazuje wartości nominalne oraz średni ważony termin zapadalności instrumentów pochodnych w powiązaniach zabezpieczających, na które będzie miała wpływ reforma IBOR, analizowana według stopy procentowej. Pochodne instrumenty zabezpieczające zapewniają ścisłe przybliżenie zakresu ekspozycji na ryzyko zarządzane przez Bank poprzez powiązania zabezpieczające.

	31.12.2020		31.12.2019	
	Wartość nominalna	Średni ważony termin zapadalności (w latach)	Wartość nominalna	Średni ważony termin zapadalności (w latach)
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)				
LIBOR CHF (3 miesiące)	3 974 386	5,6	3 654 877	6,3
EURIBOR (3 miesiące)	4 557 636	2,3	6 813 600	5,2
WIBOR (1 miesiąc)	1 200 000	4,5	2 000 000	3,5
WIBOR (3 miesiące)	12 515 000	4,6	12 965 000	4,4
WIBOR (6 miesięcy)	450 000	5,0	400 000	2,7
PRIBOR (3 miesiące)	806 310	5,0	22 718	5,0
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS), razem	23 503 332		25 856 195	

20. Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2020	31.12.2019
Kapitałowe papiery wartościowe	136 480	87 597
- Inne instytucje finansowe	136 480	87 597
Dłużne papiery wartościowe	76 068	133 774
- Inne instytucje finansowe	76 068	133 774
Kredyty i pożyczki	1 372 481	1 813 818
- Klienci indywidualni	1 216 809	1 685 799
- Klienci korporacyjni	154 939	121 348
- Klienci budżetowi	733	6 671
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	1 585 029	2 035 189
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 054 912	1 339 448
Długoterminowe (ponad 1 rok)	530 117	695 741

Jakość kredytowa aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Pod-portfel	31.12.2020	31.12.2019
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Kredyty i pożyczki udzielone klientom
1	15 450	24 968
2	240 577	334 142
3	202 580	333 443
4	440 053	512 714
5	248 674	282 977
6	22 282	35 206
7	59 856	140 715
default	143 009	149 653
Wartość bilansowa	1 372 481	1 813 818

Rating	31.12.2020	31.12.2019
	Dłużne papiery wartościowe	Dłużne papiery wartościowe
1,8 - 2,0	76 068	133 774
Razem	76 068	133 774

21. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

31.12.2020	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	35 216 599	35 110 658	111 568	-	-	(3 716)	(1 911)	-	-
- Banki centralne	149 997	149 997	-	-	-	-	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	32 411 761	32 411 848	-	-	-	(87)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	1 243 749	1 243 749	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe, w tym:	747 934	748 124	-	-	-	(190)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	1 373 371	1 374 996	-	-	-	(1 625)	-	-	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	533 536	425 693	111 568	-	-	(1 814)	(1 911)	-	-
Kredyty i pożyczki	12 515 013	10 897 552	1 616 606	16 461	548	(3 394)	(8 266)	(4 426)	(68)
- Klienci indywidualni	12 515 013	10 897 552	1 616 606	16 461	548	(3 394)	(8 266)	(4 426)	(68)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, razem	47 731 612	46 008 210	1 728 174	16 461	548	(7 110)	(10 177)	(4 426)	(68)
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	13 111 119								
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	34 642 274								

31.12.2019	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	21 876 957	21 840 198	41 121	-	-	(3 242)	(1 120)	-	-
- Banki centralne	2 999 645	2 999 645	-	-	-	-	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	16 440 547	16 440 616	-	-	-	(69)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	1 232 295	1 232 295	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe, w tym:	719 910	721 033	-	-	-	(1 123)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	129 714	129 714	-	-	-	-	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	1 162 968	1 163 964	-	-	-	(996)	-	-	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	553 887	514 940	41 121	-	-	(1 054)	(1 120)	-	-
Kredyty i pożyczki	8 421 690	7 907 525	519 400	2 796	107	(2 874)	(4 560)	(693)	(11)
- Klienci indywidualni	8 421 690	7 907 525	519 400	2 796	107	(2 874)	(4 560)	(693)	(11)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, razem	30 298 647	29 747 723	560 521	2 796	107	(6 116)	(5 680)	(693)	(11)
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	3 976 795								
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	26 334 352								

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła na dzień 31 grudnia 2020 roku 20 372 229 tys. zł, natomiast opartych na stopie zmiennej 14 849 997 tys. zł (31 grudnia 2019 roku odpowiednio: 11 325 027 tys. zł i 10 556 292 tys. zł).

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell/buy back oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Zgodnie z Ustawą z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank posiadał obligacje skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 638 044 tys. zł o wartości nominalnej 610 660 tys. zł, które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych (31 grudnia 2019 roku odpowiednio: 634 764 tys. zł i 625 660 tys. zł).

Dodatkowo Bank posiada obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na fundusz gwarancyjny i fundusz przymusowej restrukturyzacji BFG w wysokości 57 029 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 56 244 tys. zł).

Zmiana stanu oczekiwanych strat kredytowych, dotyczących aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Stan na 31 grudnia 2020 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(4 362)	-	-	-	(1 978)	2 210	(1 497)	(5 627)
Koszyk 1	(3 242)	-	182	-	(1 978)	2 192	(870)	(3 716)
Koszyk 2	(1 120)	-	(182)	-	-	18	(627)	(1 911)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(8 138)	-	-	-	(814)	1 327	(8 529)	(16 154)
Koszyk 1	(2 874)	(14 248)	1 988	5	(912)	348	12 299	(3 394)
Koszyk 2	(4 560)	13 742	(2 162)	1 202	-	360	(16 848)	(8 266)
Koszyk 3	(693)	506	174	(1 207)	-	619	(3 825)	(4 426)
POCI	(11)	-	-	-	98	-	(155)	(68)
Skumulowana utrata wartości, razem	(12 500)	-	-	-	(2 792)	3 537	(10 026)	(21 781)

Stan na 31 grudnia 2019 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(4 535)	-	-	-	(963)	2 518	(1 382)	(4 362)
Koszyk 1	(4 171)	(214)	72	-	(963)	2 367	(333)	(3 242)
Koszyk 2	(364)	214	(72)	-	-	151	(1 049)	(1 120)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(4 839)	-	-	-	(1 020)	1 557	(3 836)	(8 138)
Koszyk 1	(1 324)	(9 126)	1 028	1	(1 020)	468	7 099	(2 874)
Koszyk 2	(3 372)	9 057	(1 225)	151	-	830	(10 001)	(4 560)
Koszyk 3	(143)	69	197	(152)	-	259	(923)	(693)
POCI	-	-	-	-	-	-	(11)	(11)
Skumulowana utrata wartości, razem	(9 374)	-	-	-	(1 983)	4 075	(5 218)	(12 500)

Wyjaśnienie przełożenia się znacznych zmian wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych podczas okresu na zmiany oczekiwanych strat kredytowych

Stan na 31 grudnia 2020 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	21 881 319	-	-	-	21 303 582	(7 764 380)	(198 295)	35 222 226
Koszyk 1	21 840 198	-	(96 872)	-	21 298 904	(7 764 380)	(167 192)	35 110 658
Koszyk 2	41 121	-	96 872	-	4 678	-	(31 103)	111 568
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 429 828	-	-	-	5 184 208	(1 594 527)	511 658	12 531 167
Koszyk 1	7 907 525	273 340	(816 435)	(8 130)	4 617 110	(1 515 519)	439 661	10 897 552
Koszyk 2	519 400	(273 340)	816 983	(6 515)	566 236	(78 245)	72 087	1 616 606
Koszyk 3	2 796	-	(548)	14 093	862	(763)	21	16 461
POCI	107	-	-	552	-	-	(111)	548
Wartość bilansowa brutto, razem	30 311 147	-	-	-	26 487 790	(9 358 907)	313 363	47 753 393

Stan na 31 grudnia 2019 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	23 599 335	-	-	-	4 360 167	(7 006 081)	927 898	21 881 319
Koszyk 1	23 577 614	12 952	(40 218)	-	4 360 167	(6 997 311)	926 994	21 840 198
Koszyk 2	21 721	(12 952)	40 218	-	-	(8 770)	904	41 121
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 583 149	-	-	-	5 071 765	(1 540 121)	315 035	8 429 828
Koszyk 1	4 207 506	204 783	(83 095)	(2 012)	4 690 757	(1 420 963)	310 549	7 907 525
Koszyk 2	374 900	(204 783)	83 095	(153)	381 008	(119 158)	4 491	519 400
Koszyk 3	625	-	-	2 165	-	-	6	2 796
POCI	118	-	-	-	-	-	(11)	107
Wartość bilansowa brutto, razem	28 182 484	-	-	-	9 431 932	(8 546 202)	1 242 933	30 311 147

Jakość kredytowa aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Stan na 31 grudnia 2020 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody					
1,0 - 1,2	33 506 322	-	-	-	33 506 322
1,4 - 1,6	525 610	-	-	-	525 610
1,8 - 2,0	460 856	-	-	-	460 856
2,2 - 2,8	217 712	-	-	-	217 712
3,0 - 3,8	400 158	68 206	-	-	468 364
bez ratingu	-	43 362	-	-	43 362
Wartość bilansowa brutto	35 110 658	111 568	-	-	35 222 226
Skumulowana utrata wartości	(3 716)	(1 911)	-	-	(5 627)
Razem	35 106 942	109 657	-	-	35 216 599

Stan na 31 grudnia 2020 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody					
1	5 594 653	398 232	-	-	5 992 885
2	4 780 715	905 488	-	-	5 686 203
3	384 972	125 098	-	-	510 070
4	118 551	110 786	-	-	229 337
5	17 779	45 943	-	-	63 722
6	882	6 441	-	-	7 323
7	-	24 618	-	-	24 618
default	-	-	16 461	548	17 009
Wartość bilansowa brutto	10 897 552	1 616 606	16 461	548	12 531 167
Skumulowana utrata wartości	(3 394)	(8 266)	(4 426)	(68)	(16 154)
Wartość bilansowa	10 894 158	1 608 340	12 035	480	12 515 013

Stan na 31 grudnia 2019 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody					
1,0 - 1,2	20 134 432	-	-	-	20 134 432
1,4 - 1,6	484 159	-	-	-	484 159
1,8 - 2,0	496 788	-	-	-	496 788
2,2 - 2,8	286 248	-	-	-	286 248
3,0 - 3,8	438 571	-	-	-	438 571
4,0 - 5,0	-	41 121	-	-	41 121
Wartość bilansowa brutto	21 840 198	41 121	-	-	21 881 319
Skumulowana utrata wartości	(3 242)	(1 120)	-	-	(4 362)
Razem	21 836 956	40 001	-	-	21 876 957

Stan na 31 grudnia 2019 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody					
1	2 466 839	55 953	-	-	2 522 792
2	4 891 872	228 321	-	-	5 120 193
3	390 388	89 056	-	-	479 444
4	139 367	65 569	-	-	204 936
5	18 711	46 539	-	-	65 250
6	348	11 379	-	-	11 727
7	-	22 583	-	-	22 583
default	-	-	2 796	107	2 903
Wartość bilansowa brutto	7 907 525	519 400	2 796	107	8 429 828
Skumulowana utrata wartości	(2 874)	(4 560)	(693)	(11)	(8 138)
Wartość bilansowa	7 904 651	514 840	2 103	96	8 421 690

Finansowy efekt zabezpieczeń

31 grudnia 2020	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	12 531 167	(16 154)	(23 619)	7 465
Klienci indywidualni	12 531 167	(16 154)	(23 619)	7 465
Razem dane bilansowe	12 531 167	(16 154)	(23 619)	7 465
31 grudnia 2019	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	8 429 828	(8 138)	(12 301)	4 163
Klienci indywidualni	8 429 828	(8 138)	(12 301)	4 163
Razem dane bilansowe	8 429 828	(8 138)	(12 301)	4 163

22. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Stan na 31.12.2020	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	15 952 501	15 952 636	-	-	-	(135)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	11 303 908	11 303 908	-	-	-	-	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	2 705 060	2 705 060	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	1 984 770	1 984 770	-	-	-	-	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	2 663 823	2 663 958	-	-	-	(135)	-	-	-
Należności od banków	10 845 844	10 846 771	-	-	-	(927)	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	83 993 698	74 557 668	8 641 523	3 537 273	288 681	(274 423)	(332 339)	(2 371 638)	(53 047)
Klienci indywidualni	43 594 568	37 321 816	5 828 262	2 103 023	108 829	(159 499)	(278 243)	(1 322 037)	(7 583)
Klienci korporacyjni	40 255 292	37 093 935	2 811 096	1 434 249	179 852	(114 681)	(54 095)	(1 049 600)	(45 464)
Klienci budżetowi	143 838	141 917	2 165	1	-	(243)	(1)	(1)	-
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, razem	110 792 043	101 357 075	8 641 523	3 537 273	288 681	(275 485)	(332 339)	(2 371 638)	(53 047)
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	41 574 463								
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	72 250 089								

Stan na 31.12.2019	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	11 234 873	11 234 952	-	-	-	(79)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	9 975 484	9 975 484	-	-	-	-	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	1 799 235	1 799 235	-	-	-	-	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	1 259 389	1 259 468	-	-	-	(79)	-	-	-
Należności od banków	7 337 703	7 338 835	-	-	-	(1 132)	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	82 737 717	76 631 868	5 342 180	3 296 627	210 451	(269 215)	(217 482)	(2 240 936)	(15 776)
Klienci indywidualni	41 456 124	37 968 053	3 029 231	2 005 514	102 159	(185 019)	(188 813)	(1 272 461)	(2 540)
Klienci korporacyjni	40 995 685	38 377 609	2 312 949	1 291 111	108 292	(83 898)	(28 669)	(968 473)	(13 236)
Klienci budżetowi	285 908	286 206	-	2	-	(298)	-	(2)	-
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, razem	101 310 293	95 205 655	5 342 180	3 296 627	210 451	(270 426)	(217 482)	(2 240 936)	(15 776)
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	38 720 527								
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	65 334 386								

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Dodatkowo Bank posiada obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na fundusz gwarancyjny i fundusz przymusowej restrukturyzacji BFG w wysokości 244 046 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 155 531 tys. zł).

Należności od banków

	31.12.2020	31.12.2019
Rachunki bieżące	259 699	296 254
Lokaty w innych bankach do 3 miesięcy	6 135	46 200
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 40)	265 834	342 454
Kredyty i pożyczki	2 667 757	2 820 611
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	6 301 724	3 362 331
Inne należności	1 611 456	813 439
Należności (brutto) od banków, razem	10 846 771	7 338 835
Rezerwa utworzona na należności od banków (wielkość ujemna)	(927)	(1 132)
Należności (netto) od banków, razem	10 845 844	7 337 703
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	8 148 407	4 371 320
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	2 698 364	2 967 515

Pozycja „Inne należności” obejmuje zabezpieczenia gotówkowe w kwocie 593 824 tys. zł, złożone w bankach pod transakcje pochodne zawarte przez Bank (Nota 34) (31 grudnia 2019 roku: 390 464 tys. zł). Pozycja ta obejmuje również kaucję złożoną w związku z gwarancją udzieloną spółce zależnej mBank Hipoteczny w kwocie 609 909 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 2 592 125 tys. zł, a o stałej stopie 75 632 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2019 roku odpowiednio: 2 801 328 tys. zł i 19 283 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku lokaty w bankach stanowiły lokaty na stałą stopę. Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom w 2020 roku wynosiło 0,75% (w 2019 roku: 1,70%).

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2020		31.12.2019	
	Należności od banków krajowych	Należności od banków zagranicznych	Należności od banków krajowych	Należności od banków zagranicznych
Wartość bilansowa brutto	3 687 624	7 159 147	3 230 655	4 108 180
Skumulowana utrata wartości	(457)	(470)	(58)	(1 074)
Należności od banków, netto	3 687 167	7 158 677	3 230 597	4 107 106

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2020	Wartość bilansowa brutto	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	11 992 641	7 389 930	4 601 392	1 319
Kredyty terminowe, w tym:	74 342 513	37 681 030	36 518 719	142 764
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	24 872 476	24 872 476		
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	103 832	-	103 832	-
Pozostałe należności kredytowe	278 808	-	278 808	-
Inne należności	307 351	290 970	16 381	-
Wartość bilansowa brutto, razem	87 025 145	45 361 930	41 519 132	144 083
Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2020	Skumulowana utrata wartości	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	(848 459)	(582 742)	(265 717)	-
Kredyty terminowe, w tym:	(2 181 230)	(1 184 620)	(996 365)	(245)
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	(427 300)	(427 300)		
Pozostałe należności kredytowe	(1 758)	-	(1 758)	-
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 031 447)	(1 767 362)	(1 263 840)	(245)
Wartość bilansowa brutto, razem	87 025 145	45 361 930	41 519 132	144 083
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 031 447)	(1 767 362)	(1 263 840)	(245)
Wartość bilansowa netto, razem	83 993 698	43 594 568	40 255 292	143 838
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	30 494 872			
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	56 530 273			

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2019	Wartość bilansowa brutto	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	13 732 870	7 493 468	6 236 243	3 159
Kredyty terminowe, w tym:	70 964 003	35 249 463	35 431 491	283 049
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	23 011 901	23 011 901		
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	13 398	-	13 398	-
Pozostałe należności kredytowe	158 919	-	158 919	-
Inne należności	611 936	362 026	249 910	-
Wartość bilansowa brutto, razem	85 481 126	43 104 957	42 089 961	286 208
Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2019	Skumulowana utrata wartości	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	(966 201)	(664 889)	(301 312)	-
Kredyty terminowe, w tym:	(1 777 200)	(983 944)	(792 956)	(300)
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	(388 729)	(388 729)		
Pozostałe należności kredytowe	(8)	-	(8)	-
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 743 409)	(1 648 833)	(1 094 276)	(300)
Wartość bilansowa brutto, razem	85 481 126	43 104 957	42 089 961	286 208
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 743 409)	(1 648 833)	(1 094 276)	(300)
Wartość bilansowa netto, razem	82 737 717	41 456 124	40 995 685	285 908
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	32 584 995			
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	52 896 131			

Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość brutto kredytów o zmiennej stopie procentowej wyniosła 84 902 987 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wyniosła 2 122 158 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2019 roku odpowiednio: 84 315 753 tys. zł oraz 1 165 373 tys. zł). Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) w 2020 roku wynosiło 3,01% (w 2019 roku: 3,55%).

Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym obejmują również kredyty udzielone mikro-przedsiębiorstwom obsługiwanym przez Bankowość Detaliczną Banku.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku powyższa nota obejmuje należności od KDPW CCP w kwocie 182 801 tys. zł w związku z działalnością Biura Maklerskiego (na dzień 31 grudnia 2019 roku: 49 898 tys. zł).

Ponadto na dzień 31 grudnia 2020 roku, pozycja „pozostałe należności kredytowe” obejmuje zabezpieczenia gotówkowe w kwocie 191 307 tys. zł, złożone przez Bank pod transakcje pochodne (Nota 34) (na dzień 31 grudnia 2019 roku: 27 234 tys. zł).

Struktura walutowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych

	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe netto udzielone osobom fizycznym (w tys. zł), w tym:	24 445 176	22 623 172
- PLN	2 735 321	2 697 947
- CHF	13 559 830	13 561 831
- EUR	3 832 060	3 107 607
- CZK	4 113 213	3 024 539
- USD	180 718	204 749
- pozostałe waluty	24 034	26 499
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe netto udzielone osobom fizycznym, w oryginalnych walutach (główne waluty, w tysiącach jednostek)		
- PLN	2 735 321	2 697 947
- CHF	3 179 998	3 458 504
- EUR	830 385	729 742
- CZK	23 463 851	18 046 175
- USD	48 084	53 914

Powyższa tabela prezentuje wartość bilansową netto kredytów hipotecznych i mieszkaniowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, udzielonych osobom fizycznym według walut. Powyższa tabela nie uwzględnia kredytów hipotecznych i mieszkaniowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, o wartości 12 515 013 tys. zł, udzielonych wyłącznie w PLN (Nota 21).

Jakość kredytowa aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Stan na 31 grudnia 2020 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1,0 – 1,2	12 914 524	-	-	-	12 914 524
1,8 – 2,0	3 038 112	-	-	-	3 038 112
Wartość bilansowa brutto	15 952 636	-	-	-	15 952 636
Skumulowana utrata wartości	(135)	-	-	-	(135)
Wartość bilansowa	15 952 501	-	-	-	15 952 501
Stan na 31 grudnia 2020 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Należności od banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	10 530 062	-	-	-	10 530 062
2	272 589	-	-	-	272 589
3	283	-	-	-	283
4	38 242	-	-	-	38 242
8	5 595	-	-	-	5 595
Wartość bilansowa brutto	10 846 771	-	-	-	10 846 771
Skumulowana utrata wartości	(927)	-	-	-	(927)
Wartość bilansowa	10 845 844	-	-	-	10 845 844
Stan na 31 grudnia 2020 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	8 716 384	190 471	-	-	8 906 855
2	32 006 502	1 801 489	-	3 969	33 811 960
3	7 910 982	732 235	-	3 510	8 646 727
4	21 179 975	2 468 960	-	4 455	23 653 390
5	3 865 104	2 205 424	-	7 748	6 078 276
6	109 284	245 649	-	49	354 982
7	133 727	997 295	-	8 406	1 139 428
8	635 710	-	-	-	635 710
default	-	-	3 537 273	260 544	3 797 817
Wartość bilansowa brutto	74 557 668	8 641 523	3 537 273	288 681	87 025 145
Skumulowana utrata wartości	(274 423)	(332 339)	(2 371 638)	(53 047)	(3 031 447)
Wartość bilansowa	74 283 245	8 309 184	1 165 635	235 634	83 993 698

Stan na 31 grudnia 2019 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1,0 - 1,2	11 234 952	-	-	-	11 234 952
Wartość bilansowa brutto	11 234 952	-	-	-	11 234 952
Skumulowana utrata wartości	(79)	-	-	-	(79)
Wartość bilansowa	11 234 873	-	-	-	11 234 873
Stan na 31 grudnia 2019 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Należności od banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	7 018 012	-	-	-	7 018 012
2	180 326	-	-	-	180 326
3	5 146	-	-	-	5 146
4	66 160	-	-	-	66 160
5	5 336	-	-	-	5 336
8	63 855	-	-	-	63 855
Wartość bilansowa brutto	7 338 835	-	-	-	7 338 835
Skumulowana utrata wartości	(1 132)	-	-	-	(1 132)
Wartość bilansowa	7 337 703	-	-	-	7 337 703
Stan na 31 grudnia 2019 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	6 992 838	36 129	-	-	7 028 967
2	34 981 121	887 929	-	4 276	35 873 326
3	9 116 150	358 130	-	807	9 475 087
4	20 834 753	1 297 305	-	75 270	22 207 328
5	3 406 403	1 216 206	-	2 446	4 625 055
6	195 944	382 585	-	371	578 900
7	414 607	1 163 879	-	15 331	1 593 817
8	690 052	17	-	-	690 069
default	-	-	3 296 627	111 950	3 408 577
Wartość bilansowa brutto	76 631 868	5 342 180	3 296 627	210 451	85 481 126
Skumulowana utrata wartości	(269 215)	(217 482)	(2 240 936)	(15 776)	(2 743 409)
Wartość bilansowa	76 362 653	5 124 698	1 055 691	194 675	82 737 717

Zmiana stanu oczekiwanych strat kredytowych

Stan na 31 grudnia 2020 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmniejszenia odpisu z tytułu spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(79)	-	-	-	(18)	-	(38)	-	-	(135)
Koszyk 1	(79)	-	-	-	(18)	-	(38)	-	-	(135)
Należności od banków	(1 132)	-	-	-	(1 376)	1 527	54	-	-	(927)
Koszyk 1	(1 132)	-	-	-	(1 376)	1 527	54	-	-	(927)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(2 743 409)	-	-	-	(222 076)	227 236	(1 043 372)	711 397	38 777	(3 031 447)
Koszyk 1	(269 215)	(398 156)	161 660	5 141	(107 400)	64 215	269 332	-	-	(274 423)
Koszyk 2	(217 482)	380 317	(192 594)	153 230	(20 480)	33 156	(468 486)	-	-	(332 339)
Koszyk 3	(2 240 936)	17 839	30 934	(158 371)	(75 254)	129 865	(822 581)	708 089	38 777	(2 371 638)
POCI	(15 776)	-	-	-	(18 942)	-	(21 637)	3 308	-	(53 047)
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 744 620)	-	-	-	(223 470)	228 763	(1 043 356)	711 397	38 777	(3 032 509)

Zmiany oczekiwanych strat kredytowych wynikające ze zmian w modelach zostały opisane w Nocie 3.3.6.2.2.

Stan na 31 grudnia 2019 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmniejszenia odpisu z tytułu spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(87)	-	-	-	-	-	8	-	-	(79)
Koszyk 1	(87)	-	-	-	-	-	8	-	-	(79)
Należności od banków	(1 518)	-	-	-	(1 560)	1 529	417	-	-	(1 132)
Koszyk 1	(1 518)	-	-	-	(1 560)	1 529	417	-	-	(1 132)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(2 674 957)	-	-	-	(163 024)	142 516	(632 367)	584 423	-	(2 743 409)
Koszyk 1	(179 563)	(363 283)	97 646	2 540	(108 488)	47 741	234 192	-	-	(269 215)
Koszyk 2	(181 969)	315 460	(123 732)	123 009	(8 243)	18 257	(360 264)	-	-	(217 482)
Koszyk 3	(2 299 047)	47 823	26 086	(125 549)	(46 063)	73 360	(501 969)	584 423	-	(2 240 936)
POCI	(14 378)	-	-	-	(230)	3 158	(4 326)	-	-	(15 776)
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 676 562)	-	-	-	(164 584)	144 045	(631 942)	584 423	-	(2 744 620)

Wyjaśnienie przełożenia się znacznych zmian wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych podczas okresu na zmiany oczekiwanych strat kredytowych

Stan na 31 grudnia 2020 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	11 234 952	-	-	-	5 880 802	(1 764 212)	-	601 094	15 952 636
Koszyk 1	11 234 952	-	-	-	5 880 802	(1 764 212)	-	601 094	15 952 636
Należności od banków	7 338 835	-	-	-	7 842 246	(4 535 106)	-	200 796	10 846 771
Koszyk 1	7 338 835	-	-	-	7 842 246	(4 535 106)	-	200 796	10 846 771
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	85 481 126	-	-	-	23 798 003	(17 288 829)	(711 397)	(4 253 758)	87 025 145
Koszyk 1	76 631 868	1 414 091	(5 458 720)	(666 293)	22 275 662	(15 637 170)	-	(4 001 770)	74 557 668
Koszyk 2	5 342 180	(1 387 399)	5 504 087	(407 987)	1 068 965	(1 280 006)	-	(198 317)	8 641 523
Koszyk 3	3 296 627	(26 692)	(45 367)	970 984	440 442	(360 356)	(708 089)	(30 276)	3 537 273
POCI	210 451	-	-	103 296	12 934	(11 297)	(3 308)	(23 395)	288 681
Wartość bilansowa brutto, razem	104 054 913	-	-	-	37 521 051	(23 588 147)	(711 397)	(3 451 868)	113 824 552

mBank S.A.

Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Stan na 31 grudnia 2019 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	9 000 627	-	-	-	1 952 008	(486 122)	-	768 439	11 234 952
Koszyk 1	9 000 627	-	-	-	1 952 008	(486 122)	-	768 439	11 234 952
Należności od banków	5 910 859	-	-	-	3 803 238	(2 377 277)	-	2 015	7 338 835
Koszyk 1	5 910 859	-	-	-	3 803 238	(2 377 277)	-	2 015	7 338 835
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	78 876 920	-	-	-	27 361 283	(15 436 819)	(584 423)	(4 735 835)	85 481 126
Koszyk 1	69 249 777	2 450 972	(2 230 509)	(463 917)	25 952 092	(13 966 476)	-	(4 360 071)	76 631 868
Koszyk 2	6 064 485	(2 303 093)	2 296 047	(322 931)	1 138 969	(1 228 801)	-	(302 496)	5 342 180
Koszyk 3	3 367 114	(147 879)	(65 538)	757 272	258 536	(234 321)	(584 423)	(54 134)	3 296 627
POCI	195 544	-	-	29 576	11 686	(7 221)	-	(19 134)	210 451
Wartość bilansowa brutto, razem	93 788 406	-	-	-	33 116 529	(18 300 218)	(584 423)	(3 965 381)	104 054 913

Finansowy efekt zabezpieczeń

31.12.2020	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	10 846 771	(927)	(1 139)	212
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	87 025 145	(3 031 447)	(3 556 609)	525 162
Klienci indywidualni	45 361 930	(1 767 362)	(1 934 229)	166 867
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	24 872 476	(427 300)	(568 660)	141 360
Klienci korporacyjni	41 519 132	(1 263 840)	(1 622 114)	358 274
Klienci budżetowi	144 083	(245)	(266)	21
Razem dane bilansowe	97 871 916	(3 032 374)	(3 557 748)	525 374
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	31 063 320	(89 432)	(108 622)	19 190
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	8 072 975	(132 759)	(143 911)	11 152
Razem dane pozabilansowe	39 136 295	(222 191)	(252 533)	30 342

31.12.2019	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	7 338 835	(1 132)	(1 146)	14
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	85 481 126	(2 743 409)	(3 159 778)	416 369
Klienci indywidualni	43 104 957	(1 648 833)	(1 815 534)	166 701
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	23 011 901	(388 729)	(530 549)	141 820
Klienci korporacyjni	42 089 961	(1 094 276)	(1 343 944)	249 668
Klienci budżetowi	286 208	(300)	(300)	-
Razem dane bilansowe	92 819 961	(2 744 541)	(3 160 924)	416 383
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	28 121 245	(62 296)	(66 500)	4 204
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	13 956 855	(89 568)	(93 446)	3 878
Razem dane pozabilansowe	42 078 100	(151 864)	(159 946)	8 082

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom na dzień 31 grudnia 2020 roku, w przypadku których ze względu na zabezpieczenie Bank nie ujął odpisu na oczekiwane straty kredytowe wyniosła 1 748 176 tys. zł.

23. Inwestycje w jednostki zależne

Inwestycje w jednostkach zależnych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym ujmowane są początkowo według ceny nabycia, a następnie wyceniane są metodą praw własności, polegającą na tym, że wartość bilansowa inwestycji w jednostki zależne jest powiększana lub pomniejszana w celu ujęcia udziałów Banku w zyskach lub stratach jednostki zależnej, odnotowanych przez nią po dacie nabycia. Udział Banku w zysku lub stracie jednostki zależnej, ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności. Otrzymane dywidendy obniżają wartość bilansową inwestycji i są wykazywane w pozycji Przychody z tytułu dywidend. Udział Banku w innych całkowitych dochodach jednostki zależnej Bank ujmuje się w innych całkowitych dochodach Banku. Niezrealizowane zyski lub straty z transakcji z jednostkami zależnymi wycenianymi metodą praw własności (w tym np. oczekiwane straty kredytowe ujęte w związku z udzielonymi kredytami lub gwarancjami) są eliminowane. Salda bilansowe takie jak należności lub zobowiązania, czy depozyty i kredyty udzielone jednostkom zależnym nie są eliminowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym. W sytuacji, gdy udział Banku w stratach przewyższa wartość udziałów w jednostce zależnej, Bank zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Na dzień bilansowy Bank ocenia czy wystąpiły przesłanki wskazujące na utratę wartości inwestycji dokonanych w jednostce zależnej.

Stan na 31 grudnia 2020 roku

Lp.	Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata netto	Bezpośrednio posiadane udziały %	Wartość bilansowa
1.	BRE Property Partner Sp. z o.o.	Polska	1 318	15	-	(506)	100,00	1 362
2.	Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	Polska	196 188	1 736	-	(7 871)	98,04	193 193
3.	G-Invest Sp. z o.o. (poprzednio Garbary Sp. z o.o.)	Polska	6 655	52	72	(90)	100,00	6 602
4.	mBank Hipoteczny S.A.	Polska	12 889 572	11 579 669	179 816	20 262	100,00	1 276 945
5.	mBox Sp. z o.o.	Polska	800	29	31	2	100,00	776
6.	mElements S.A.	Polska	18 221	3 685	7 932	(98)	100,00	14 536
7.	mFaktoring S.A.	Polska	2 181 807	2 053 601	44 611	7 144	100,00	129 247
8.	mFinance France S.A.	Francja	-	-	2 708	895	99,998	2 349
9.	mFinanse S.A.	Polska	410 796	231 101	89 759	24 387	100,00	64 238
10.	mInvestment Banking S.A.	Polska	6 321	245	855	731	100,00	2 121
11.	mLeasing Sp. z o.o.	Polska	13 100 655	12 619 524	300 214	4 861	100,00	490 935
12.	mServices Sp. z o.o.	Polska	6 355	3 378	1 307	1127	100,00	5 769
13.	Octopus Sp. z o.o.	Polska	442	1	19	4	99,90	50
14.	Tele -Tech Investment Sp. z o.o.	Polska	177 937	177 361	157	27	100,00	576
15.	Unitop Sp. z o.o.	Polska	142 605	127 213	14 765	5 933	100,00	16 223

2 204 922

W listopadzie 2020 roku rozpoczął się proces likwidacji spółki mFinance France S.A.

W dniu 4 grudnia 2020 roku zakończył się proces likwidacji spółki CSK Sp. z o.o. Bank oczekuje na wykreślenie spółki z KRS.

Stan na 31 grudnia 2019 roku

Lp.	Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata netto	Bezpośrednio posiadane udziały %	Wartość bilansowa
1.	BRE Property Partner Sp. z o.o.	Polska	1 828	18	7	(422)	100,00	1 536
2.	CSK Sp. z o.o.	Polska	11 057	46	4	(10)	100,00	11 055
3.	Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	Polska	203 607	1 763	4 718	(9 856)	98,04	201 055
4.	Garbary Sp. z o.o.	Polska	6 722	28	224	69	100,00	6 693
5.	mBank Hipoteczny S.A.	Polska	13 191 251	11 919 452	195 866	45 382	100,00	1 254 662
6.	mBox Sp. z o.o.	Polska	7 938	7 165	391	8	100,00	773
7.	mCentrum Operacji Sp. z o.o. w likwidacji	Polska	-	-	116	(425)	100,00	-
8.	mElements S.A.	Polska	16 724	1 293	11 976	1 349	100,00	15 432
9.	mFaktoring S.A.	Polska	2 419 145	2 298 480	47 262	19 580	100,00	120 785
10.	mFinance France S.A.	Francja	5 055 588	5 054 188	3 016	1 382	99,998	1 412
11.	mFinanse S.A.	Polska	465 465	286 186	92 961	24 389	100,00	66 310
12.	mInvestment Banking S.A.	Polska	4 516	2 666	666	683	100,00	3 171
13.	mLeasing Sp. z o.o.	Polska	12 657 331	12 181 296	269 021	75 684	100,00	475 234
14.	mServices Sp. z o.o.	Polska	5 673	279	989	390	100,00	5 395
15.	Octopus Sp. z o.o.	Polska	440	1	20	(3)	99,90	50
16.	Tele -Tech Investment Sp. z o.o.	Polska	150 729	150 180	166	15	100,00	549
17.	Unitop Sp. z o.o.	Polska	150 493	192 372	52 066	(11 743)	100,00	-

2 164 112

W grudniu 2019 roku, spółka mCentrum Operacji Sp. z o.o. w likwidacji została zlikwidowana i wykreślona z KRS.

Zmiana stanu inwestycji w jednostki zależne

	31.12.2020	31.12.2019
Inwestycyjne w jednostki zależne		
Stan na początek okresu	2 164 112	2 300 324
Różnice kursowe	25	34
Zwiększenia	16 223	161 056
Zmniejszenia	(11 056)	(28 687)
Zmiany wynikające z zastosowania wyceny metodą praw własności, w tym:	37 261	(175 763)
- odniesienie do rachunku zysków i strat	27 363	(179 013)
- odniesienie do pozostałych pozycji kapitału	9 898	3 250
Zmiana wyceny inwestycji w jednostki zależne niewyceniane metodą praw własności	(1 643)	(1 247)
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (Nota 24)	-	(91 605)
Stan na koniec okresu	2 204 922	2 164 112

24. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

W dniu 7 listopada 2019 roku mBank S.A., w ramach realizacji planu wycofania się Grupy mBanku z działalności deweloperskiej i koncentracji na głównej działalności w branży finansowej, podpisał warunkową umowę sprzedaży udziałów w spółce zależnej BDH Development Sp. z o.o. (BDH) na rzecz spółki Archicom Polska S.A. Zawarcie umowy przyrzeczonej sprzedaży udziałów miało nastąpić po spełnieniu warunków zawieszających. Strony zobowiązały się podpisać umowę przyrzeczoną, przenoszącą wartość udziałów BDH nie później niż 31 grudnia 2020 roku. Na dzień 31 grudnia 2019 roku, zgodnie z zasadami rachunkowości opisanymi w Nocie 2.16, Bank zaklasyfikował BDH do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

W dniu 16 grudnia 2020 roku strony podpisały umowę sprzedaży udziałów, na podstawie której mBank zbył 100% udziałów w kapitale zakładowym BDH i ustał stosunek zależności spółki względem Banku.

25. Wartości niematerialne

	31.12.2020	31.12.2019
Wartość firmy	3 532	3 532
Patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	798 819	632 536
- oprogramowanie komputerowe	645 046	528 500
Inne wartości niematerialne	-	-
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	211 395	187 041
Wartości niematerialne, razem	1 013 746	823 109

W 2020 roku i w 2019 roku Bank wykonał testy na utratę wartości wartości niematerialnych w toku wytwarzania. W wyniku testów nie stwierdzono utraty wartości.

Zmiana stanu wartości niematerialnych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Patenty, licencje i podobne wartości		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
		Oprogramowanie komputerowe				
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 450 505	1 135 011	9 961	187 041	3 532	1 651 039
Zwiększenia z tytułu:	310 666	201 164	-	283 201	-	593 867
- zakupu	97 047	125	-	216 577	-	313 624
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	213 072	200 895	-	-	-	213 072
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	30 946	-	30 946
- innych zwiększeń	547	144	-	35 678	-	36 225
Zmniejszenia z tytułu:	(214 273)	(125 733)	(9 961)	(258 847)	-	(483 081)
- likwidacji	(214 273)	(125 733)	(9 961)	-	-	(224 234)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	(213 072)	-	(213 072)
- innych zmniejszeń	-	-	-	(45 775)	-	(45 775)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 546 898	1 210 442	-	211 395	3 532	1 761 825
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(817 969)	(606 511)	(9 961)	-	-	(827 930)
Amortyzacja za okres z tytułu:	69 890	41 115	9 961	-	-	79 851
- odpisów	(144 167)	(84 479)	-	-	-	(144 167)
- innych zwiększeń	(216)	(139)	-	-	-	(216)
- likwidacji	214 273	125 733	9 961	-	-	224 234
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(748 079)	(565 396)	-	-	-	(748 079)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	798 819	645 046	-	211 395	3 532	1 013 746

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku	Patenty, licencje i podobne wartości		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
		Oprogramowanie komputerowe				
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 203 312	902 335	9 961	290 085	3 532	1 506 890
Zwiększenia z tytułu:	350 010	265 219	-	251 075	-	601 085
- zakupu	26 466	10	-	204 664	-	231 130
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	321 896	265 209	-	-	-	321 896
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	25 830	-	25 830
- innych zwiększeń	1 648	-	-	20 581	-	22 229
Zmniejszenia z tytułu:	(102 817)	(32 543)	-	(354 119)	-	(456 936)
- likwidacji	(102 808)	(32 535)	-	-	-	(102 808)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	(321 896)	-	(321 896)
- innych zmniejszeń	(9)	(8)	-	(32 223)	-	(32 232)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 450 505	1 135 011	9 961	187 041	3 532	1 651 039
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(805 629)	(570 907)	(8 051)	-	-	(813 680)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(12 340)	(35 604)	(1 910)	-	-	(14 250)
- odpisów	(114 427)	(68 206)	(1 910)	-	-	(116 337)
- likwidacji	102 078	32 594	-	-	-	102 078
- innych zmniejszeń	9	8	-	-	-	9
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(817 969)	(606 511)	(9 961)	-	-	(827 930)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	632 536	528 500	-	187 041	3 532	823 109

26. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2020	31.12.2019
Środki trwałe, w tym:	372 004	413 767
- grunty	653	1 033
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	142 961	153 452
- urządzenia	146 564	167 136
- środki transportu	19	30
- pozostałe środki trwałe	81 807	92 116
Środki trwałe w budowie	175 560	69 815
Prawo do użytkowania, w tym:	698 932	462 024
- nieruchomości	630 829	391 063
- prawo wieczystego użytkowania gruntów	47 670	48 358
- samochody	19 948	21 470
- inne	485	1 133
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	1 246 496	945 606

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	1 033	318 571	570 151	47	362 882	69 815	1 322 499
Zwiększenia z tytułu:	-	-	54 471	-	27 094	178 046	259 611
- zakupu	-	-	22 043	-	1 541	166 496	190 080
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	-	31 879	-	23 934	-	55 813
- innych zwiększeń	-	-	549	-	1 619	11 550	13 718
Zmniejszenia z tytułu:	(380)	(4 718)	(60 702)	-	(57 626)	(72 301)	(195 727)
- sprzedaży	(380)	(4 718)	(7 878)	-	(14 528)	-	(27 504)
- likwidacji	-	-	(52 824)	-	(43 088)	-	(95 912)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(55 813)	(55 813)
- innych zmniejszeń	-	-	-	-	(10)	(16 488)	(16 498)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	653	313 853	563 920	47	332 350	175 560	1 386 383
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(115 849)	(403 015)	(17)	(270 766)	-	(789 647)
Amortyzacja za okres z tytułu:	-	(5 773)	(14 341)	(11)	20 223	-	98
- odpisów	-	(7 304)	(74 263)	(11)	(30 894)	-	(112 472)
- innych zwiększeń	-	-	(400)	-	(1 222)	-	(1 622)
- sprzedaży	-	1 531	7 856	-	10 747	-	20 134
- likwidacji	-	-	52 466	-	41 592	-	94 058
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(121 622)	(417 356)	(28)	(250 543)	-	(789 549)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	(49 270)	-	-	-	-	(49 270)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	(49 270)	-	-	-	-	(49 270)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	653	142 961	146 564	19	81 807	175 560	547 564

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku	Grunt	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	1 033	313 260	701 846	34 064	389 101	111 591	1 550 895
Przeniesienie do Praw do użytkowania w związku z wdrożeniem MSSF 16	-	-	-	(34 017)	-	-	(34 017)
Skorygowana wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	1 033	313 260	701 846	47	389 101	111 591	1 516 878
Zwiększenia z tytułu:	-	5 577	86 372	-	22 921	75 636	190 506
- zakupu	-	-	28 650	-	1 307	52 406	82 363
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	5 577	57 717	-	21 445	-	84 739
- innych zwiększeń	-	-	5	-	169	23 230	23 404
Zmniejszenia z tytułu:	-	(266)	(218 067)	-	(49 140)	(117 412)	(384 885)
- sprzedaży	-	(235)	(35 612)	-	(4 319)	-	(40 166)
- likwidacji	-	-	(120 918)	-	(10 139)	-	(131 057)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(84 739)	(84 739)
- innych zmniejszeń	-	(31)	(61 537)	-	(34 682)	(32 673)	(128 923)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 033	318 571	570 151	47	362 882	69 815	1 322 499
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(109 132)	(535 327)	(22 035)	(289 930)	-	(956 424)
Przeniesienie do Praw do użytkowania w związku z wdrożeniem MSSF 16	-	-	-	22 029	-	-	22 029
Skorygowana skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(109 132)	(535 327)	(6)	(289 930)	-	(934 395)
Amortyzacja za okres z tytułu:	-	(6 717)	132 312	(11)	19 164	-	144 748
- odpisów	-	(6 976)	(76 874)	(11)	(26 455)	-	(110 316)
- sprzedaży	-	235	27 366	-	4 297	-	31 898
- likwidacji	-	-	120 459	-	9 551	-	130 010
- innych zmniejszeń	-	24	61 361	-	31 771	-	93 156
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(115 849)	(403 015)	(17)	(270 766)	-	(789 647)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	(49 270)	(8 200)	-	-	-	(57 470)
- zmniejszenie	-	-	8 200	-	-	-	8 200
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	(49 270)	-	-	-	-	(49 270)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 033	153 452	167 136	30	92 116	69 815	483 582

Wartość odzyskiwalną środków trwałych dotkniętych utratą wartości stanowi cena netto sprzedaży określona na podstawie ceny rynkowej podobnego aktywa.

Zmiana stanu praw do użytkowania

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.	Nieruchomości	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Samochody	Inne	Razem
Wartość brutto praw do użytkowania na początek okresu	504 797	49 046	32 528	1 930	588 301
Zwiększenia z tytułu:	370 198	-	9 333	85	379 616
- nowych umów	342 910	-	9 272	35	352 217
- modyfikacji umów	23 943	-	61	50	24 054
- innych zwiększeń	3 345	-	-	-	3 345
Zmniejszenia z tytułu:	(53 891)	-	(9 674)	-	(63 565)
- zakończenia umów	(47 346)	-	(9 674)	-	(57 020)
- modyfikacji umów	(6 545)	-	-	-	(6 545)
Wartość brutto praw do użytkowania na koniec okresu	821 104	49 046	32 187	2 015	904 352
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(113 734)	(688)	(11 058)	(797)	(126 277)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(76 541)	(688)	(1 181)	(733)	(79 143)
- odpisów	(122 427)	(688)	(7 790)	(727)	(131 632)
- innych zwiększeń	(50)	-	-	(6)	(56)
- modyfikacji umów	1 234	-	-	-	1 234
- zakończenia umów	44 702	-	6 609	-	51 311
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(190 275)	(1 376)	(12 239)	(1 530)	(205 420)
Wartość netto praw do użytkowania na koniec okresu	630 829	47 670	19 948	485	698 932

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.	Nieruchomości	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Samochody	Inne	Razem
Wartość brutto praw do użytkowania na początek okresu	463 727	49 046	37 576	371	550 720
Zwiększenia z tytułu:	48 984	-	18 548	1 559	69 091
- nowych umów	-	-	18 548	-	18 548
- modyfikacji umów	48 984	-	-	1 559	50 543
Zmniejszenia z tytułu:	(7 914)	-	(23 596)	-	(31 510)
- zakończenia umów	-	-	(23 596)	-	(23 596)
- modyfikacji umów	(7 914)	-	-	-	(7 914)
Wartość brutto praw do użytkowania na koniec okresu	504 797	49 046	32 528	1 930	588 301
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	-	(22 029)	-	(22 029)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(113 734)	(688)	10 971	(797)	(104 248)
- odpisów	(111 041)	(688)	(5 350)	(797)	(117 876)
- innych zwiększeń	(3 306)	-	-	-	(3 306)
- modyfikacji umów	613	-	-	-	613
- zakończenia umów	-	-	16 321	-	16 321
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(113 734)	(688)	(11 058)	(797)	(126 277)
Wartość netto praw do użytkowania na koniec okresu	391 063	48 358	21 470	1 133	462 024

27. Inne aktywa

	31.12.2020	31.12.2019
Inne aktywa:	773 253	491 052
- dłużnicy, w tym:	483 871	239 243
<i>rozliczenia z tytułu kart płatniczych</i>	<i>139 391</i>	<i>110 118</i>
<i>należności od KDPW w ramach systemu rekompensat</i>	<i>13 880</i>	<i>12 825</i>
- rozrachunki międzybankowe	15 033	18 003
- rozliczenia z tytułu operacji na papierach wartościowych	35 014	15 518
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	142 457	154 319
- przychody do otrzymania	91 485	59 821
- zapasy	3 961	3 311
- inne	1 432	837
Inne aktywa, razem	773 253	491 052
Krótkoterminowe (do 1 roku)	761 492	431 092
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	11 761	59 960

W 2020 roku i w 2019 roku pozycja „rozliczenia z tytułu operacji na papierach wartościowych” dotyczy w całości rozliczeń w ramach działalności Biura Maklerskiego.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku powyższa nota zawiera aktywa finansowe w kwocie 533 918 tys. zł (31 grudnia 2019 roku.: 272 764 tys. zł).

Pozostałe aktywa finansowe ujęte w nocie powyżej

	31.12.2020	31.12.2019
Pozostałe aktywa finansowe brutto, w tym:	550 411	288 844
- nieprzeterminowane	528 947	279 694
- przeterminowane od 1 do 90 dni	7 887	2 483
- przeterminowane powyżej 90 dni	13 577	6 667
Rezerwy na pozostałe aktywa finansowe (wielkość ujemna)	(16 493)	(16 080)
Pozostałe aktywa finansowe netto	533 918	272 764

Zmiana stanu odpisów na inne aktywa finansowe

	31.12.2020	31.12.2019
Stan na początek okresu	(16 080)	(16 298)
Zmiana w okresie (z tytułu)	(413)	218
- odpis w koszty	(1 097)	(1 664)
- rozwiązanie rezerw	466	-
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	271	1 878
- różnice kursowe	(53)	4
Stan na koniec okresu	(16 493)	(16 080)

28. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie**Zobowiązania wobec banków i klientów**

31.12.2020	Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	w tym:		
			Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Depozyty	1 988 417	133 073 430	97 862 007	34 765 842	445 581
Rachunki bieżące	1 349 144	121 882 297	87 703 713	33 747 457	431 127
Depozyty terminowe	-	11 097 909	10 158 294	925 161	14 454
Transakcje repo lub sell/buy back	639 273	93 224	-	93 224	-
Kredyty i pożyczki otrzymane	-	3 254 591	-	3 254 591	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	635 869	1 450 013	114 241	1 295 144	40 628
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	394 290	509 222	37 881	471 341	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	748 497	-	707 911	40 586
Pozostałe	241 579	192 294	76 360	115 892	42
Wartość bilansowa depozytów oraz pozostałych zobowiązań finansowych	2 624 286	137 778 034	97 976 248	39 315 577	486 209
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 984 671	133 593 182			
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	639 615	4 184 852			

31.12.2019	Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	w tym:		
			Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Depozyty	542 360	112 834 953	77 525 267	34 493 637	816 049
Rachunki bieżące	438 112	88 131 618	62 639 670	24 881 011	610 937
Depozyty terminowe	-	24 527 928	14 885 597	9 437 219	205 112
Transakcje repo lub sell/buy back	104 248	175 407	-	175 407	-
Kredyty i pożyczki otrzymane	189 900	2 980 294	-	2 980 294	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	448 522	6 121 740	138 966	5 940 011	42 763
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	301 021	5 476 246	43 805	5 430 829	1 612
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	465 790	-	424 930	40 860
Pozostałe	147 501	179 704	95 161	84 252	291
Wartość bilansowa depozytów oraz pozostałych zobowiązań finansowych	1 180 782	121 936 987	77 664 233	43 413 942	858 812
Krótkoterminowe (do 1 roku)	990 897	114 981 598			
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	189 885	6 955 389			

Na dzień 31 grudnia 2020 oraz 31 grudnia 2019 roku Bank nie posiadał depozytów terminowych innych banków.

Na dzień 31 grudnia 2020 i 31 grudnia 2019 roku kredyty i pożyczki otrzymane od banków były oprocentowane zmienną stopą procentową.

Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów otrzymanych od banków w 2020 roku wynosiło 0,23% (31 grudnia 2019 roku: 1,30%).

Bank nie dostarczył zabezpieczeń kredytów innym bankom. Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych pożyczek.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku większość depozytów przyjętych od klientów indywidualnych i korporacyjnych stanowiły depozyty na stałą stopę procentową. Średnie oprocentowanie zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem transakcji repo) wynosiło 0,29% (31 grudnia 2019 roku: 0,61%).

Na dzień 31 grudnia 2020 roku kwota kredytów i pożyczek otrzymanych obejmuje kredyty otrzymane z EBI w kwocie 3 254 591 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 2 980 294 tys. zł). Zabezpieczeniem kredytów na stałą stopę są obligacje rządowe, które są wykazywane w Nocie 21, w Nocie 22 i w Nocie 34 jako aktywa zastawione.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku kwota zobowiązań z tytułu zabezpieczeń pieniężnych wobec klientów korporacyjnych obejmowała kaucje w kwocie 5 097 329 tys. zł, przyjęte od spółki mFinance France S.A. (mFF), w związku z udzielonymi przez Bank gwarancjami płatności kwot z tytułu dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez mFF.

Zobowiązania z tytułu leasingu

Poniżej przedstawiono zobowiązania z tytułu leasingu według terminów wymagalności.

	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania z tytułu leasingu według terminów wymagalności (niezdyskontowane)		
poniżej 3 miesięcy	25 337	29 642
od 3 miesięcy do 1 roku	68 370	84 657
od 1 roku do 5 lat	325 970	216 255
powyżej 5 lat	352 465	173 105
Razem	772 142	503 659

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

31.12.2020	Wartość nominalna (w walucie emisji)	Wartość bilansowa zobowiązania według terminu wykupu				Wartość bilansowa zobowiązania razem
		do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Obligacje, w tym:		35 267	1 988 566	4 276 316	-	6 300 149
- EUR	887 145	28 727	1 977 495	2 122 946	-	4 129 168
- CHF	504 293	6 540	11 071	2 153 370	-	2 170 981
Certyfikaty depozytowe, w tym:		16	20 000	15 000	-	35 016
- PLN	35 000	16	20 000	15 000	-	35 016
Razem		35 283	2 008 566	4 291 316	-	6 335 165

31.12.2019	Wartość nominalna (w walucie emisji)	Wartość bilansowa zobowiązania według terminu wykupu				Wartość bilansowa zobowiązania razem
		do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Obligacje, w tym:		-	-	3 361 997	-	3 361 997
- EUR	500 000	-	-	2 158 296	-	2 158 296
- CHF	305 000	-	-	1 203 701	-	1 203 701
Razem		-	-	3 361 997	-	3 361 997

Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych z zobowiązaniami z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2020	31.12.2019
Stan na początek okresu	3 361 997	2 857 724
Zwiększenia (emisja)	35 000	476 036
Zmniejszenia (wykup)	(178 042)	-
Substytucja z mFinance France	2 773 866	-
Różnice kursowe	313 437	11 184
Inne zmiany	28 907	17 053
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	6 335 165	3 361 997

Emisje w 2020 roku

- W 2020 roku mBank S.A. dokonał emisji certyfikatów depozytowych w kwocie 35 000 tys. zł.
- Substytucja z mFinance France S.A.

W dniu 1 października 2020 roku weszła w życie substytucja, w wyniku której zobowiązania finansowe mFinance France wobec obligatariuszy wygasły, a analogiczne zobowiązania wobec obligatariuszy powstały po stronie Banku. Substytucją objęte zostały dwie serie obligacji wyemitowane przez mFF w ramach ustanowionego programu emisji dłużnych papierów wartościowych o łącznej wartości nominalnej do 3 000 000 tys. EUR:

- a) obligacje o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, wyemitowane w dniu 26 listopada 2014 roku, o stałym oprocentowaniu z terminem wykupu przypadającym w dniu 26 listopada 2021 roku oraz notowane na rynku regulowanym prowadzonym przez luksemburską giełdę papierów wartościowych. Aktualna wartość nominalna tych obligacji pozostałych w obrocie wynosi 427 583 tys. EUR (równowartość 1 930 666 tys. zł wg średniego kursu NBP z dnia 1 października 2020 roku); oraz
- b) obligacje o łącznej wartości nominalnej 200 000 tys. CHF, wyemitowane w dniu 28 marca 2017 roku, o stałym oprocentowaniu z terminem wykupu przypadającym w dniu 28 marca 2023 roku oraz notowane na rynku regulowanym prowadzonym przez szwajcarską giełdę papierów wartościowych (równowartość 837 680 tys. zł wg średniego kursu NBP z dnia 1 października 2020 roku).

Wykupy w 2020 roku

- W dniu 29 maja 2020 roku Bank skierował do posiadaczy pozostających w obrocie obligacji wyemitowanych przez mFinance France S.A.; (a) o wartości łącznej nominalnej 500 000 tys. EUR, z terminem wykupu przypadającym w dniu 26 września 2020 roku; (b) o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, z terminem wykupu przypadającym w dniu 26 listopada 2021 roku, oraz (c) wyemitowanych przez Bank o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. EUR z terminem wykupu przypadającym w dniu 5 września 2022 roku, zaproszenia do przedstawienia tych obligacji do wykupu przez Bank.

W wyniku przedstawionej przez Bank oferty wykupu, Bank przyjął wszystkie prawidłowo przedstawione do wykupu obligacje o wartości nominalnej, odpowiednio: (a) 35 178 tys. EUR, (b) 72 417 tys. EUR, (c) 39 970 tys. EUR. Rozliczenie oferty wykupu nastąpiło w dniu 10 czerwca 2020 roku.

Emisje w 2019 roku

- W dniu 5 kwietnia 2019 roku mBank wyemitował w ramach Programu Emisji Euroobligacji obligacje o wartości nominalnej 125 000 tys. CHF (równowartość 477 775 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 5 kwietnia 2019 roku), z terminem zapadalności w dniu 4 października 2024 roku.

Zobowiązania podporządkowane

31.12.2020	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
- Commerzbank AG	250 000	CHF	3M LIBOR + 2,75%	2,02	21.03.2028	1 066 605
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	550 000	PLN	6M WIBOR + 1,8%	2,06	10.10.2028 ¹⁾	552 545
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	200 000	PLN	6M WIBOR + 1,95%	2,21	10.10.2030 ¹⁾	200 992
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	2,38	17.01.2025	758 185
						2 578 327

31.12.2019	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
- Commerzbank AG	250 000	CHF	3M LIBOR + 2,75%	2,04	21.03.2028	980 771
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	550 000	PLN	6M WIBOR + 1,8%	3,59	10.10.2028 ¹⁾	554 418
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	200 000	PLN	6M WIBOR + 1,95%	3,74	10.10.2030 ¹⁾	201 674
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	3,89	17.01.2025	763 354
						2 500 217

¹⁾ Warunki emisji zakładają możliwość wcześniejszego wykupu obligacji o wartości nominalnej 550 000 tys. zł w dniu 10 października 2023 roku oraz obligacji o wartości nominalnej 200 000 tys. zł w dniu 10 października 2025 roku.

Efektywne oprocentowanie podane w tabelach powyżej oznacza oprocentowanie na dzień rozpoczęcia ostatniego okresu odsetkowego.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	31.12.2020	31.12.2019
Stan na początek okresu	2 500 217	2 474 163
Różnice kursowe	85 700	26 175
Inne zmiany	(7 590)	(121)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	2 578 327	2 500 217
Krótkoterminowe (do 1 roku)	12 302	19 892
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 566 025	2 480 325

W dniu 29 marca 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zgody na zakwalifikowanie przez Bank środków pieniężnych w kwocie 250 000 tys. CHF z tytułu pożyczki podporządkowanej, zaciągniętej w dniu 21 marca 2018 roku jako instrumentów w kapitale Tier II Banku. Kwota 250 000 tys. CHF według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 marca 2018 roku stanowi równowartość 893 200 tys. zł.

W dniu 9 października 2018 roku mBank S.A. wyemitował dwie serie obligacji podporządkowanych o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł. Wyemitowano 1 100 sztuk 10-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 tys. zł każda, z terminem wykupu w dniu 10 października 2028 roku, oraz 400 sztuk 12-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 tys. zł każda, z terminem wykupu w dniu 10 października 2030 roku.

Zgodnie z decyzją z dnia 28 listopada 2019 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do funduszy uzupełniających Banku, zgodnie z art. 127 ust. 3 pkt 2 lit b) ustawy Prawo bankowe, zobowiązania pieniężnego w kwocie 750 000 tys. zł pozyskanego przez Bank z tytułu wyżej wymienionej emisji obligacji podporządkowanych.

Zgodnie z decyzją z dnia 8 stycznia 2015 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do kapitału Tier II kwoty 750 000 tys. zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu przeprowadzonej w dniu 17 grudnia 2014 roku przez mBank emisji obligacji podporządkowanych na warunkach spełniających wymagania wynikające z postanowień Rozporządzenia CRR o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł z terminem wykupu 17 stycznia 2025 roku.

W 2020 roku i w 2019 roku Bank nie odnotował żadnych opóźnień w płatnościach rat odsetkowych ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

29. Inne zobowiązania

	31.12.2020	31.12.2019
Inne zobowiązania (z tytułu)		
- zobowiązania z tytułu podatków	209 674	219 179
- rozrachunki międzybankowe	935 581	848 300
- wierzyciele, w tym:	1 019 740	568 225
rozliczenia z tytułu kart płatniczych	219 201	167 642
zobowiązania do zapłaty wobec BFG	249 181	175 632
- bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	182 689	182 944
- przychody przyszłych okresów	248 896	217 174
- rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	31 797	23 701
- rezerwa na niewykorzystane urlopy	17 367	26 683
- rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	95 489	169 962
- pozostałe	5 943	938
Inne zobowiązania, razem	2 747 176	2 257 106

Na dzień 31 grudnia 2020 roku powyższa nota zawiera zobowiązania finansowe w kwocie 2 138 010 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 1 599 469 tys. zł), których wymagalność została zaprezentowana w Nocie 3.8.1. Pozostałe składniki omawianych zobowiązań, za wyjątkiem części rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia, wyliczanych aktuarialnie, mają, co do zasady, charakter krótkoterminowy.

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Rezerwa emerytalno-rentowa	Rezerwa pośmiertna	Rezerwa na świadczenia ZFŚS	Razem
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia				
Stan rezerw na początek okresu	11 463	4 671	7 567	23 701
Zmiana w okresie, z tytułu:	2 617	892	4 587	8 096
Odpis na rezerwę	626	113	335	1 074
Koszt odsetkowy	215	93	151	459
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 17), w tym:	2 237	847	4 614	7 698
- Zmiana założeń finansowych	662	266	1 803	2 731
- Zmiana założeń demograficznych	181	(31)	166	316
- Pozostałe zmiany	1 394	612	2 645	4 651
Świadczenia wypłacone	(461)	(161)	(513)	(1 135)
Stan rezerw na koniec okresu	14 080	5 563	12 154	31 797
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 948	313	102	2 363
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	12 132	5 250	12 052	29 434

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku	Rezerwa emerytalno-rentowa	Rezerwa pośmiertna	Rezerwa na świadczenia ZFŚS	Razem
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia				
Stan rezerw na początek okresu	10 421	4 216	6 007	20 644
Zmiana w okresie, z tytułu:	1 042	455	1 560	3 057
Odpis na rezerwę	603	113	269	985
Koszt odsetkowy	275	118	169	562
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 17), w tym:	560	227	1 657	2 444
- Zmiana założeń finansowych	846	354	1 286	2 486
- Zmiana założeń demograficznych	176	84	65	325
- Pozostałe zmiany	(462)	(211)	306	(367)
Świadczenia wypłacone	(396)	(3)	(535)	(934)
Stan rezerw na koniec okresu	11 463	4 671	7 567	23 701
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 514	278	83	1 875
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	9 949	4 393	7 484	21 826

Stopa dyskonta jest jednym z kluczowych założeń używanych w wycenie aktuarialnej rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia. W przypadku, gdyby stopa dyskonta użyta przy wyliczeniu tych rezerw na dzień 31 grudnia 2020 roku została obniżona o 0,5 p.p. wartość rezerw wzrosłaby o 1 031 tys. zł, a w przypadku podwyższenia stopy dyskonta o 0,5 p.p. wartość rezerw spadłaby o 950 tys. zł (31 grudnia 2019 roku, odpowiednio: 1 777 tys. zł i 1 573 tys. zł).

30. Rezerwy

	31.12.2020	31.12.2019
Rezerwy na sprawy sporne, w tym:	1 465 103	484 672
- rezerwy na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF	1 426 563	417 653
- rezerwy na pozostałe sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	26 581	61 103
- pozostałe rezerwy na sprawy sporne	11 959	5 916
Pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	222 191	151 864
Inne rezerwy	92 594	100 631
Rezerwy, razem	1 779 888	737 167

Szacunkowe terminy realizacji udzielonych zobowiązań warunkowych zostały zaprezentowane w Nocie 33.

Szacunkowe terminy ewentualnej realizacji przepływów dotyczących rezerw na sprawy sporne oraz pozostałych rezerw, co do zasady, wynoszą powyżej 1 roku.

Opis dotyczący indywidualnych spraw sądowych dotyczących klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF został przedstawiony w Nocie 32.

Metodologia kalkulacji rezerwy na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF została przedstawiona w Nocie 4.

Pozycja Inne rezerwy zawiera rezerwy ujęte w związku z wyrokiem TSUE dotyczącym zwrotów prowizji w przypadku wcześniejszych spłat kredytów, które szczegółowo opisano w Nocie 4.

Zmiana stanu rezerw

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2020			
	Rezerwy na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF	Rezerwy na pozostałe sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	Pozostałe rezerwy na sprawy sporne	Inne rezerwy
Stan rezerw na początek okresu	417 653	61 103	5 916	100 631
Zmiana w okresie, z tytułu:	1 008 910	(34 522)	6 043	(8 037)
- odpis w koszty	1 033 637	8 782	7 742	36 905
- rozwiązanie rezerw	-	(20 705)	(453)	(8 000)
- wykorzystanie	(24 727)	(22 599)	(1 246)	(34 568)
- przeniesienie do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	-	-	-	(3 040)
- różnice kursowe	-	-	-	666
Stan rezerw na koniec okresu	1 426 563	26 581	11 959	92 594

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2019			
	Rezerwy na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF	Rezerwy na pozostałe sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	Pozostałe rezerwy na sprawy sporne	Inne rezerwy
Stan rezerw na początek okresu	30 565	67 258	8 410	42 554
Zmiana w okresie, z tytułu:	387 088	(6 155)	(2 494)	58 077
- odpis w koszty	387 855	3 776	2 114	135 705
- rozwiązanie rezerw	(339)	(3 506)	(2 894)	(5 947)
- wykorzystanie	(428)	(6 425)	(1 714)	(71 985)
- przeniesienie do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	-	-	-	302
- różnice kursowe	-	-	-	2
Stan rezerw na koniec okresu	417 653	61 103	5 916	100 631

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Zobowiązania do udzielenia kredytu	62 296	-	-	-	48 176	(55 430)	34 390	89 432
Koszyk 1	34 290	38 907	(5 912)	(5)	23 299	(17 059)	(28 922)	44 598
Koszyk 2	23 489	(38 907)	5 953	(317)	12 956	(13 877)	47 532	36 829
Koszyk 3	2 136	-	(41)	322	10 835	(23 358)	15 616	5 510
POCI	2 381	-	-	-	1 086	(1 136)	164	2 495
Gwarancje i inne produkty finansowe	89 568	-	-	-	100 323	(77 788)	20 656	132 759
Koszyk 1	4 781	1 425	(764)	-	33 308	(17 124)	(996)	20 630
Koszyk 2	4 713	(1 425)	764	(278)	2 526	(3 719)	3 553	6 134
Koszyk 3	79 684	-	-	278	38 317	(56 229)	18 005	80 055
POCI	390	-	-	-	26 172	(716)	94	25 940
Rezerwy dotyczące ekspozycji pozabilansowych	151 864	-	-	-	148 499	(133 218)	55 046	222 191

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Zobowiązania do udzielenia kredytu	55 600	-	-	-	34 356	(43 090)	15 430	62 296
Koszyk 1	30 265	32 226	(4 584)	(112)	20 756	(12 320)	(31 941)	34 290
Koszyk 2	18 243	(32 226)	4 656	(145)	10 730	(11 234)	33 465	23 489
Koszyk 3	6 231	-	(72)	257	1 695	(19 479)	13 504	2 136
POCI	861	-	-	-	1 175	(57)	402	2 381
Gwarancje i inne produkty finansowe	51 495	-	-	-	60 502	(28 484)	6 055	89 568
Koszyk 1	2 784	1 484	(674)	(3)	13 852	(7 847)	(4 815)	4 781
Koszyk 2	4 994	(1 484)	674	(189)	2 773	(1 755)	(300)	4 713
Koszyk 3	47 154	-	-	192	43 877	(20 477)	8 938	79 684
POCI	(3 437)	-	-	-	-	1 595	2 232	390
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	109	(109)	-	-
Koszyk 1	-	-	-	-	109	(109)	-	-
Rezerwy dotyczące ekspozycji pozabilansowych	107 095	-	-	-	94 967	(71 683)	21 485	151 864

31. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (w 2020 roku i 2019 roku: 19%).

Aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie zalicza się do aktywów i zobowiązań krótkoterminowych.

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2020	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2020
Odsetki naliczone	31 232	(19 386)	-	-	11 846
Wycena papierów wartościowych	50 214	61 708	(1 172)	-	110 750
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	415 642	88 063	-	-	503 705
Rezerwy na świadczenia pracownicze	39 245	(17 189)	1 463	-	23 519
Pozostałe rezerwy	21 822	(10 414)	-	-	11 408
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	32 150	(600)	-	-	31 550
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	91 601	63 066	-	-	154 667
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	41 902	2 271	-	101	44 274
Razem	723 808	167 519	291	101	891 719

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2020	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2020
Odsetki naliczone	(56 332)	9 554	-	-	(46 778)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(65 091)	(43 237)	(66 507)	-	(174 835)
Wycena papierów wartościowych	(134 925)	(28 334)	(33 728)	-	(196 987)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(16 413)	(9 604)	-	-	(26 017)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(121 293)	(65 035)	-	-	(186 328)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	-	-	-	(18 657)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(37 922)	2 640	-	-	(35 282)
Razem	(450 633)	(134 016)	(100 235)	-	(684 884)

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2019	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2019
Odsetki naliczone	43 658	(12 426)	-	-	31 232
Wycena papierów wartościowych	39 831	10 802	(419)	-	50 214
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	409 662	5 980	-	-	415 642
Rezerwy na świadczenia pracownicze	37 618	1 163	464	-	39 245
Pozostałe rezerwy	5 410	16 412	-	-	21 822
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	35 350	(3 200)	-	-	32 150
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	-	91 601	-	-	91 601
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	41 224	674	-	4	41 902
Razem	612 753	111 006	45	4	723 808

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2019	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2019
Odsetki naliczone	(48 254)	(8 078)	-	-	(56 332)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(44 754)	(11 305)	(9 032)	-	(65 091)
Wycena papierów wartościowych	(111 765)	(20 439)	(2 721)	-	(134 925)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(6 962)	(9 451)	-	-	(16 413)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(42 100)	(79 193)	-	-	(121 293)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	-	-	-	(18 657)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(44 997)	7 075	-	-	(37 922)
Razem	(317 489)	(121 391)	(11 753)	-	(450 633)

Pozycja „Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych” zawiera wpływ MSSF 16 na podatek odroczony.

Pozycja „Pozostałe dodatnie różnice przejściowe” zawiera między innymi wpływ utworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego w wysokości 15 019 tys. zł na koniec 2020 roku (18 774 tys. zł na koniec 2019 roku)

wynikającej z wdrożenia MSSF 9 w odniesieniu do rozpoznanych w latach ubiegłych kosztów uzyskania przychodów z tytułu rezerwy na poniesione nieudokumentowane ryzyko kredytowe. Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 27 października 2017 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, w przypadku, gdy bank przed 1 stycznia 2018 roku zaliczył IBNR do kosztów uzyskania przychodów, po wejściu w życie nowelizacji ustawy zobowiązany jest do rozpoznania przychodu do wysokości rozpoznanej uprzednio jako koszt podatkowy. Bank rozpoznaje przychody z tego tytułu proporcjonalnie przez okres 7 kolejnych lat podatkowych.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Odsetki naliczone	(9 832)	(20 504)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(43 237)	(11 305)
Wycena papierów wartościowych	33 374	(9 637)
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	88 063	5 980
Rezerwy na świadczenia pracownicze	(17 189)	1 163
Pozostałe rezerwy	(10 414)	16 412
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	(600)	(3 200)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(9 604)	(9 451)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(1 969)	12 408
Pozostałe różnice przejściowe	4 911	7 749
Razem podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat	33 503	(10 385)

Bank dokonał oceny odzyskiwalności aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Zgodnie z zasadami paragrafu 28 i 29 MSR 12 „Podatek dochodowy”, Bank rozpoznał aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim jest prawdopodobne, że Bank będzie miał wystarczający dochód do opodatkowania w przyszłych okresach lub ma możliwość planowania płatności podatkowych, które spowodują powstanie dochodu do opodatkowania w odpowiednich okresach.

Poziom aktywa z tytułu podatku odroczonego za rok 2020 i 2019 nie obejmuje strat podatkowych oddziału zagranicznego na Słowacji w wysokości odpowiednio: 1 997 tys. EUR (równowartość 9 216 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 31 grudnia 2020 roku) i 1 986 tys. EUR (równowartość 8 457 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 31 grudnia 2019 roku). Ewentualne uwzględnienie, w latach kolejnych, w kalkulacji aktywów z tytułu podatku odroczonego strat Oddziału poniesionych w latach ubiegłych, będzie zależało od oceny kształtowania się podstawy opodatkowania w podatku dochodowym w przyszłości (z uwzględnieniem okresów przewidzianych na rozliczenie strat podatkowych). Prawo do rozliczenia strat podatkowych wygasa w okresie między 2021 rokiem a 2024 rokiem.

Bank ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Bank i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia w przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu. Na koniec 2020 Bank nie ujął w kalkulacji podatku odroczonego rozliczeń z tytułu różnic przejściowych w łącznej kwocie 1 490 835 tys. zł powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone (na koniec 2019 roku: 1 449 790 tys. zł).

32. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Bank monitoruje status wszystkich spraw sądowych wniesionych przeciwko niemu, w tym stan orzecznictwa sądowego w sprawach dotyczących kredytów w walucie obcej pod kątem kształtowania się i ewentualnych zmian linii orzeczniczych, jak również poziom wymaganych rezerw na sprawy sporne.

Bank tworzy rezerwy na sprawy sporne, które w wyniku przeprowadzonej oceny ryzyka wiążą się z prawdopodobnym wpływem środków z tytułu wypełnienia zobowiązania oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Wysokość rezerw ustala się biorąc pod uwagę m.in. kwoty wpływu środków wyliczone na podstawie scenariuszy potencjalnych rozstrzygnięć spraw spornych oraz ich prawdopodobieństwo oszacowane przez Bank na podstawie dotychczasowego orzecznictwa sądów w podobnych sprawach oraz doświadczeń Banku.

Wartość rezerw na sprawy sporne na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 1 465 103 tys. złotych (484 672 tys. złotych na dzień 31 grudnia 2019 roku). Ewentualny wpływ środków z tytułu wypełnienia zobowiązania następuje w momencie prawomocnego rozstrzygnięcia spraw przez sądy, co pozostaje poza kontrolą Banku.

Informacje na temat największych postępowań dotyczących zobowiązań warunkowych emitenta**1. Roszczenia klientów Interbrok**

Od 2008 roku do Banku wpłynęło 9 pozwów o odszkodowania w związku z działalnością spółki Interbrok Investment E. Drózdź i Spółka Spółka jawna (dalej zwana Interbrok). Osiem z dziewięciu pozwów zostało złożonych przez byłych klientów Interbrok na łączną kwotę 800 tys. zł, z zastrzeżeniem, iż roszczenia mogą ulec rozszerzeniu do łącznej kwoty 5 950 tys. zł. Powodowie zarzucili Bankowi pomocnictwo w sprzecznym z prawem działaniu Interbrok, które wyrządziło Powodom szkodę. W siedmiu z wymienionych spraw powództwa przeciwko Bankowi zostały oddalone i sprawy zostały prawomocnie zakończone. W ósmej sprawie powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia i Sąd Okręgowy umorzył postępowanie. W dziewiętej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosi 276 499 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Suma ta według żądania pozwu ma obejmować nabyte przez Powoda w drodze cesji wierzytelności przysługujące poszkodowanym w stosunku do Interbrok z tytułu pomniejszenia (wskutek upadłości Interbrok) wierzytelności o zwrot wpłaconych przez poszkodowanych depozytów przeznaczonych na inwestowanie na rynku forex. Powód odpowiedzialność Banku opiera m. in. na pomocnictwie Banku do czynu niedozwolonego Interbrok, polegającego na prowadzeniu działalności maklerskiej bez zezwolenia. W dniu 7 listopada 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo w całości. Powód wniósł apelację. Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2021 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Powoda. Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie są prawomocne.

2. Pozew firmy LPP S.A.

W dniu 17 maja 2018 roku do mBanku S.A. wpłynął pozew firmy LPP S.A. z siedzibą w Gdańsku w sprawie roszczenia odszkodowawczego w kwocie 96 307 tys. zł z tytułu opłaty interchange. Firma LPP S.A. wnosi o zasądzenie kwoty odszkodowania solidarnie od mBanku S.A. i od innego banku krajowego.

Powód zarzuca obydwu pozwany Bankom oraz innym bankom działającym w Polsce udział w bezprawnym porozumieniu naruszającym przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań klientów wobec Powoda z tytułu płatności za nabywane przez nich towary za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski.

W dniu 16 sierpnia 2018 roku mBank S.A. złożył odpowiedź na pozew i wniósł o oddalenie powództwa. Sąd uwzględnił wnioski Pozwanych o wezwanie szesnastu banków do udziału w sprawie oraz zarządził doręczenie bankom pism z wnioskiem o wezwanie. Dwa banki przystąpiły do sprawy w charakterze interwenientów ubocznych.

3. Pozew firmy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.

W dniu 7 lutego 2020 roku do mBanku S.A. wpłynął pozew firmy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. (Orlen) z siedzibą w Płocku w sprawie roszczenia odszkodowawczego w kwocie 635 681 tys. zł z tytułu opłaty interchange. Firma Orlen wnosi o zasądzenie kwoty odszkodowania solidarnie od mBanku S.A. i od innego banku krajowego oraz od Master Card Europe i VISA Europe Management Services.

Powód zarzuca obydwu pozwany bankom oraz innym bankom działającym w Polsce udział w bezprawnym porozumieniu naruszającym przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań klientów wobec Powoda z tytułu płatności za nabywane przez nich towary i usługi za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski.

W dniu 28 maja 2020 roku mBank S.A. złożył odpowiedź na pozew.

4. Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A. dotyczący klauzuli zmiany oprocentowania

W dniu 4 lutego 2011 roku doręczono Bankowi pozew zbiorowy wniesiony do Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 20 grudnia 2010 roku przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów jako reprezentanta grupy 835 osób fizycznych - klientów bankowości detalicznej Banku. W pozwie zażądano ustalenia odpowiedzialności Banku za nienależyte wykonywanie umów o kredyty hipoteczne. W szczególności zarzucono, iż Bank niewłaściwie stosował postanowienia umów dotyczących zmiany oprocentowania, a mianowicie, że Bank nie obniżał oprocentowania kredytu, mimo iż zdaniem Powoda był do tego zobowiązany. Bank nie zgadza się z powyższymi zarzutami. mBank złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Na dzień 17 października 2012 roku skład grupy uprawomocnił się w liczbie 1 247 członków. W dniu 3 lipca 2013 roku Sąd ogłosił wyrok, w którym uwzględnił w całości powództwo uznając, iż Bank nienależyście wykonywał umowę przez co konsumenci ponieśli szkodę. Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2014 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację mBanku S.A. podtrzymując w zasadzie stanowisko Sądu Okręgowego wyrażone w zaskarżonym wyroku. W dniu 14 maja 2015 roku na skutek skargi kasacyjnej mBanku Sąd Najwyższy wydał wyrok, w którym uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi. Postanowieniem z dnia 24 września 2015 roku Sąd

Apelacyjny w Łodzi dopuścił dowód z opinii biegłego w celu weryfikacji poprawności wykonywania przez mBank S.A. zmian oprocentowania kredytów hipotecznych objętych pozwem zbiorowym w okresie od 1 stycznia 2009 roku do 28 lutego 2010 roku. Na rozprawie w dniu 15 lipca 2020 roku mBank S.A. cofnął apelację z dnia 9 września 2013 roku, co skutkowało umorzeniem postępowania w drugiej instancji i uprawomocnieniem się wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 3 lipca 2013 roku. Wyrok z dnia 3 lipca 2013 roku nie kwestionuje ważności zawartych umów kredytowych. Uprawomocnienie się tego wyroku powoduje:

- ustalenie oprocentowania kredytów objętych pozwem zbiorowym stałym oprocentowaniem w wysokości oprocentowania z dnia ich uruchomienia,
- powstanie roszczenia członków grupy o zwrot ewentualnej nadpłaty ponad wysokość stałego oprocentowania za okres objęty pozwem.

Wartość przedmiotu sporu w ramach tego pozwu zbiorowego wyniosła 5,2 mln zł.

Sprawa jest prawomocnie zakończona. Obecnie Bank wykonał większość przelewów na rzecz konsumentów występujących w tym postępowaniu oraz dostosował oprocentowanie wszystkich umów kredytowych objętych postępowaniem do wyroku.

5. Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A. dotyczący klauzul waloryzacyjnych

Dnia 4 kwietnia 2016 roku Miejski Rzecznik Konsumentów reprezentujący grupę 390 osób – klientów bankowości detalicznej, którzy zawarli umowy kredytów hipotecznych waloryzowane kursem CHF, złożył przeciwko mBankowi S.A. pozew zbiorowy w Sądzie Okręgowym w Łodzi.

Pozew zawiera alternatywne roszczenia dotyczące orzeczenia częściowej nieważności umów kredytowych, tj. pod względem postanowień dotyczących waloryzacji, lub orzeczenia, że umowy te są nieważne w całości, lub orzeczenia, że postanowienia umowy dotyczące waloryzacji są nieważne ze względu na fakt, że dopuszczają waloryzację kredytu powyżej 20% i poniżej 20% według kursu CHF z tabeli kursów walut mBanku S.A. obowiązującej w dniu zawarcia każdej z tych umów kredytowych.

Postanowieniem z dnia 13 marca 2018 roku Sąd ustalił skład grupy na 1 731 osób. W dniu 19 października 2018 roku Sąd wydał wyrok, w którym oddalił wszystkie roszczenia Powoda. W ustnym uzasadnieniu Sąd podniósł, że Powód nie wykazał, że przysługuje mu interes prawny w wytaczaniu przedmiotowego powództwa a także odniósł się do kwestii ważności umów kredytowych waloryzowanych kursem CHF podkreślając, że zarówno same umowy, jak i klauzula waloryzacyjna są zgodne zarówno z obowiązującymi przepisami jak i z zasadami współżycia społecznego. W dniu 11 stycznia 2019 roku do Banku została doręczona apelacja Powoda, na którą Bank złożył odpowiedź. W dniu 27 lutego 2020 roku odbyła się rozprawa w Sądzie Apelacyjnym w Łodzi. W dniu 9 marca 2020 roku zapadł wyrok w sprawie, w którym Sąd Apelacyjny zwrócił sprawę do ponownego rozpoznania Sądu Okręgowego. W dniu 9 czerwca 2020 roku Sąd Apelacyjny wydał na wniosek Powoda postanowienie, którym udzielił zabezpieczenia jego roszczeń poprzez zawieszenie obowiązku spłaty rat kapitałowo – odsetkowych oraz zakazanie Bankowi składania oświadczeń wzywających do zapłaty i wypowiadających umowę kredytową. Bank złożył zażalenie na przedmiotowe postanowienie, które zostało odrzucone. W dniu 24 lipca 2020 roku Sąd odrzucił także zażalenie Banku z dnia 13 lipca 2020 roku na postanowienie o odrzuceniu zażalenia na postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia. Termin rozprawy został wyznaczony na dzień 12 marca 2021 roku. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość przedmiotu sporu w ramach tego pozwu zbiorowego wyniosła 377 mln zł.

6. Indywidualne sprawy sądowe przeciwko Bankowi dotyczące kredytów indeksowanych do CHF

Poza pozwem zbiorowym toczą się również indywidualne sprawy sądowe przeciwko Bankowi wytoczone przez klientów w związku z umowami kredytowymi w CHF. Na dzień 31 grudnia 2020 roku toczyło się 7 508 (31 grudnia 2019 roku: 3 715 postępowań) indywidualnych postępowań sądowych zostało wszczętych przeciwko Bankowi przez jego klientów w związku z umowami kredytów CHF, o łącznej wartości roszczeń wynoszącej 1 454,2 mln zł (31 grudnia 2019 roku: 443,2 mln zł). W ramach pozwów indywidualnych 6 870 postępowań (31 grudnia 2019 roku: 2 902 postępowania) o łącznej wartości roszczeń wynoszącej 1 442,2 mln zł (31 grudnia 2019 roku: 430,1 mln zł) dotyczyło klauzul waloryzacyjnych i zawierało roszczenia dotyczące orzeczenia częściowej bezskuteczności lub częściowej nieważności umów kredytowych, tj. pod względem postanowień dotyczących waloryzacji, lub orzeczenia, że umowy te są nieważne w całości.

Wartość bilansowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych udzielonych klientom indywidualnym w CHF na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosła 13,6 mld zł (tj. 3,2 mld CHF), w porównaniu do 13,6 mld zł (tj. 3,5 mld franków szwajcarskich) na koniec 2019 roku. Ponadto wartość portfela pożyczek udzielonych w CHF, które zostały już całkowicie spłacone na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosła 6,8 mld zł (31 grudnia 2019 roku: 6,3 mld zł).

Podejście Banku do kalkulacji rezerw na ryzyko prawne związane z klauzulami waloryzacyjnymi w umowach kredytów w CHF zostało opisane w Nocie 4.

Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie dotyczącej kredytu w CHF

W dniu 3 października 2019 roku Trybunał Sprawiedliwości UE wydał orzeczenie w trybie prejudycjalnym w sprawie kredytu indeksowanego we frankach szwajcarskich udzielonego przez jeden z krajowych banków. Celem pytań prejudycjalnych było ustalenie między innymi, czy można zastosować obowiązujący zwyczaj w sytuacji, gdy w prawie krajowym nie ma przepisu, który mógłby zastąpić klauzulę dotyczącą kursu walutowego uznaną za abuzywną. Zgodnie z orzeczeniem TSUE, kwestię abuzywności będą rozstrzygać polskie sądy. TSUE nie odniósł się do tej kwestii. TSUE nie zdecydował też ostatecznie w sprawie konsekwencji uznania klauzuli dotyczącej kursu walutowego za abuzywną przez sąd krajowy, wskazując jednak, że możliwość dalszego wykonywania umowy kredytu w PLN oprocentowanego stawką LIBOR wydaje się wątpliwa. W przypadku uznania klauzuli kursowej za abuzywną krajowy sąd ma zdecydować, czy umowa może być nadal wykonywana, czy też należy stwierdzić nieważność umowy, biorąc pod uwagę wolę klienta, jak i skutki nieważności dla klienta. TSUE zgodził się na stosowanie normy dyspozytywnej (w ocenie Banku art. 358 polskiego kodeksu cywilnego odnoszący się do średniego kursu NBP może być uznany za normę dyspozytywną), jeśli uznanie umowy za nieważną miałoby niekorzystny skutek dla klienta. Nie zgodził się natomiast na stosowanie przepisów o charakterze ogólnym, odwołujących się do zwyczaju czy zasad słuszności.

W październiku 2020 roku w dwóch indywidualnych sprawach toczących się przeciwko mBankowi zostały skierowane pytania prejudycjalne do TSUE. Pytanie prejudycjalne w pierwszej sprawie ma na celu określenie momentu rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia w przypadku roszczeń konsumentów z tytułu nienależnego świadczenia. Pytanie prejudycjalne w drugiej sprawie zmierza do ustalenia, czy w przypadku uznania klauzuli walutowej za abuzywną możliwe jest zastosowanie w jej miejsce przepisu kodeksu cywilnego odwołującego się do średniego kursu NBP.

Bank spodziewa się decyzji w obu tych sprawach na przełomie 2021 i 2022 roku.

Uchwała Sądu Najwyższego dotycząca kredytów w CHF

W dniu 29 stycznia 2021 roku został złożony do Sądu Najwyższego przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wniosek o podjęcie uchwały. Sąd Najwyższy rozstrzygnie, czy postanowienia abuzywne mogą zostać zastąpione przepisami prawa cywilnego lub zwyczajem, czy możliwe jest utrzymanie kredytu indeksowanego/denominowanego jako kredytu złotowego z oprocentowaniem opartym na stawce LIBOR, czy w przypadku nieważności kredytu w CHF zastosowanie znajdzie teoria salda czy teoria dwóch kondycji, od jakiego momentu rozpoczyna się bieg przedawnienia w przypadku roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu oraz czy banki i konsumenci mogą otrzymać wynagrodzenie za korzystanie z ich środków przez drugą stronę.

W dniu 25 marca 2021 roku odbędzie się posiedzenie niejawne Sądu Najwyższego. Bank będzie analizował treść uchwały po jej opublikowaniu, w szczególności jej przewidywany wpływ na dalsze orzecznictwo oraz wartość parametrów stosowanych do ustalenia wartości rezerw na ryzyko prawne.

Propozycja Przewodniczącego KNF

Ogólne założenia propozycji Przewodniczącego KNF dotyczącej przewalutowania kredytów walutowych na PLN zostały ogłoszone w grudniu 2020 roku. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie zostały określone szczegóły propozycji, w tym ramy prawne i podatkowe konwersji oraz populacja klientów, do których propozycja konwersji ma zostać skierowana. Propozycja Przewodniczącego zakłada, że kredyt indeksowany / denominowany do waluty obcej (CHF / EUR / USD) zostałby zmieniony tak, jakby od początku był kredytem w PLN oprocentowanym stawką WIBOR 3M powiększoną o marżę stosowaną historycznie dla tego typu kredytów.

Bank dokonał analizy kosztów, jakie musiałby ponieść we wskazanym scenariuszu, jako suma różnic pomiędzy aktualnymi saldami kredytów indeksowanych / denominowanych do waluty obcej (CHF / EUR / USD) a odpowiadającymi im hipotetycznymi saldami kredytów w PLN opartymi o stawkę WIBOR 3M powiększoną o marżę kredytów w PLN udzielanych w tym samym czasie i na ten sam okres co kredyt indeksowany / denominowany do walut obcych (CHF / EUR / USD).

Hipotetyczne salda kredytów w PLN uwzględniają w swoim harmonogramie różnice względem rzeczywistych spłat kredytów indeksowanych/denominowanych do walut obcych (CHF / EUR / USD) korygując wartość kapitału pozostałego do spłaty wg schematu przekazanego przez KNF.

Szacowany potencjalny wpływ realizacji planu konwersji na mBank, według wyliczenia na podstawie ankiety KNF z dnia 27 stycznia 2021 roku wyniosłby:

- 6,6 mld zł w przypadku konwersji 100% portfela aktywnego i spłaconego (dane nieaudytowane),
- 5,5 mld zł w przypadku konwersji tylko portfela aktywnego (dane nieaudytowane).

Powyższy potencjalny wpływ został obliczony na podstawie danych na dzień 31 grudnia 2020 roku i na bazie szczegółowych założeń podanych przez KNF w tej ankiecie. Propozycja Przewodniczącego KNF zakłada, że tylko aktywny portfel będzie podlegał konwersji.

Jak to przedstawiono w Nocie 44 Adekwatność kapitałowa, na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank utrzymywał swoje współczynniki kapitałowe powyżej wymaganych poziomów. Kwoty nadwyżki kapitału, odnoszące się zarówno do współczynnika kapitału Tier I jak i łącznego współczynnika kapitałowego, były wyższe niż potencjalny wpływ wdrożenia propozycji Przewodniczącego KNF zgodny z wyliczeniem na podstawie ankiety KNF.

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego mBank nie podjął decyzji o zaproponowaniu klientom porozumień według propozycji Przewodniczącego KNF, ani nie podjął żadnych kroków w celu uzyskania jakichkolwiek zgód korporacyjnych w tej sprawie. Będzie to przedmiotem dalszej analizy i dyskusji z organami nadzoru. Bank nie uwzględnił propozycji Przewodniczącego KNF w utworzonej rezerwie na ryzyko prawne związane z portfelem kredytów indeksowanych.

W ramach analizy propozycji banki uczestniczące w grupie roboczej - w tym mBank - wystosowały do NBP pismo inicjujące dialog w celu lepszego zrozumienia potencjalnej gotowości banku centralnego do przeprowadzenia transakcji, która może być niezbędna w procesie. Należy podkreślić, że dialog ten ma charakter wstępny.

Prezes Narodowego Banku Polskiego w trakcie konferencji prasowej w dniu 5 lutego 2021 roku opowiedział się za zastosowaniem średniego kursu walut NBP jako rozwiązania oraz za rekompensatą za wykorzystanie kapitału. Podkreślił również, że stosowanie tabel kursowych jest zgodne z prawem bankowym i stanowi powszechną praktykę rynkową.

Jednocześnie Prezes NBP wskazał, że możliwość przekształcenia kredytów CHF w kredyty „PLN + LIBOR nie ma żadnego uzasadnienia ekonomicznego.

NBP w oficjalnym komunikacie z 9 lutego 2021 roku poinformował o swoim przychylnym nastawieniu do inicjatyw mających na celu ograniczenie ryzyka prawnego kredytów walutowych poprzez rozliczenia z kredytobiorcami. NBP zadeklarował również gotowość do rozważenia zaangażowania się w tego typu inicjatywy, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- do inicjatywy przystępuje dostatecznie duża grupa banków (większość portfela walutowego objętego rozliczeniami)
- banki rzetelnie informują o zainteresowaniu znacznej części swoich kredytobiorców podpisaniem umowy
- eliminowane są wątpliwości prawne co do skuteczności tej inicjatywy w zakresie zgód korporacyjnych, a także dalszych roszczeń prawnych związanych z rozliczeniami
- banki przedstawiają plany odbudowy kapitału.

Informacje o przeprowadzonych kontrolach podatkowych

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na prawdopodobieństwo powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

Kontrola Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF)

W okresie od października do grudnia 2018 roku pracownicy UKNF przeprowadzili w Banku kontrolę w celu sprawdzenia, czy działalność mBanku S.A. w zakresie wykonywania obowiązków depozytariusza jest zgodna z prawem oraz umową o wykonywaniu funkcji depozytariusza, a w szczególności z ustawą z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1355, z późn. zm.).

Szczegółowe ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole przekazanym Bankowi w dniu 11 lutego 2019 roku. W dniu 25 lutego 2019 roku Bank przekazał UKNF zastrzeżenia do protokołu oraz dodatkowe wyjaśnienia w kwestiach podlegających kontroli.

W dniu 1 kwietnia 2019 roku Bank otrzymał odpowiedź UKNF na zastrzeżenia do protokołu kontroli oraz zalecenia UKNF w zakresie dostosowania działalności jako depozytariusz funduszy inwestycyjnych do przepisów prawa. Wszystkie zastrzeżenia Banku zostały odrzucone przez regulatora.

W dniu 25 kwietnia 2019 roku Bank przekazał UKNF deklarację działań w ramach realizacji zaleceń pokontrolnych. Urząd pismem z dnia 4 września 2019 roku wniósł zastrzeżenia do realizacji wybranych zaleceń. W dniu 11 października 2019 roku Bank przekazał UKNF odpowiedź na zastrzeżenia, w której doprecyzował opis podejmowanych działań, jak również przedstawił nowe rozwiązania zmierzające do realizacji zaleceń. W dniu 5 grudnia 2019 roku UKNF przekazał Bankowi odpowiedź na pismo zawierające akceptację części działań Banku mających na celu realizację zaleceń pokontrolnych oraz doprecyzowanie innych oczekiwań, które są realizowane. W dniu 14 maja 2020 roku Bank formalnie potwierdził realizację wszystkich zaleceń KNF.

W dniu 27 lutego 2020 roku Bank otrzymał postanowienie UKNF z dnia 25 lutego 2020 roku o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia na Bank kary administracyjnej na podstawie przepisów Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

Postępowanie wszczęte przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK)

W dniu 12 kwietnia 2019 roku UOKiK wszczął postępowanie z urzędu w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Postępowanie dotyczy klauzul modyfikacyjnych wskazujących okoliczności, w których Bank jest uprawniony do zmiany warunków umownych, w tym wysokości opłat i prowizji. W ocenie Prezesa UOKiK stosowane przez Bank klauzule modyfikacyjne umożliwiają Bankowi jednostronną, nieograniczoną i dowolną możliwość zmiany sposobu wykonywania umowy. W konsekwencji Prezes UOKiK stoi na stanowisku, że klauzule stosowane przez Bank kształtują prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Uzasadnia to zarzut abuzywności tych klauzul. mBank nie zgadza się z tym stanowiskiem. Bank odpowiedział na postanowienie wszczynające postępowania w pismach z dnia 28 maja 2019 roku oraz z dnia 10 stycznia 2020 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego Prezes Urzędu nie podjął dalszych czynności w sprawie, nie zajął stanowiska ani nie udzielił odpowiedzi na pisma mBanku.

33. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Banku obejmują:

■ Zobowiązania do udzielenia kredytu

Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Bank zobowiązany będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów lub innych świadczeń pieniężnych, zostały zaprezentowane w tabeli poniżej,

■ Gwarancje i inne produkty finansowe,

■ Pozostałe zobowiązania.

Zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania

31.12.2020	Kwota nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9				Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Zobowiązania do udzielenia kredytu	29 733 554	1 278 390	23 064	5 523	44 598	36 829	5 510	2 495
Gwarancje i inne produkty finansowe	6 996 852	918 829	121 128	36 166	20 630	6 134	80 055	25 940
Pozostałe zobowiązania	22 789	-	-	-	-	-	-	-

31.12.2019	Kwota nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9				Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Zobowiązania do udzielenia kredytu	26 965 277	1 139 112	14 041	2 815	34 290	23 489	2 136	2 381
Gwarancje i inne produkty finansowe	12 803 973	963 174	186 466	3 242	4 781	4 713	79 684	390
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	-	-	-	-

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane przez Bank oraz wartość nominalną otwartych transakcji pochodnych Banku na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku. Gwarancje zostały przedstawione w poniższej tabeli na podstawie najwcześniejszej umownej daty zapadalności.

31.12.2020	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	27 310 390	12 374 467	6 067 654	45 752 511
Zobowiązania udzielone	24 230 279	9 242 902	5 663 114	39 136 295
1. Finansowe	21 087 057	6 723 710	3 229 764	31 040 531
a) zobowiązania do udzielenia kredytu	21 087 057	6 723 710	3 229 764	31 040 531
2. Gwarancje i inne produkty finansowe	3 120 433	2 519 192	2 433 350	8 072 975
a) gwarancje i akredytywy stand by	3 120 433	2 519 192	2 433 350	8 072 975
3. Pozostałe zobowiązania	22 789	-	-	22 789
Zobowiązania otrzymane	3 080 111	3 131 565	404 540	6 616 216
- finansowe	33 019	426 410	-	459 429
- gwarancyjne	3 047 092	2 705 155	404 540	6 156 787
2. Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	210 863 420	405 382 233	41 776 440	658 022 093
Instrumenty pochodne na stopę procentową	107 207 677	379 885 595	40 212 220	527 305 492
Walutowe instrumenty pochodne	100 016 459	25 451 079	919 765	126 387 303
Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	3 639 284	45 559	644 455	4 329 298
Pozycje pozabilansowe razem	238 173 810	417 756 700	47 844 094	703 774 604

31.12.2019	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	33 528 882	9 127 453	3 416 420	46 072 755
Zobowiązania udzielone	31 132 784	7 970 988	2 974 328	42 078 100
1. Finansowe	23 559 675	3 025 421	1 536 149	28 121 245
a) zobowiązania do udzielenia kredytu	23 559 675	3 025 421	1 536 149	28 121 245
2. Gwarancje i inne produkty finansowe	7 573 109	4 945 567	1 438 179	13 956 855
a) gwarancje i akredytywy stand by	7 573 109	4 945 567	1 438 179	13 956 855
Zobowiązania otrzymane	2 396 098	1 156 465	442 092	3 994 655
- finansowe	392 130	-	-	392 130
- gwarancyjne	2 003 968	1 156 465	442 092	3 602 525
2. Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	197 922 663	351 961 915	39 155 308	589 039 886
Instrumenty pochodne na stopę procentową	130 836 704	325 103 183	36 136 923	492 076 810
Walutowe instrumenty pochodne	63 299 194	25 661 914	2 529 415	91 490 523
Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	3 786 765	1 196 818	488 970	5 472 553
Pozycje pozabilansowe razem	231 451 545	361 089 368	42 571 728	635 112 641

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zaprezentowane są w Nocie 19.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku zobowiązania otrzymane przez Bank wyniosły 6 616 216 tys. zł i dotyczyły głównie otrzymanych gwarancji stanowiących zabezpieczenie udzielonych kredytów i pożyczek (31 grudnia 2019 roku: 3 994 655 tys. zł).

W dniu 5 lipca 2019 roku mBank S.A zawarł umowę najmu powierzchni w budynku Mennica Legacy Tower, położonym przy ul. Prostej 18 w Warszawie, do którego została przeniesiona warszawska centrala Banku. Część powierzchni budynku została wydana do użytkowania w październiku 2020 roku. Pozostała część powierzchni zostanie wydana w marcu 2021 roku. Szacowana kwota zobowiązania związana z powierzchnią, która zostanie wydana do użytkowania w 2021 roku wyniesie około 224 466 tys. zł.

34. Aktywa zastawione

Na aktywach ustanawia się zabezpieczenia w związku z umowami odkupu papierów wartościowych oraz transakcji pochodnych zawartymi z innymi bankami oraz ustanawia się depozyty zabezpieczające w związku z zawarciem kontraktów giełdowych typu futures, opcjami i członkostwem w giełdach.

Zabezpieczenie może być złożone w różnej formie (gotówka, papiery wartościowe, zastaw na aktywach itp.).

Analogicznie, na rzecz Banku kontrahenci ustanawiają zabezpieczenia transakcji na swoich aktywach. Jeśli przedmiotem takiego zabezpieczenia są papiery wartościowe (w transakcji buy/sell back), mogą one zostać ponownie użyte jako zabezpieczenie w transakcji przeciwstawnej (sell/buy back).

Ponadto Bank przyjmuje zabezpieczenia o charakterze rzeczowym (w formie zastawu bądź hipoteki) związane z transakcjami o charakterze kredytowym, takich jak udzielone kredyty, linie kredytowe, gwarancje bankowe.

W tabeli poniżej zaprezentowano zestawienie środków możliwych do zastawienia w rozbiciu na główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej mBanku, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku. Głównym składnikiem stanowiącym zabezpieczenie płynności Banku z tytułu możliwych do ustanowienia zabezpieczeń są skarbowe papiery wartościowe.

31.12.2020	Aktywa			Zabezpieczenia przyjęte w formie papierów wartościowych związane z transakcjami buy/sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Papiery dłużne (Nota 19, 20, 21 i 22), w tym:	51 944 836	3 967 830	46 094 707	6 357 913	474 210	5 883 703	51 978 410
- Bony pieniężne NBP	149 997	-	149 997	-	-	-	149 997
- Papiery skarbowe	44 082 273	3 967 830	40 114 443	6 357 913	474 210	5 883 703	45 998 146
- Listy zastawne	550 331	-	-	-	-	-	-
- Pozostałe papiery nieskarbowe	7 162 235	-	5 830 267	-	-	-	5 830 267
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 22)	785 131	785 131	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	119 279 717	-	-	-	-	-	-
Razem	172 009 684	4 752 961	46 094 707	6 357 913	474 210	5 883 703	51 978 410

31.12.2019	Aktywa			Zabezpieczenia przyjęte w formie papierów wartościowych związane z transakcjami buy/sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Papiery dłużne (Nota 19, 20, 21 i 22), w tym:	35 036 336	3 323 282	29 787 956	3 362 331	-	3 362 331	33 150 287
- Bony pieniężne NBP	2 999 645	-	2 999 645	-	-	-	2 999 645
- Papiery skarbowe	27 746 572	3 193 568	24 553 004	3 362 331	-	3 362 331	27 915 335
- Listy zastawne	493 861	129 714	-	-	-	-	-
- Pozostałe papiery nieskarbowe	3 796 258	-	2 235 307	-	-	-	2 235 307
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 22)	417 698	417 698	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	113 774 239	-	-	-	-	-	-
Razem	149 228 273	3 740 980	29 787 956	3 362 331	-	3 362 331	33 150 287

Wartość papierów skarbowych wykazanych jako aktywa zastawione, poza zabezpieczeniem transakcji sell/buy-back, obejmuje zabezpieczenie zobowiązań Banku z tytułu kredytów na stałą stopę otrzymanych z EBI oraz zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG i zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na rzecz funduszu gwarancyjnego i funduszu przymusowej restrukturyzacji BFG.

35. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosła 42 367 040 sztuk (31 grudnia 2019 roku: 42 350 367 sztuk) o wartości nominalnej 4 zł na akcję. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA) NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2020 ROKU						
Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Rok rejestracji
zwykłe na okaziciela*	-	-	9 988 000	39 952 000	w całości opłacone gotówką	1986
imienne zwykłe*	-	-	12 000	48 000	w całości opłacone gotówką	1986
zwykłe na okaziciela	-	-	2 500 000	10 000 000	w całości opłacone gotówką	1994
zwykłe na okaziciela	-	-	2 000 000	8 000 000	w całości opłacone gotówką	1995
zwykłe na okaziciela	-	-	4 500 000	18 000 000	w całości opłacone gotówką	1997
zwykłe na okaziciela	-	-	3 800 000	15 200 000	w całości opłacone gotówką	1998
zwykłe na okaziciela	-	-	170 500	682 000	w całości opłacone gotówką	2000
zwykłe na okaziciela	-	-	5 742 625	22 970 500	w całości opłacone gotówką	2004
zwykłe na okaziciela	-	-	270 847	1 083 388	w całości opłacone gotówką	2005
zwykłe na okaziciela	-	-	532 063	2 128 252	w całości opłacone gotówką	2006
zwykłe na okaziciela	-	-	144 633	578 532	w całości opłacone gotówką	2007
zwykłe na okaziciela	-	-	30 214	120 856	w całości opłacone gotówką	2008
zwykłe na okaziciela	-	-	12 395 792	49 583 168	w całości opłacone gotówką	2010
zwykłe na okaziciela	-	-	16 072	64 288	w całości opłacone gotówką	2011
zwykłe na okaziciela	-	-	36 230	144 920	w całości opłacone gotówką	2012
zwykłe na okaziciela	-	-	35 037	140 148	w całości opłacone gotówką	2013
zwykłe na okaziciela	-	-	36 044	144 176	w całości opłacone gotówką	2014
zwykłe na okaziciela	-	-	28 867	115 468	w całości opłacone gotówką	2015
zwykłe na okaziciela	-	-	41 203	164 812	w całości opłacone gotówką	2016
zwykłe na okaziciela	-	-	31 995	127 980	w całości opłacone gotówką	2017
zwykłe na okaziciela	-	-	24 860	99 440	w całości opłacone gotówką	2018
zwykłe na okaziciela	-	-	13 385	53 540	w całości opłacone gotówką	2019
zwykłe na okaziciela	-	-	16 673	66 692	w całości opłacone gotówką	2020
Liczba akcji, razem			42 367 040			
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem				169 468 160		
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)			4			

*Stan akcji na dzień bilansowy

W 2020 roku Krajowy depozyt Papierów Wartościowych (KDPW) dokonał rejestracji 16 673 akcji mBanku wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w celu umożliwienia objęcia akcji mBanku osobom biorącym udział w programach motywacyjnych. W wyniku rejestracji akcji Banku kapitał zakładowy mBanku wzrósł w 2020 roku o kwotę 66 692 zł.

Akcjonariuszem posiadającym powyżej 5% kapitału zakładowego i ogółu głosów na walnym zgromadzeniu jest Commerzbank AG, który na dzień 31 grudnia 2020 roku posiadał 69,28% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

■ Zmiany w strukturze własności znaczących pakietów akcji Banku.

W dniu 20 listopada 2020 roku Bank otrzymał od Nationale-Nederlanden Powszechnie Towarzystwo Emerytalne S.A. (Nationale-Nederlanden PTE) zawiadomienie o zwiększeniu udziału funduszy zarządzanych przez Nationale-Nederlanden PTE w liczbie głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A. powyżej 5% w wyniku nabycia akcji mBanku S.A. w transakcjach na Giełdzie Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie, rozliczonych w dniu 12 listopada 2020 roku. W wyniku tej transakcji fundusze zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE posiadają łącznie 2 125 162 akcji mBanku S.A., co stanowi 5,02% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawnia do 2 125 162 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

Przed nabyciem akcji mBanku S.A., fundusze zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE posiadały łącznie 2 099 331 akcji mBanku S.A., co stanowiło 4,96% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawniało do 2 099 331 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

Ponadto, w dniu 8 grudnia 2020 roku Bank otrzymał od Nationale-Nederlanden PTE zawiadomienie o zwiększeniu udziału Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (Nationale-Nederlanden OFE) w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A. powyżej 5% w wyniku nabycia akcji mBanku S.A. w transakcjach na GPW w Warszawie, rozliczonych w dniu 30 listopada 2020 roku. Po rozliczeniu wyżej wymienionych transakcji, Nationale-Nederlanden OFE posiadał łącznie 2 145 215 akcji Banku stanowiących 5,06% kapitału zakładowego i uprawniających do 2 145 215 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

Przed nabyciem akcji mBanku S.A., Nationale-Nederlanden OFE posiadał łącznie 2 107 691 akcji mBanku S.A., co stanowiło 4,97% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawniało do 2 107 691 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

Zgodnie z informacją otrzymaną od Nationale-Nederlanden PTE, zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE fundusze posiadały łącznie 2 178 642 akcje mBanku S.A.

36. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wynikać w związku z działalnością Banku.

Zwiększenie kapitału zapasowego w 2020 roku i w 2019 roku wynika z emisji akcji w ramach realizacji programów motywacyjnych, opisanych w Nocie 41.

37. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ogólnego ryzyka, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

	31.12.2020	31.12.2019
Pozostały kapitał zapasowy	9 216 652	9 216 652
Pozostałe kapitały rezerwowe	30 329	27 320
Fundusz ogólnego ryzyka	1 115 143	1 115 143
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	2 005 435	1 024 455
Wynik roku bieżącego	93 047	980 980
Zyski zatrzymane, razem	12 460 606	12 364 550

Zgodnie z polskimi przepisami prawa 8% zysku netto Banku przenosi się na niepodlegający podziałowi kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego Banku.

Dodatkowo Bank przenosi część zysku netto na fundusz ogólnego ryzyka na pokrycie nieprzewidzianych ryzyk oraz przyszłych strat. Fundusz ogólnego ryzyka podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie walnego zgromadzenia.

38. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2020	31.12.2019
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(2 297)	(5 151)
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe)	30 841	1 275
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe)	(33 138)	(6 426)
Wycena dłużnych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	17 728	58 363
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	254 555	115 567
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(166 538)	(21 815)
Podatek odroczony	(70 289)	(35 389)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	405 680	122 150
Niezrealizowane zyski	500 839	150 802
Podatek odroczony	(95 159)	(28 652)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(17 328)	(11 093)
Straty aktuarialne	(21 393)	(13 695)
Podatek odroczony	4 065	2 602
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	16 268	6 370
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek zależnych i stowarzyszonych	16 268	6 370
Inne pozycje kapitału własnego razem	420 051	170 639

39. Dywidenda na akcję

W dniu 27 marca 2020 roku XXXIII Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto za rok 2019. Uzyskany w 2019 roku zysk netto mBanku S.A. w kwocie 980 980 tys. zł pozostawiono niepodzielonym.

40. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych**Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych**

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2020	31.12.2019
Kasa i operacje z bankiem centralnym (Nota 18)	3 939 298	7 861 776
Należności od banków (Nota 22)	265 834	342 454
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	4 205 132	8 204 230

Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych**Wyjaśnienie różnic pomiędzy zmianą stanu wynikającą z sald bilansowych a zmianą stanu wykazaną w przepływach środków pieniężnych z działalności operacyjnej**

	Rok kończący się 31 grudnia 2020	Rok kończący się 31 grudnia 2019
Należności od banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(3 508 141)	(1 428 362)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(76 620)	(323 951)
Zmiana stanu należności od banków, razem	(3 584 761)	(1 752 313)
Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	914 143	(793 479)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	61 817	81 353
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	350 037	47 539
Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające, razem	1 325 997	(664 587)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(4 907 967)	(9 695 978)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(241 856)	(138 938)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom, razem	(5 149 823)	(9 834 916)
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(13 339 642)	1 717 843
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	(5 735)	(42 789)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(587 030)	(292 679)
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, razem	(13 932 407)	1 382 375
Papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(4 717 628)	(2 234 333)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	-	-
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, razem	(4 717 628)	(2 234 333)
Inne aktywa - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(282 201)	161 533
Niezrealizowane kasowo rozrachunki ujęte w rachunku zysków i strat	3 042	(14 788)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(91 047)	-
Zmiana stanu innych aktywów, razem	(370 206)	146 745
Zobowiązania wobec innych banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	1 443 504	(1 986 428)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	14 358	18 745
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	193 144	557 100
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków, razem	1 651 006	(1 410 583)
Zobowiązania wobec klientów - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	15 841 047	12 063 601
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(375 510)	(384 665)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	591 117	663 972
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	16 056 654	12 342 908
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	2 973 168	504 273
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(343 746)	(5 558)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	143 042	(488 378)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, razem	2 772 464	10 337
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i rezerw - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	1 532 791	78 003
Wycena programów motywacyjnych ujęta w wyniku (Nota 12)	10 159	9 947
Wyłączenie zobowiązań z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych	(10 943)	(40 470)
Wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujęta w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 17)	(7 698)	(2 444)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i rezerw, razem	1 524 309	45 036

Odsetki otrzymane i zapłacone wykazane w działalności operacyjnej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Odsetki otrzymane z tytułu:		
Należności od banków	120 540	184 808
Kredytów i pożyczek udzielonych klientom	3 222 396	3 391 809
Dłużnych papierów wartościowych	973 437	1 019 467
Instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	61 011	92 580
Instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń	216 971	100 276
Pozostałe odsetki otrzymane	275 355	5 059
Przychody z tytułu odsetek otrzymanych, razem	4 869 710	4 793 999

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Odsetki zapłacone z tytułu:		
Rozliczeń z bankami z tytułu przyjętych depozytów	(17 596)	(18 480)
Rozliczeń z klientami z tytułu przyjętych depozytów	(547 535)	(824 184)
Kaucji przyjętej w związku z udzieloną gwarancją emisji papierów dłużnych	(59 417)	(93 338)
Emisji dłużnych papierów wartościowych	(16 157)	(26 847)
Pozostałe odsetki zapłacone	(32 029)	(23 844)
Koszty z tytułu odsetek zapłaconych, razem	(672 734)	(986 693)

Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

W 2020 oraz 2019 roku przepływy środków z działalności inwestycyjnej związane były z nabyciem i sprzedażą oraz podwyższeniem udziałów w spółkach zależnych oraz otrzymanymi przez Bank dywidendami. W 2020 roku w przepływach środków z działalności inwestycyjnej wykazano również wpływ związany z obniżeniem kapitału zakładowego BDH Development Sp. z o.o. (BDH), związanego z umorzeniem udziałów oraz wpływ ze sprzedaży udziałów w spółce BDH (Nota 24). Pozostałe przepływy środków z tej działalności dotyczą rozliczeń z tytułu nabycia wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej dotyczą głównie wpływów z emisji dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez Bank, wpływu z emisji zobowiązań podporządkowanych i rozliczeń z tytułu długoterminowych kredytów otrzymanych od innych banków (Nota 28) oraz z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (Nota 28).

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu zobowiązań w ramach działalności finansowej.

	Stan na 31.12.2019	Przepływy środków pieniężnych	Zmiana stanu nie związana z przepływami środków pieniężnych	Stan na 31.12.2020
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków (Nota 28)	189 900	(199 137)	9 237	-
Kredyty i pożyczki otrzymane od innych podmiotów (Nota 28)	2 980 294	(5 591)	279 888	3 254 591
Zobowiązania z tytułu leasingu (Nota 28)	465 790	(111 846)	394 553	748 497
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (Nota 28)	3 361 997	(143 042)	3 116 210	6 335 165
Zobowiązania podporządkowane (Nota 28)	2 500 217	(76 145)	154 255	2 578 327
Zobowiązania z tytułu kaucji w związku z gwarancją emisji euroobligacji (Nota 28)	5 097 329	(479 271)	(4 618 058)	-
Zobowiązania w ramach działalności finansowej, razem	14 595 527	(1 015 032)	(663 915)	12 916 580

	Stan na 31.12.2018	Przepływy środków pieniężnych	Zmiana stanu nie związana z przepływami środków pieniężnych	Stan na 31.12.2019
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków (Nota 28)	747 334	(567 863)	10 429	189 900
Kredyty i pożyczki otrzymane od innych podmiotów (Nota 28)	3 457 264	(519 145)	42 175	2 980 294
Zobowiązania z tytułu leasingu (Nota 28)	-	(109 846)	575 636	465 790
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (Nota 28)	2 857 724	476 036	28 237	3 361 997
Zobowiązania podporządkowane (Nota 28)	2 474 163	(76 627)	102 681	2 500 217
Zobowiązania w ramach działalności finansowej, razem	9 536 485	(797 445)	759 158	9 498 198

W zmianie stanu niezwiązanej z przepływami środków pieniężnych ujęte zostały różnice kursowe oraz odsetki naliczone.

Całkowity wpływ środków pieniężnych z tytułu leasingów (w tym przepływ związany z krótkoterminowymi umowami leasingowymi, z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi oraz związany ze zmiennymi elementami zobowiązań leasingowych, które są wykazywane w przepływach z działalności operacyjnej) wyniósł 114 519 tys. zł (w 2019 roku: 117 670 tys. zł).

41. Programy motywacyjne oparte na akcjach

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A., który zastąpił postanowienia Regulaminu Programu Motywacyjnego w Spółce mBank S.A. z 7 grudnia 2012 roku.

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2018 roku do 31 grudnia 2021 roku.

W ramach tego programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do premii, w tym do premii bezgotówkowej wypłacanej w akcjach Banku.

Za podstawę nabycia prawa do premii oraz wyliczenia jej wysokości za dany rok obrotowy przyjmuje się wartość netto współczynnika zwrotu z kapitału ROE netto Grupy mBanku i miesięczne wynagrodzenie Członka Zarządu należne mu na dzień 31 grudnia roku obrotowego, za który premia jest przyznawana. Równowartość 50% wysokości wyliczonej na podstawie wskaźnika ROE kwoty bazowej stanowi tzw. pierwszą część premii bazowej. W ramach pozostałych 50% kwoty bazowej Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej jeżeli uzna, że Członek Zarządu wykonał ustalony roczny/wieloletni cel biznesowo-rozwojowy, może przyznać drugą część premii. Decyzja o przyznaniu drugiej części premii leży w wyłącznej gestii Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, która według własnej oceny i decyzji potwierdza osiągnięcie MBO, biorąc pod uwagę sytuację na rynkach finansowych w ostatnim/poprzednich okresach finansowych.

Suma pierwszej i drugiej części premii bazowej stanowi premię bazową dla Członka Zarządu za dany rok obrotowy. 40% kwoty premii bazowej stanowi premię nieodroczoną i zostaje wypłacone w roku ustalenia premii bazowej w następujący sposób: 50% w formie wypłaty gotówkowej i 50% w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji.

60% kwoty premii bazowej stanowi premię odroczoną i zostaje wypłacone w trzech równych transzach w kolejnych trzech latach następujących po roku ustalenia wysokości premii bazowej w następujący sposób: 50% z każdej z odroczonych transz w formie wypłaty gotówkowej i 50% z każdej z odroczonych transz w formie wypłaty bezgotówkowej w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji.

Rada Nadzorcza na podstawie Rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy z uwagi na późniejszą ocenę pracy Członka Zarządu w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy/obrotowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, który bierze pod uwagę cykl biznesowy Banku, jak również ryzyko związane z prowadzeniem działalności przez Bank, ale tylko gdy działania bądź zaniechania Członka Zarządu miały bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy i pozycję rynkową Banku w okresie oceny oraz w przypadku gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie został spełniony.

Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty premii nieodroczonej i odroczonej za dany rok finansowy/obrotowy, w tym również w zakresie odroczonej transzy jeszcze niewypłaconych, w sytuacji, gdy wystąpi jedna z przesłanek

z art. 142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe, w szczególności z ust. 2. Wstrzymanie w całości bądź zmniejszenie premii nieodroczonej i odroczonej, jak również jakiegokolwiek odroczonej transzy przez Komisję ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej dotyczyć może również premii odroczonej i nieodroczonej, w tym odroczonej transzy niewypłaconej Członkowi Zarządu po wygaśnięciu bądź rozwiązaniu umowy o zarządzanie.

W ramach wyżej opisanego programu po raz ostatni została przyznana premia za 2017 rok. Ostatnie rozliczenia z tego tytułu przypadają na 2021 rok.

Poniższa tabela przedstawia liczbę opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku.

	31.12.2020		31.12.2019	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	6 210	-	12 229	-
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	4 608	4	6 019	4
Wygaśnięcie w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	1 602	-	6 210	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2020 wyniosła 190,77 zł (w 2019 roku: 388,23 zł).

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w gotówce. Odnoszona jest do rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A. Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Program pracowniczy dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 Rada Nadzorcza mBanku podjęła na podstawie rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń uchwałę zmieniającą regulamin programu pracowniczego, który zastąpił pracowniczy program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku.

Celem Programu jest zapewnienie wzrostu wartości akcji Spółki poprzez związanie interesu kluczowej kadry Grupy mBanku z interesem Spółki i jej akcjonariuszy oraz wdrożenie w Grupie mBanku polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie.

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2020 roku do 31 grudnia 2022 roku.

Obligacje przyznane w ramach III, IV, V i VI transzy zostały nabyte przez osoby uprawnione, a wynikające z obligacji prawa do objęcia akcji w ramach warunkowego podwyższenia kapitału, zostały zrealizowane.

Ostatnie rozliczenia w/w transz zostały zrealizowane w 2017 roku.

Począwszy od VII Transzy przyznane osobie uprawnionej prawo do nabycia obligacji zostało podzielone na cztery części, które są realizowane odpowiednio: I część - obligacje nieodroczone, stanowiąca 50% z 60% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy w roku ustalenia tego prawa, a następnie kolejne trzy równe części - obligacje odroczone, stanowiące 50% z 40% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy po upływie 12, 24 i 36 miesięcy od dnia przyznania tego prawa. Na powyższych zasadach przyznano premie za lata 2014-2017. Ostatnie rozliczenia przypadają na 2021 rok.

Zarząd Banku/Rada Nadzorcza spółki, w której jest prowadzony Program, może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu liczby obligacji odroczonej, jeszcze nie zrealizowanej transzy dla osoby uprawnionej w przypadku gdy wystąpi jedna z przesłanek z art. 142 ustawy Prawo Bankowe, w szczególności z ust. 2, tj. powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia, powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności lub utraty płynności oraz spełnienia przesłanek określonych

w umowach z uczestnikami programu, będących podstawą świadczenia pracy lub innych usług na rzecz Banku oraz podmiotów zależnych.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w gotówce i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A. Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku.

	31.12.2020		31.12.2019	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	5 585	-	13 293	-
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	342	-
Wykonane w danym okresie*	4 067	4	7 366	4
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	1 518	-	5 585	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2020 wyniosła 190,77 zł (w 2019 roku: 388,23 zł).

Program motywacyjny z 2018 roku dla Członków Zarządu i kluczowej kadry Grupy mBanku – pracowników mających wpływ na profil ryzyka mBanku

W dniu 7 czerwca 2018 roku Rada Nadzorcza, zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej i decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. Z dnia 9 maja 2018 roku, uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A.

Program motywacyjny zastąpił istniejące programy, tj. program pracowniczy wprowadzony na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. Z dnia 27 października 2008 roku, z uwzględnieniem późniejszych zmian, oraz program dla Członków Zarządu wprowadzony na podstawie uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. Z dnia 14 marca 2008 roku, z późniejszymi zmianami, przy czym prawa z obligacji nabytych w ramach istniejących programów są realizowane na zasadach określonych w tych programach.

Nowy program będzie realizowany od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2028 roku. Osobami uprawnionymi do udziału w programie są osoby zajmujące stanowiska zidentyfikowane jako mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z polityką identyfikacji Risk Taker, określone jako Risk Taker I lub Risk Taker II, z wyłączeniem Risk Takers II – Członków Zarządu spółki mBank Hipoteczny S.A., w której realizowany jest inny program motywacyjny.

Risk Taker I oznacza Członka Zarządu Banku. Risk Taker II oznacza pracownika zajmującego stanowisko zidentyfikowane jako mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z polityką identyfikacji Risk Takers, w tym również osobę sprawującą funkcję Członka Zarządu w podmiocie z Grupy mBanku.

Na warunkach określonych w Regulaminie i Polityce Wynagradzania Risk Takers, Risk Takers będą mogli objąć nieodpłatnie warianty, a w wykonaniu praw z warrantów – akcje.

Bonus dla Risk Taker I

Rada Nadzorcza ustala wysokość bonusu za dany rok kalendarzowy każdemu Członkowi Zarządu indywidualnie w oparciu o ocenę realizacji wyznaczonych celów w odniesieniu do okresu co najmniej 3 lat, przy czym jego wysokość zależy od wysokości puli bonusów. Pula bonusów stanowi sumę kwot bazowych obliczonych dla każdego Członka Zarządu. Kwota bazowa wyliczana jest jako krotność wynagrodzenia zasadniczego, która uzależniona jest od poziomu wyniku Economic Profit (EP), przy czym EP liczony jest za okres 3 lat zgodnie z zasadami określonymi w Polityce Wynagradzania Risk Takers.

Bonus składa się z części nieodroczonej stanowiącej 40% bonusu i części odroczonej stanowiącej 60% bonusu.

Część odroczonej i nieodroczonej dzieli się po połowie na część gotówkową (50%) i część wypłacaną w postaci warrantów subskrypcyjnych (50%). Część nieodroczonej gotówkowej podlega wypłacie w roku przyznania premii. Druga połowa części nieodroczonej (50%) jest wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A.

Część odroczonej, zarówno gotówkowa jak i część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, podlega wypłacie w 5 równych rocznych transzach. W każdej z transz część gotówkowa jest wypłacana po zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy, a część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia sprawozdania finansowego.

Bonus dla Risk Taker II

Wysokość bonusu za dany rok kalendarzowy ustala Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II (pracownika Banku) lub Rada Nadzorcza spółki w odniesieniu do Risk Taker II (Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku) w oparciu o: ocenę realizacji wyznaczonych celów w trzech ostatnich lat kalendarzowych, wynik Economic Profit Grupy mBanku oraz wynik linii biznesowej/spółki/jednostki organizacyjnej.

Bonus składa się z części nieodroczonej stanowiącej 60% bonusu i części odroczonej stanowiącej 40% bonusu.

Część odroczonej i nieodroczonej dzieli się po połowie na część gotówkową (50%) i część wypłacaną w postaci warrantów subskrypcyjnych (50%). Część nieodroczonej gotówkowej podlega wypłacie w roku przyznania premii. Druga połowa części nieodroczonej (50%) jest wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A.

Część odroczonej, zarówno gotówkowa jak i część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, podlega wypłacie w 3 równych rocznych transzach. W każdej z transz część gotówkowa wypłacana jest po zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy, a część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia sprawozdania finansowego.

W przypadku gdy wysokość bonusu ustalona dla Risk Taker II za dany rok kalendarzowy nie przekracza jednej trzeciej całkowitego wynagrodzenia rocznego lub 200 000 zł, bonus może zostać wypłacony w całości w postaci pieniężnej w formie nieodroczonej na podstawie decyzji podjętej przez Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II (pracownika Banku) lub Radę Nadzorczą spółki w odniesieniu do Risk Taker II (Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku).

Część odroczonej bonusu Risk Taker I i Risk Taker II podlega ocenie w zakresie ustalenia oraz wypłaty. Odpowiednio, Rada Nadzorcza mBanku w stosunku do Risk Taker I, Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II (pracownika Banku) lub Rada Nadzorcza spółki w odniesieniu do Risk Taker II (Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku), może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy w przypadku gdy stwierdzi, że w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy/obrotowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, Risk Taker miał bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy lub pozycję rynkową Banku/Spółki/Grupy, naruszył przyjęte w Grupie zasady i normy, bezpośrednio doprowadził do znaczących strat finansowych, gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie został spełniony lub zaistniała którakolwiek z przesłanek o której mowa w art. 142, w szczególności ust. 2, ustawy Prawo Bankowe.

W przypadku zaistnienia zdarzeń o których mowa powyżej na etapie ustalania wysokości bonusu dla Risk Takerów odpowiednio Rada Nadzorcza mBanku, Rada Nadzorcza spółki lub Zarząd mBanku może podjąć decyzję o nieprzyznaniu za dany rok kalendarzowy bonusu w całości lub jego redukcji.

Ponadto Risk Taker I oraz Risk Taker II może zostać zobowiązany na zasadach i w terminie określonym decyzją odpowiednio Rady Nadzorczej mBanku/Rady Nadzorczej spółki z Grupy/Zarząd mBanku, do zwrotu bonusu przyznanego i wypłaconego za dany rok kalendarzowy (tj.: części nieodroczonej i wszystkich części odroczonej), w przypadku gdy naruszył przyjęte w Grupie mBanku zasady i normy, dopuścił się istotnego naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów prawa lub bezpośrednio doprowadził do znaczących strat finansowych wynikających ze świadomego, negatywnego działania na szkodę Grupy mBanku/Spółki lub doprowadził do nałożenia przez organy nadzorcze sankcji finansowych na Bank lub Spółkę na podstawie prawomocnej decyzji.

Decyzja o zaistnieniu wyżej opisanych zdarzeń może zostać podjęta do końca roku kalendarzowego, w którym nastąpi wypłata ostatniej transzy części odroczonej bonusu przyznanego za rok, w którym nastąpiło zdarzenie.

W przypadku uchwały Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. o wypłacie za dany rok dywidendy Risk Taker I oraz Risk Taker II, któremu został przyznany bonus w ramach części nieodroczonej lub odroczonej, jest uprawniony do otrzymania niezależnie od bonusu ekwiwalentu pieniężnego na zasadach określonych w Polityce Wynagradzania Risk Takers w związku z odroczeniem części bonusu wypłacanej w warrantach subskrypcyjnych.

Premia w ramach wyżej opisanego Programu została przyznana dla Risk Takers I oraz Risk Takers II za 2018 i 2019 rok.

W dniu 17 grudnia 2020 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej podjęła decyzję o zmianie Polityki Wynagradzania Risk Takers mając na uwadze dostosowanie zapisów Polityki do nowej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/878 z dnia 20 maja 2019 roku zmieniającej dyrektywę 2013/36/UE oraz rekomendację Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie zmiennych składników wynagrodzenia w bankach zawarte w piśmie z dnia 17 kwietnia 2020 roku, dotyczącą oczekiwanych działań banków w odpowiedzi na wybuch pandemii COVID-19. W szczególności uzasadnionych przypadkach związanych ze zminimalizowaniem ryzyka związanego z utrzymaniem solidnej bazy kapitałowej Banku w celu zapewnienia możliwości skutecznego reagowania na sytuację gospodarczą kraju, np. związaną z pandemią COVID-19 począwszy od bonusu przyznanego za 2020 rok Rada Nadzorcza w odniesieniu do Risk Taker I oraz Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II może podjąć uchwałę o wypłacie części lub całości transz gotówkowych (zarówno transzy nieodroczonej jak i transz odroczonej), w formie warrantów subskrypcyjnych. Wypłata w formie warrantów realizowana będzie w okresach objęcia warrantów ustalonych przez Radę Nadzorczą, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. zatwierdzającego sprawozdanie finansowe mBanku za poprzedni rok kalendarzowy.

Począwszy od bonusu, który będzie przyznawany za 2021 rok zostaje wydłużony okres odraczania części gotówkowej jak i części wypłacanej w postaci warrantów subskrypcyjnych. Dla Risk Takerów II, których stanowiska zostały zidentyfikowane jako stanowiska kadry kierowniczej wyższego szczebla (dotyczy Dyrektorów Zarządzających oraz członków Zarządu spółek grupy mBanku) z trzech do pięciu lat dla pozostałych Risk Takerów z trzech do czterech lat.

W przypadku gdy wysokość bonusu ustalona dla Risk Taker II (nie dotyczy stanowisk Risk Takerów II zidentyfikowanych jako stanowiska kadry kierowniczej wyższego szczebla) za dany rok kalendarzowy nie przekracza jednej trzeciej rocznego łącznego wynagrodzenia lub równowartości 50 tys. EUR w złotych polskich, bonus może zostać wypłacony w całości w postaci pieniężnej w formie nieodroczonej na podstawie decyzji podjętej przez Zarząd Banku.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie warrantów na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu i kluczowej kadry Grupy mBanku – pracowników mających wpływ na profil ryzyka mBanku – z 2018 roku.

	31.12.2020		31.12.2019	
	Liczba warrantów	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba warrantów	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	17 067	-	-	-
Przyznane w danym okresie	24 195	-	17 870	-
Umorzone w danym okresie	-	-	803	-
Wykonane w danym okresie*	7 998	4	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	33 264	-	17 067	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2020 wyniosła 190,77 zł (w 2019 roku: 388,23 zł).

Podsumowanie wpływu opisanych programów na sprawozdanie z sytuacji finansowej i rachunek zysków i strat Banku**Płatności oparte na akcjach – rozliczane w akcjach**

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanymi powyżej programami motywacyjnymi dla płatności opartych na akcjach i rozliczanych w akcjach mBanku S.A.

	31.12.2020	31.12.2019
Programy motywacyjne		
Stan na początek okresu	27 320	22 452
- wartość usług świadczonych przez pracowników	10 159	9 947
- rozliczenie zrealizowanych opcji	(7 150)	(5 079)
Stan na koniec okresu	30 329	27 320

Płatności gotówkowe

Koszty z tytułu części gotówkowej omawianych programów są zaprezentowane w Nocie 12.

42. Transakcje z podmiotami powiązanymi

mBank S.A. jest jednostką dominującą Grupy mBanku S.A., a Commerzbank AG jest jednostką dominującą najwyższego szczebla i jednocześnie bezpośrednią jednostką dominującą wobec mBanku S.A.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązanymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

Bank świadczy na rzecz kluczowego personelu kierowniczego Banku, członków Rady Nadzorczej Banku oraz bliskich członków rodzin tych osób standardowe usługi finansowe obejmujące, między innymi, prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i inne usługi finansowe. Zdaniem Banku transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotom powiązanym z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, następuje na podstawie Regulaminów uchwalonych przez Radę Nadzorczą mBanku S.A.

Regulaminy określają szczegółowe zasady oraz limity zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń w stosunku do wyżej wymienionych osób i podmiotów, które są zgodne z przepisami wewnętrznymi Banku, określającymi kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych, obowiązującymi dla klientów detalicznych i korporacyjnych Banku. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobie zajmującej kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotowi powiązanemu z nimi kapitałowo lub organizacyjnie w kwocie przekraczającej limity ustanowione przez Prawo Bankowe powoduje, że decyzja o udzieleniu takiego produktu jest podejmowana w formie uchwały Zarządu i uchwały Rady Nadzorczej.

Warunki takich kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, w tym zwłaszcza w odniesieniu do oprocentowania oraz prowizji i opłat, nie mogą być korzystniejsze od warunków stosowanych przez Bank odpowiednio dla klientów detalicznych lub korporacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku z Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowym personelem kierowniczym mBanku, Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz innymi osobami i podmiotami powiązanymi, a także ze spółkami Grupy Commerzbank AG. Wartość transakcji obejmuje salda aktywów i zobowiązań oraz związane z nimi koszty i przychody według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku.

mBank S.A.

Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

(w tys. zł)	Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowy personel kierowniczy mBanku, Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku		Inne osoby i podmioty powiązane*		Spółki zależne od mBanku		Commerzbank AG		Pozostałe spółki Grupy Commerzbank AG poza spółkami zależnymi od mBanku	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Stan na koniec okresu										
Sprawozdanie z sytuacji finansowej										
Aktywa	2 104	2 040	748	2 058	17 964 178	16 967 391	773 702	457 033	2 806	19
Zobowiązania	10 214	23 422	5 829	1 484	801 682	5 613 881	2 590 735	1 817 780	69 810	67 848
Rachunek zysków i strat										
Przychody z tytułu odsetek	42	53	32	70	232 490	363 564	49 832	59 928	400	698
Koszty z tytułu odsetek	(89)	(158)	(1)	(3)	(70 986)	(104 091)	(36 916)	(23 709)	(197)	(480)
Przychody z tytułu prowizji	38	46	10	11	17 382	19 736	6 025	4 353	49	49
Koszty z tytułu prowizji	-	-	-	-	(177 850)	(243 129)	-	(1 030)	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	-	7 798	13 331	1 578	1 468	-	-
Ogólne koszty administracyjne amortyzacja i pozostałe koszty operacyjne	(22)	-	-	-	(6 304)	(13 511)	(6 488)	(7 076)	-	-
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane										
Zobowiązania udzielone	743	957	234	407	2 791 357	7 005 347	1 721 547	2 124 709	7 409	3 502
Zobowiązania otrzymane	-	-	-	-	-	-	1 911 651	1 816 577	-	-

* Inne osoby i podmioty powiązane obejmują: bliskich członków rodzin Członków Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowego personelu kierowniczego mBanku, Członków Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz podmioty kontrolowane lub współkontrolowane przez wyżej wymienione osoby.

W pozycji Zobowiązania warunkowe udzielone ujęto gwarancję udzieloną spółce zależnej mBank Hipoteczny S.A. w kwocie 609 909 tys. zł zabezpieczającą ryzyko spłaty portfela kredytów udzielonych przez spółkę klientom sektora nieruchomości komercyjnych. Dodatkowo w aktywach wykazano również kaucję złożoną w związku z udzieloną gwarancją w tej samej kwocie.

W 2019 roku Bank tworzył rezerwy na należności kredytowe i gwarancje udzielone podmiotom powiązanym na ogólnych zasadach za wyjątkiem jednostek zależnych podlegających konsolidacji. Od 2020 roku Bank tworzy rezerwy na zasadach ogólnych również na należności kredytowe i gwarancje udzielone konsolidowanym jednostkom zależnym.

Na koniec 2020 roku Zarząd mBanku S.A. pełnił funkcje w następującym składzie:

1. Cezary Stypułkowski – Prezes Zarządu,
2. Andreas Böger – Wiceprezes Zarządu ds. Finansów,
3. Frank Bock – Wiceprezes Zarządu,
4. Krzysztof Dąbrowski – Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki,
5. Cezary Kocik – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej,
6. Marek Lusztyn – Wiceprezes Zarządu,
7. Adam Pers – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej.

Obowiązki dotyczące nadzorowania zarządzania ryzykiem istotnym w działalności Banku, które są zastrzeżone dla Członka Zarządu posiadającego zgodę Komisji Nadzoru Finansowego, zostały czasowo powierzone Zarządowi mBanku S.A. działającemu kolegialnie.

■ Zmiany w składzie Zarządu mBanku S.A.

W dniu 25 czerwca 2020 roku Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę o odwołaniu z dniem 31 grudnia 2020 roku Pana Franka Bocka z funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Rynków Finansowych mBanku S.A.

Rozwiązanie umowy z Panem Frankiem Bockiem z dniem 31 grudnia 2020 roku jest związane z reorganizacją obszaru rynków finansowych w ramach innych obszarów biznesowych Banku, celem podniesienia efektywności struktury organizacyjnej i procesowej, a jej skutkiem jest zmniejszenie o jedno liczby stanowisk w Zarządzie Banku. Pan Frank Bock był zaangażowany w reorganizację obszaru do końca bieżącego roku.

W dniu 22 października 2020 roku Pani Lidia Jabłonowska-Luba, Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem mBanku S.A., złożyła rezygnację z funkcji członka Zarządu mBanku S.A., ze stanowiska

Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem mBanku S.A., ze skutkiem na dzień 22 października 2020 roku.

W dniu 22 października 2020 roku Rada Nadzorcza mBanku S.A. podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 22 października 2020 roku Pana Marka Lusztyna do Zarządu mBanku S.A. na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji Zarządu mBanku S.A.

Od dnia wydania przez Komisję Nadzoru Finansowego zgody na powołanie Pana Marka Lusztyna jako Członka Zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku, Pan Marek Lusztyn obejmie stanowisko Wiceprezesa Zarządu mBanku S.A. do spraw Zarządzania Ryzykiem mBanku S.A. (nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności mBanku S.A.).

■ Zmiany w składzie Rady Nadzorczej mBanku S.A.

W dniu 28 września 2020 roku do Rady Nadzorczej mBanku S.A. wpłynęła rezygnacja Pana Michaela Mandela ze skutkiem od dnia 23 października 2020 roku z członkostwa w Radzie Nadzorczej Banku, jak również z członkostwa w Komisji Prezydialnej i ds. Nominacji oraz Komisji ds. Wynagrodzeń. Pan Michael Mandel złożył rezygnację w związku z planowanym odejściem z Commerzbanku.

Uchwałą Rady Nadzorczej mBanku S.A. z dnia 22 października 2020 roku Pani Sabine Schmittroth została powołana na stanowisko członka Rady Nadzorczej mBanku S.A. z dniem 23 października 2020 roku na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji Rady Nadzorczej.

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2020 roku i 2019 roku, wynagrodzeń byłych Członków Zarządu oraz wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej mBanku S.A.

Wynagrodzenie wypłacone (w zł)	2020	2019
Zarząd Banku		
Wynagrodzenie zasadnicze	12 291 821	13 570 816
Pozostałe korzyści	1 561 942	1 891 377
Bonus na poprzedni rok	1 560 000	1 560 000
Bonus odroczoney	1 380 230	1 762 899
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu Banku		
Wynagrodzenie zasadnicze	1 359 355	-
Pozostałe korzyści	185 897	-
Bonus na poprzedni rok	200 000	-
Bonus odroczoney	774 834	980 834
Odszkodowanie (zakaz konkurencji)	309 951	-
Rada Nadzorcza		
Wynagrodzenie zasadnicze	1 381 624	2 066 528

Łączne kwoty wynagrodzeń Członków Zarządu Banku obejmują: wynagrodzenia zasadnicze, nagrody, odprawy z tytułu rozwiązania umowy o zarządzanie, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, koszty polis oraz koszty mieszkań.

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Zarządu Banku pełniących funkcje w 2020 roku wyniosła 19 101 tys. zł (w 2019 roku: 18 785 tys. zł).

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, Członkom Zarządu Banku może przysługiwać bonus za rok 2020, który byłby wypłacony w roku 2021. W związku z tym została utworzona rezerwa na wypłatę gotówkową bonusu za rok 2020 dla Członków Zarządu, która wynosiła 1 714 tys. zł na dzień 31 grudnia 2020 roku (na koniec 2019 roku: 4 113 tys. zł). Ostateczną decyzję na temat wysokości tego bonusu podejmie Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej Banku do dnia 2 marca 2021 roku.

W 2020 roku i w 2019 roku Członkowie Zarządu mBanku S.A. nie uzyskali wynagrodzenia z tytułu zasiadania w zarządach i radach nadzorczych spółek powiązanych.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Rady Nadzorczej Banku, Członków Zarządu Banku oraz pozostałych członków kluczowego personelu kierowniczego Banku pełniących funkcje w 2020 roku wyniosła 26 888 tys. zł (2019: 27 411 tys. zł).

Szczegółowe informacje dotyczące wynagrodzeń poszczególnych Członków Zarządu i Rady Nadzorczej, jak również skład Rady Nadzorczej oraz informacje o byłych Członkach Zarządu zostały przedstawione w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. W punkcie 14.7. „Zarząd i Rada Nadzorcza – skład, kompetencje i zasady działania”.

Informacje o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Na dzień 31 grudnia 2020 roku akcje Banku posiadało sześciu Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 23 250 sztuk, Pan Andreas Böger – 819 sztuk, Pan Frank Bock – 766 sztuk, Pan Krzysztof Dąbrowski – 1 682 sztuk, Pan Cezary Kocik – 2 161 sztuk i Pan Adam Pers – 158 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku akcje Banku posiadało pięciu Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 21 249 sztuk, Pan Frank Bock – 334 sztuki, Pan Andreas Böger – 270 sztuk i Pan Krzysztof Dąbrowski – 1 000 sztuk i Pan Cezary Kocik – 1 040 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku akcje Banku posiadał jeden Członek Rady Nadzorczej mBanku, Pan Jörg Hessenmüller, odpowiednio: 7 958 sztuk i 7 175 sztuk. Na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku pozostali Członkowie Rady Nadzorczej nie posiadali akcji Banku.

43. Przejęcie i zbycie

■ Likwidacja spółki mFinance France S.A.

W związku z substytucją zobowiązań z mFinance France S.A. do mBanku S.A. opisaną szczegółowo w Nocie 28, poczynawszy od grudnia 2020 roku zaprzestano konsolidacji tej spółki. Proces substytucji zakończył się w październiku 2020 roku. W dniu 4 listopada 2020 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie mFinance France S.A. podjęło uchwałę w sprawie rozpoczęcia procesu przedterminowego rozwiązania spółki i powołania likwidatora.

■ Sprzedaż BDH Development Sp. z o.o.

W dniu 7 listopada 2019 roku mBank S.A., w ramach realizacji planu wycofania się Grupy mBanku z działalności deweloperskiej i koncentracji na głównej działalności w branży finansowej, podpisał warunkową umowę sprzedaży udziałów w spółce zależnej BDH Development Sp. z o.o. (BDH) na rzecz spółki Archicom Polska S.A. W dniu 16 grudnia 2020 roku strony podpisały umowę sprzedaży udziałów, na podstawie której mBank zbył 100% udziałów w kapitale zakładowym BDH i ustał stosunek zależności spółki względem Banku.

44. Adekwatność kapitałowa

Jedno z głównych zadań Banku polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu kapitału. W ramach polityki zarządzania kapitałem Bank tworzy ramy i wytyczne dla jak najbardziej efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które:

- są zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz regulacjami wewnętrznymi,
- zabezpieczają kontynuację realizacji celów finansowych zapewniających odpowiedni poziom zwrotu dla akcjonariuszy,
- zapewniają utrzymanie silnej bazy kapitałowej będącej podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

Polityka zarządzania kapitałem w Banku jest oparta na dwóch podstawowych filarach:

- utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, przy wykorzystaniu dostępnych metod i środków, między innymi takich jak zatrzymanie zysku netto, pożyczka podporządkowana czy emisja akcji,
- efektywne wykorzystanie istniejącego kapitału, między innymi poprzez zastosowanie systemu mierników efektywności wykorzystania kapitału, ograniczenie działalności nieprzynoszącej oczekiwanej stopy zwrotu oraz rozwój produktów o niższej absorpcji kapitału.

Efektywne wykorzystanie kapitału jest integralną częścią polityki zarządzania kapitałem zorientowanej na osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu z kapitału i dzięki temu stworzenia stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach. Pozwala to na utrzymanie współczynnika kapitału podstawowego Tier I (wyliczanego jako iloraz kapitału podstawowego Tier I oraz łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko), współczynnika kapitału Tier I (wyliczonego jako iloraz kapitału Tier I oraz łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) oraz łącznego współczynnika kapitałowego (wyliczanego jako iloraz funduszy własnych i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) na poziomie istotnie wyższym od wymaganego przez instytucję nadzorującą.

Kapitałowe cele strategiczne mBanku zorientowane są na utrzymanie zarówno łącznego współczynnika kapitałowego, współczynnika kapitału Tier I, jak i współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie odpowiednio wyższym niż poziom wymagany przez nadzór bankowy. Pozwala to na rozwój biznesu przy jednoczesnym spełnieniu norm nadzorczych w dłuższej perspektywie.

Współczynniki kapitałowe

Pomiar adekwatności funduszy własnych, w tym m.in. kalkulacja współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej, funduszy własnych oraz całkowitego wymogu kapitałowego mBanku, odbywała się w oparciu o przepisy:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (Rozporządzenie CRR),
- Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) NR 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, z późniejszymi zmianami (Rozporządzenie ITS),
- Ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku (Dz. U. Z 2002 r. Nr 72, poz. 665) z późniejszymi zmianami,
- Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku (Dz. U. 2015 poz. 1513) o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach,
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 roku w sprawie bufora ryzyka systemowego.

W związku z wejściem w życie w 2015 roku Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Ustawa), która transponuje przepisy Dyrektywy CRD IV do polskiego porządku prawnego, na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank zobowiązany jest dodatkowo utrzymywać fundusze własne na poziomie, który pozwoli pokryć wyznaczony na mocy przepisów ustawy bufor zabezpieczający (conservation buffer) w wysokości 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Wskaźnik bufora antycyklicznego dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który miał zastosowanie na koniec 2020 roku i 2019 roku, zgodnie z artykułem 83 Ustawy, wyniósł 0%. Wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla mBanku, wyznaczany zgodnie z przepisami Ustawy jako średnia ważona wskaźników bufora antycyklicznego mających zastosowanie w jurysdykcjach, w których odnośne ekspozycje kredytowe Banku się znajdują, wyniósł 4 p.b. na dzień 31 grudnia 2020 roku (31 grudnia 2019 roku: 7 p.b.). Na wartość wskaźnika wpływ miały przede wszystkim ekspozycje oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji, gdzie wskaźniki bufora antycyklicznego wynosiły na koniec 2020 roku odpowiednio: 0,5% i 1,0% (na koniec 2019 roku odpowiednio: 1,5% oraz 1,5%).

W 2016 roku Bank otrzymał decyzję administracyjną KNF, zgodnie z którą Bank został uznany za instytucję o znaczeniu systemowym (O-SII). Na Bank został nałożony bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym, który zgodnie z decyzją KNF z dnia 29 października 2020 roku wyniósł 0,50% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR. Bufor ten powinien być utrzymywany zarówno na poziomie indywidualnym, jak i skonsolidowanym. Określona w decyzji administracyjnej wartość bufora ma zastosowanie wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Z dniem 1 stycznia 2018 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie bufora ryzyka systemowego. Rozporządzenie określa bufor ryzyka systemowego w wysokości 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko z zastosowaniem do wszystkich ekspozycji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z wyjątkową sytuacją społeczno-gospodarczą, jaka powstała po pojawieniu się ogólnoświatowej pandemii COVID-19, wymóg ten został zniesiony poprzez uchylające Rozporządzenie Ministra Finansów, które obowiązuje od 19 marca 2020 roku.

Ostatecznie wymóg połączonego bufora wyznaczony dla mBanku na koniec 2020 roku wyniósł 3,04% (na koniec 2019 roku 6,13%).

Dodatkowo w wyniku przeprowadzonej przez Urząd KNF w 2020 roku oceny ryzyka w ramach procesu badania i oceny nadzorczej (BION), w szczególności oceny ryzyka związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, Bank otrzymał indywidualne zalecenie, aby utrzymywać fundusze własne na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie jednostkowym w wysokości 3,24% na poziomie łącznego współczynnika kapitałowego oraz 2,43% na poziomie współczynnika kapitału Tier I (w 2019 roku odpowiednio: 3,62% oraz 2,71%). Dodatkowy wymóg

kapitałowy wyznaczony przez KNF w 2020 roku obejmował także dodatkowe czynniki ryzyka związane z walutowymi kredytami mieszkaniowymi w obszarze ryzyka operacyjnego, ryzyka rynkowego oraz ryzyka zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców.

Ważny element składowy, który miał wpływ na poziom dodatkowego wymogu kapitałowego w ramach drugiego filara związany był z nadzorczą oceną BION kwantyfikującą ryzyko przypisane do portfela walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, gdzie uwzględniając specyfikę portfela Banku, brane były pod uwagę następujące czynniki:

- udział w portfelu kredytów o LTV > 100%,
- poziom realizowanej przez Bank marży z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych,
- wrażliwość łącznego współczynnika kapitałowego Banku na zmiany kursów walut i stóp procentowych,
- przygotowanie Banku na przewalutowanie zadanej puli portfela kredytów.

Współczynniki kapitałowe w ujęciu jednostkowym znajdowały się w 2020 roku i w 2019 roku powyżej wymaganych wartości uwzględniających opisaną wyżej składowę.

mBank	31 grudnia 2020		31 grudnia 2019	
Współczynnik kapitałowy	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	14,28%	22,95%	17,75%	22,84%
Współczynnik kapitału Tier I (Tier I ratio)	11,47%	19,59%	14,84%	19,42%

Jednostkowy wskaźnik dźwigni finansowej, liczony według przepisów Rozporządzenia CRR oraz Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/62 z dnia 10 października 2014 roku zmieniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, z uwzględnieniem przejściowej definicji kapitału Tier I, na koniec 2020 roku wyniósł 8,20% (na koniec 2019 roku: 8,60%).

Fundusze własne

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, na fundusze własne składa się kapitał podstawowy Tier I, kapitał dodatkowy Tier I oraz kapitał Tier II, przy czym w mBanku nie identyfikuje się pozycji, które kwalifikowałyby się jako dodatkowy kapitał Tier I.

Kapitał podstawowy Tier I mBanku obejmuje:

- opłacone instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne,
- zyski zatrzymane w poprzednich latach,
- niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu,
- inne skumulowane całkowite dochody,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusze ogólne ryzyka bankowego,
- pozycje pomniejszające kapitał podstawowy Tier I (zyski i straty wycenione według wartości godziwej wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami, korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny, wartości niematerialne, niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat, instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I, korekty regulacyjne dotyczące innych skumulowanych całkowitych dochodów oraz odpisy netto).

Kapitał Tier II mBanku obejmuje: instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne (zobowiązania podporządkowane o określonym terminie wymagalności oraz nadwyżkę rezerw ponad oczekiwane uznane straty według metody AIRB).

Fundusze własne mBanku na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosły 17 633 169 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 16 533 792 tys. zł). Jednocześnie kapitał podstawowy Tier I mBanku wyniósł 15 049 829 tys. zł (31 grudnia 2019: 14 053 467 tys. zł).

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (TREA)

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko mBanku obejmuje:

- kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia,
- kwotę ekspozycji na ryzyko rynkowe, obejmującą ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów,
- kwotę ekspozycji na ryzyko operacyjne,
- kwotę ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej,
- kwoty innych ekspozycji na ryzyko, obejmujące kwoty wynikające z zastosowania floora nadzorczego.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku metoda AIRB stosowana była do wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta dla:

- ekspozycji korporacyjnych mBanku,
- portfela detalicznych kredytów mBanku zabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji mBanku z tytułu kredytowania specjalistycznego dla nieruchomości przychodowych (metoda IRB „slotting approach”),
- ekspozycji detalicznych mBanku niezabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji detalicznych mBanku wobec mikrofirm zabezpieczonych hipotecznie (zgoda warunkowa),
- ekspozycji wobec banków komercyjnych (zgoda warunkowa).

W przypadku portfeli objętych warunkową zgodą na stosowanie metody AIRB mBank zobowiązany jest stosować tzw. floor nadzorczy, który oznacza konieczność uzupełnienia kwoty wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego do wartości wymogu obliczonej według metody standardowej w sytuacji, gdy wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego obliczony z wykorzystaniem metody AIRB byłby niższy niż wyliczony z wykorzystaniem metody standardowej.

W przypadku ekspozycji detalicznych Banku zabezpieczonych hipotecznie (mikrofirmy) oraz ekspozycji wobec banków komercyjnych, określone przez nadzór warunki o istotności wysokiej zostały zrealizowane i Bank aktualnie oczekuje na potwierdzenie ich realizacji ze strony nadzoru.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko mBanku na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosła 76 829 190 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 72 383 689 tys. zł), w tym kwota ekspozycji ważonej ryzykiem z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta z uwzględnieniem floora nadzorczego stanowiła 67 650 959 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 64 160 136 tys. zł).

Kapitał wewnętrzny

Wdrożony w mBanku proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego ICAAP ma na celu utrzymanie zasobów kapitałowych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka wynikającego z działalności mBanku oraz Grupy mBanku.

Zasoby te są utrzymywane na bezpiecznym poziomie. Wartość funduszy własnych Banku w podejściu regulacyjnym kształtuje się znacznie powyżej wartości wymaganej w celu pokrycia całkowitego wymogu kapitałowego Banku wyznaczonego zgodnie z Rozporządzeniem CRR. Podobnie w podejściu ekonomicznym zasoby kapitałowe w postaci potencjału pokrycia ryzyka, kształtują się znacznie powyżej wartości kapitału wewnętrznego oszacowanego dla Banku zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Kapitał wewnętrzny mBanku na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniósł 6 331 147 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 5 258 374 tys. zł).

ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	31.12.2020	31.12.2019
Kapitał podstawowy Tier I	15 049 829	14 053 467
Fundusze własne	17 633 169	16 533 792
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na ryzyko kredytowe, kredytowe kontrahenta, rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia:	67 615 425	63 989 925
- w tym przy zastosowaniu metody standardowej	17 460 813	16 407 944
- w tym przy zastosowaniu metody AIRB	50 146 497	47 579 507
- w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	8 115	2 474
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów	881 925	909 567
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne	8 052 824	7 129 641
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej	243 482	184 345
Kwoty innych ekspozycji na ryzyko	35 534	170 211
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	76 829 190	72 383 689
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	19,59%	19,42%
Łączny współczynnik kapitałowy	22,95%	22,84%
Kapitał wewnętrzny	6 331 147	5 258 374
FUNDUSZE WŁASNE	31.12.2020	31.12.2019
Fundusze własne	17 633 169	16 533 792
KAPITAŁ TIER I	15 049 829	14 053 467
Kapitał podstawowy Tier I	15 049 829	14 053 467
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	3 586 897	3 579 747
Opłacone instrumenty kapitałowe	169 330	169 330
Ażio	3 417 567	3 410 417
Zyski zatrzymane	2 051 957	1 250 228
Zyski zatrzymane w poprzednich latach	2 005 433	1 024 454
Uznany zysk lub uznana strata	46 524	225 774
Inne skumulowane całkowite dochody	420 050	170 639
Pozostałe kapitały rezerwowe	9 246 982	9 243 973
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 115 143	1 115 143
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	(57 062)	(40 665)
Zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami	(2 496)	(2 166)
(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	(54 566)	(38 499)
(-) Wartości niematerialne	(481 264)	(795 458)
(-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych	(503 931)	(823 110)
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z innymi aktywami niematerialnymi	22 667	27 652
(-) Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody IRB	-	(8 559)
Rezerwa z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	(405 680)	(122 150)
Elementy kapitału podstawowego Tier I lub odliczenia od kapitału podstawowego Tier I – inne	(427 194)	(339 431)
Kapitał dodatkowy Tier I	-	-
KAPITAŁ TIER II	2 583 340	2 480 325
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	2 422 757	2 480 325
Nadwyżka rezerw ponad oczekiwane uznane straty według metody AIRB	160 583	-
Elementy kapitału Tier II lub odliczenia od kapitału Tier II – inne	-	-

Ryzyko kredytowe	31.12.2020	31.12.2019
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia	67 615 425	63 989 924
Metoda standardowa	17 460 813	16 407 945
Kategorie ekspozycji według metody standardowej z wyłączeniem pozycji sekurytyzacyjnych	17 460 813	16 407 945
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	573 464	729 282
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	25 942	51 800
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	9 280	15 553
Ekspozycje wobec instytucji	196 323	241 509
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	5 950 546	6 143 713
Ekspozycje detaliczne	2 924 798	1 532 911
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1 214 778	1 102 194
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	375 174	238 331
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	71 129	29 747
Ekspozycje kapitałowe	6 052 244	6 269 843
Inne pozycje	67 135	53 062
Metoda AIRB	50 146 497	47 579 505
Metody IRB w przypadku gdy stosowane są oszacowania własne LGD lub współczynniki konwersji	47 329 005	45 506 855
Ekspozycje wobec instytucji	887 040	741 377
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – MŚP	5 965 598	5 676 168
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – kredytowanie specjalistyczne	5 668 264	3 276 443
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – inne	16 841 422	17 508 048
Ekspozycje detaliczne – wobec MŚP zabezpieczone nieruchomością	1 104 980	1 002 315
Ekspozycje detaliczne – wobec przedsiębiorstw niebędących MŚP zabezpieczone nieruchomością	5 186 155	5 294 470
Ekspozycje detaliczne – inne ekspozycje wobec MŚP	3 131 975	2 945 128
Ekspozycje detaliczne – inne ekspozycje wobec przedsiębiorstw niebędących MŚP	8 543 571	9 062 906
Inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego	2 817 492	2 072 650
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	8 115	2 474

45. Pozostałe informacje

■ Powołanie spółki mTowarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna

W dniu 22 grudnia 2020 roku Zarząd mBanku S.A. podjął decyzję o utworzeniu przez Bank własnego towarzystwa funduszy inwestycyjnych w drodze powołania spółki pod firmą mTowarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna (mTFI S.A.).

mTFI S.A. będzie spółką w 100% zależną od Banku. Działalność mTFI może mieć w przyszłości istotny wpływ na wyniki osiągane przez Grupę mBanku.

Bank rozpocznie formalnoprawny i regulacyjny proces, którego celem jest zarejestrowanie mTFI S.A. w rejestrze przedsiębiorców oraz wystąpienie do Komisji Nadzoru Finansowego o zezwolenie na prowadzenie działalności towarzystwa funduszy inwestycyjnych.

46. Zdarzenia po dniu bilansowym

Od dnia 31 grudnia 2020 roku do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zdarzenia, które wymagałyby dodatkowego ujawnienia w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Podpisy Członków Zarządu mBanku S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
24.02.2021	Cezary Stypułkowski	Prezes Zarządu	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
24.02.2021	Andreas Böger	Wiceprezes Zarządu ds. Finansów	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
24.02.2021	Krzysztof Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
24.02.2021	Cezary Kocik	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
24.02.2021	Marek Lusztyn	Wiceprezes Zarządu	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
24.02.2021	Adam Pers	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej	<i>(podpisano elektronicznie)</i>